

הש"ס אהרן - פסק ב' (כלל א' אומדן)
הוספה מפי המש"ה, מוס' א' א'

787 - 581

3/2619/3

שם תיק: לשכת השר יוסף שפירא - הגליל והגולן (לפי האותיות)
מזהה פיזי: **גל-3-2619**
מזהה פריט: R0003i4v
כתובת: 2-105-4-11-3
תאריך הדפסה: 06/02/2022

5291 | 5319 |

M- 52/01 Q & 13/0

28

מדינת ישראל

משרד הכלכלה והתכנון
הרשות לתכנון לאומי וכלכלי

ירושלים, י"ח באייר תשמ"ז
17 במאי 1987

קיום לתוכנית פיתוח לגליל ולגולן לשנות התשעים

א. מבוא

מאז הקמת המדינה פיזור האוכלוסיה הוא אחד מייעדיה החשובים של ישראל. הכוונה היא משולבת: ישוב אזורים שוממים, התנחלות באזורים דלי אוכלוסיה יהודית ובאזורי ספר והפחתת ריכוז האוכלוסיה באזור המרכז הצפוף. המניעים להצבתו של יעד פיזור האוכלוסיה בין היעדים המרכזיים של המדינה הונם גיאופוליטיים, בטחוניים, חברתיים וכלכליים.

לצורך בפיתוח הגליל והגולן חברו יחד כל הסיבות הללו, אך בעיקר סיבות מדיניות-בטחוניות ודמוגרפיות. נוסף להיותם אזורי ספר, על כל ההשלכות המדיניות, הבטחוניות והכלכליות הנובעות מכך, הרי האוכלוסיה היהודית בגליל ובגולן אינה מהווה רוב מתוך כלל האוכלוסיה באזור ובחלקו הגדול של הגליל ההררי היא מהווה אף מיעוט קטן.

בעשר השנים האחרונות הוכנו, ע"י גופים שונים, תוכניות שונות לפיתוח הגליל, או חלקים ממנו. התוכניות הציגו גישות שונות, לעתים נוגדות. לא קיימת תוכנית כוללת ומוסכמת על כל משרדי הממשלה והגופים האחרים הנוגעים בכך. מצב זה פוגע בפיתוח ובהשגת היעדים הלאומיים בגליל. המציאות שנוצרה לאחר שהוקמו עשרות ישובים כפריים חדשים במרחבי הגליל, ובמיוחד באזור ההר, הכיאה לצימצום בחילוקי הדעות לגבי הפיתוח העתידי. קיים צורך דחוף להכין תוכנית פיתוח אזורית כוללת לגליל, שתהיה מוסכמת, מתואמת ומחייבת.

המועצה הארצית לתכנון ובניה בישיבתה ביום 1.4.86 החליטה על עריכת תוכנית פיתוח אזורית למחוז הצפון, ולצורך זה הוקמה ועדת היגוי שתלווה את עריכת התוכנית. נקבע שהתוכנית תושלם תוך 18-24 חודש.

בחזכיר זה נעשה נסיון להציג יעדים ועקרונות לאסטרטגיה של פיתוח לגליל ולגולן. בהמשך מוצגות הבעיות המרכזיות ומובאות תוכניות כלליות לאזורי משנה וכווני פיתוח כלליים בתחומי המשק השונים. בסוף התזכיר מובאת רשימה מפורטת של תוכניות, דעיונות והצעות לפיתוח, בתחומים שונים ובאזורי המשנה.

מן הראוי לציין, שכמסתמך זה נכללות תוכניות שכדאיותן הכלכלית למשק הלאומי לא נבחנה וגם מועד ביצוען, מותנה במצבו הכלכלי של המשק ובזמינות התקציב. עם זאת, תזכיר זה יכול לשמש בסיס ראשוני לתכנון כולל ולתכנון מפורט יותר של אזורי הגליל והגולן.

ב. האזור ובעיותיו העיקריות

תזכיר זה מתייחס לאזור מחוז הצפון (לפי החלוקה האדמיניסטרטיבית של המדינה), למעט האזורים הטבעיים עמק יזרעאל ועמק בית-שאן (1). שטחו של האזור, כפי שהוגדר הוא 3,915 קמ"ר (כ-18% משטח המדינה), מזה תופשת רמת הגולן 1,176 קמ"ר. הנתונים הטבעיים של הגליל והגולן מקשים על פיתוחם הכלכלי. הם רחוקים ממרכז הארץ, הטופוגרפיה ההרדית שלהם קשה, הקרקעות הראויות לעיבוד מעטות ומפוצלות והמשאבים הכלכליים האחרים מועטים. צפיפות האוכלוסיה נמוכה (במיוחד באזורים ההרריים), והאוכלוסיה מפוזרת בישובים רבים וקטנים. הקירבה לגבול של הגליל העליון והגולן יוצרים נטל וסיכונים בטחוניים, אשר אינם תורמים לאטרקטיביות שלהם. כתוצאה מכך - רמת הפיתוח הכלכלי והחברתי של האזור נמוכה יחסית. מאידך, משופעים האזורים הללו בערכי נוף וטבע, באתרים ארכיאולוגיים והסטוריים בעלי ענין, שיש לדאג לשמרם, ושיכולים לאפשר פיתוח תיירות ונופש.

בסוף שנת 1985 מנחה האוכלוסיה הכוללת באזור הנדון (הגליל והגולן) 632 אלף נפש, מהם כ-280 אלף יהודים ו-352 אלף לא-יהודים (2). חלקה של האוכלוסיה היהודית מתוך כלל האוכלוסיה הוא כיום נמוך מ-45% וזאת לאחר ירידה רצופה במשך יותר מעשרים וחמש שנים. בגליל ההררי מהווה האוכלוסיה היהודית בממוצע כ-25% ובאזורים מסויימים כמו הגליל התחתון המערבי (שגב וצלמון) ובאזור תפן שבגליל העליון - אף פחות מכך. רוב האוכלוסיה היהודית באזור מתגוררת בישובים עירוניים, כמעט כולם עיירות פיתוח.

חלקה של האוכלוסיה היהודית בגליל 1965-1985 (אחוזים)

	1985 ⁽¹⁾	1980	1975	1970	1965	
(2)	44.4	46.1	47.0	48.1	51.4	מתוך כלל האוכלוסיה באזור
(2)	8.0	7.6	7.4	7.6	7.9	מתוך כלל האוכלוסיה היהודית בארץ

(1) כולל רמת-הגולן.
 (2) המשקל ב-1985, למעט רמת-הגולן: 44.6% מכלל האוכלוסיה בגליל; 7.7% מכלל האוכלוסיה היהודית בארץ.

(1) בנוסגרת החלוקה האדמיניסטרטיבית למחוזות ונפות, חילקה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את שטח המדינה לאזורים טבעיים. האזורים הטבעיים הינם תחומים רצופים ואחידים, ככל האפשר, הן מבחינת המבנה הפיזי, האקלים והקרקעות והן מבחינת התכונות הדמוגרפיות, הכלכליות והתרבותיות של האוכלוסיה.

(2) בגליל עצמו היתה האוכלוסיה כ-610 אלף נפש ומזה 272 אלף יהודים.

נשד הקמת המדינה קיימת הסכמה לאומית שיש לחת עדיפות גבוהה לפיתוח הגליל. למרות זאת, משקלו באוכלוסיה היהודית בארץ הלך וירד כרציפות נשד אמצע שנות הששים והגיע בשנים 1975 עד 1978 ל-7.4% לעומת 7.9% ב-1965. משדן ההגירה הפנימית היה שלילי ובשיעורים ניכרים. לעומת זאת, החל מ-1979 חל שינוי במגמה: משקלו של הגליל עלה והגיע בסוף 1985 ל-7.7%, ובחוספת רמת הגולן, ל-8%. המשדן המצטבן של ההגירה הפנימית במשדן הצפון כולו⁽¹⁾ בשנים 1979-1985 היה חיובי, למרות שהיו מספר שנים בהן היה המשדן שלילי, ובניהן גם 1985. בשנים אלו הוקמו גם כ-60 ישובים כפויים בגליל ההודי, ביניהם קיור ל-40 מצפים; חלקם הגדול של הישובים הללו אינו מבוסס על חקלאות. המטרות העיקריות להקמתם היו: פויסת התישבות באזורים בהם האוכלוסיה היהודית היתה דלילה, תוך הפודה ברציפות הגיאוגרפית של האוכלוסיה הלא-יהודית וכמו כן מניעת השתלטות הערבים על קרקעות המדינה. הקמת ישובים כפויים קטנים, אין ביכולתה לתרום בצורה משמעותית להגדלת האוכלוסיה היהודית בגליל וגם לא היתה זו מטרה. הגולת האוכלוסיה היהודית בגליל ותאפשר בעיקר ע"י הגדלת הישובים העיורביים. למעשה, תהליך הקמת הישובים החדשים נמצא כיום בשלב סיום. התשתית שהוקמה מאפשרת הגולת האוכלוסיה בישובים אלו, בעלות נמוכה יחסית.

ג. יעדים ועקרונות לאסטרטגיה של פיתוח

לאור הבעיות והמגורפיות, הכלכליות והחברתיות ולאור ההשלכות הבטחוניות והמדיניות הכרוכות בהן, יש לחת לפיתוח הגליל והגולן עדיפות גבוהה בסדו העדיפויות הלאומי.

יעדי הפיתוח העיקריים הם:

1. המטרה העליונה היא הגולה מיוכות ובקצב מואץ, של האוכלוסיה היהודית, ע"י מניעת הגירה מהאזור, מעבר אוכלוסיה מאזורי הארץ האחרים והשתקעות של עולים באזור.
2. חיזוק ועיכוי של הישובים באזור קו העימות בצפון ובמת הגולן.
3. פיתוח התעשייה והתיירות.
4. התיבתם והעלאת רמתם של השירותים החברתיים.
5. פיתוח התשתיות הפיזיות ושיפור רמת הנגישות בתוך האזור ואל האזור.
6. קידום ופיתוח של המיגדר הערבי והודי, ובמקביל נקיטת אמצעים יעילים למניעת השתלטות על אדמות המדינה ולמניעת בניה בלתי חוקית.

(1) אין נתונים מפורטים על ההגירה הפנימית, לגבי האזורים הנוכיים כאן, אלא רק לגבי המשדן והנפרת הכלולת בו.

יעדי האוכלוסיה למוחז הצפון הם:

בהתאם לתוכנית המיתאר הארצית לתפודת הגיאוגרפית של אוכלוסיה כח 7 מיליון חושבים, שהוכנה במשרד הפנים ואושרה ע"י המועצה הארצית לתכנון ולבניה, תגיע אוכלוסית מחוז הצפון (כולל נפת הגולן), לכ-1,513 אלף נפש בשנת 2010, מזה כ-728 אלף יהודים ו-785 אלף לא-יהודים. כיעד ביניים נקבעה תפודת אוכלוסיה של 5.4 מיליון נפש, שלפי התחזית תהיה בערך בשנת 1995. אוכלוסית מחוז הצפון תגיע בשנה זו, לפי התוכנית, לכ-1,020 אלף נפש, מזה כ-516 אלף יהודים ו-504 אלף לא יהודים. לפי תוכנית זו (שלא אושרה עדיין בממשלה) יעלה משקלו של מחוז הצפון באוכלוסיה היהודית הכוללת בארץ ל-11.9% ב-1995 ול-13.7% בשנת 2010 לעומת כ-10% ב-1985. מן הראוי להדגיש שידרשו מאמצים רבים ומדיניות פיתוח נמרצת כדי להשיג את היעדים הללו.

עקרונות לאסטרטגיה של הפיתוח

יש לבסס את האסטרטגיה של פיתוח הגליל והגולן על העקרונות הבאים:

1. ריכוז מאמצי הפיתוח באזורים מסויימים. האזורים המועדפים הם הגליל ההררי-כולל אזור קו העימות בגבול הצפון) ורמת הגולן.
2. גידול האוכלוסיה היהודית יהיה במיגזר העירוני והכפרי כאחד, אך עיקר הגידול יהיה בערי הפיתוח.
3. מתן עדיפות לפיתוח ולהגדלת האוכלוסיה של הישובים הקיימים על פני הקמת ישובים נוספים.
4. הפיתוח יעשה במגמה של שילוב אזורי של הישובים הכפריים וכן שילוב בין המיגזר הכפרי לבין עיירות הפיתוח באזור. השילוב יתבטא בעיקר בתחום התעסוקה, התשתית והשירותים החברתיים.
5. המיגזר הלא-יהודי ישולב בפיתוח הכולל.
6. הפיתוח יהיה במגמה להגדלת מיגוון התעסוקות באזור, תוך העדפת תעסוקות הנאפשרות הכנסה גבוהה יחסית.
7. אפשרויות הרחבת החקלאות באזור מוגבלות יחסית ולכן פיתוחו של הגליל יתבסס בעיקרו על התעשייה (לא מזהמת) ועל התיירות.
8. הפיתוח צריך להיות משולב ומאוזן, כאשר בעת ובעונה אחת יפותחו הדיור, מקורות התעסוקה, התשתית והשירותים.
9. יוקפד על שמירה וטיפול של הנוף והטבע עבור תושבי האזור ותושבי ישראל כולה. ערכי הנוף והטבע יוצרים איכות חיים גבוהה ומקור כלכלי חשוב לפיתוח תיירות פנים וחוץ.
10. התכנון והפיתוח חייבים להתבצע תוך שילוב ותיאום בין כל הגורמים שיהיו שותפים להם ובין התוכניות השונות.

ד. בעיות ותוכניות באזורי משנה

תוכניות אזוריות כוללות לרמת הגולן, ל"חבל שנות ה-2000" ולאזור גבול הצפון, נמצאות בשלבים שונים של תכנון. להלן מובאת התפישה הכללית של כל אחת מתוכניות אלו. בנוסף לכך, יוצגו הבעיות המרכזיות והפרויקטים העיקריים הנמצאים בתכנון, באזורי הגליל התחתון (חלקו הדרומי-מזרחי) ומישור חוף הגליל. תוכניות מפורטות מובאות ברשימת התוכניות בסוף התזכיר⁽¹⁾.

רמת-הגולן

במחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית (חבל הגליל), נמצאת כשלבי הכנה מתקדמים, תוכנית כוללת לפיתוח רמת-הגולן לשנים 1986-1996⁽²⁾. התוכנית מתייחסת למיגזר היהודי⁽³⁾.

רמת-הגולן, כמו אזורים אחרים במחוז הצפון, מרוחק ממרכזי האוכלוסיה והפעילות הכלכלית, ומהווה גם אזור עימות (יש לה גבול משותף עם סוריה, ירדן ולבנון). מצב אובייקטיבי זה מקטין את האטרקטיביות של האזור לאוכלוסיה נוספת ולמשיכת מקורות תעסוקה.

הבעיה המרכזית של הגולן היא מיעוט האוכלוסיה היהודית. בסוף 1985 מנתה האוכלוסיה הכוללת בגולן 22,400 נפש, מזה 8,700 יהודים (כ-40%). האוכלוסיה היהודית מתגודדת בישוב העירוני קצרין (2,600 נפש) ובכ-30 ישובים כפריים, בהם כ-6,100 נפש. שני ישובים כפריים נוספים נמצאים בשלב הקמה. המחזור במקורות תעסוקה מגביל את האפשרויות להגדלת האוכלוסיה. בגלל אוכלוסיה קטנה ומפוזרת, היקף השירותים ורמתם בלתי מספיקים ועלותם יקרה. בעיה נוספת היא רמת הנגישות הנמוכה אל האזור ובתוך האזור, בגלל מערכת כבישים לקויה. הישובים החקלאיים בגולן, ובעיקר המושבים, נקלעו בשנים האחרונות למשברים כלכליים ופיננסיים, תוך הצטברות נטל כבד של חובות. מציאת פתרון סביר למשבר הוא צורך דחוף ביותר כדי שניתן יהיה להמשיך ולפתח את המיגזר הכפרי.

1) לאזור כנרת (סובב כנרת) לא מוקדש דיון נפרד. פרויקטים תיירותיים באזור זה נכללו ברשימה המפורטת של התוכניות.

2) כיון שהתוכנית עדיין לא גובשה סופית, האומדנים הכמותיים המובאים להלן הם חלקיים וארעיים. עם זאת, יש במסגרת הכללית של התכנית כדי להצביע על מגמות הפיתוח המתוכננות.

3) הטיפול באוכלוסיה הדרוזית בצפון רמת-הגולן מרוכז ומתואם במסגרת ועדת המנכל"ים לענייני הדרוזים בארץ, והנושא לא ידון במסמך זה.

מטרותיה העיקריות של התכנית לפיתוח דמת-הגולן הן כדלקמן:

1. המטרה המרכזית היא להגדיל את האוכלוסייה היהודית עד לכ-26,000 נפש ב-1996 בהשוואה ל-8,700 נפש ב-1985. לאור ההתפתחות בשנים האחרונות, השגת יעד זה תדרוש מאמצים גדולים מאוד בתחום הפיתוח וההשקעות ומדיניות עידוד נמוצת למעבר אוכלוסייה לאזור.

2. מיקוד מאמצים לפיתוח מואץ של העיר קצרין והפיכתה לגורם המוביל באזור, תוך מגמה להגיע ל-11,000 תושבים ב-1996.

3. הבטחת דמת חיים גבוהה יחסית וימנה גבוהה של שירותים ציבוריים.

כיווני הפיתוח המרכזיים יהיו התעשייה והתיירות. האפשרויות לפיתוח נוסף של החקלאות מוגבלות יחסית ולכן יוד משקלה של החקלאות מ-40% כיום עד לכ-18% ב-1996. החקלאות תתרכז יותר בענפים בהם יש לאזור יתרון יחסי. כן, יוחזרו השטחים של ענבי היין (כיותר מפי ארבע); יוגדלו מטעי התפוחים (ב-30%), ויוגדלו בצורה ניכרת היקף ענפי הצאן והבקר לבשר. מאידך יוד חלקם של הכותנה והאבוקרו.

התוכנית מבוססת על פיתוח של התעשייה, בעיקר ליצוא. הענפים המועדפים הם בעלי ערך מוסף גבוה ומוכיב גבוה של כוח אדם מיומן. משקלה של התעשייה בתעסוקה יעלה מ-15% כיום לכ-25% ב-1996. הפיתוח יתרכז בעיקר במרכז התעשייתי בקצרין. מרכז נוסף יהיה בבני-יהודה וישות את הישובים הכפריים בדרום דמת-הגולן ומרכז שלישי יוקם, בשלב מאוחר יותר, באזור מרום-גולן, עבור הקבוצים בצפון.

הגולן מאופיין ע"י מגוון נופי טבע, אתרי קיט ועתיקות, שפיתוחם עשוי להביא להרחבת התיירות לאזור (תיירות פנים וחוץ). פיתוח התיירות יתרכז בשני מוקדים עיקריים: (א) סובב כנרת (ב) צפון הגולן (החורמון). מלבד זאת יפותחו אתרי ביקור במקומות שונים.

לאור מצב הכבישים החמור - מציעה התכנית שיפור הכבישים הקיימים וסלילת כבישים חדשים (ראה פירוט בושימת התוכנית).

צריכת המים של הגולן תגדל מ-32 מליון מ"ק כיום ל-57 מליון מ"ק בסוף תקופת התכנון, דבר שיוחייב השקעות נוספות להרחבת מקורות המים ולהקמתם של מפעלי מים חדשים.

אזור גבול הצפון

משרד הכלכלה והתכנון, יחד עם המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית, עוסקים עתה בהכנת תוכנית אב אסטרטגית לאזור קו העימות בצפון. גבולותיו של האזור המתוכנן הוגדרו בהתאם לגבולות השיפוט של הרשויות המוניציפליות, ולכן באזורים מסויימים יש חפיפה של תוכנית זו עם תוכנית "חבל שנות האלפיים". הרשויות הכלולות באזור התכנון הן: הישובים העירוניים - קרית-שמונה, מטולה, חצור, ראש-פינה, יסוד המעלה, צפת, מעלות, נהריה ושלומי, וכן המועצות האזוריות - גליל-עליון, מבואות-חרמון, מרום-הגליל, מעלה-יוסף, מרכז-הגליל וחלק ניכר ממטה-אשר. כן כולל אזור התכנון את הישובים הלא-יהודיים באותם אזורים. אוכלוסייתו של אזור התכנון מגיעה (לפי אומדן) לכ-150 אלף נפש, מהם כ-120 אלף יהודים (80%), וכ-30 אלף לא יהודים, ברובם דרוזים.

אזור גבול הצפון הוא בעל כוח משיכה נמוך יחסית, בעיקר בגלל: ריחוקו הרב ממרכז הארץ והקושי בנגישות לאזור וכתוך האזור; קרבתו לגבול והמתח והנסל הבטחוני הכרוכים בכך; חולשתו היחסית של האזור מבחינה כלכלית וחברתית ומחסור בתעסוקה המבטיחה הכנסה הולמת.

אזור גבול הצפון סבל כ-15 השנים האחרונות ממאזן הגירה שלילי (פרט לעיר מעלות שכסוף שנות ה-70 וראשית שנות ה-80 נהנתה ממאזן חיובי). גם בתקופת רגיעה בטחונית לא היה שינוי ניכר במגמה זו.

תכנון האזור נעשה בצורה כוללת, תוך שילוב תחומי הכלכלה והחברה, ותוך שיתוף עם הרשויות המקומיות והאזוריות. המטרות המרכזיות לפיתוח האזור הן: מניעת נטישת האזור ע"י התושבים ובעיקר ע"י הדור הצעיר, וחיזוק ועיבוי של הישובים הקיימים - עירוניים וכפריים כאחד, תוך שילוב אזורי בין מגזרי ההתישבות השונים; פיתוח מקורות תעסוקה בעיקר בתעשייה ובתיירות; חיזוק הרגשת הבטחון של התושבים ע"י השלמת מערכות בטחוניות, כמו: מיקלוט, גדרות, תאורה, דרכים ועוד.

האפשרויות לגידול האוכלוסייה הן בעיקר בישובים העירוניים (המוגדרים כעיירות פיתוח). במושבות הותיקות ובישובים הקהילתיים יש פוטנציאל לגידול נוסף, אך הוא מוגבל יחסית. כדי לקלוט את הדור הצעיר של המושבים יהיה צורך, בין היתר, לערוך שינויים במכנה הארגוני שלהם, ועל-ידי כך תתאפשר בניית מגורים לדור השני ליד המושב. יש להעמיד לרשות החפצים בכך, את הקרקעות הדרושות לצורך זה ולאפשר בניית הבתים לפי תכנית "בנה ביתך".

מאחר ומוצה עיקר הפוטנציאל החקלאי באזור, לא ניתן להבטיח תעסוקה והכנסה מתאימה בחקלאות בלבד ולכן יש צורך לבסס את הפיתוח בעיקר על ענפי התעשייה והתיירות. בתחום התעשייה, יש להרחיב את אזורי התעשייה הקיימים הן בישובים העירוניים עצמם והן במרכזים הבין - עירוניים בגורן, במבואות חרמון ובמחנניים וכן להקים מרכז תעשייתי נוסף ברמת דלתון. אזורי התעשייה יספקו תעסוקה לישובים העירוניים והכפריים כאחד.

אזור גבול הצפון מצטיין בנופי טבע יחודיים (מקורות הירדן, נוף הררי מרהיב, והים התיכון) ובאתרים הסטוריים וארכיאולוגיים. כל אלו יכולים לאפשר פיתוח שירותים לתיירות פנים וחוץ. לכן מרכיב חשוב בפיתוח האזור יתבסס על פיתוח אתרים ושירותי תיירות שונים ושילובם במערכת אזורית.

הצורך בפיתוח ואיכלוס האזור מחייב שיפור ניכר בזמנה ובאיכות החיים, תוך יצירת סטנדרטים גבוהים בתחומי התשתית, הדיור, התעסוקה, שירותי הרווחה והחינוך הטכנולוגי.

"חבל שנות ה-2000"

האזור המכונה "חבל שנות ה-2000" ממוקם בגליל ההררי המערבי וכולל את מעלות ואזור תפן, ואת כרמיאל ואזור שגב. באזור זה האוכלוסיה היהודית דלילה ומשקלה מתוך כלל האוכלוסיה הוא הנמוך ביותר בגליל. כעשר השנים האחרונות גילה האוכלוסיה היהודית באזור, הודות למאזן הגיוה חיובי (הגבוה ביותר בגליל) ולהשתקפות עולים. הנוצאות החיוביות באזור הן ביטוי להצלחה של העיר כרמיאל, של יציאת העיירה מעלות מקפאונה וכמו כן של הקמת גושי ההתישבות בגוש שגב ובגוש תפן.

בשלב תכנון ראשוני נמצאת תכנית לטווח ארוך לפיתוח האזור, תוך התבססות על תעשיות עתידות ידע. האזור משתרע על כ-400 קמ"ר וכולל כ-45 ישובים יהודיים עם אוכלוסיה של 28 אלף נפש ו-24 ישובים ערביים עם אוכלוסיה של 150 אלף תושבים (משקלה של האוכלוסיה היהודית רק 16%). המטרה היא להשיג תוספת של כ-100 אלף יהודים בחבל זה, תוך 20 השנים הבאות. בבסיס הרעיון של "חבל שנות ה-2000" עומד פיתוח מערכת ייצור המבוססת על תעשיות עתידות ידע ועל פעילות מו"פ. פעילות בתחומים אלו היא תנאי מוקדם למשיכת אוכלוסיה וליצירת רמת חיים גבוהה. הפיתוח יעשה במרכזים התעשייתיים בכרמיאל, בתפן, ובשגב. ייחודו של הרעיון הוא בשילוב טכנולוגיות מתקדמות הן בייצור והן בחיי היומ-יום ובחיי החברה. התוכנית בנויה על שיתוף אזורי בין הישובים הכפריים השונים ובינם לבין הישובים העירוניים (כרמיאל ומעלות). כרמיאל ותפקד כמרכז עירוני ומינהלי של האזור והיא גם תקלוט את רוב האוכלוסיה הנוספת. בכרמיאל ובסביבותיה (הר כמון) עתוות קרקעות גדולות המאפשרות זאת. דגש יושם גם על כמה נושאים נוספים. נושא אחד הוא פיתוח מערכת תקשורת יעילה ומתוחכמת, הכוללת גם תקשורת מוטבקים ותקשורת לויינים, אשר תשמש לשיפור איכות החיים ולהידוק הקשר בין הישובים בתוך האזור ואל מחוץ לאזור. נושא אחד הוא פיתוח מערכת חינוך מגוונת שתתאים עצמה לצרכי התעשייה המקומית, לצרכים הטכנולוגיים ולצרכי החברה. בנוסף לכן, יפותחו שירותים קהילתיים ברמה גבוהה. תהליך הפיתוח יבוצע תוך שילוב בין הממשלה, גופים ציבוריים אחרים ויוזמה פרטית, כאשר המעורבות הממשלתית תתבטא בעיקר בתחום התשתית. יש מקום לזרז את התכנון של חבל שנות ה-2000 ולהקצות את האמצעים הדרושים לכן.

אחד התנאים החשובים לפיתוח תעשייתי ולהגדלת האוכלוסיה באזור הוא השקעות בתשתית. רמת התשתית באזור נמוכה, בעיקר בתחום הכבישים ובתחום מערכת אספקת המים. בשנים האחרונות נסללו כבישים שונים, אך עדיין חסרים מספר צירים: כבישי גישה אל האזור ואל הישובים בתוך האזור. במיוחד יש להשלים בהקדם את הכביש המחבר בין מעלות וגוש תפן עם כרמיאל וגוש שגב.

קיים באזור מחסור במים, בשל העדר מקורות מים מקומיים, ובשל כך שצורת המים שהוקמה בעת הקמתם של הישובים אינה מסוגלת לענות על צרכי האוכלוסיה הגדלה. לכן יש מקום לבצע קידוחי מים באזור ולהשקיע גם בהחלפת הצנרת ובחוספת קוים.

ההתיישבות הכפרית באזורי שגב וחפן הוקמה ללא הסדרת היבטיו על הקרקע ובחוף הישובים מצויים שטחים כבעלות ערבית. פיתוח הישובים והרחבתם תואפשר אם ימצא הסדר לבעלות על הקרקע.

גליל תחתון - אזור דרומי-מזרחי (1)

החלוקה היררכית המקובלת של הגליל החדרי היא לשני אזורים עיקריים: הגליל התחתון והגליל העליון. הגבול המפריד ביניהם הוא כביש עכו - עמינד. מרכיבו של החלק המערבי של הגליל התחתון (בעיקר גוש שגב) נכלל בגבולות "חבל שנות האלפיים".

האזור הדרומי-מזרחי של הגליל התחתון, ששטחו כ-745 קמ"ר, מאופיין בעיקר במיעוט האוכלוסיה היהודית: כ-49 אלף נפש (בשנת 1985). האוכלוסיה הלא-יהודית מונה 187 אלף. קרוב ל-80% מהאוכלוסיה היהודית התגוררו בישובים העירוניים נצרה-עלית ומגדל העמק, והיתר ב-33 ישובים קטנים, כמעט כולם כפריים. בחמש השנים האחרונות גדלה האוכלוסיה היהודית באזור זה בכ-10%.

הבעיה המרכזית של אזור זה היא הצורך בהגדלת האוכלוסיה היהודית, וזאת הן בישובים העירוניים והן בישובים הכפריים. האזור באזור הקטני העסוקה, לכן התנאי הראשון למניעת הגינה מהאזור ולגידול נוסף באוכלוסיה הוא יצירת מקורות העסוקה חדשים.

בנצרה עלית, העיר היהודית המרכזית באזור, היו בשנת 1985 כ-26 אלף תושבים, מהם 2,000 לא-יהודים. גידול האוכלוסיה של העיר היה, בשנים האחרונות, איטי ביותר וזאת למרות הרמה הגבוהה יחסית של השירותים ושל איכות החיים. בעיותיה העיקריות של העיר נובעות מהמחסור בעסוקה במקום ובאזור, במידה רבה בגלל צמצום הזמנות מהתעשייה הכימית. קיימת גם תחרות חריפה על העסוקה, בעיקר בתחומי החכירה, המסחר והשירותים, בין התושבים היהודיים לתושבים הערביים של נצרה וסביבתה. כוונת הפיתוח העיקריים של העיר צריכים להיות כולקמן: הגדלת התעסוקה בתעשייה, פיתוח תיירות (בין היתר גם עבור תיירות צלינית) והמשך העברת משרדי הממשלה המחוזיים אל העיר, תוך הגדלת התעסוקה בתחומי המינהל והשירותים הציבוריים.

(1) כולל האזורים הטבעיים: הרי נצרה - חורען, רמל כוכב והגליל התחתון המזרחי

העיירה מגדל העמק, שאוכלוסייתה ב-1985 התקרבה ל-15 אלף נפש, הופחתה בקצב מהיר, הן מבחינת גידול האוכלוסייה והן מבחינה כלכלית בכלל ותעשייתית בפרט. העיירה הפכה למרכז למפעלי אלקטרוניקה. המשך התפתחותה עשוי להתקל בקשיים בגלל מציאותם של חלקות קרקע בבעלות פרטית, וזכר המונע את האפשרות לנצל שטחים נרחבים לצורכי העיירה ובמיוחד לתעשייה.

גם המועצה המקומית כפר חבור (כ-800 נפש) מצליחה למשוך אוכלוסייה נוספת הודות לאיכות החיים בה, לרמת השרותים, ולקצב הפיתוח שלה.

כמו באזורים אחרים של הגליל ושל הארץ בכללה, המיגור המקלאי נחון למעוקה קשה ולנטל חובות כבד. במקביל לפתרון בעיה זו יצטרך סקטור זה למצוא תעסוקה נוספת, לא מקלאית, בעיקר בתעשייה ובתיירות.

הפיתוח התעשייתי באזור יהיה הן במרכזי התעשייה שבתחומי היישובים העירוניים והן במרכזי התעשייה הבין-עירוניים הקיימים: גולני ואלון - תבור (ליד זכרון). בנוסף לכך מתוכנן להקמה בשנים הבאות מרכז תעשייתי בין-עירוני באזור ציפורי, עבור נצרת-עלית והישובים בסביבה.

מן הראוי לציין, שבנצרת-עלית תפתח בשנת הלימודים הבאה מכללה טכנולוגית אזרחית להכשרת טכנאים והנדסאים במקצועות שונים, אשר תוכל לקלוט כ-1000 תלמידים.

בתחום התיירות ישנן מספר תוכניות לפיתוח מרכזי תיירות, מרכזי מקרים, שירותי דרך וכן בתי מלון. כך מתוכננים מרכזים תיירותיים בצומת גולני, באזור החבור וסובב תבור, בבחל ציפורי ועוד. יש חשיבות לפיתוח נוסף של התיירות הצליינית לנצרת ולמקומות אחרים באזור, הקורשים לנצרות.

מסור חוף הגליל (1)

מסור חוף הגליל משתרע מעכו כדרום ועד ראש הנקרה בצפון. אוכלוסייתו כ-25-30 ק"מ ושטחו כ-200 קמ"ר, ואוכלוסייתו מנתה בסוף 1985 כ-104 אלף נפש, מהם 71 אלף יהודים שהוגדרו ב-25 יישובים. היישובים העירוניים היהודים הם: עכו (37 אלף נפש, מהם 29 אלף יהודים); נהריה (כ-29 אלף נפש) ושכונת שלומי (כ-2,500 נפש). האוכלוסייה הכוללת של יישובים אלה מנתה כ-85% מכלל האוכלוסייה היהודית באזור. יותר האוכלוסייה (כ-10,000 נפש) הפוזרת ב-22 יישובים כפריים. האוכלוסייה היהודית באזור כמעט ולא גילתה בחמש השנים האחרונות (1985-1981), והאוכלוסייה העירונית אף גדלה במקצת וזאת כתוצאה ממאזן הגירה שלילי. החלק הצפוני הוא חלק מאזור קו העימות, על ההגשלות הבטחוניות, הכלכליות והחברתיות הכרוכות בכך (הוא גם כלול בתוכנית לאזור גבול הצפון).

את הבעיות הקשות המשותפות ל שלושת היישובים העירוניים הוא מסור חמור בעבודות קרקע לפיתוח (בעיקר למגורים ותעשייה). במיוחד צריכה הבעיה בעכו ובשלומי. בעכו, שהיא עיר מעורבת ש-22% מאוכלוסייתה היא ערבית, הצורך הדוחף בתוספת שטחים נובע ממחסור בקרקע לתעשייה ולבניה למגורים, הן של שכונות רוחה והן של שכונות למפוני העיר העתיקה. בעיר העתיקה צפופות הדיור רבה ביותר, תנאי המגורים קשים והמבנים רועים ומסוכנים.

(1) כולל את האזורים הטבעיים: עכו ונהריה.

לכן יש צורך דחוף לדלל את האוכלוסיה ולהעביר חלק ממנה לשכונת מגורים חדשה. ועדת חקירה של משרד הפנים בודקת אפשרות להוסיף לשטח השיפוט של העיר 2,000 דונם ממזרח לה. יש מקום לזירוז והשלמת הטיפול בענין זה. האפשרות להוסיף שטחים לנהריה ולשלומי קשה יותר, כי היא תלויה בהפשרת קרקע חקלאית. עם זאת, יש מקום לשקול שוב גם אפשרות זו.

הגדלת התעסוקה בתעשייה, במיגזר העירוני והכפרי כאחד, יחייב הרחבה של אזרחי התעשייה הקיימים והקמת מרכזי תעשייה בלי-עירוניים חדשים. מתוכננים שני מרכזי תעשייה בין עירוניים חדשים: אחד, באזור שמייעד לשית את עכו וסביבתה ואחד כרמיאל וסביבתה; השני, תוכנן לאזור כברי, כדי לשמש בעיקר את נהריה וישובי המועצה האזורית מטה - אשר. באחד והשני שקיימת סכנה שמרכז זה יזוהם את מי הנהר, בשקלת אפשרות להקמתו באחד חלופי. יש מקום לזירוז הבדיקות וקבלת החלטה סופית על מיקום המרכז התעשייתי ולתכנונו לקראת ביצוע.

למישור חוף הגליל יש פוטנציאל להפוך לאזור תעשייה ונופש, הודות לצירוף של מישור חוף ושטח הררי; הודות לעכו בעלת הפוטנציאל התעשייתי הגדול, המנוצל רק בחלקו; והודות לנהריה בעלת המופת העירוני נופש; כמו כן מצויים שירותי הארחה ומתקני נופש שונים בישובים הכפריים.

לעכו יש מידב הנתונים להיות אטרקציה לתעשייה פנים וחוף כאחד, הודות לאתרים הטטוריים, ארכיאולוגיים ולערכים תרבותיים יאודיכליים המצויים בה, וכן הודות למפרץ, לנמל הדייגים ולחופי הים. בכיווע נמצאות תוכניות שונות לפיתוח התיירות. פיתוח מואץ של אתרים שונים בעיר העתיקה ותאפשר עם העברת חלק מהאוכלוסיה למקום חלופי ועם בניית תשתית מתאימה.

הועלתה הצעה להפוך, בהדרגה, את חוף הים לעכו יעד לראש-הנקרה לריבוייה, שבה יוקמו מפעלי תעשייה שונים ומגוונים. תוכנית כזו עשויה להתגשם בהדרגה וקצב ביצועה יהיה מותנה; בראש ובראשונה בהיקף הצפוי של תעשייה הנופש מחו"ל. מן הראוי שבדיקות הדעיין תעשה בתיאום עם תוכנית האב לתעשייה. במסגרת פיתוח חופי הים התיכון נבחרה עתה תוכנית להקמת מוקד תעשייה נוסף בשפך נחל בצת (סמוך לראש הנקרה).

ה. כירובי פיתוח בענפי המשק

חקלאות

מספר המועסקים בחקלאות במחוז הצפון (יהודים ילא-יהודים) הוא כ-13% מכלל המועסקים במחוז. ברמת הגולן מהווה החקלאות את כ-40% מכלל המועסקים).

המיגזר החקלאי בגליל ובגולן, כמו גם באירופים אחרים בארץ, נקלע בשנים האחרונות למשבר כלכלי ופיננסי, חרף הצטברות מספר שנות של חובות. מצבם של המושבים חמור במיוחד. מצאת פתרון סביר למשבר זה הוא צורך דחוף ביותר, כדי לאפשר תפקוד תקין וליצור סיכוי להגדלת האב-הגדלה במיגזר הכפרי.

האפשרויות לפיתוח נוסף של החקלאות בגליל ובגולן מוגבלות. יתר על כן, יש צורך לפתח עבור המיגזר הכפרי תעשייה נוספת, בעיקר בתעשייה ובתיירות. חלקה של החקלאות באזורים אלו ללא זירוז. במיגזר המושבי יהיו

מספר מושבים שיוחל בהם שינוי ארגוני והם יהפכו לישובים קהילתיים ומרבית חבריהם או כולם יעסקו בענפים לא חקלאיים.

לפי תוכנית של משרד החקלאות לחמש השנים הקרובות, יחול גידול איטי יחסית בייצור החקלאי בארץ, במידה רבה, כתוצאה ממגבלות שוקים בארץ ובחו"ל. גידול מתון יאפיין גם את הייצור החקלאי הכולל בגליל ובגולן, אם כי בכמה ענפים תהיה ההתפתחות מהירה יותר. גידול מתון יהיה בענפי הלול והרפת לחלב. לעומת זאת, בתחום גידול בקר וצאן כמרעה (לייצור בשר) יהיה גידול מהיר יותר הן בגליל והן בגולן. בתחום הפירות הנשירים יהיה הגידול איטי וזאת תוך החלפה של מטעים ישנים בחושים, ובכלל זה ינטעו זנים חדשים במקום הישנים. ברמת הגולן יצומצמו שטחי האבוקדו, לאחר שגידולו באזור לא עלה יפה. הרחבה ניכרת תהיה בשטחים של ענף היין באזורים הגבוהים של הגליל והגולן. בענף גידולי השדה, יחול שינוי בהרכב, תוך צמצום בשטחי הכותנה. הרחבה ניכרת תהיה בהיקף הייצור של גידולים חדשים כמו: תבלינים, פטריות, צמחי בית וצמחי מרפא רבושט.

חשיבות רבה נודעת להרחבת המו"פ לצורך פיתוח גידולים וזנים חדשים המתאימים לאזורי הגליל והגולן, בין היתר, כדי לנצל את שטחי הקרקע שהתפנו כתוצאה מצמצום ענף הכותנה.

תעשייה

הפיתוח הכלכלי של הגליל והגולן יתבסס בעיקרו על פיתוח תעשייתי. בתעשייה במחוז הצפון כ-45 אלף עובדים, המהווים כ-25% מכלל המועסקים במחוז. המספיק את הרכב הייצור התעשייתי בגליל הוא דיכונות במספר מצומצם יחסית של ענפים, בעיקר מזון, טכסטיל והלבשה, שמאפיינת אותם עתירות עבודה פשוטה יחסית. עם זאת, בשנים האחרונות הוקמו באזורי הפעלים, חלקם גדולים, בתחום המזכית והאלקטרוניקה.

הפיתוח התעשייתי בגליל ובגולן צריך להיות מלווה על מספר עקרונות:

1. יש להרחיב בצורה ניכרת את מיגוון ענפי התעשייה, כדי למשוך אוכלוסיה נוספת בהיקף ניכר וכדי ליצור בסיס תעסוקתי למיגוון רחב של אוכלוסיה.
2. יש להשתית את הפיתוח, במידה רבה, על ענפים עתירי ידע, המכוססים על טכנולוגיות מתקדמות ודורשים מיומנות גבוהה. זאת, כדי להבטיח רמת הכנסה גבוהה יחסית ועל מנת למשוך אוכלוסיה ברמה סוציו-כלכלית גבוהה.
3. עיקר הפיתוח יהיה במרכזי תעשייה אזוריים (בין-עירוניים), אם כי לא יוזנחו אזורי התעשייה שבתחומי עיירות הפיתוח. הקמת מפעלים במרכזים אזוריים תאפשר ניצול יעיל ומשותף של השטחים ושירותים (כולל שירותים משלימים לתעשייה), ותקדם את רעיון השילוב האזורי בכללו. מרכזים אלו ישמשו הן את הישובים העירוניים והן את הישובים הכפריים באותו אזור. באזורי תעשייה אלו רצוי לשלב גם גני תעשייה, אשר יקלו על יזמים מתחילים בצעדיהם הראשונים. בישובים הכפריים עצמם לא יוקמו, אלא בתי מלאכה ותעשייה זעירה.

ב-15 השנים האחרונות תוכננו ופותחו מרכזי תעשייה בין-עירוניים. המרכזים הקיימים באזור הם: מחניים (ליד ראש פינה-צפון), גולני, מגדל חפן, שגב (תעשייה בטחונת-לשם), אלון-חבור (ליד קבוץ דבשה), מכרות חרמון (באזור החולה), אזור תעשייה בגזרן, ובני-יהודה במלון.

בשנים הבאות יבוצעו עיבוי והרחבה של מרכזי תעשייה קיימים ויוקמו מרכזים חדשים (פירוט המרכזים, ראה להלן בשינוי התוכנית). פוט למרכזי התעשייה הבין-עירוניים למשך פיתוח נוסף של אזורי התעשייה ליד עיירות הפיתוח, תוך שימת דגש על שיפור איכות החיים.

תיירות

הגליל והגולן הם אזורים בעלי יחוד נופי בולט. מצויים בהם ערכי טבע ונוף מגוונים, ואזורי קיט ועתיקות, המהווים מקור משיכה לזוהרים, למטיילים ולתיירים. ענף התיירות והקיס עשוי להיות מרכיב כלכלי ותעסוקתי בעל משמעות חשובה באזורים אלו.

פיתוח התיירות בגליל ובגולן יתרכז במידה רבה בשני מוקדים עיקריים (1):

1. טבריה וסובב כנרת.
2. עכו - שיש לה פוטנציאל להפוך לעיר תיירות חשובה, הודות לאתרים ההיסטוריים, ארכיאולוגיים ולערכים תרבותיים ואמיתיים המצויים בה.

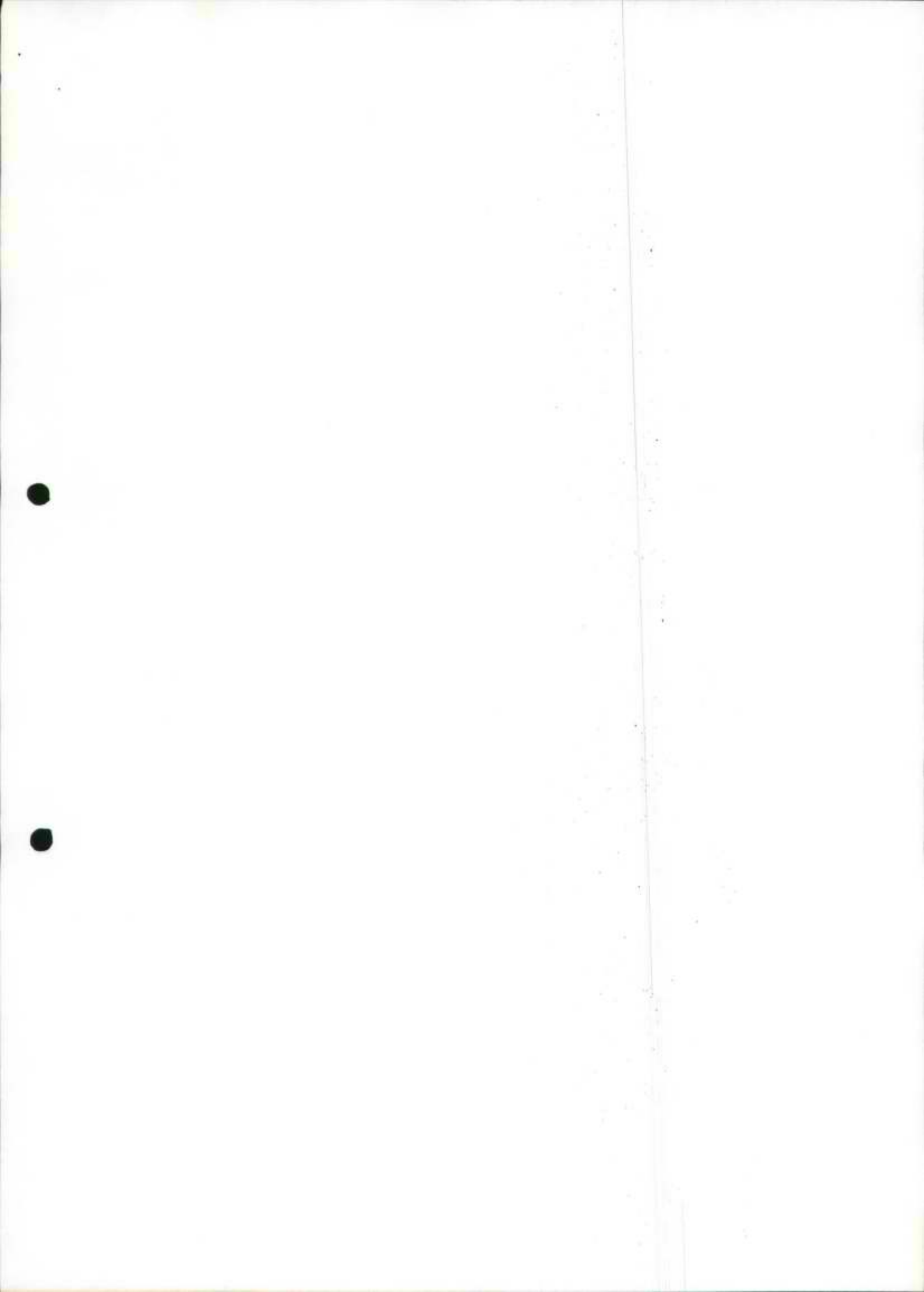
מוקד משני נוסף לפיתוח תיירות נופש וספורט (ברמה עממית) יהיה באזור חרמון.

נוסף לפיתוח המוקדים הנ"ל, ישנן תוכניות אזוריות במקומות לפיתוח תיירות ונופש במקומות שונים ברחבי הגליל והגולן. במסגרת זו יש לפתח אתרים ופארקים תיירותיים גם במיגזר הלא-יהודי. כלי לפיתוח נוסף של התיירות הצלינית בנצרות. בנוסף לכך, יש להמשיך ולפתח מקומות אתרים המקודשים לנצרות. שיפור מערכת הכבישים באזור יאפשר קשר הדוק יותר בין אתרי התיירות השונים.

יש מקום לשקול פיתוח הדרגתי, של חוף הים מעכו ועד ראש הנקרה, לרביבירה שבה יוקמו מלונות, כפרי נופש, מרינות ומפעלי תיירות מסוגים שונים. קצב הפיתוח יהיה תלוי בעיקר בבקוש של תיירות נופש מא"ל.

---

(1) מן הראוי להזכיר כאן מוקד חשוב נוסף, במישור אזורי, אשר לא נכלל, בהגדרה של הגליל לצורך עבודה זו, והוא בית-שאן. העיירה משופעת באתרים היסטוריים ועתיקות בהיקף נדיר. חשיפתה של העיירה הדרומית ושיקומה ברמה תיירותית, עשויים להעלות את בית-שאן על גובה התיירות הבינלאומית. בהתאם לתוכנית, יחשפו וישוקמו: וחובה הראשי של העיירה, האמפיתיאטרון והאיצטדיון. פיתוח אתרים אלה והפעלתם - יסייעו כפי-כוחן לעיות התעסוקה בכית שאן בטווח הקצר ובטווח הארוך.

כאזור הגליל והודרי בעל הכף היפה במיוחד, יש לשיט דגש על פיתוח פעילות תיירותית אקסטנסיבית: מסלולי טיולים (כרגל, ברכב וברכיבה), שירותי דרכים ומוקדי תיירות שונים. במקביל יש לפתח בהדרגה גם מלונאות ושירותי הארחה במקומות שונים בגליל הודרי, בעיקר ברמה עממית. קיימות תוכניות רבות בתחום זה, אולם מועד ביצוען יהיה תלוי מתן בהיקף הביקוש הצפוי, ומאידך בהיצע של שירותי התיירות הקיימים באזור.

ד. דיור ותשתית

דיור

על משרד הבינוי והשיכון להבטיח את מלאי הדיור ומיגוון הדיור כהתאם לגידול האוכלוסייה ולהרכבה, תוך תיאום מכוונת המועד. יש לנצל את מלאי הדיור הריקות הקיים בישובי הגליל. במידת האפשר יש לשפץ יירות במצב פיזי ירוד, לאחד יירות ולהחזירן לשימוש. קיימות תוכניות בישובים עירוניים שונים לשיקום יירות מוזנחות, כמו למשל בקריית שמונה, במגדל העמק ועוד. פרויקט שיקום השכונות פועל ב-10 ישובים עירוניים בגליל (פירוס - דאה להלן ברשימת התוכניות). יש לתת עדיפות גבוהה למגזרי דור ההמשך בישובי הפיתוח ובמושבים בגליל. כדי ליצור איכות חיים גבוהה יש לבנות יירות ברמה גבוהה, כולל שכונות בסגנון פרברי, יירות צמודות קרקע ובצפיפות נמוכה, ולהרחיב תוכניות "בנה ביתך" בכל ישובי הגליל. במספר ישובים (למשל בעכו, נהריה ושלומי) מורגש מחסור המדר בעתודות קרקע לבניה למגורים ולתעשייה. כדי לאפשר המשך התפתחותם, יש לבדוק את האפשרויות לצירוף שטחים צוטפים לישובים אלו.

כבישים

יצירת צירי תנועה טובים ומהירים בין האזורים ושונים בגליל ובגולן וכיניהם לכין אזורי הארץ האחרים, היא גורם מרכזי וחסר לפיתוחם, מאחר והם מואפיינים בתנאים טופוגרפיים קשים ומיקום מרוחק. בניה הגולן, מרבית הכבישים אינם תקינים: כבישים ישנים, צרים, מכשולים ללא שוליים. גם ריכוז פעילויות במרכזים אזוריים וקשר היקף בין המרכז הכפרי לישובים העירוניים, מוסיב פיתוח כבישי גישה נוחים בתוך האזור. חשיבות רבה נודעת גם ליצירת קשר מהיר ונוח עם חיפה (נמל) והמפרץ כדי יצא מרכז הארץ. החל מאמצע שנות השבעים ניתנה דחיפה לפיתוח רשת הכבישים בגליל, במטרה להגדיל את הנגישות לאזור ולפתוח צירים להתישבות החדשה ולמרכזי התעשייה. בתוכניות לשנים הבאות לסלול כבישים חדשים ולשפר כבישים קיימים (ראה פירוט ברשימת התוכניות).

רכבת חיפה-קרית-עכו-נהריה

כשלב ראשון בפיתוח רכבת פרברים באזור חיפה מוצע לנסח את שירות הרכבת בין חיפה-קרית-עכו-נהריה (כולל אזורי התעשייה). הכוונה להגדיל את תדירות הנסיעה ואת המהירות, להוסיף תחנות ומתקנים, לבצע שיפורים בתחנות הקיימות, ולהשקיע בציווד נוסף. עלות שיפורים אלה (כולל בתחומי חיפה והקרית) היא כ-6 מליון דולר (לא כולל דכישת קווי הרכבת החדשים). בשלב מאוחר יותר, מוצע להקים מסילה נוספת מחיפה לנהריה.

כירוב

הסדרת מערכות כירוב הוא צורך חיוני ורחוק ביותר במשוכים רבים בכל אזורי הגליל והגולן; במיוחד חריפה הכעיה במיגזר הלא-יהודי. בעית הכירוב טובה כיון שיש לה השלכות על אזורים נרחבים מעבר למחוז המקומי - בתחומי כוראות הציבור, זיהום הסביבה ומקורות המים וכן על אשכולות ניצול מי כירוב מטוהרים לצורכי השקיה. לכן מתחייבת גם התייחסות וטיפול אזורי בנושא זה, תוך שיתוף פעולה בין רשויות וגופים שונים.

בנושא מטופל במסגרת "פרויקט הכירוב הארצי", תוך תכנון רב שנתי. הסודות מערכות הכירוב המרכזי, מכוני סיהור ושימוש חוזר במי קילחין לצורכי השקיה בגליל ובגולן, תימשך שנים רבות ותחייב השקעות כבדות. כיום נמצאים בביצוע פרויקטים שונים בנושא זה במקומות שונים, במיגזר היהודי ובמיגזר הלא-יהודי כאחד.

תקשורת

הרוחבת אמצעי התקשורת באזור ושיפור השירות היא צורך יסודי. לקראת הפיתוח הכולל המתוכנן בגליל יהיה צורך גם בהרחבת השימוש בערוצי תקשורת מגורמים, כמו: מכשירי טלקס, העברת מידע דרך מחשבים, טלביזיה וטלפונים ועוד.

לפי תוכניות חברת "בזק" יושקעו, באזורי הגליל והגולן כ-30-35 מיליון דולר לשנה בתחום התקשורת. התוכנית כוללת התקנת 70 אלף קווי טלפון במשך חמש השנים הבאות, החלפת ציוד ישן ועוד. בשנים הקרובות יחוסל תור הממתנים לטלפון באזורי הגליל ורמת הגולן. יגש מיוחד יושם על הרחבת ושיפור של מערכת הטלפון בישובים הלא-יהודיים.

ז. שירותי חברה וקהילה

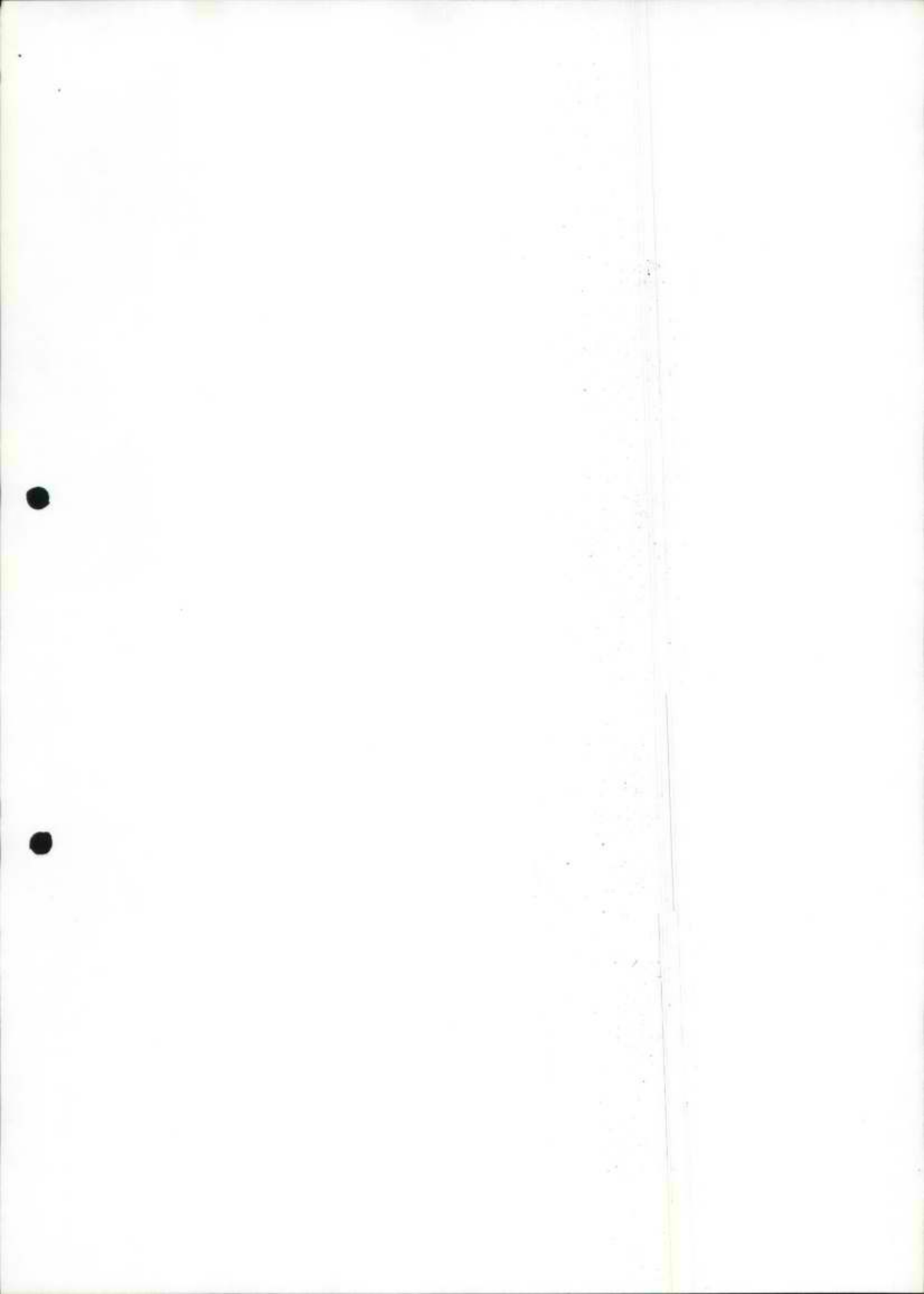
חינוך

העלאת רמת החינוך, יעול המערכת באמצעות הקטנת הפיצול, יתור גיוון הפיתוח החינוכי המדעי והטכנולוגי, הם תנאי חשוב לקידום למשיכת אוכלוסייה, הן לעיירות הפיתוח והן למרחב הכפרי. התוכניות לשביח הקרובות, להרחבת החינוך, לשיפורו ולהעלאת רמתו, כוללות:

- שיפור החינוך העל-יסודי, תוך פתיחת בתי-ספר מקיפים נוספים.

- קידום החינוך המדעי והטכנולוגי. מכללות טכנולוגיות נמצאות בשלבי הקמה או תכנון במקומות שונים. יש לבדוק את התוכניות השונות תוך דאגה אזורית רחבה, של מספר התלמידים הצפוי של ייצוע של מכללות הקיים כבר באזור.

- המשפיקן או מערכת החינוך באזורים רבים בגליל הוא הפיזור הגיאוגרפי והפיצול לבתי ספר קטנים. במיוחד חמורה הכעיה בטקטור הדתי. המגמה היא לבטל או למוג בתי ספר וליצור בתי ספר אזוריים גדולים יותר.

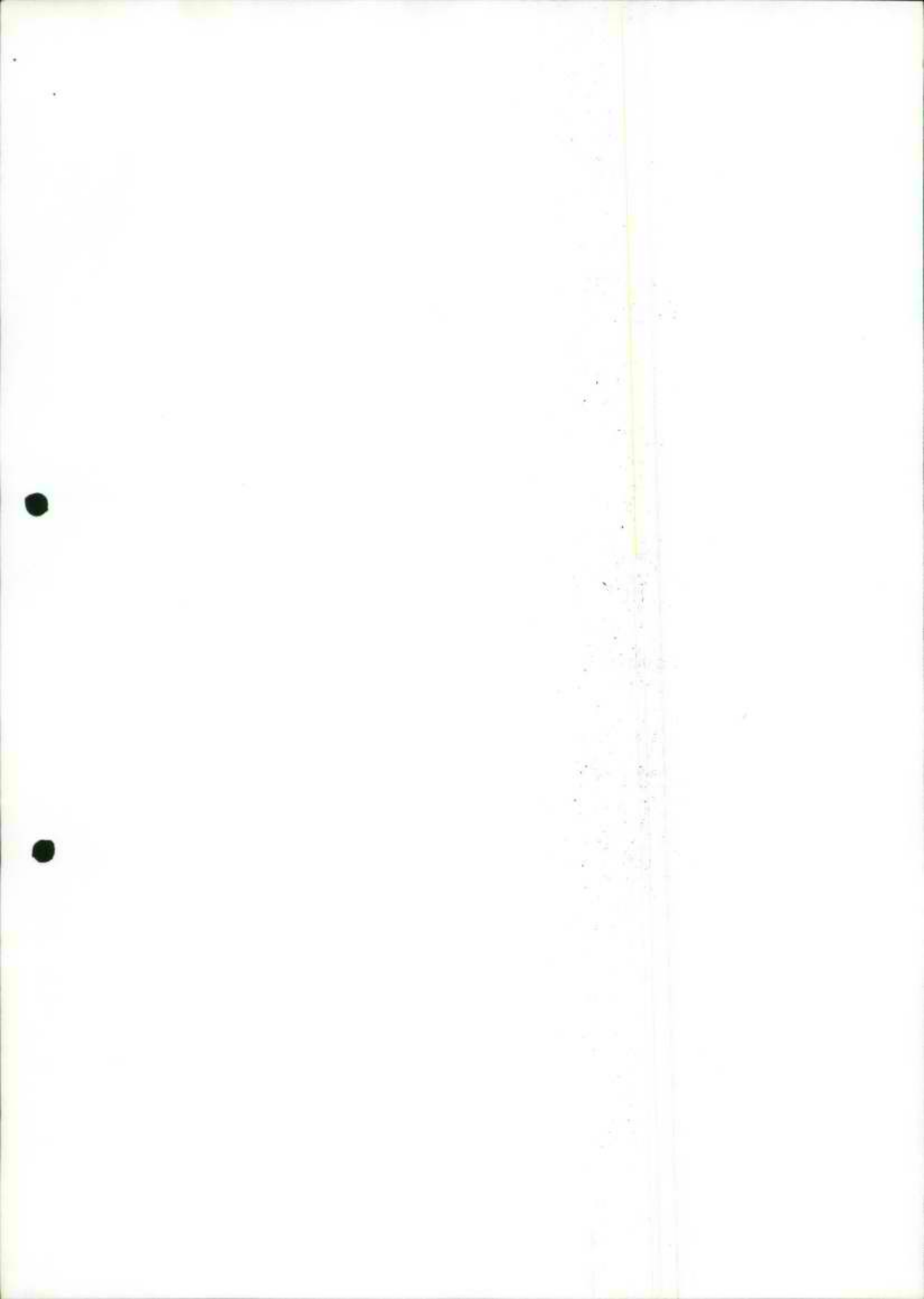

- יבוצעו שיפורים במכני החינוך או יוחלפו מכני פסולים ומסוכנים.
- תימשך כניית מכני ציבור שונים, כמו מכני טפורט, תרבות ומחנסי"ט, הן במסגרת שיקום שכונות בעירוות הפיתוח והן ממקורות אחרים.
- בתוכנית משרד החינוך להקצות תקציבים מוגדלים להקמת כתי ספר חדשים במיגזר הלא-יהודי ולהחלפת מכנים פסולים. נוסף לכך יעשה מאמץ, גם במיגזר זה, ליעל את מערכת החינוך ע"י ביסוסה על כתי-ספר אזורים המשוחפים לכמה ישובים. כמו כן, יושם דגש על הרחבה ועל העלאת הרמה של החינוך הטכנולוגי.

בריאות

- תושבי הגליל והגולן מקבלים שירותי אישפור בריאות החולים הכלליים כנהריה, עפולה, צפת ופזורה. שירותים מתמחים באלצוועים יותר, שאינם מצויים בכתי חולים אלו, ניתנים בכ"ח דמב"ט בחיפה.
- כשנים הקרובות תבוצענה השקעות בתחומים שונים בכמה מבתי החולים הקיימים (ראה ברשימת התוכניות).
- כאחוז הגריאטריה יתווספו בעתיד מיטות במספרים שונים כמוסדות קיימים ובחדשים שיוקמו.
- תוקמה מרפאות קרפ"ח, תחנות לאט ולילוי ולבריאות המשפחה במקומות שונים, במיוחד במיגזר הלא-יהודי.
- תוגדל יכולת הקליטה של חזי המיון בקרית שמונה.
- יש לחזק את התחומים המתוחכמים והמקצועיים יותר בכתי החולים בגליל (טיפול נמרץ, ניתוחים, דיאליזה, פגיות וכד') ויש כזי שיוקטן הצורך בטלול החולים לכ"ח דמב"ט בחיפה ויזקל הקוץ המוטל על כ"ח זה.
- יש לשקול מתן מעמד של בית חולים ארבע-מיון לאחד מבתי החולים באזור.
- יש לשקול מתן תמריצים לרופאים בתחומים שונים כדי לעודד לעבור לגליל.
- מוצע להקים ועדת מומחים על מנת לקבוע את המוסדות שיש להקים את שירותי האישפור באזור, במספר קטן יותר של כתי חולים, תוך הגדלת מידת ההתמחות, יעול המערכת, ויצירת יתרונות לגליל.

ח. המיגזר הלא-יהודי

בעת ובעונה אחת עם פיתוח המיגזר היהודי בגליל יש לפעול לפיתוח המיגזר הלא-יהודי ולהעלות רמתו הכלכלית והחברתית, וזו צמחית הפער בין שני המיגזרים.

האוכלוסיה הערבית והדרוזית נמצאת בעיצומו של תהליך מעבר מחברה בעלת אופי כפוי-מסורתי לחברה בעלת אופי עירוני-מודרני, תוך עליה ברמת ההשכלה ובשיעור ההשתתפות של נשים בכוח העבודה. המערכה הפיזית של הישובים הערביים בגליל אינה עונה על צורכי הגידול הדמוגרפי ועל צורכי חברה עירונית מודרנית, בתחום הדיור, התשתית והשירותים. הוויכוחים אלו נמצאים עדיין במצב נחשלות. השתלטות על קרקע המדינה ובניה בלתי חוקית הפכו להיות תופעות נפוצות. אלפי מבנים בלתי חוקיים הוקמו בגליל. יש להגביר את השמירה מפני השתלטות בלתי חוקית על אדמות המדינה, ע"י חקיקה ואכיפת החוק וכן ע"י פעולות יעור, גידור לצורך מועה ופעולות נוספות.

דו"ח מיקוביק, שאושר עקרונית ע"י הממשלה, ממליץ לעיכב את תוכניות המיתאר ולאשר בדיעבד את רוב המבנים הבלתי חוקיים. יש להקטין את המבנים והרסו, בעיקר אלו שעומדים בסתירה לתוכניות מיתאר ארציות, תוך מתן הצעות חילופיות ליושביהם. מוצע להקים מערכת ארגונית שתפקידה יהיה לתאגד לבלום את הבניה הבלתי חוקית.

מן הנימוקים שעודכנו תוכניות המיתאר של הישובים יעשה תוך התאמתן לצרכים של אוכלוסיה בעלת אופי אורבני יותר ובעלת מיגרום גלילי ורפואי מגורים מואמים. יש לבחון בניה לגובה, כדי לספק תנאי דיור ברמה גבוהה יותר ולמנוע פויסה וחבה של הישובים על פני שטחים נרחבים.

מובצעת כיום תוכנית לתכנון ולפיתוח ריכוזים קבועים של 25-5 שטחי בדואים, המונים כ-20 אלף נפש, ומפוזרים ברחבי הגליל. המטרה היא להביא לריכוז שטחי הבדואים בנקודות ישוב שאיתורן אושר ע"י הממשלה. התכנון ובנין ליצור אפשרות להקמת מגורים נאותים ואספקת שירותים בלתי-רשמיים, וכמו כן למנוע בכך את המשך התחלשות הבלתי חוקית.

יש מקום לשפר את רמת הפיתוח של הישובים הלא-יהודיים ולמשרותה לזו הקיימת בישובים היהודיים, הדומים להם בגודלם. כמו כן יש להעניק לישובים אלו סוג פיתוח ותנאים והטבות דומים לאלו הניתנים לישובים היהודיים הסמוכים להם.

ט. רשימה מפורטת של תוכניות

להלן מובאת רשימה מפורטת, אם כי לא שלמה, של תוכניות בתחומים שונים ובאזורי משנה בגליל ובגולן. רשימה זו כוללת תוכניות, הצעות ורעיונות של משרדי ממשלה, של המחלקה להתישבות של התוכנות היהודיות, של הרשויות המוניציפליות באזור ושל גופים נוספים. התוכניות תילקן ל-3 קבוצות:

1. תוכניות הנמצאות בשלב ביצוע, או לקראת ביצוע, כאשר מקודרות המימון זמינים.
2. תוכניות לביצוע בטווח של שלש שנים. מתוך קבוצה זו ניתן לבחור את התוכניות שאח תכנון וביצוען רצוי לזרז ולקדם.
3. תוכניות ורעיונות לביצוע בטווח רחוק יותר.

הרשימה כוללת גם תוכניות ורעיונות שמירת כוואירוס למשק הלאומי ותרומתם לאזור לא נבדקה. במקרים מסוימים, התוכניות מתחילות על כזו ורק בדיקה קפדנית ומפורטת תוכל לקבוע את נחיצותן ואת מידת התאמתן למשק ולהשגת יעדי הפיתוח של האזור, וכן לזרז אותן לפי סדר עדיפותיות ולקבוע את המועד הרצוי לביצוען. צירוף הרשימה נעשה, בין היתר, מתוך כוונה שהיא תשמש מאגר של תוכניות שמתוכן תבחרנה, בצורה סלקטיבית, התוכניות היעילות.

א ד ו ר י ת ע י ה

לביצוע כסווח ארוך יותר	לביצוע תוך 3 שנים	ב ב י צ ו ע	
<p>רמת דלתון - (המשך). צפוני - עבור נצרת עלית והישובים בסביבה. כבדי (או מקום חלופי באזור) - עבור נהריה וישובי הגליל המערבי. סאכנין - עבור העיירה והכפרים הערביים באזור משגב. אבו סנאן - הגליל המערבי, עבור הכפרים הדרוזיים. מרום גולן - בצפון הגולן, עבור כבוצי האזור.</p>	<p>תרדיון (גוש שגב) - הרחבה. אחיהוד - עבור כרמיאל וסביבתה ועכו וסביבתה. שפרעם - המשך. רמת דלתון - עבור צפת והסביבה ומועצה אזורית מרום הגליל.</p>	<p>תרדיון (גוש שגב). שפרעם - ישרת הכפרים הערביים בסביבה.</p>	<p>א. מרכזים כיון - עירוניים <u>מרכזים חדשים</u></p>
	<p>גולני - הרחבה בני יהודה (רמת הגולן) - הרחבה גורן - הרחבה מחניים - הוחבה</p>	<p>אלון תבור (ליד דברת) מגדל תמו - (גוש תמו)</p>	<p><u>מרכזים קיימים</u> (הרחבות והשלמות)</p>
<p>ישובים שונים - הקמת מרכזים מקומיים נוספים. - הרחבה ושיקום מרכזים קיימים.</p>	<p>סבריה - המשך כרמיאל - למלאכה ותעשייה זעירה מגדל העמק - שיפוץ ושיקום המרכז הקיים בעיר. עכו - שיקום והרחבה. נהריה - שיקום והרחבה. צפת - שיקום והרחבה.</p>	<p>סבריה - צומת פוריה - סבריה עלית - תעשייה זעירה ומלאכה - הקמה</p>	<p>ב. אזורי תעשייה ומלאכה עירוניים <u>מרכזים קיימים</u></p>

ת י ר ר ת

האזור	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוד 3 שנים	לביצוע בטוח ארוך יותר
סוכב כנרת	סכריה - סיוולת בחלק הדרומי שתתחבר למרכז. - שיפוץ בתי כנסת ומסגדים בעיר העתיקה.	סכריה - תחילת פיתוח מוקד תיירות גדול בחוף הצפוני - כולל הלוונות, אזורי מסחר, נידור, נופש וספורט.	סכריה - המשך פיתוח החוף הצפוני. - הפירות ארכיאולוגיות, כדרום סכריה - לחשיפת העיר מתקופת המשנה. צמח - מרכז מבקרים.
	מפרץ אמנון - כפר נופש פעיל, 130 חדר.	ארבל - רכבל מהצוק לכנרת, ובית מלון. מפרץ אמנון - המשך פיתוח: מלון נופש (3-4 כוכבים) מרינה, אזור מסחרי	מפרץ אמנון - השלמת הפרויקט כולו מגדל - פיתוח מוקד תיירותי נוסף. חופי הכנרת - פיתוח חופים וחניוני יום.
	חופי הכנרת - פיתוח חופים וחניוני יום.	חופי הכנרת - פיתוח חופים וחניוני יום. צפון מזרח הכנרת - הרחבת כפרי נופש קיימים והקמת חדשים (כורסי): 150-200 חדר.	צפון מזרח הכנרת - תוספת של כ-600 חדרים בכפרי נופש קיימים וחדשים.
רמת הגולן (למעט צפון - מזרח הכנרת)	גמלא - פיתוח. חמת גדר - פיתוח האתר. צפון הגולן - פיתוח ההרמוון. בניאס - פיתוח.	קצרין - מלון (3 כוכבים) - 40 חדר. גמלא - המשך פיתוח. חמת גדר - פיתוח האתר. צפון הגולן - תוספת 100 חדרים ברמה של כפרי נופש - פיתוח נוסף של ההרמוון. בניאס - המשך פיתוח.	קצרין - מלון נופש (או כפר נופש) - פיתוח שרותים לתיירות. - מרכז מבקרים אזורי. גמלא - פיתוח האתר לבקורים, לשהיית יום, והקמת מרכז מבקרים. חמת גדר - המשך פיתוח. אגם ווויה - פיתוח לנופש, סיס ודיג. פארק הירדן, החלק הצפוני - פיתוח צפון הגולן - תוספת 350 חדרים ברמה של כפרי נופש - פיתוח נוסף של ההרמוון. פארק הבניאס - פיתוח חניון לילה ומרכז מבקרים. יהודיה - פיתוח אתר לשהיית יום.

ת י י ר י ת (המשד)

לביצוע בטוח ארוך יותר	לביצוע תוך 3 שנים	ב ב י צ ו י ע	א ז ו ר
<p>אזור מקורות הידרו - פיתוח אתרים לשהיית זכ.</p>			<p>אזור גבול העפר</p>
<p>קרית שמונה - רכבל ממנה לקרית שמונה. - פיתוח מאגר עיני ליד קרית שמונה. - מלון נוסף - ברמה גבוהה.</p>	<p>קרית שמונה - מרכז מבקרים אזורי</p>		
<p>ראש פינה - מוסל דרכים, מרכז מבקרים, ושירותי דרך. - שיקום המושבה לצרכי תיירות.</p>			
<p>צפת - תוספת מלונות והמשד שיקום העיר העתיקה.</p>	<p>צפת - המשד שיפוץ ושיקום העיר העתיקה ובתי הכנסה.</p>		
<p>חצור - שרותי דרך, אכסניה ופיתוח אתרי תיירות שונים.</p>	<p>מעלות - אגם מלאכותי (חוסן) ומרכז נופש.</p>		
<p>שמורת החולה - המשד פיתוח השמורה, כולל מרכז מבקרים וחניון לילה.</p>	<p>שמורת החולה - המשד פיתוח.</p>	<p>שמורת החולה - פיתוח.</p>	
<p>שמורת מירון - מרכז מבקרים.</p>			
<p>עכו - המשד פיתוח העיר העתיקה. - פיתוח התיירות של דרום עכו</p>	<p>עכו - המשד פיתוח העיר העתיקה, שיפוץ החומות וכלא עכו - הסמת שילת בחופי העיר - פיתוח השוק.</p>	<p>עכו - פיתוח העיר העתיקה, הסמת מדרחוב.</p>	<p>משדור חוף הגליל</p>
<p>עכו ונהריה - תוספת חדרו מלון.</p>	<p>עכו ונהריה - תוספת חדרו מלון. - מרינה.</p>		
<p>חוף עכו עד ראש הנקרה - ריבויירה בינלאומית - פיתוח הדרגתי כהתאם לבקוש של תיירות חוף ופנים.</p>	<p>חוף בצת - כפר נופש ושעשועי מים - תחילה ביצוע.</p>		
<p>חוף בצת - השלמת הפרויקט.</p>			

ת י ר י ת (המשך)

לביצוע בטוח ארוך יותר	לביצוע תוך 3 שנים	בביצוע	אזר
<p>סוכב תבור - סיוס הפרויקט לרגלי התבור. - פרויקטים תזירותיים שונים.</p> <p>צומת גולני - מוטל דרכים (40-50 חדר).</p> <p>נחל צפורי - תזירותיים - פרויקטים תזירותיים שונים באזור שבין צפורי לאגב בית נסופה.</p> <p>כרמיאל - המשך וסיוס פארק "ארץ התנ"ך".</p>	<p>כפר תבור - מלון (80 חדר) ושרותי דרך.</p> <p>סוכב תבור - מרכז תזירות לרגלי התבור (בחלק הדרומי): רכבל, מרכז קניות, מרכז דאיה, מלון, מתקני שעשועים. - פרויקטים שונים.</p> <p>צומת גולני - מרכז תזירות: מטעדה, שירותי דרך מרכזית, חניון קמפינג. המשך פיתוח מודיאון גולני, מרכז מבקרים.</p> <p>נחל צפורי - מסלולי טיולים. - אטרקציות ידואיות. - שירותים לתזירות רהושה. - שיכון עתיקות צפורי.</p> <p>כרמיאל - פארק "ארץ התנ"ך" (200 דונם).</p>	<p>נצרת עילית - בית מלון.</p> <p>נחל צפורי - מסלולי טיולים. - שירותי אוכל והארה. בהר דוף. - מרכז סמינרים ליהדות השונטר-בטיבת בהתוו.</p>	<p>גליל התבור (האזור הדרום-מזרחי)</p> <p>אזר טגב - 107</p>

מסחר ושירותים פרטיים

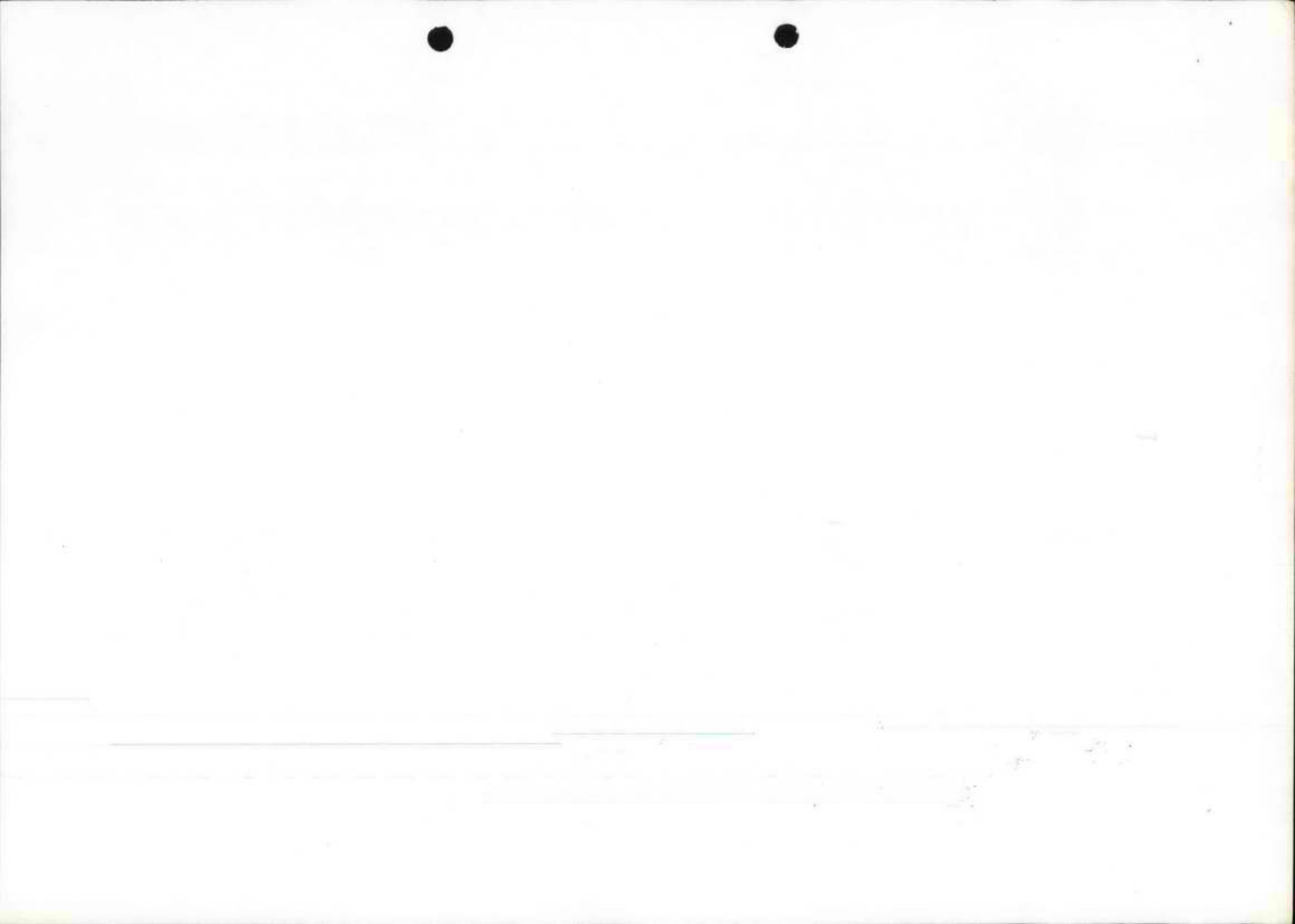
לביצוע בסווח ארוך יותר	לביצוע תוך 3 שנים	ב ב י צ ו ע	א ז ו ר
צפת - מרכז מסחרי בשכונה המערבית - פיתוח שוק עירוני ליד הסראיה.			<u>אזור גבול הצפון</u>
כרמיאל - מרכז מסחרי אזורי - סיום הפרויקט. - מרכז מסחרי אזורי לשרותי רכב - סיום הפרויקט.	כרמיאל - מרכז מסחרי ובידורי (קניון) - אזורי, יוקט בכניסה לעיר. - מרכז אזורי לשירותי רכב, כולל סוכנויות מכירה והשכרה. גוש שגב - מרכז מסחרי במשגב.		<u>אזור שגב ותפר</u>
מגדל העמק - מרכז מסחרי - סיום הפרויקט.	מגדל העמק - מרכז מסחרי גדול (קניון) - במרכז העיר.		<u>גליל התחתון</u> (החלק הדרומי-מזרחי)
נצרת עלית - מרכז מסחרי - סיום הפרויקט.	נצרת עלית - מרכז מסחרי (קניון) - במרכז העיר.		

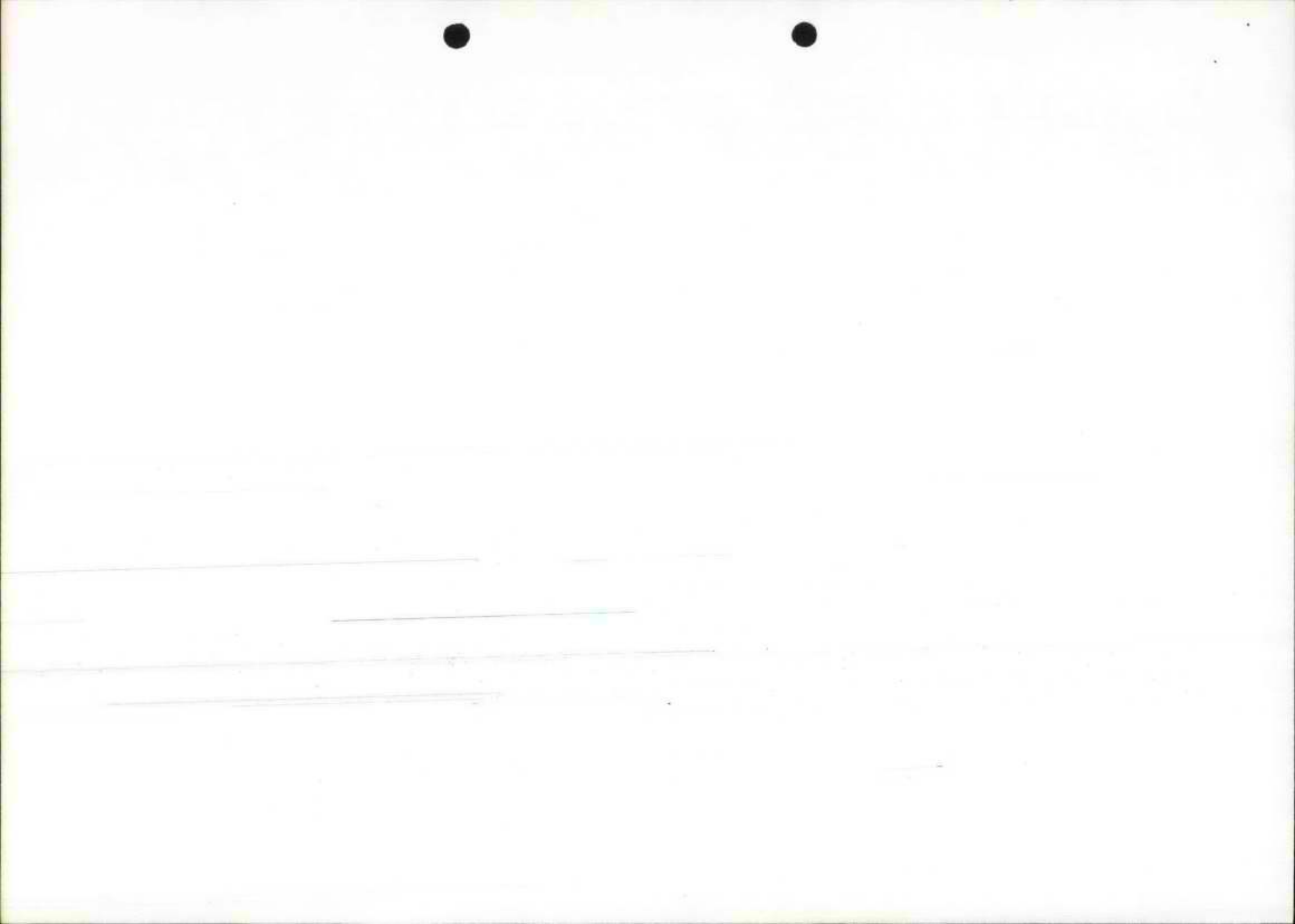
כ ב י ש י ם

ה א ז ו ר	כ ב י ש י ם	לביצוע חוד 3 שנים	לביצוע בסוף ארוך יותר
הגליל התחתון (אזור דרום-מזרחי)			<p>עוקף מגדל העמק (75) - סלילה.</p> <p>נצרת עלית - כדורי (79) - סלילה</p> <p>מסעף תל-עדשים - דברת - סלילה.</p> <p>נצרת - מסעף תל-עדשים - שיפור וסלילה.</p>
אזורי שגב ותפר	<p>מנדא - מורשת (784) - סלילה (מ.א. משגב).</p>	<p>עוקף סאכנין - סלילה.</p> <p>לוסם - ערבה (804) - סלילה.</p> <p>מעלות-תפר - כישור - כרמיאל (854) השלמת סלילה.</p> <p>תפר - גיתה - ג'ת - סלילה (סוכנות).</p> <p>- כבישי גישה לישובים.</p>	<p>אעבליו - מורשת (793) - סלילה כבישי גישה לישובים.</p> <p>עכו-צפת - שיפור והרחבה.</p>
אזור גרול האפרו	<p>קרית שמונה - עמיעד (90) - שיפורים.</p>	<p>קרית שמונה - עמיעד (90) שיפורים, ודלל גולת יישובים עוקפים לואג-חזא ו"ג' ור'.</p>	<p>קרית שמונה - עמיעד (90) - סיום שיפורים וסלילה.</p> <p>מעלות - חורמיס-סאוא-גוש חלב (80) שיפורים.</p>
		<p>עין זיתון (עוקף צפת) (77) נאמן ופדית סלילה.</p> <p>עוקף אבן-מנחם-בסועה - סלילה</p> <p>אלקוש - בירנית - שיפורים.</p>	<p>גזו ולי - דתון (89) - סלילה</p> <p>עין זיתון - עלבא (886)-שיפורים.</p> <p>הילה-נחל-כדיב.</p> <p>עוקף רמות נפתלי - סלילה.</p> <p>גדת - גונן (918) - שיקום.</p>

חינוך, תרבות וספורט

ה א ד ו ר	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בסווח ארוך יותר
<p><u>גליל תחתון</u> (אזור דרומי-מזרחי)</p>	<p>נצרת עלית - מכללה טכנולוגית על תיכונית - 1000 תלמידים. (לקראת הפעלה בתשמ"ח).</p> <p>כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח מגמות מקצועיות וטכנולוגיות בבי"ס כדורי.</p>	<p>כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח מגמות מקצועיות טכנולוגיות בבי"ס כדורי.</p> <p>- מרכז תרבות וספורט - בית נוער, ספרייה, מגרשי כדורגל וטניס, אגם לספורט ונופש.</p>	<p>כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח כתות טכנולוגיות על תיכוניות בבי"ס כדורי - המשך הקמה וסיום של מרכז התרבות והספורט.</p> <p>מ.א. גליל תחתון - מרכז תרבות ואמנות אזורי, מול הכניסה לבית קשת.</p>
<p><u>אזורי שגב ותפן</u></p>	<p>כרמיאל - מיכללה טכנולוגית (600-700 תלמידים) עם פנימיה ל-250 תלמידים, מוקד לחבל 2000.</p> <p>- מרכז ספורט אזורי (200 דונם) - תחילת ביצוע.</p> <p>מ.א. מרכז הגליל - ישובי הדרוזים - בי"ס מסוף אזורי.</p>	<p>מעלות - הרחבת המכללה הטכנולוגית הקיימת (ארט).</p> <p>משגב - מרכז ספורט ופארק.</p> <p>כרמיאל - מרכז ספורט - אזורי - המשך.</p>	<p>משגב - הרחבת הלמודים הטכנולוגיים בנושאי מיחשוב ובקרה - גם לרמות על תיכוניות.</p> <p>- מרכז ספורט ופארק (סיום)</p> <p>כרמיאל - מרכז ספורט אזורי - סיום.</p>
<p><u>אזור גליל הצפון</u></p>	<p>על הזר - החללת טכנולוגיות במכללה ואזוריות ליהודים.</p> <p>חיפה - אולם ספורט עליון.</p>	<p>על הזר - החללת טכנולוגיות במכללה ואזוריות ליהודים.</p> <p>חיפה - אולם ספורט עליון.</p>	<p>תל חי - מכון לעחקר אזורי.</p>
<p><u>מישור חוף הגליל</u></p>	<p>מועצה אזורית מטה אשר - הרחבת המכללה הטכנולוגית, גליל מערבי ביד נתן.</p>	<p>מועצה אזורית מטה אשר - המשך פיתוח המכללה הטכנולוגית ביד נתן</p>	<p>מועצה אזורית מטה אשר - המשך פיתוח המכללה הטכנולוגית.</p>
<p><u>רמת הגולן</u></p>	<p>קצרין - הקמת בית החייל, הכולל: מרכז חינוכי, יד לבנים, חדרי לינה למסגרות יחידתיות.</p> <p>- הרחבת המכון לחקר הגולן.</p>	<p>קצרין - הקמת בית החייל, הכולל: מרכז חינוכי, יד לבנים, חדרי לינה למסגרות יחידתיות.</p> <p>- הרחבת המכון לחקר הגולן.</p>	<p>קצרין - מרכז טכנולוגי אזורי ברמה על תיכונית.</p> <p>- מכללה על תיכונית אזורית - מרכז תרבות אזורי.</p>

ב ר י א ת

לביצוע בטוח ארוך יותר	לביצוע תוך 3 שנים	ב ביצוע
<p>בי"ח בנהריה - בניית חדרני ניתוח ותשתית משקית (חדרי אוכל, מטבח וכו').</p>	<p>בי"ח בנהריה - המשך בניית מחלקות אישפוז.</p>	<p>בי"ח בנהריה - בניית מחלקות אישפוז.</p>
<p>בי"ח בפוריה - המשך בניית חדרני ניתוח ומעבדות.</p>	<p>בי"ח בפוריה - בניית חדרני ניתוח ומעבדות.</p>	<p>בי"ח בפוריה - סיום בניה קשה של מיטות במחלקות ילדים ופנימית.</p>
<p>בי"ח בצפת - הרחבה ופיתוח.</p>		
<p>כרמיאל-בי"ח גריאטרי - המשך והרחבה במשך השנים עד ל-400 מיטות.</p>	<p>כרמיאל - בי"ח גריאטרי - 180 מיטות.</p>	
	<p>ישושים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה)</p>	<p>ישושים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה).</p>
<p>ישוכים שונים (כולל המיגדר הלא יהודי) - מרפאות קופ"ח. - סיפות חלב. - תחנות לבריאות המשפחה. - תחנות לבריאות השן.</p>	<p>ישוכים שונים (כולל המיגדר הלא יהודי) - מרפאות קופ"ח. - סיפות חלב. - תחנות לבריאות המשפחה. - תחנות לבריאות השן.</p>	

לשכת השר משה ארנס

י ר ו ש ל י ם

טז' שבט תשמ"ז

15 פברואר 87

לכבוד
השר יוסף שפירא

שלום רב,

הריני לאשר בתודה קבלת מכתבך והמאמר המצורף לו בענין הנטיעות
הבלתי חוקיות בגולן.

הנושא האמור נמצא בטיפולנו ואנו פועלים למען אכיפת החוק בתחומים
השונים ברמת הגולן, לרבות חוק הנטיעות.

בכוונתי לגבש בקרוב קוים למדיניות ממשלתית כוללת ברמת הגולן,
ולהביאם לאישור הממשלה.

ב ב ר כ ה,

משה ארנס

22/12/21

שר החקלאות

ירושלים כז' בטבת התשמ"ז

28 בינואר 1987

לכבוד

השר יוסף שפירא

הנדון: מכתבך מיום 18.1.87

א"נ,

א. אני מכיר הנושא, מטפל בו, אך, לצערי, רוב השטחים הניטעים הם אדמה פרטית של הדרוזים ולכן אין כאן גזל קרקע.

ב. המטעים נטעים ללא אישור אך נוהג זה של נטיעה ללא אישור מועצת הפירות מקובל זה שנים בסקטור היהודי ובממדים גדולים ואינני מתכוון לנהוג איפא ואיפא.

נוהג זה הוא תוצאה של שנים רבות ללא תכנון, ללא פיקוח ואלה הם תוצאותיו.

הדרך היחידה לעצור התהליך, היא באמצעות איסור על חפירת בארות (בורות למים עליונים) ללא אישור. בזה אנו מטפלים בתקוה שתהיינה תוצאות.

ב ב ר כ ה

א. נחמקין
שר החקלאות

Handwritten signature or initials in blue ink, located in the lower right quadrant of the page.

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ז בטבת התשמ"ז
18 בינואר 1987

בעז"ה

לכבוד
השר משה ארנס
ירושלים

שלום וברכה !

אני מוצא לנכון להביא בפניך המאמר הרצ"ב שהתפרסם
בבטאון הקיבוץ הארצי, בנושא גזל קרקעות בגולן !
לצערי אין מי שמוכן להאבק על נושא זה בתחומי
יש"ע. הגולן הריהו מוכר כחלק ממדינת ישראל לפי
החוק והחלטת הכנסת.

אני מקווה שעל שהנך רואה כחלק מתפקידך לדאוג
לרווחת המיעוטים (וזו גישה צודקת, הומנית ויהודית),
הנך רואה גם הצדדים האחרים.

השאלה הנה כפולה; מחד-גזל אדמות מדינה, אשר נזדקק
להם (ויש להם גם השלכה בטחונית-התיישבותית) ומאידך-
שאלה של תחרות החקלאים היהודים אשר פחות או יותר
נשמעים לנושא המכסות, מרצון או בכח.

אצפה לטיפולך ולתשובתך.

בברכת הצלחה בתפקידך,

יוסף שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ז בטבת התשמ"ז
18 בינואר 1987

בעז"ה

לחבר
אריק נחמקין
שר החקלאות

שלום וברכה !

אני מוצא לנכון להביא בפניך המאמר הרצ"ב שהתפרסם
בבטאון הקיבוץ הארצי, בנושא גזל קרקעות בגולן !
לצערי אין מי שמוכן להאבק על נושא זה בתחומי
יש"ע. הגולן הריהו מוכר כחלק ממדינת ישראל לפי
החוק והחלטת הכנסת.

אני מניח שמשרדך ער לבעיה וסגנך אף מעורה בו, אבל
כנראה אין האמצעים הננקטים מספיקים, אם אנשי השוב"צ
מתרועעים על כך.

אני מצפה לתשובתך ולטיפולך.

ב"ח להג"ע
6/1
יוסף שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ז בטבת התשמ"ז
18 בינואר 1987

בעז"ה

לחבר
אריק נחמקיץ
שר החקלאות

שלום וברכה !

אני מוצא לנכון להביא בפניך המאמר הרצ"ב שהתפרסם
בבטאון הקיבוץ הארצי, בנושא גזל קרקעות בגולן !
לצערי אין מי שמוכן להאבק על נושא זה בתחומי
יש"ע. הגולן הריהו מוכר כחלק ממדינת ישראל לפי
החוק והחלטת הכנסת.

אני מניח שמשרדך ער לבעיה וסגנך אף מעורה בו, אבל
כנראה אין האמצעים הננקטים מספיקים, אם אנשי השוה"צ
מתריעים על כך.

אני מצפה לתשובתך ולטיפולך.

ב"ח לתר"ע,
6/1
יוסף שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ז בטבת התשמ"ז
18 בינואר 1987

בעז"ה

לכבוד
השר משה ארנס
ירושלים

שלום וברכה !

אני מוצא לנכון להביא בפניך המאמר הרצ"ב שהתפרסם
בבטאון הקיבוץ הארצי, בנושא גזל קרקעות בגולן !
לצערי אין מי שמוכן להאבק על נושא זה בתחומי
יש"ע. הגולן הריהו מוכר כחלק ממדינת ישראל לפי
החוק והחלטת הכנסת.

אני מקווה שעל שהנך רואה כחלק מתפקידך לדאוג
לרווחת המיעוטים (וזו גישה צודקת, הוטנית ויהודית),
הנך רואה גם הצדדים האחרים.

השאלה הנה כפולה; מחד-גזל אדמות מדינה, אשר נזדקק
להם (ויש להם גם השלכה בטחונית-התיישבותית) ומאידך-
שאלה של תחרות החקלאים היהודים אשר פחות או יותר
נשמעים לנושא המכסות, מרצון או בכה.

אצפה לטיפולך ולתשובתך.

בברכת הצלחה בתפקידך.

יוסף שפירא

תקציב הוועד הפועל

בעקבות ההצבעה לתקציב הוועד הפועל בה הוחלט להחזיר את התקציב למוכרות להגשה מחודשת, ברצוני להעיר למספר נקודות הנראות לי חשובות (הח"מ אינו חבר בוועד הפועל, לכן מובאות הנקודות להלן בעקבות שמועות וקריאת סיכומי הישיבה בעיתונות):

קיבלתי מגבי גונן (גזברות הוועד הפועל) את פרטי ההצעה שלא נתקבלה.

כאופן כללי, התקציב מחולק לשני גושים עיקריים — סך כל ההצעה 7.300.000 ש"ח: א) אחזקת הפעילות השוטפת של הקב"א — בית: מחלקות פונקציונאליות, כגון מזכירות הוועד הפועל, מחלקות לכלכלה, חברה וכו'. הסעיפים הנ"ל מהווים כ-45% מן התקציב. ראויה לציון העובדה כי שתי המחלקות ה"יקרות" הן:

1) חברה: סה"כ כ-350.000 ש"ח (כשעיקר ההוצאה היא בנושא רכב); 2) גבעת חביבה: כ-240.000 ש"ח.

בעוד שלמחלקות אחרות מסתכם התקציב בכ-60.000 ש"ח. כמו כן, נמצא בסעיף זה גם יקום הנכבד של כ-700.000 ש"ח לחידוש יבנה.

נראה לי כי אם יש שאלות של יעול וחסכון במחלקות רצוי לדון על כך בוועד הפועל. ההגיון מחייב כי רכזי המחלקות יודעים את גודל התקציב שהם אחראים לו וכולנו תקוה כי ישתדלו לחסוך עד כמה שניתן, אי לכך אינני מניח כי יש מקום לדיון נוסף בנקודה זו.

ב) הסכום העיקרי של התקציב, מעל ל-50%, שייך לחלק אשר אני קורא לו חברתי-לאומי של התנועה וכולל סעיפים כגון:

1) ההנהגה העליונה כ-1.500.000 ש"ח

2) הסברה כ-1.100.000 ש"ח

3) השומר הצעיר כ-800.000 ש"ח

נראה לי כי כוונת חברי הוועד הפועל מופנית לחלק זה של התקציב כלומר, במקום לדון לגופו על ענין של רכב של הקיבוץ הארצי ומטרותיו בארץ ובתפוצות, התנהל דיון תקציבי על מנת לומר כי "הגוף הזה גדול מדי עלינו".

ואכן לא יתכן שבזמן שתקציבו האישי של חבר הקיבוץ הוקטן, אנו מוציאים מליוני שקלים על דברים שהבנת נחיצותם קשה ביותר הן מבחינת ההרגשה והן מבחינת קריאת העובדות בשטח. בעת קשה זו אנו זקוקים לתנועה חזקה יותר מאשר בכל עת אחרת, בהכירי את החברים העומדים היום בראש התנועה, בטוחני כי יבצעו את תפקידם במינימום הוצאות, ועלינו לסמוך עליהם כי ישתדלו להוציא פחות מן התקציב שיאושר. לגבי חלקו השני של התקציב נראה לי, כאמור, כי הוויכוח הוא על דרך, עלות הדרך היא נושא רציני מאוד בהתחשב במצבה הכלכלי של התנועה, אך היא משנית להמשך דרכנו.

לאו אבנר (געש)

עצוב מאוד ולא כאוב

תגובתו של יוסף שטוקהמר ב"השבוע" האחרון על קטע מראיון מקיף ומכובד עם חברתנו הנה, רכות "גלעם", ברבר נסיבות פיטורי פועל — יש בו הטפה וגם השמצה. פועל, ככל אדם אחר שגנב, יש לו ענין עם חוק המדינה.

חסד עשתה הנהלת "גלעם" עם אותו פועל כאשר פיטרה אותו ולא מסרה את הטיפול למשטרה. בניגוד לנהוג, שולם לו כל המגיע לו, כולל פיצויי פרישה ועוד. ההסתמכות של יוסף שטוקהמר על מקרה דומה בקיבוץ, שנהג אחרת, אינה מודל לחיקוי. גם במקרה דנן, לפי דבריו, שינו חברי הקיבוץ את יחסם לאותו פועל, ואפשר להבין כי היה זה מעין נידוי.

צריך קצת חוצפה לקשור את הטיפול בפועל, כפי שזה נעשה עליידי "גלעם", עם קביעותיו של יוסף, מבלי שהוא מכיר את "גלעם", על פי עדותו, שהעבודה הפשוטה נעשית ברובה עליידי פועלים מהסוג שפוטר, ועוד מוסיף, שקיבוצי מתפרנס לפחות בחלקו על ניצול שכירים. קיבוצי אינו זקוק לתעודת-יושר וכשרות מאף לא אחד ובוודאי לא מיוסף שטוקהמר.

למען הריוק ההיסטורי יש לספר את העובדות, כאשר מענית רכשה את "גלעם" מהקב"א, עברו בו 82 פועלים שכירים ומעט חברי-קיבוץ, היום עובדים במפעל 25 שכירים עם ותק של עשרות שנים. עובדים בכל העבודות בצמוד לחברי הקיבוץ, כלל העובדים במפעל — 110 איש. גם פועלים אלה נמצאים בתהליך מתקדם של פרישה לגימלאות ויוחלפו בבוא היום בחברי קיבוץ. השכירים העובדים ב"גלעם" נהנים מתנאים ושכר עבודה מהטובים והגבוהים בתעשייה בארץ, ורחוקים מלהיות מנוצלים עליידי הקיבוץ, שאינו מרוויח מעבודתם.

מהצגת הדברים כפי שעשה שטוקהמר, נותר לי רק להציע לו להתנצל בפנינו ולהודות בכך שסוג כתיבה כשלו אין לו מקום בינינו.

נתן סלע (מענית)

ניסו ולא הצליחו

לפני שבועיים הבחנת, בכתבה על תקציב הקיבוץ הארצי, שהוחזר כדי לקצץ בו נוספות. באותה כתבה אומר מוכיר התנועה שבנושא צימצום צי הרכב "ניסו ולא הצליחו".

בגליון של "השבוע" מ'29 באפריל הופיע מכתב של החבר חיים דרש (עין החורש) בנושא זה, מלווה בתשובה מאוד לא מספקת מאת אבי כהן, רכו מדור התחבורה בקיבוץ הארצי. מאחר שמדובר בסכומי-כסף גדולים מאוד, החלטתי לברוק את הנושא ממקורות ראשוניים.

הממצאים שלי ניתנים לסיכום כדלקמן: א) כאשר הוועד הפועל החליט לפני שנה לבצע צימצום במספר כלי הרכב של התנועה העריכו המוסדות שכי"ס 20 מכוניות מיותרות. אלו הן מכוניות ברשות חברים העובדים

עבודה משרדית בתל-אביב, ובו בזמן, בקיבוצים, או בקיבוץ שכן, קיימים עוד פעילים עם רכב צמוד; לאותן מטרות של נסיעה, הלך וחזור למקום העבודה.

ב) נעשה נסיון להשביט ולהפטר מכלי הרכב הנ"ל. המבצע לא הצליח מכיוון שהפעילים לא שיתפו פעולה בענין זה.

ג) אחרי שכמה פעילים מהקטיגוריה הנ"ל סיימו את עבודתם בתנועה, וכמה אחרים שיתפו פעולה נשארו כ-10 כלי רכב בדרגה של מיותרים (לפי דברי אפרים רוזן).

ד) מאחר שעלות החזקת כלי רכב לשנה מגיעה לעשרות אלפי דולרים (מיסים, רשיונות, ריבית, תיקונים, דלק, חלקי חילוף, שירות וטיפול) מורכב בלפחות רבע מליון דולר חסכון אפשרי.

אינני יכול לקבל את הטיועון של מזכיר התנועה כי יש להשלים עם מצב זה, שהוא בזבוז לדעתי. האם כלי רכב צמוד הוא תשלום מתחת לשולחן לפעילי התנועה? ומה בענין הנזק המוסרי הנגרם לתנועה בעיני אלה, הרואים שלושה חברים יוצאים בוקר-בוקר מאותו קיבוץ בשלושה כלי-רכב שונים כדי לשבת במשרדים בתל-אביב ולשוב הביתה בערב?

המוכרות יכולה והיא מצווה להפעיל את סמכויותיה בנדרן ובצורה אדמיניסטרטיבית. היא חייבת לשים קץ לכיבוז גדול-ממדים זה ולחסוך את הצורך במימיו נוסף. כנראה שהמוכרות חוששת להרגיז מישהו.

אני מוכן להמר כי איש מבין אותם הפעילים לא יקום ויעזוב את המשרה שלו בתנועה. אם יעזוב מישהו וילך הביתה, מוטב כך.

יהודה אשכנזי (ברקאי)

תיקון טעות

ברשימתו של רינג "שמאל, חזון, קיבוץ" ("השבוע" — 1590) נפלו מספר שיבושים: א. בטור השני, שורה רביעית מלמטה הושמטה שורה. המשפט צריך להיות: "גבין כי הקיבוץ הוא חברה מהפכנית, שפיתחה סממנים מובהקים של חברה שמרנית".

ב. בטור האחרון, שורות 10-11 הוחלפה המלה בלומר בכל המשפט צריך להיות: "כלומר, לצורה אחרת של הגשמה".

ג. בטור החמישי למעלה צריך להיות: "על פי הכרעת רוחך".

ד. פתיחת הרשימה צריכה להיות: "ברשימה הקודמת".

המערכת

הגשה עצמית — מס' 42

תוכנית שכולה ספורט:

1. מבצע קריעת ים סוף — כתבה.
2. יאיר קרני — אלוף המרתון.
3. אליעזר כגן — כדורעפן וצ'לן.
4. תרזה — הצוללנית מיסעור.
5. ספורו של כתב ספורט.
6. "טאייקונדרו" באלפן.

צפייה מדהימה

כפטריות אחר הגשם צצים מטעי התפוח הלא חוקיים בגולן

הגולן הפרוע

איצי ברטנא

הדרוזים נוטעים תפוח בגולן מכוח זכות אבות, אדמות פרטיות ופנויות, ורישומי קרקע הנמצאים בסוריה.

"מה זה בכלל אישורי נטיעה ומכסות", שואלים חלק מהדרוזים. והאחרים, פשוט, מצפצפים על החוק הישראלי.

ומנגד עומד החוק מבוויש, ושליחיו למיניהם אינם נוקטים עמדה, וגם מסיבה פוליטית. כתבת המשך על נטיעות הדרוזים בגולן.

בוקעתה — הר אודם בדרום, קו האורך של מסערה במערב, איזור מג'דל שאמס בצפון והגבול הכינלאומי במזרח — הן בהחלט לא בקטיגוריה של נטיעות שוליות. מדובר כאן בנטיעה "שחורה" של אלפי דונמים, שעלולה לגרום בתוך מספר שנים לרעידת אדמה בענף ולחיסולם של מטעים ותיקים בעמק. איך מתמודדים עם הבעיה? איזה אמצעים מועצת הפירות ומשרד החקלאות צריכים לנקוט כאן? לעקור או לא לעקור. זאת השאלה?

לעקור בלי בושה!

ועוד איך לעקור? אומר משה שני, קיבו שמייר, מנהל אגף הפירות בתנובה. "אי אפשר יותר להמשיך במדיניות של בת יענה, אי אפשר יותר להתעלם ממה שקורה שם. כבר היום זה גורם לנזקים גדולים לכל יישובי הגליל-העליון. לדעתי, צריך ללכת על הנושא הזה בכוח — כולל עקירות! אני נחרץ בדעתי — צריך לתלוש להם את העצים שפה אחרת הם לא מבינים. אם שם המשחק הוא כאסה, אז שיהיה כאסה. לא יכול להיות שהם יהיו מעל לחוק, לא בא בחשבון שהמגור הדרוזי ברמת-הגולן יופלה לטובה. הם חייבים לפעול ולהתנהג לפי חוקי מדינת ישראל". ואם זה יגרום לקונפליקטים בתוך התנועה? "שיהיו קונפליקטים! אי אפשר להיות רק

מדוע? בעיקר משום שהמגדלים, ככלל, הקפידו לשמור על החוק — ביקשו אישורים ונטעו עליפי מכסות. אם היו חריגות (והיו) — הן היו בשוליים ובמקרים כאלו, כאמור, הסתפקה המועצה ב"כרטיס זהוב", בקנסות. אגב, הליכנו את שטחי הנטיעה האסורים והפכו אותם לכשרים לכל דבר. הנטיעות של הדרוזים בצפון רמת-הגולן — ומדובר כאן באיזור הנתחם עלידי קו

מועצת הפירות, זרוע של משרד החקלאות, גוף ביצועי שאמור לפקח על היקף נטיעות עצי הפרי לצרכי שיווק, לא עקרה עד היום — ועליפי החוק היא רשאית לעשות כן — אף לא עין אחת, שניטע בלא אישור ובלא מקבת נטיעה. בתחום שיפוטה של מדינת ישראל, היו משפטים, מגדלים שחרגו ונטעו ללא מכסות — נקנסו, אבל עצים, כאמור, לא נעקרו.

האבות

הַשְּׁבוּעָה

בטאון הקיבוץ הארצי
מוסף על המשמר

גליון 1591

9 בינואר 1987

ח' בטבת תשמ"ז

מה בגליון:

הדרוזים בגולן
חזקים מהחוק

4

מדימויים. מדובר כאן בשאלה של פרנסה, בנושא קיומי של תושבי הגליל העליון — קיבוצים ומושבים כאחד — ואסור לנו לשכוח את זה.

לעקורו בלי בושה וכמה שיותר מהר? אומר גם שמשון קליין, מושבניק משאריישוב, חבר מליאת מועצת הפירות, חייבים להפעיל שם את החוק, הרמטעיית: בלי סנטימנטים. פרנסתנו על מטעי התפוח ואנחנו מוראגים. הנטיעות שלהם יחרסו אותנו, הן מסכנות את הקיום שלנו!

לעקור? אומר גם יצחק (איקה) נס, רמת מגשימים, מנהל בית-האריזה "פירות גולן" המייצג את נוסעי הגולן. אנחנו מוגבלים היום בנטיעות שלנו. חוץ מאישורי נטיעה לקלע-גולן, נידחה. כל הפניות של יישובי הגולן לקבלת מכסות נטיעה נוספות לתפוחים, ועיקר פרנסתנו היא על התפוח והדרוזים? הם נוטעים בלא הגבלה, חופשי חופשי. זאת תחרות לא הוגנת, בעיקר כאשר חלק משמעותי מהפרי שלהם משווק שלא באמצעות המערכות המאורגנות. מה עושים, שואל? יוצאים למאבק משותף של כל המגדלים. כאן, ברמת-הגולן, כולם חמים על הנושא ומוכנים אפילו למאבק פראי על העסק הזה, כולל עקירות עצים, כולל הכל! ואתה חושב שיהיה לכם מספיק כוח להדליק את כל הארץ על הנושא? אני חושב שכן, מעריך שזה מה שיקרה!

צונן ומאופק יותר נשמע נמרוד גייר, דפנה, מנהל בית-האריזה ת"ג (תפוחי גליל). צריך להפעיל את החוק, הוא קובע ומתעקש שלא להכנס לפרשנות. אם מדינת ישראל מפעילה את החוק בתחום הבנייה והורסת בתים שנבנו בלא היתרים, היא יכולה להפעיל את החוק גם כאן, בנושא התפוח, ולמדינת ישראל יש אמצעים לעשות זאת. כלומר, לעקור? אמרת שיש לאכוף את החוק, לא אומר יותר מזה!

לא לעקור? אומר אליעזר שלוינגר, קיבוץ ברעם, רכז חקלאות איזורי במועצה האיזורית גליל-עליון. אנחנו לא יכולים להפלות בין המיגור היהודי למיגור הדרוזי, אם לא עקרנו היום פה, במיגור היהודי, וגם כאן יש חריגות, לא יכול להיות שנעקור שם, אי אפשר לאכוף את החוק בצורה סלקטיבית. לבית הלל שייך גם נתן יניב מהמחלקה החקלאית של מועצת הפירות. אי אפשר להפלות, הוא אומר. מאז קום המדינה ועד היום ניטעו בשטח מדינת ישראל כ-15 אלף דונם עצי פרי ללא אישורים וללא מכסות נטיעה. כמרבית המקרים הגשנו תביעות. היו משפטים. מגדלים נקנסו. לעקירת עצים — לא הגענו. ומה שלא עשינו עד היום במיגור היהודי, לא נעשה גם במיגור הדרוזי. אני נגד אפליה בין המגדלים. תאר לך, אנב, איזו צעקה תקום בעולם אם אני אעקור שם עץ אחד...

אין רישום מסיבות פוליטיות

ומה אומר האיש היושב בקצה הפירמידה, ואני מתכוון לעזרא מאיר מקבוצת שילר, מנכ"ל מועצת הפירות? אמליץ לשר החקלאות לעקור את השטחים שניטעו שם (בצפון רמת הגולן) בלא רשות! כך עזרא מאיר ששיגר בתאריך 11.12.86 באמצעות מאיר ליבנה, מזכיר מועצת הפירות, את המכתב הבא (מובא באי-אלו קיצורים והשמטות) לאריק נחמקין, שר החקלאות:

הנדון: נטיעות בלתי מתוכננות ומבוזרות בגולן הדרוזי.

אנו פונים אליך בקריאה דחופה לקיים ריון ולקבל החלטות בנושא הנדון. אי אפשר יותר לעבור על מה שקורה שם לסדר היום.

ענף התפוח מהווה היום גורם בעל משמעות כלכלית ראשונה במעלה בצפון המדינה — רמת-הגולן, עמק-החולה ומרום הגליל. בגלל השוק הרווי והכמויות הגדולות (אלפי טונות) המועברות לתעשייה במחירי הפסד למגדלים — הקפאנו את כל מכסות הנטיעה. הגורם היחיד הזוכה לאישורי נטיעה הוא ההתיישבות הצעירה... והנה, לעומת זאת אנו עדים לנטיעות בלתי מתוכננות ובלתי מבוזרות, בתחום היישובים הדרוזים ברמת הגולן.

מדובר בנטיעות בסדר גודל של מאות דונמים בכל שנה, שעלולות להביא למשבר חמור בענף.

הפתרונות האפשריים נמצאים בשלושה תחומים מרכזיים:

1. בקרה בנושא המים.
  2. שליטה על חומר הריבוי (משלתות).
  3. אכיפת חוקי המועצה בתחום הנטיעות.
- אנו פונים אליך להעלות בדחיפות את הנושא ולחפש כל דרך אפשרית לפתרון הבעיה. עד כאן המכתב, שהעתקו נשלחו להרבה מאוד מכותבים. אחד מהם הוא חבר-הכנסת אברהם כץ-עז (כצ"ח), סגן שר החקלאות. כץ-עז מטפל בנושא הזה מטעם משרד החקלאות, הלכנו לשוחח איתו.

משרד החקלאות מדבר על חקלאות מתוכננת ובצפון רמת-הגולן נוטעים הדרוזים — בלי תכנון ובלו אישור — אלפי דונמים של מטעי תפוח. איך אתם מתייחסים לזה? מה משרד החקלאות חושב לעשות?

קודם כל בקשר להיקף הנטיעות. להערכתנו, וזו הערכה בלבד, לא מדובר כאן על נטיעות של אלפי אלפי דונמים, אלא משהו בסביבות 1800-1600 דונם. לא רואה יותר מזה, אין לי צילומי אוויר על יותר...

לא מאשר ולא מכחיש. צריך לבדוק. מה בקשר לקרקעות?

לפני כחצי שנה סיימנו את רישום הקרקעות ברמת-הגולן — עד לאיזור הדרוזי. שם לא עשינו את זה עדיין, מסיבות פוליטיות (מאבקים, מהומות, לחצים פנימיים), אבל עכשיו זה על סדר היום, עכשיו אנחנו נכנסים לשטח. זה יצריך כוח-אדם ואבטחה מתאימה. זו פעולה קשה, אבל עכשיו אנחנו הולכים על זה.

למיטב ידיעתך, מתבצעות שם נטיעות על קרקעות מדינה?

אין לנו עוד נתונים, אבל כרוך שקרקעות שהיו בבעלות סורית לפני מלחמת-ששת הימים, הופכות אוטומטית להיות קרקעות מדינה. על זה אין ויכוח. על שטחים פרטיים — נבקש תעודות, אנשים יצטרכו להוכיח בעלות. הקטע הפרובלמטי הוא אדמות הטרשים, שעליהן החוק העותומני נחשבות לאדמות מדינה, משום שאלו הן אדמות בור. בזמנו, אי אפשר היה לגדל עליהן כלום. השאלה היא מה קורה עם אותם שטחים טרשיים שנהפכו עליידי הדרוזים לשטחים חקלאיים פוריים. את זה יצטרכו לבדוק משפטנים, וזה לא יהיה פשוט. בכלל, ספרי הטאבו של הקרקעות ברמה נמצאים ברמשק ויהיה קשה להוכיח בעלויות על אדמות. אני רואה עכשיו איזו חצי שנה של מהומת אלוהים בנושא הזה של הגדרת בעלויות על קרקעות.

לא אוהב אותם באופן מיוחד

ומה עם לקיחות המים?

גם כאן מונחת בעיה. מהנתונים שיש לי מדובר על לקיחת מים, שלא ברישוי, בהיקף של כמליון קוב לשנה. זה נתון ראשוני, לא מספיק בדוק. קשה מאוד להגיע אצלם לאומדן מדויק בגלל שיטת ההשקיה שלהם. הם חופרים בורות מים שמתמלאים עליידי מי תהום או מים ניגרים, שואבים את המים מהבורות למיכלי מתכת גדולים ומהם מורידים בטפטוף לשטחים. לך תרע כמה פעמים בשנה הם שואבים מהבורות. בכל מקרה, זה בניגוד לחוק וגם כאן אנחנו נכנסים עכשיו לפעולה, הולכים לבנות מודל כמו במדינת ישראל, זה יעבוד על רישוי.

ומה בנוגע למכסות הנטיעה? מכסות נטיעה ניתנות עליידי מועצת הפירות באישור משרד החקלאות. בגולן הדרוזי מדובר על נטיעות חריגות. לא ניתנו אישורי נטיעה. זה בניגוד לחוק.

ואת החוק מתכוננים לאכוף?
שמע, עד כה כמעט בשום מקום, לרבות הגליל-העליון, לא פעלנו ביד קשה בנושא של חריגות נטיעה ואני מעריך שגם במיגור הדרוזי אנחנו לא הולכים היום לעקור שטחים שכבר ניטעו. מטעים שניטעו על אדמות

ח"כ כצ'עוו: סיבות מוליטיות

ונסער: „אני לא חקלאי, לא מתעסק בדברים האלה ולא רוצה לדבר על זה.“ כל הנסיגות שלי להציל מפיו משהו — התייחסות, איר אלו נתונים, מה קורה אצלו בכפר — עלו בתוהו. הוא פשוט שתק ואחריכך טרק לי הטלפון.

האדמה עברה בירושה מהסבא

בבוקעתה, 1500 דונם תפוחים מהם 400 דונם נטיעות בשנתיים האחרונות, דווקא הסכימו לדבר. גם האמד אברשאהין, סגן ראש המועצה, וגם תאופיק אמשה, ראש המועצה, המסר שלהם: יש לכבד את החוק. האם יש בבוקעתה נטיעות של עצי פרי על אדמות מדינה, אני שואל את תאופיק אמשה, ראש המועצה, ומסתכל לו חזק חזק לתוך העיניים? „לא“, הוא עונה לי מבלי להניד עפעף. „אין אצלנו דבר כזה. לכל אחד יש תעודות וכל אחד יכול להוכיח שהארמה שלו, או שיש מסמך או שמישהו קיבל את האדמה בירושה מסבא שלו.“

ומה עם המים, איך האנשים משקים את המטעים? חלק משקים מברכת רם, כ־800 דונם, וחלק על־ידי בורות מים ומיכלי מתכת במקומות שרחוקים ממקורות מים. באישור? „לא, זה לא באישור. אף אחד לא אמר לנו שצריך להגיש תוכנית ולקבל אישור לבור מים או לבניית מיכל מתכת למים.“ ועכשיו אתם יודעים שחייבים לקבל אישור לחפירת בור מים? „כן, ונודיע על זה לתושבים. אנחנו הולכים לפרסם את זה עכשיו בכפר.“

אתה יודע שמשוורד החקלאות עוקר עצי פרי שניטעו על אדמות מדינה?

„אין לנו בעיה עם החוק הזה, אצלנו אין אפילו מטר אחד של נטיעות על אדמות מדינה. הכל אדמות פרטיות, אבל אם ימצאו נטיעות על אדמות מדינה — אפשר לעקור! מזה, לא נעשה עניין.“

פאיז סארי: אדמות שלנו, יש תעודות

בוא נחזור לשאלה של אביפת החוק. אמרת שעצים שניטעו על אדמות פרטיות לא יעקרו. ומה בנוגע לעצים שניטעו על אדמות מדינה?

„אני יכול לומר לך שעליפי המדיניות שלנו — וזה נכון לגבי תפוחים כמו לגבי זיתים ולגבי רמת־הגולן כמו לגבי איזורים אחרים בארץ — נעקור עצים שניטעו על אדמות מדינה. כאן לא תהיה פשרה. לא נכנעתי בעניין הזה במדינה (מודיעין) ועקרנו שם זיתים שניטעו על אדמות מדינה, ולא נכנעתי בעילבון ולא בסכנין ולא בשום מקום אחר. המדיניות שלנו ברורה לחלוטין ונפעיל אותה בכל מקום. כך זה יהיה גם כאן. יהיה קשה? נכון. יהיו צרות? נכון. יהיו מכות? נכון. יהיה צריך שמירה? נכון. או, קיי, בסדר, אבל יהיה סדר.“

כך או כך, סגן השר ביצעו, אבל בעוד מספר שנים, כאשר מטעי הדרוזים יגיעו לתנובה מלאה, הם יציפו בפרי איכותי את השוק ויגורו כליה על מטעי העמק...“

„שמע, האיום על השוק הוא לא כליכך מהכיוון של הדרוזים כמו מההישגים האגרוטכניים הפנטאסטיים שהמגדלים הגיעו אליהם בארץ. ב„חוות מתתיהו“, ליד ברעם, מגיעים היום ליבולים של 12 טונה תפוחים לדונם! שמעת על דבר כזה? לא צריך להגריל את שטח המטעים. מספיק שבמטעים הקיימים, שמניבים 4-5 טונה לדונם, ישנו את האגרוטכניקה — עיצוב העץ, שיטת ההשד קייה, הדישון — ואנחנו בפי שניים תפוחים ממה שיש היום. מה צריך לעשות? צריך לחיפש שווקים נוספים, צריך לייצא — ליפאן, לסנגפור, לפינלנד, לקנדה — זה הפתרון!“ מוחסין אברסאלה, ראש מועצת מסערה, לא אומר. מסרב לדבר. בהתחלה הוא נשמע (בטלפון) מנומס ומסביר פנים, אבל ברגע שהצגתי בפניו את הנושא — קרקעות, נטיעות, מים — הוא הפך באחת לנרגש

מרוד גייר: לאכוף את החוק

פרטיות — ללא אישורים וללא מכסות — דינם כרין הנטיעות החריגות בראשי־פינה ובכפרי־הנשיא ובאיילת־השחר ובמנרה ובמטולה ובעוד מקומות. גם שם חרגו. אני נגד נטיעה שלא בהתאם למדיניות מועצת הפירות, אבל אני גם נגד להפלות את המיגור הערבי־דרוזי בהשוואה למיגור היהודי, ותנהג מועצת הפירות בדרוזים כפי שהיא נוהגת ביהודים. שלא תבין אותי לא טוב, אני לא אח של הדרוזים ולא אוהב אותם באופן מיוחד ואפילו חושב שחלקם הגדול אשפיטטים. אבל הם אורחי מדינת ישראל, או צריכים להיות כאלו, וכך צריך להתייחס אליהם. דרך אגב, נדמה לי שהיה זה אברהם ברושי (חבר שמיר, לשעבר ראש המועצה האיזורית גליל־עליון) שבא בשעתו לבגין ואמר לו שההר הזה הוא חלק ממדינת ישראל... אז הוא חלק ממדינת ישראל ותפסיקו כאן בגליל להכנס לפאניקה בגלל הנטיעות האלו.“

מעריץ אהבתם לקרקע

למה שלא יהיו מודאגים? היית בשטח, ראית מה שקורה שם?

„כן, הייתי וראיתי. סיירתי בצפון רמת־הגולן לפני כחודש וחצי. סחבו אותי אלון גלילי מהסיירת הירוקה אותן לים, ראש המועצה האיזורית גולן, הסתובבנו בשטח וראיתי את מה שקורה שם ברגשות מעורבים. בראגה, ויש ממה להיות מודאגים, אבל גם באהדה. אני אומר לך — אני מעריץ אותם! מעריץ את אהבתם שלהם לקרקע, מעריץ את החריצות שלהם, מתפעל מהמאמץ והמחשורן לעשות את העבודה כפי שהם עושים. לתפוס שטח טרשים, לבנות טרסות, להביא אדמה, לשים טפטפות — אני מתפעל מזה, הלוואי עלינו, הלוואי שמושבי ההר שלנו היו עושים רבע מזה, הלוואי...“

רמת הגולן - ארץ התפוח

„אם אני חי, אני לא נותן לאף אחד לעקור לי עץ. מה פתאום שיעקרו? מה זה, שטח שלהם? אני לא אתן. אף אחד כאן לא יתן. נעשה שכירות, מלחמות, הכל!“

לסיפור הזה, כמה חבל, אין „הפי אנד“, אבל לעומת זאת יש לו אפילו. בראשית השבוע התקיימה במסעדה, בלשכתו של דוד קובי, המתאם מטעם משרד ראש הממשלה לענייני הדרוזים ברמת הגולן, פגישה שבה נכחו נציגי צה"ל, יצחק בוצר, האחראי על התכנון והבנייה בכפרי הדרוזים וראשי המועצות של הכפרים מג'דל שאמס, מסערה, בוקעתה ועיר קיניה. בישיבה הזו דובר על נושא המים והנטיעות. בסיומה קיבלו ראשי המועצות על עצמם לפרסם, כל אחד בכפרו, באמצעות כרוזים, שמעתה ואילך יש להצטייד באישורים מתאימים לנטיעה — למי שרוצה לטעת, ושיש לקבל היתר לחפירת בור מים — למי שרוצה לחפור בור מים. משהו, אם כן, מתחיל לזוז וגם זה משהו.

לפי החוק אפשר לעקור גם עצי פרי שניטעו על אדמה פרטית, אם הם ניטעו בלא רשות...

לא ידענו על החוק הזה ולא נסכים שיעקרו. מי ירשה שיעקרו לו מטעים? מה שנטעו — נטעו, על זה אין בכלל מה לדבר. אם אנשים שלנו נטעו על אדמות פרטיות ואף אחד לא בא להגיד להם שזה אסור — אין מה לעשות. בעצים האלו אסור לגעת. עכשיו באו ואמרו לנו שצריך לקבל אישור בשביל נטיעות חדשות ואנחנו מפרסמים את זה בכפר, אבל מה שהיה — היה, ומה שניטע — ניטע. מבוקעתה עלינו למג'דל שאמס. 7000 תושבים. 3000 דונם עצי תפוח. שוחחתי שם עם משכיל דרוזי שביקש להשאיר בעילום שם („אל תזוהה אותי ואל תציג אותי בשום תואר. אני מפקח, ממש רועד לדבר על הנושא הזה“). הדרוזי הזה מתנדב לספר לי שלמיטב ידיעתי („שייח'ים אצלנו בכפר יכולים לאשר את מה שאני אומר לך“) חלק בלתי מבוטל מהנטיעות של השנים האחרונות בצפון הרמה — מתבצעות על קרקעות מדינה. באזור מג'דל שאמס בלבד מדובר על נטיעות של כ-500 דונם! על קרקעות מנהל. מי משתלט? מדובר בעיקר בקבוצה של 20-30 איש. מהחמולות הגדולות, מהאנשים החזקים של הכפר.

מצפצפים על החוק הישראלי

זהם לא הישיבים?

„ממי יש להם לפחד? ישנם כאן רבים שמצפצפים על החוק הישראלי ואומרים שהוא לא מעניין אותם. שהם לא מכירים בו. אני לא מאשים את התושבים במה שקרה, אלא את השלטונות שפחדו לטפל בעניין ונתנו לתופעה לגדול. הם אשמים בכל הכלל. עד היום המנהל לא היה בשטח, לא בא לבדוק, לא התערב, ישב בשקט. לא יודע למה, אולי מסיבות פוליטיות (לא רצו שיהיה רעש), אולי מסיבות אחרות.“

מה יהיה אם ינסו בנושא הקרקעות והנטיעות לאכוף את החוק? איך יגיבו התושבים?

„זה יהיה קשה מאוד. לדעתי, צריך להגיע להסדר“. „אדמות מדינה יוכרו להרבה שנים לאנשים שכבר נטעו עליהן. צריך למצוא פשרה, אי אפשר לבוא היום ולעקור מטעים שניטעו לפני 4-5 שנים. זה בלתי אפשרי. זה יגרום כאן לרעידת אדמה.“

מה פתאום אישור?

פאיו סארי אל דין (42) נשוי ואב לשבעה ילדים, תושב מג'דל שאמס — עובד כפועל בניין באחד מקיבוצי הגליל ובמקביל מגדל

תפוחים. יש לו מטע קטן בן דונם אחד, כמו לשלושת אחיו ולאביו. בס"ה כחמישה דונם. את המטע הם מגדלים ומטפחים במשותף, כאשר החלקות נתחמות ביחידות ברזל ובאבנים — „לפי השורות“. העצים, סטרקינג וזהוב, ניטעו לפני כשמונה שנים. קודם לכן גידלו על השטח ענבים.

האדמות שלכם?

„בטח שלנו, לכל השטח יש לנו תעודות, עוד מהתקופה הסורית. זה אדמות שלנו, של המשפחה.“

הנטיעות באישור?

„לא, מה פתאום. לא ביקשנו מאף אחד. כולם נוטעים ולא שואלים. מכשירים את השטח ונוטעים. לא שמעתי שעשו למישהו בעיות על נטיעות של עצים.“

את הפרי הם מושקים מתוך שני בורות מים שחפרו באישור?

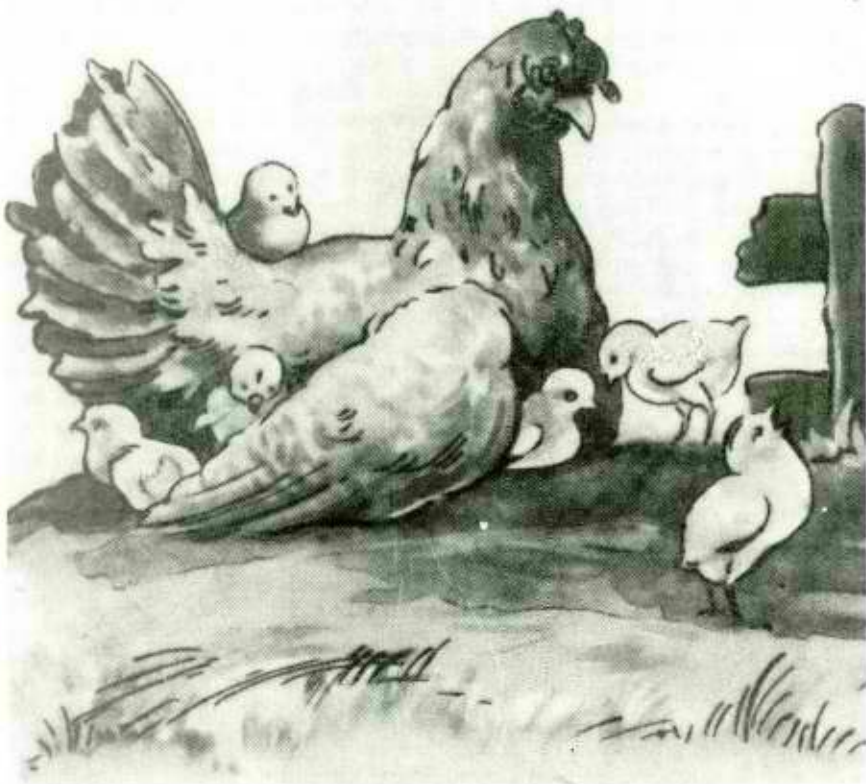
„מה פתאום אישור? יש לנו אדמה שלנו ובאדמה יש מים — אז למה שלא נחפור? אף אחד לא אמר לנו שאסור לחפור.“

ואם יבואו לעקור את העצים?

כל תקציביו בליווי הרכה בבניית המשק היצרני, ובהוכחת יציבותו החברתית. לפני כשנה וחצי הוחלט בסוכנות להתמקד בפתרון פיננסי בעזרת טיפול בחוב הישועים. הסוכנות מעונינת להשתחרר מתמיכתה בקיבוצים שאינם צעירים עוד, כדי שתוכל לפנות לתפקידה העיקרי — הקמת ישובים חדשים ותמיכה בהם בעשור הראשון לקיומם. לפני זמנמה העלתה הסוכנות שוב את ההצעה להינתק פורמלית מקיבוצים שהוקמו לפני מלחמת ששת הימים. הכוונה היתה להוציא מחסותה כ־180 ישובים. קיבוצים ומושבים.

בין אחר־עשר קיבוציני, יש כאלה שמצבם הכלכלי כהחלט טוב. אך במציאות הכלכלית של היום כל טוב הוא יחסי. המענקים או ההלוואות הניתנים עם היציאה לביסוס הם זכות ששום קיבוץ לא יוותר עליה.

תכנית הביסוס 19 מיליון דולר

תהליך ההינתקות מהסוכנות מלווה בצוות מיוחד מאנשי קרן השוה"צ והמחלקה לכלי כלה. הצוות גיבש עם כל אחד מהקיבוצים תכנית בסיסית כשהנקודה המרכזית בה הבראתו של הקיבוץ. הסוכנות, המכירה במצוקת הישובים החקלאיים נתנה ידה להקל ולתמוך בהם. במכתב ששלחה לאחרונה נאמר: "...המצוקה הכספית בחקלאות נתנה אותותיה גם אצלכם ואנו החלטנו לאפשר לכם לייצב המצב הכספי שלכם בזריקת עידוד אחרונה לפני פרידה..."

ואכן, לרעת שאלו היתה זו יותר מזריקת עידוד. התכנית הכוללת לקיבוץ הקבה"א בלבד היא בנפח של כ־19 מיליון דולר. מסכום זה שישה וחצי מיליונים גויסו ע"י קרן השוה"צ והשאר על ידי הסוכנות שגייסה כספים בחו"ל והורידה מתקציבי פיתוח הישובים הצעירים כ־20% לצורך סכסוד ההלוואה. הקיבוץ קיבל הלוואה לטווח ארוך בריבית נמוכה ונוחה מאוד, וכך עולה ערך "המתנה" מהסכום החשבוני הפשוט, לו היה הקיבוץ זכאי. הכספים הוכנסו למסלול מיוחד בקרן השוה"צ, ממנו מושך הקיבוץ את ההלוואות שהועמדו לרשותו. כמוסכם מראש בינו לבין התנועה והסוכנות. בעזרת סכומים אלה משתחרר הקיבוץ מהריבית הכבדה הרובצת עליו. עם ההלוואות הנוחות הוא משלם את ההלוואות קצרות המועד בריבית גבוהה שלושה בבנקים. לצמיחה לא נשאר הרכה.

הצוות התנועתי שהוקם לצורך ליווי וטיפול בנושא לא התפקד בהסכם הנוח עם הסוכנות. הטיפול בהבראת חלק מהקיבוצים נעשה הדוק יותר ומחייב. לפי התנאי שהציבה

סינר הסוכנות

שרה בן־הלל

במכתב הגינוי לאחר־עשר מקיבוץ הקבה"א בישרה הסוכנות על סיום תקופת האם החוסה על אפרוחיה. אך לא כל הקיבוצים שברשימתה אפרוחים הם. יש ביניהם המתקיימים לשנתם ה־40. ובכל זאת, איך אפשר שמדיניות המתמשכת בדרך כלל עד 15 שנים המתחילה עם הקמת הקיבוץ, היתה בעינה עד לאוקטובר האחרון?

היציאה לביסוס משקי של קיבוץ, תלויה בראש וראשונה ברצונו. ללא הסכמתו של זה ידי התנועה והסוכנות כבולות, מסביר שאל רשף (יקום) מהמחלקה לכלכלה בקבה"א. בנוסף להסכמת הקיבוץ מותנה הדבר בכמה תנאים נוספים וביניהם שהקיבוץ יקבל את

בימים אלה הודיעה הסוכנות לעשרה קיבוצים מהקבה"א על סיום טיפולה בהם ויציא"תם לביסוס. לפני הפרידה, העניקה הסוכנות לאותם קיבוצים "זריקת עידוד" אחרונה – סיוע כספי בהסדרים שונים. כיצד מתארגנים הקיבוצים לימים "בלי אמא"?

ח"י 7007058 43
חיפה - 13 1030

96

אסדה לפיה ישרו ראל הנאלי

ירושלים

ואוציות המקומיות במגזר הדרוזי נסלעו למצב חמור ומדאיג מאוד. וזרעתי יותר מפעם בפני הממשלה והזהרתי מהידרדרות המצב אך לצערי קולי לא נשמע ולא היתה התייחסות רצינית. והנה הבוקר נמסר לי על ידי ראש המועצה בבית-גאן שהכפר פתח בשביתה כללית ופתוחה. בטוח אני ששביתה זו תגרור אחריה את שאר הצועצות הדרוזיות שקבלו החלטה לפתוח בשביתה דומה עד שיוסדרו עניני המגזר הדרוזי. דיני חוזר ומדגיש שההסטוריה תשפוט את הממשלה על כל מרכיביה ותטיל את האחריות על שיבוש היחסים בין הדרוזים לממשלה דבר שיתנגד לו בתוקף העם היהודי והדרוזי גם יחד. הנני פונה בפעם העשרית בבקשה שהממשלה תאשר לאלתר את החלטת הכנסת מחודש יולי אשתקד בדבר ועוראת מעמד הדרוזים לעיירות הפיתוח כי רק על ידי כך נתן לחת לדרוזים טיוויון מלא בזכויות. עם השיוויון נוכל לבנות עתיד טוב יותר הן וכחינה בטחונות כלכלית וחברתית.

לאישורכם אני יחד עם אחי הדרוזים ממתינים ומצפים לתשובתכם המהירה

ולאוט חג החירות והאביב שלוחה לכם ובאמצעותכם לכל בית
ישראל ולצה"ל ברכת חג חירות שמח ופסח כשר
ולנו כנסת אמל-באטר-אלדין

Handwritten notes and signatures at the top right of the page.

כ"י בכסלו תשמ"ז
22 בדצמ' 1986

1028 /אש

משרד ראש הממשלה
לשכת השר יוסף טבידא
30-12-1986
דואר נכנס

לכבוד

השר יוסף שפירא

הנדון: רמת הגולן - בקעת הירדן - נתונים

1. מחודש אפריל 1986 פועל צוות מרמת הגולן ובקעת הירדן בשיתוף חברים מעמק הירדן באיסוף וארגון הנתונים הפיזיים והפיננסיים של ישובי הגולן והבקעה.
2. הנהונים הכלליים (ללא ההלוואות והפירוט) הועברו לראש הממשלה מר ש. פרס, לשר האוצר מר מ. ניסים, לשר החקלאות מר א. נחמקין, לראשי המחלקה להתיישבות ולצוות שהוקם ע"י השרים לבדיקה לטיפול ולשיקום ישובי הגולן והבקעה. (מר מ. בן מאיר, מר י. דקל, מר א. פוגל והח"מ).
3. בתום שלב א' הוחלט להעביר 27 מ' 5 ליישובי הגולן והבקעה כהלוואה עומדת עד הגשת נתונים מפורטים והצעות לפעולה מתמשכת בנושא החוב של היישובים והמשך הטיפול בהם. החלטה זו נתקבלה בפורום משותף של שרים והמחלקה להתיישבות בראשות ראש הממשלה.
4. מצייב חוברת ומוכזת את כל הנתונים לגבי היישובים הנ"ל וכן הצעה מפורטת להמשך הטיפול. חוברת זו הוכנה כדי לסכם את הנתונים ואת אופן הטיפול ביישובים, וכשלב ב' בהחלטת החלטת רוה"מ וצוות השרים.
5. אני מודה לכל אלו שעסקו באיסוף ובהכנת הנתונים.

ב ב כ ה .

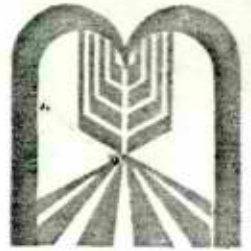
שמעון שבס

עוזר שר הביטחון להתיישבות

תחום אגוד המושבים
אגוד המושבים
אגוד המושבים

✓

הסתדרות הפועל-המזרחי בישראל אגוד המושבים

תל-אביב 32-620, רח' אבן-גבירול 166 • ת.ד. 22233 • טל. 445244 - 5-441224

ב"ה, יום כ"ג בסלב תשמ"ז

מס' בדואר 86

לכבוד
השר יוסקה שפירא
משרד ראש הממשלה
י ר ו ש ל י מ

א.מ.נ.,

משרד ראש המנושלה
לשכת השר יוסקה שפירא
0 2-01-1986
דואר נכנס

- א. קיבלתי את מכתבך בעניין ישובי רמת הגולן.
אנו עומדים על המשמר ובעזרת ה' ועזרתך
נעשה ונצליח.
- ב. בנושא נזושה עניין אחד נפתר והנושא
השני בטיפול.

בכבוד רב
ע. צדוק
מזכ"ל

אשר יוסף שפירא
14 בדצמבר 1986

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ט בכסלו התשמ"ז
14 בדצמבר 1986

בעז"ה

לחברים,

חיים נדיבי
עזריאל צדוק
אליעזר אפטבי

שלום וברכה,

... רע"ב צילום מכתבו של ש' שבס, עוזר שר הבטחון
בנושא ישובי הגולן והבקעה, אבקש חוות דעתכם.

לפי מיטב ידיעתי היה בסידור הכספי, שנעשה לפני
חצי שנה, נזק לישובינו אשר לא חטאו ונהלו משקיהם
כהלכה.

חוששני שכל הסדר שייעשה השנה גם הוא יהיה דומה.

ב"ח לתו"ע,
יוסף (יוסק'ה) שפירא

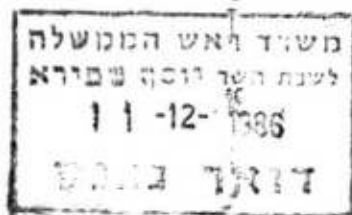

לשכת שר הביטחון

הקריה,

ח' כסלו תשמ"ז
10 דצמ' 1986

אש/

לכבוד:
מר יצחק שמיר
ראש הממשלה

הנדון: מסבר ההתיישבות ברמת הגולן ובבקעת הירדן.

הישובים החקלאיים ברמת הגולן ובבקעת הירדן מצויים מזה תקופה ארוכה במסבר כלכלי וחברתי עמוק.

מצב זה מאיים על המשך קיום ההתיישבות באזורים הנ"ל וגורם כיום לנטישת מתיישבים את בתיהם ומעבר למרכז הארץ ואפילו לעזיבתה.

ברצוני להסביר את המהלכים אשר נעשו בנושא זה בשנה האחרונה: בתחילת שנת 86, ביקר ראש הממשלה דאז מר שמעון פרס ברמת הגולן לאחר שהוזמן ע"י המתיישבים לראות ולשמוע את מצוקתם. לאחר הביקור הורה ראש הממשלה לשר האוצר ולשר החקלאות על הקמת ועדה לבחינת המצב הכלכלי של הישובים ברמת הגולן ובבקעת הירדן חברי הועדה שמונתה הינם החברים הנכבדים:

- מ. בן מאיר - מנכ"ל משרד החקלאות - יו"ר
- א. פוגל - ר' אגף התקציבים באוצר
- י. דקל - מנכ"ל החטיבה להתיישבות
- ש. שבס - עוזר שר הביטחון להתיישבות

הועדה אספה את הנתונים בעזרת צוותי עבודה של המתיישבים והוכנה חוברת מפורטת על מצב כל ישוב וישוב בחתך החוב וכושר היצור (מצ"ב חוברת) עיקרי הממצאים בחוברת:

1. מספר הישובים ברמת הגולן ובבקעת הירדן הנזכרים בחוברת הוא: 49
2. מספר התושבים בישובים הנ"ל הוא: כ- 8000 תושבים.

סה"כ פדיון כ- 100 מיליון דולר, עודף להחזר הון וריבית כ- 13 מיליון דולר, סה"כ חוב זמן ארוך כ- 175 מיליון דולר סה"כ חוב זמן קצר כ- 45 מיליון דולר סה"כ חוב כולל: 220 מיליון דולר

בשנת 86/7 פרעון צפוי של קרן וריבית ראלית בס"כ כ- 56 מיליון דולר. למירב המשקים עודף חיובי לאחר הוצאות המחייה והמיסים ולפני החזר הון ותשלומי ריבית.

אין לישובים כושר והחזר הון ואין ביכולתם לעמוד בפרעון הנדרש.

עפ"י הממצאים הנ"ל המליצה הועדה כדלהלן:

- א. "הממשלה תיקח על אחיותה את הפער בין החזר ההון הנדרש לבין העודף התפעולי בניקוי הוצאות המחייה תוך מתן ערבות מדינה אשר תאפשר לגורמי המימון במשק לפרוס את ס"כ החוב הקיים לתקופה ארוכה.
- ב. החל משנת העבודה הבאה יתוקצב הפער הנדון בתקציב המדינה תוך קבלת החלטה של ועדת הכספים למתן הרשאה להתחייב להחזר הנ"ל.

ג. יוקם מנגנון שיפוט ובקרה באחריות משרד החקלאות, ההסתדרות הציונית ומשרד האוצר בשיתוף האזור. המנגנון ידאג למתן גיבוי ותקציב למערכת הניהול בישוב תוך פיקוח צמוד.

בהמשך לכך אישרה ועדת הכספים של הכנסת את פנייתו של שר האוצר מר משה ניסים להקצאה מיידיית של ס"כ 27 מיליון דולר לישובי הגולן והבקעה.

מטרת הסיוע כפי שהוגדרה ע"י שר האוצר מר משה ניסים בעצה אחת עם ראש הממשלה דאז מר שמעון פרס ושר החקלאות מר אריק נחמקין ואושרה ע"י ועדת הכספים היא "השתתפות הממשלה בפרעון החלואות השותפות בשנת 1986 של ההלוואות שנטלו הישובים ויצירת תנאים להמשך תיפקודם, וזאת עד לגיבוש תכנית הבראה כוללת לאזורים אלה".

העמדת הסיוע המיוחד הני"ל הוצאה מתוך התקציב של החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית והרזרבה התקציבית של שנת 86/7 וזאת מתוך ההנחה שתכנית הבראה הכוללת תגובש עד להכנת תקציב המדינה לשנת 87/8 כך שבתקציב זה יוגדרו ויוקצבו הכספים הנדרשים להמשך קיום ההתיישבות ברמת הגולן ובבקעת הירדן.

כיום אנו נמצאים במצב בו הישובים אינם יכולים לעמוד בפרעון החוב הנדרש מהם והינם כורעים תחת הנטל, ולצערנו, בהכנת התקציב לשנה הנוכחית עדיין אין ביטוי להחלטת ראש הממשלה, שר האוצר ושר החקלאות לקיים את ההתיישבות בגולן ובבקעה.

הנני מבקש את התערבותך והשתתפותך בקבלת ההחלטה לגבי הקצאת הסיוע לישובי הגולן והבקעה והגדרתו בתקציב המדינה לשנת 87/8.

אי התערבותך ואי התערבותו של שר האוצר בהליך זה מביא להתמוטטות הישובים ולעזיבת רבים מהמתיישבים את האזורים הני"ל.

ב ב ר כ ה,

שמעון שבס

ע' שר הביטחון להתיישבות.
(חבר הוועדה לטיפול בישובי הגולן
והבקעה).

העתקים:

שר האוצר - מר משה ניסים
שר החקלאות - מר א. נחמקין
חברי הממשלה
מנכ"ל משרד רוה"מ
שמעון רביד

שר החקלאות

ירושלים יז' באב התשמ"ו

22 באוגוסט 1986

אל חברי הממשלה

בתשובה לשאלתו של השר שרון בישיבת הממשלה ביום 17/8/86 בקשר למסירת קרקעות משטח 9 (שטח צבאי סגור) בשנת 1961 ו-1965 שתי שנות בחירות הנני להשיב:

1. שטח 9 הסגור השתרע על 62 אלף דונם מהם 14.500 דונם בבעלות פרטית.
2. שטח האש שצומצם בשנים האחרונות השתרע על 16.350 דונם מהם 3500 דונם בבעלות פרטית.
3. שטח 9 המקורי היה בתקופת המנדט מורכב בעיקר מחלקים של אדמות הכפרים סחנין, ראמה, דיר חנא, בענה, ונחף.
4. תוך תקופת שימוש כשטח אימונים הוכרז (לגבי כפרים אלו) על הסדר קרקעות ע"י הרשויות המוסמכות במשרד המשפטים, וההסדר התנהל בין השנים 1950 - 1958 והסתיים 1968.
5. עם סיום פעולות ההסדר נרשמו הבעלויות הפרטיות. כ-95% ללא כל סכסוך, וכ-5% כתוצאה ממשפטים והסכמי פשרה. מן הראוי להדגיש שכל הפעולות האלו בוצעו בתוך התקופה ששטח 9 היה שטח סגור על פי צו צבא.
6. שום קרקעות לא הועברו ע"י המינהל באיזור זה לידיים פרטיות בדרך של מכר או חליפין, להפך המינהל רכש קרקעות באיזור זה וע"י כך הגדיל במקצת את בעלויות המדינה בשטח.
7. בתוך שטח 9 הקימו משנת 1968 ואילך כמה ישובים ומצפים, הישובים הבטיחו את שמירת רב הקרקע שבידי המדינה והשאירו את השטח שבבעלות פרטית המועבר עם ביטול הצו לבעליו.

מצאתי לנכון להביא פרטים אלה לידיעת חברי הממשלה כדי למנוע רושם מוטעה כאילו הועבר השטח אי פעם או עתה מהמינהל לידיים פרטיות.

ב ב ר כ ה

ארוק נחמקין

הנדון: ההחלטה בענין שטח 9

ר ק ע :

(1) החלטה שרים: ביום רביעי, א' באב תשמ"ו, 6.8.86, פורסם כי השרים ה"ה פרס (יור"ר), רביץ, נחמקין ווייצמן החליטו להחזיר אדמות בשטח 9 לידי בעליהן.

(2) היקף השטח: השטח כולו נסגר בתחילת מלחמת העולם ה-2 ושימש שטח כינוס ליחידות שיצאו לפעולות בסוריה והלבנון. גודלו היה אז כ-134,000 דונם, ולא היה רשום על-שם איש.

לאחר קום המדינה צומצם השטח הסגור לקצה יוחר מ-60,000 דונם, ואח"כ צומצם שטח האימונים לכ-30,000 דונם.

(3) בעלות: גם היום, מביע היקף הבעלות הרשומה לכ-9% בלבד (!) מחוץ כ-60,000 דונם. על רבים מן האקסטרקטים, שהוצאו בשנים 1962 ו-1965, והמציינים בעלות על שטח, רשום "פשרה". כלומר, השטח לא היה רשום לפני-כן, ו"הפשרה" נרשמה עקב הסענה כי "ידוע" שהשטח שייך לאיש הרשום במסמך. ראוי לציין, כי השנים 1961 ו-1965 היו שנות בחירות, ותקופה בה הוסר הממשל הצבאי.

מ ש מ ע ו י ו ח :

(4) פגיעה קשה בשלטון החוק: ההחלטה היא פרס למפירי חוק כפריים בסביבה, שזה שנים מפריים את הוראות הממשלה: פולשים לשטח ומפריעים לאימוני צה"ל, רובמים יחידה צה"ל באבנים, עולים עם דחפורים ופוגעים במחקן איכונים, משתלטים על שטחים ע"י נסיעות, בונים מבנים לא-חוקיים, מחנכלים ליישובים חדשים באזור שבב (פיצוץ צינורות מים, פגיעה במסעים). משרד הבטחון הודיע על הסכמתו לפינוי השטח משום שהובטח לו, כי פולשים למיניהם יפוננו משטחי אימונים אחרים. אדרבה! הכניעה למפירי חוק בשטח 9 תעודד מפירי חוק וחגביר פלישותיהם לשטחי אימונים אחרים.

(5) הצחת סכסוכים בין ערבים ליהודים: במקום להרגיע את מערכת היחסים ע"י עמדה שאינה ניתנת לכרסום, חצית ההחלטה נושאים, שזה שנים רבות מוצו ונחשבו לגמורים. דוגמה למקרים אפשריים:

- א. ברעם ואקרית.
- ב. רפסניה: כבר טעל אדמותיו קם קיבוץ "כברי", ואשר חושביו מיוזמי המארב לשירה "יחיעם". זכו בבג"ץ שהורה לא לגרשם מהכפר. בעקבות זאת נסגר שטח כפרם והוכרז צבאי ע"י בן-גוריון.
- ג. הכיעות ע"י פליטי כפרים לאדמות מן היישובים שקמו במקום כפריהם בחבל בירייה (פליטי חדיחא), ציפורי, ומגדל העמק.
- ד. הכיעות קיימות לוועדות גולות במשרד הפנים, כדי לשנות גבולות מועצות אזוריות ומקומיות, יומרצו ביחר שאת:

- (1) דבוריה - חביעה לאדמות מ"א (מועצה אזורית) גליל תחתון ונצרה עילית.
- (2) הקמת מ"א חדשה בעמק יזרעאל המזרחי (כגון הכפרים סנדלה, מוקבלה, נעורה, ניין) על-חשבון מ"א גלבוע, יזרעאל וגליל תחתון.
- (3) חביעה נצרה לאדמות מ"מ (מועצה מקומית) נצרה עילית.
- (4) חביעות להרחבת החום השיפוט של מ"מ פסוטה על-חשבון מ"א מסה אשר.

ה. חביעות דיר-חנה, סכנין וערבה מ"א משגב (שבחחום שיפוט החום נרחב משטח 9). ההחלטה פותחת חזית קשה למועצה צעירה זו, שיישוביה לא קיבלו עד עתה סיוע ראוי מהמסטרה מול התנכלויות חושבי הכפרים שבסביבה.

(6) פגיעה בפיתוח ובייהוד הגליל: ההחלטה חדרושך-חכנון של הפיתוח הפיסי באזור כרמיאל ומ"א משגב, וחפגע בתוכנית חבל שנות ה-2000, המבוסס על חשיות מתוחכמות ועל משיכת כוח אדם מקצועי מעולה לייחוד הגליל. חהליך החכנון ובעקבותיו הפיתוח יידחו למספר שנים, עלולים לנוון את פיתוח הגליל, ויפגעו בפיתוח כרמיאל ויישובי גוש משגב.

(7) פגיעה בצה"ל: עם יציאה צה"ל מסיני גדלים צורכי שטחי האימונים בגליל. עם גבור הסכנות בצפון דרושים ביחר-שאת שטחי אימון קרובים ליחידות שבשטח. שטח 9 הוא אזור האימונים הגדול והעיקרי בגליל. בסיסים נבנו וחוכננו חוך הנחה, שהוא שטח האימונים שלהם. אימוני כל אלה יאלצו להתבצע הרחק, על כל המשמעות התקציבית והפגיעה בניצול הזמן הכרוכים בכך.

ד ר ו ש :

(8) ההחלטה אינה בעלה היבטים בסחוניים בלבד. יש לה אף משמעויות פוליטיות וכלכליות והשלכות על יישוב הגליל ועל שמירת שלטון החוק במדינה. אי-אפשר שתחקבל החלטה ששרים רבים הנוגעים בדבר לא ישתפו בה.
יש לקיים דיון בממשלה על כל היבטי הנושא בטרם החלטה. ועד אז יש לעכב את ביצוע ההחלטה שנחקבלה.

ב ב ר כ א
ח"כ עוזי לנדאו

מ. ל. ט. ק.
א. א. א. א.
א. א. א. א.

השו יוסף שפירא

ירושלים, א' באב התשס"ד
6 באוגוסט 1986

בכז"ה

לכבוד

מר משה נסים

שר האוצר

שלום וברכה!

... הנני מצ"ב תזכיר אשר הוכן ע"י אנשי לשכתי
בנושא, החזקת ילדים במוסדות פנימייתיים בי"ש"ע
ובגולן.

בברכה,

יוסף שפירא

תזכיר בנושא החזקת תלמידים בפנימיות ביש"ע ובגולן

עד שנה הלימודים תש"ו, שלמה ההסתדרות הציונית עבור החזקת התלמידים בפנימיות הנמצאות ביש"ע ובגולן. בגלל חוקי ארה"ב הודיעה הסוכנות היהודית כי לא תקלוט תלמידים חדשים וכי תוך שנתיים תפסק כליל תמיכה עליית הנוער במוסדות ביש"ע ובגולן (בכל שנה פוחתת התמיכה מכיוון שחדשים אינם מתקבלים זכות י"ב עוזבות).

המדובר הוא בהחזקתם של כ-280 תלמידים נזקקים בפנימיות בכתות ט'-י"ב במוסדות: אולפנא היכונית קריה ארבע, אולפנא היכונית נוה דקלים, ישיבה היכונית הגולן במרכז הכספין, ישיבה היכונית "נוה שמואל" והאולפנא שניהם באפרת וכן "הברת נוער" באלון מורה.

לא יתכן לחייב הורים לחנך את ילדיהם אך ורק במוסדות בתוך ה"קו הירוק" ולמנוע קיומם והתפתחותם של מגוון מוסדות החינוך ביש"ע ובגולן, וכך למנוע מהורים לחנך ילדיהם במוסדות חינוך מעולים בגלל שהם ממוקמים באזורים הנ"ל.

היחסים שבין ממשלת ישראל (האוצר) לבין הסוכנות היהודית, הנם כה קשורים זה בזה, שהסוכנות לא תוכל לסרב לעשות הסדר, אשר יאפשר החזקת ילדים במוסדות פנימיתיים ביש"ע ובגולן.

הבעיה מורכבת משני מרכיבים:

האחד- הלגליסטי, והשני- הכספי. בשניהם יכול האוצר ללחוץ וגם לעזור.

ପଠାପଠା ପଠାପଠା

ପଠାପଠା (ପଠାପଠା)
ପଠାପଠା (ପଠାପଠା)
4/8

אל תפחד
אל תפחד

היום תגדלו את ה' ויהי שמחה

כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה

ישראל

אלהי ישראל יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה

כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה
כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה

כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה

כי יסודות אדמתו יתקדשו ויהי שמחה

עבר

מכתב
בתיבת
הוא
אשר
הוא

הוא

הוא
הוא
הוא
הוא
הוא

ז' בתמוז תשמ"ו

14.7.86

לכבוד

הלל יוסף שפיטל

א"נ,

מצורף בזה תזכיר שנשלח לשר האוצר בענין תקציב הסיוע
המיוחד לשובי הגולן.

ב כ ר כ ה

מ. גורליק
משה גורליק

14.7.86

לכבוד

מר משה ניסים

שר האוצר

א"נ,

הנדון: תקציב הסיוע המיוחד ליישובי הגולן

התבקשתי לכתוב לכבוד שר האוצר את השגותי לתוכנית זו. ככלל נראה לי שיש צורך דחוף לסייע ליישובים שנקלעים לקשיים, מאידך יש לבצע זאת בכפיפות לשלושת המגבלות הבאות:

א. פגיעה ביישובים צעירים - על פי ההצעה כפי שהובאה בבקשת שר האוצר, מועדת הכספים של הכנסת, מוצע לקחת סכום השווה ל- 9.2 מליון דולר מתקציב חטיבת ההתישבות ולהעמידן לטובת תוכנית הסיוע. פעולה זו, אם תתבצע, פרושה לקיחת כספים שמיועדים לפתוח ביישובים צעירים שעלו על הקרקע בשנים האחרונות וטרם הועמדו לרשותם אמצעי היצור הראשוניים ולהעבירם ליישובים ותיקים שאמנם שקעו בחובות אך להם משקים בהיקף סביר. הסדר זה, אם יתבצע, יביא למצב שבעתיד הקרוב היישובים הצעירים יזדקקו לסיוע כספי.

ב. מפעלי רמת הגולן - לפני שנים אחדות ניסו יישובי הגולן להקים מפעלים אזוריים משותפים. נסיון זה לא עלה יפה ויישובי הגולן, רובם ככולם, מחויבים בחובות אלה. נראה לי שנכון יהיה לתת פתרון לבעיה זו לפני שנגשים לפתור בעיה הנוגעת ליישוב או למתישב בודד.

ג. הפעלת תקציב הסיוע - תקציב הסיוע, כפי שנמסר לי, אמור להתחלק בפרופורציות שוות בין כל היישובים שהסתכבו בבעיות כספיות. מאחר והסכום שהועמד למטרה זו לא מספיק לפתור את הבעיה בכל היישובים, יש לדעתי לטפל במספר יישובים ולהביאם למצב שיוכלו לתפקד בצורה עצמאית ומסודרת ולא לטפל בכל היישובים מבלי לפתור את הבעיה באף אחד מהם.

שלושת נושאים אלה נראים לי חשובים לביצוע ותנאי להצלחת שקום היישובים בגולן.

ב ב ר כ ה

משה גודליק

רמת-מגשימים

לכבוד
מר משה נסים
שר האוצר

מכובדי,

הנדון: תקציב הסיוע המיוחד לישובי הגולן

התבקשתי לכתוב לכבוד שר האוצר את הסגותיי לחכניה זו, ככלל נראה לי שיש צורך דחוף לסייע לישובים שנקלעים לקשיים, מאידך יש לבצע זאת בכפיפות לשלושת המגבלות הבאות:

- א. פגיעה בישובים צעירים
על פי ההצעה כפי שהובאה בבקשת שר האוצר מועדת הכספים של הכנסת מוצע לקחת סכום השווה ל-9.2 מליון דולר מתקציב חסיכת ההתיישבות ולהעמידן לטובת חכניה זו, פעולה זו אם תבצע, פרושה לקיחת כספים שמיועדים לפתוח בישובים צעירים שעלו על הקרקע בשנים האחרונות וטרם הועמדו לרשותם אמצעי היצור הראשונים ולהעבירם לישובים ותיקים שאמנם שקעו בחובות אך להם משקים בהיקף סביר, הסדר זה אם יתבצע, יביא למצב שבעתיד הקרוב הישובים הצעירים יזדקקו לסיוע כספי.
- ב. מפעלי רמת הגולן
לפני שנים אחדות נסו ישובי הגולן להקים מפעלים אזוריים משותפים, נסיון זה לא עלה יפה וישובי הגולן, רובם ככולם, מחוייבים בחובות אלה.
נראה לי שנכון יהיה לחת פתרון לבעיה זו לפני שנגשים לפתור בעיה הנוגעת לישוב או למחייב בוודד.
- ג. הפעלת תקציב הסיוע
תקציב הסיוע כפי שנמסר לי, אמור להתחלק בפרופורציות שוות בין כל הישובים שהסתכרו בבעיות כספיות, מאחר והסכום שהועמד למטרה זו לא מספיק לפתור את הבעיה ככל הישובים, יש לדעתי לטפל במספר ישובים ולהביאם למצב שיוכלו לתפקד בצורה עצמאית ומסודרת ולא לטפל בכל הישובים מבלי לפתור את הבעיה באף אחד מהם.

שלושת נושאים אלה נראים לי חשובים לבצוע כתנאי להצלחת שקום הישובים בגולן.

בנוכה חכה,
משה גרדלין
רמת המגוינים

לכבוד
מר משה נסים
שר האוצר

מכובדי,

הנדון: תקציב הסיוע המיוחד ליישובי הגולן

התבקשתי לכתוב לכבוד שר האוצר את הסגותיי לתכנית זו, ככלל נראה לי שיש צורך דחוף לסייע ליישובים שנקלעים לקשיים, מאידך יש לבצע זאת בכפיפות לשלושת המגבלות הבאות:

- א. פגיעה ביישובים צעירים
על פי ההצעה כפי שהובאה בבקשת שר האוצר מועדת הכספים של הכנסת מוצע לקחת סכום השווה ל-9.2 מליון דולר מתקציב חטיבת ההתיישבות ולהעמידן לטובת תכנית זו, פעולה זו אם תבצע, פרושה לקיחת כספים שמיועדים לפתוח ביישובים צעירים שעלו על הקרקע בשנים האחרונות וטרם הועמדו לרשותם אמצעי היצור הראשונים ולהעבירם ליישובים ותיקים שאמנם שקעו בחובות אך להם משקים בהיקף סביר, הסדר זה אם יתבצע, יביא למצב שבעתיד הקרוב היישובים הצעירים יזדקקו לסיוע כספי.
- ב. מפעלי רמת הגולן
לפני שנים אחדות נסו יישובי הגולן להקים מפעלים אזוריים משותפים, נסיון זה לא עלה יפה ויישובי הגולן, רובם ככולם, מחוייבים בחובות אלה.
נראה לי שנכון יהיה לתת פתרון לבעיה זו לפני שנגשים לפתור בעיה הנוגעת ליישוב או למתיישב בודד.
- ג. הפעלת תקציב הסיוע
תקציב הסיוע כפי שנמסר לי, אמור להתחלק בפרופורציות שוות בין כל היישובים שהסתכרו בבעיות כספיות, מאחר והסכום שהועמד למטרה זו לא מספיק לפתור את הבעיה בכל היישובים, יש לדעתי לטפל במספר יישובים ולהביאם למצב שיוכלו לתפקד בצורה עצמאית ומסודרת ולא לטפל בכל היישובים מבלי לפתור את הבעיה באף אחד מהם.

שלושת נושאים אלה נראים לי חשובים לבצוע כתנאי להצלחת שקום היישובים בגולן.

בנוכח חבדי,
משה גורלין
רמת המזאיימים

7/17/86 - 11:00

~~Handwritten scribbles~~

Handwritten notes in the top right corner.

Handwritten notes in the top left corner.

Handwritten text line.

Handwritten text line.

* Handwritten text block with multiple lines.

Handwritten text line.

* Handwritten text line.

27 Nov

22.5

5.6

3.5 2.11 - 6

22.5

10
12

הו"מ
מאזרח
א.א.א.

השר יוסף שפירא

בעז"ה

ירושלים, ט"ו בסיון התשמ"ו
22 ביוני 1986

לכבוד
מר שמעון פרס
ראש ממשלת ישראל

מכובדי!

ש א ל ת א

בשבוע שעבר התקיימה פגישה אצל ראש הממשלה על מצבם של ישובי הגולן והבקעה. ישיבה זו הסתיימה מבלי שנמצא הסדר מתקבל על דעת הצדדים.

מבקר בגולן התברר לי, כי תוצאותיה של הפגישה מחמירות את המצב ומגבירה את היאוש בקרב המתיישבים, חברי מושבי העובדים (שאינם ישובים שיתופיים) במיוחד אינם מסוגלים לעמוד בנטל הכלכלי ובלחץ הנפשי יש עזיבה אטית ההולכת וגוברת ויש לעמוד בפרץ, לפני שישובים שלמים יתמוטטו!

האם יש לראש הממשלה ולשרים לנוגעים בדבר כרוך של פעולה למניעת התמוטטות זאת.

בהוקרה,

יוסף שפירא

Handwritten notes

1. The first part of the document is...

...concerns the general principles...

2. The second part of the document...

...describes the specific details...

of the project and the results...

obtained during the study.

3. The third part of the document...

...discusses the implications...

of the findings and the need for...

further research in this area.

משרד ראש הממשלה
לשנת השר ווסף שפירא
15-04-1986
דואר נכנס

14 15 14

7007100 49 ווי

חיפה 170 14 1300 תמל 27

פול סניא קניי - ראגא פא וי

102

אתמול החלו הבנקים הנושים לעקב חשבונות המשקים בגולן פעולה זו החלה
ולאחר והמשקים לא עמדו יותר בהתחייבותיהם לא התערבות ממשלתית מיידית
אנו נכנסים לתהליך של התמוטטות והתפרקות ההתישבות בגולן
מועצה אזורית גולן

TELEGRAMME

TELEGRAMME

RECEIVED
JAN 20 1917

100

D. R. J.

עקרונות לסיוע במשק המושבי (ארגון הקניות
של מושבי הגליל - בע"מ)
=====

ר ק ע

מושבי הגליל העליון נקלעו למצוקה כלכלית חמורה. הסיבה הבסיסית למצוקה היא העדר אמצעי יצור מספיקים לקיום חלק מהמושבים. לכך נילוו ניהול כספי רשלני ברמת ארגון הקניות והאגודות (המושבים) והתנהגות בלתי אחראית מצד חלק מהמתישבים. אלה גרמו לכך שחובות המתישבים, האגודות וארגון הקניות תפחו להקף המסכן את עצם קיומם.

עקרונות הטיפול המוצע

1. הטיפול יהיה במסגרת הכספית שאישרה הממשלה לסיוע לישובי קו העימות, רמת הגולן והבקעה. חינתן קדימה לטיפול בבעיות ארגון הקניות של מושבי הגליל ובמיוחד לישובי קו העימות בצפון.
2. הפתרון חייב להיות סימולטני - ברמת ארגון הקניות, האגודה והחקלאי גם יחד. יש לפתור בעיות תפקודיות ומבניות בסיסיות בטרם ינתן סיוע כספי נוסף.
3. כתנאי מוקדם לסיוע יהיה על ארגון הקניות והאגודות המבקשים סיוע, לקבל על עצמן מינוי מנהל חיצוני לארגון ולאגודות, בדומה לנהוג בכינוס נכסים של חברה. x x
4. המנהלים שימונו כאמור לעיל, בסיוע צוות מקצועי של רואי חשבון, יפעלו ראשית לכל לברור המצב הכספי והעובדתי בכל הקשור לחובות הישובים והארגון (מי חייב, כמה חייב, למי חייב, למה חייב). הצורך במינוי מנהלים מומחש ע"י הערתו של רואה החשבון שערך את הדין וחשבון הכספי של ארגון מושבי הגליל ליום 30.9.84: "משקלם המצטבר של ההמנעויות וההסתיגויות שבהערות דלעיל מונעים ממני את האפשרות להביע דעה כי הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, את מצב עסקי האגודה...".

5. ברמת ארגון הקניות יש להגדיר מחדש ובאופן ברור את מטרותיו של ארגון הקניות, כך שיחאימו לצרכי המושבים וליכולתם הארגונית מינהלית. יש לקבוע לארגון כללי פעולה מחייבים, המתאימים לאופי פעילותו הפיננסית, בדומה לכללים המחייבים מוסדות בנקאיים (מגבלה על הלוואה או ערבות לגוף יחיד, פיזור הסיכון בתיק, קבלת בטחונות נאותים וכד').
6. חיזוק תשתית היצור, לרבות:
- (א) העמדת אמצעי יצור נוספים ע"י המרת אמצעים בתוך כל אזור ובין האזורים.
- (ב) הקמת קרן לייזום ובדיקת השקעות בחעשיה.
- (ג) הסבת ישובים חקלאיים לישובים קהילתיים.
- 7) שינוי תקנון האגודות (המושבים) על פי המלצות צוות של משרד העבודה והרווחה כתנאי למתן סיוע לאגודות. יושם דגש על הגבלת הקף החובות של האגודה וקבלת בטחונות כלכליים נאותים מהמתישבים כנגד אשראי מהאגודה.

המנגנון לביצוע התוכנית

1. מינוי צוות היגוי שיכלול נציגים מהמשרדים הנוגעים בדבר, מהסוכנות ומהתנועות המישובות.
2. קביעת צוותי ניהול ברמת ארגון הקניות והאגודות, בסיוע אנשי מקצוע.
3. ביצוע הטיפול הפרטני (ברמת החקלאי) באמצעות הגופים היעודיים: הסוכנות ומשרד החקלאות.

סיוע לטווח קצר

כדי לאפשר למושבים המשך פעילות סבירה בתקופת גיבוש פרטי ההסדר והמו"מ ליישומו, מוצע להעניק לארגון הקניות הלוואה בסך 1 מיליון דולר למימון רכישות מזון ואספקה חיונית למשך שבועיים.

1021

AM

1823

דלמעה היה בס' זה בזמן
למנו ביג

21/40

~~הכרזת~~

ז' שלמי הכותב -

מא'ני הכתב -
ז' של -

י' ונתן -
ה' שלמי הכתב -

חספ' -

ראב' -
מא'ני הכתב -

י' שלמי הכתב -

ד' שלמי הכתב
ב' שלמי הכתב

מ

מ

זה שר יוסף שפירא

ג' בחשוון התשמ"ו
18 באוקטובר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר שמואל בר-לב
יו"ר מועצת קצרים

שלום רב !

... רצ"ב העתק השאילתא שלי
לראש הממשלה בנושא הגולן.

לידיעתך !

בברכה

יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: הרב דני שילה
מרא דאתרא.

השר יוסף שפירא

בעז"ה   ד' בחשוון התשמ"ו
17 באוקטובר 1985

לישׁוּבֵינוּ בְּגוֹלוֹךְ

ה' עִמָּכֶם !

... רצ"ב העֵתֶךָ הַשְּׂאִילֵתָא שְׁלִי
לְרֹאשׁ הַמַּמְשָׁלָה בְּנוֹשֵׂא הַגְּלוּלָךְ.

לִידֵיעַתְכֶם !

בְּבִרְכָה,

יוֹסֵף (יוֹסֵף'ה) שְׁפִירָא

לכבוד
מר שמעון פרס
ראש ממשלת ישראל
ירושלים

מכובדי !

שאלתא

- בעתונות ובכלי תקשורת אחרים נמסר על הפגישות של מר ברונפמן
נשיא הקונגרס היהודי העולמי בבריה"מ, על הניירות שהוכנו
לקראתן ועל הדברים שנמסרו על ידו.
- א. מסתבר, על פי ידיעות אלה, שמר ברונפמן מסר בשם ראש
הממשלה :
- כי רוה"מ מסכים שאם לדעת מוסקבה הדרך לשלום
מובילה דרך דמשק למוסקבה, "לו יהי כן".
  - רוה"מ סבור שלבריה"מ תפקיד חשוב ומרכזי בתהליך
השלום וכי בלי בריה"מ לא יהיה שלום במזה"ת.
- ב. מסתבר שמר ברונפמן הכין ניר לקראת פגישה עם מנהיג בריה"מ
גורבצ'וב, אשר בסופו של דבר לא התקיימה, ובו הצעה להסדר
עם סוריה הכוללת 3 שלבים לגבי הגולן ואשר התפרסמו בעתונות :
- נסיגת ישראל מהגולן, בשלבים.
  - פירוז הגולן.
  - דיבונות סורית על הגולן.
- שאלתי היא -
1. האם הדברים שנמסרו בשם ראש הממשלה, אכן נמסרו על דעתו והאם
זוהי דעתו של ראש הממשלה.

2. האם ראש הממשלה מוכן לדחות בתקיפות, בשם הממשלה, את הרעיונות, אשר העלה מר ברונפמן על הכתב ואשר עצם פרסומן הביא נזק לישראל וחששות מוצדקים למתיישבים בגולן, אשר נשלחו ליישב אותו על דעת רוב העם ?

3. האם אין ראש הממשלה סבור שיש להעיר לנשיא הקונגרס היהודי העולמי על החופש אשר נטל לעצמו להעלות מחשבות הנוגדות את רוח החוק, אשר התקבל בכנסת ישראל, תוך יצירת רושם מוטעה שדברים אשר נאמרים שלא בנגוד לדעתה של ממשלת ישראל.

תשובתו הפומבית של ראש הממשלה עצמו חשובה ביותר לתושבי הגולן ולצבור כולו.

בהוקרה רבה,

יוסף שפירא

שליח פרס למוסקבה הכין מיסמך שדיבר על „הגולן תמורת שלום”

מאת גד בקר, כתב „ריעות אחרונות”

נשיא הקונגרס היהודי העולמי, ארנאר ברונפמן, שטיקר לפני כחודש במוסקבה, נשא עימו מסמך בכתב ובעלפה מראשי הממשלה שטען פרס למנהיגי ברית המועצות, מיסמך גורבצ'וב. לפני הנסיעה הוכן עבור ברונפמן נייר עבודה מפרט, לקראת שיחותיו במוסקבה. נייר עבודה זה, שהגיע לידי הכלי הצעה לתהליך תל-ישרלבי בגולן, שיביא לשלום בין ישראל וסוריה:

1. סניגה ישראלית בשלבים.
2. פרוז רמת הגולן.
3. ריבונות סוריה ברמה.

ברונפמן ביקש פגישה עם גורבצ'וב, אך זו לא התקיימה. הוא נפגש במוסקבה עם אחרים ונגלדן, מבכירי המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ומסר לנגלדן את המסמך בכתב ובעלפה. פה מראשי ממשלת ישראל לגורבצ'וב. ההצעה לבני רמת הגולן לא היתה כלולה במסר הכתוב ששלח פרס למוסקבה. לא ברור אם ההצעה או חלקים ממנה, היו מלווים במסר שהועבר בעלפה.

אמש שיחותי בנושא זה עם מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, ישראל זינגר, שהתלחה לברונפמן בביקורו בבריה"מ, השתתף בפגישותיו עם זינגר, הנמצא ברושנינגטון, אמר לי בטלפון: „הנשיא של דבר השתמשני במדיה המופיעות בנייר עבודה אחרי ולא במיסמך שהוכן קודם לכן (ואשר העתקו הגיע לידי כתב

(סוף בעמוד 8)

מיסמך „גולן תמורת שלום”

(סוף בעמוד ראשון)

ריעות אחרונות). לא כל הנקודות שהיו ב"נייר העבודה הקודם הועלו.

אשר לרמת הגולן — זו אפשרות לטוח ארוך. אנחנו לא הגענו לזה. הכוונה היא לדון בכך רק לאחר שיהודשו החיטים הדיפלומטיים בין ישראל ובריה"מ, ותכנס ועידת השלום הבינלאומית, בהשתתפות בריה"מ.

ישראל זינגר הדגיש: בנושאים שקשורים ביחסי ישראל — ברית המועצות, אנחנו לא דיברנו בשם עצמנו. היינו שליחים מטעם יש"ר לא.”

עוד אמר מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, כי בקרוב תתקיים פגישה בין גורבצ'וב לבין ברונפמן, ואז יועברו למנהיגי בריה"מ חלקים מסמכים מתוך המסר בעלפה של פרס, שעד כה לא הועברו לסיביריים.

לשקת ראשי הממשלה טענה אתמול, כי פרס לא שיגר לסיביריים מסר בענין רמת הגולן. יועץ התקשורת אריז סביר אמר, כי אם העלה ברונפמן הצעה מעין זו במוסקבה, הוא עשה זאת על דעת עצמו, ולא על דעת פרס. סביר טען עוד, כי פרס נתן לברונפמן איגרת בכתב, בה חזר על עמדותיו הירודעות בקשר לבריה"מ, אך לא ביקש ממנו להעביר מסר כלשהו בעלפה.

ואולם בנייר העבודה שהוכן עבור ברונפמן לקראת השיחות מוזכר במפורש גם מסר בעל-

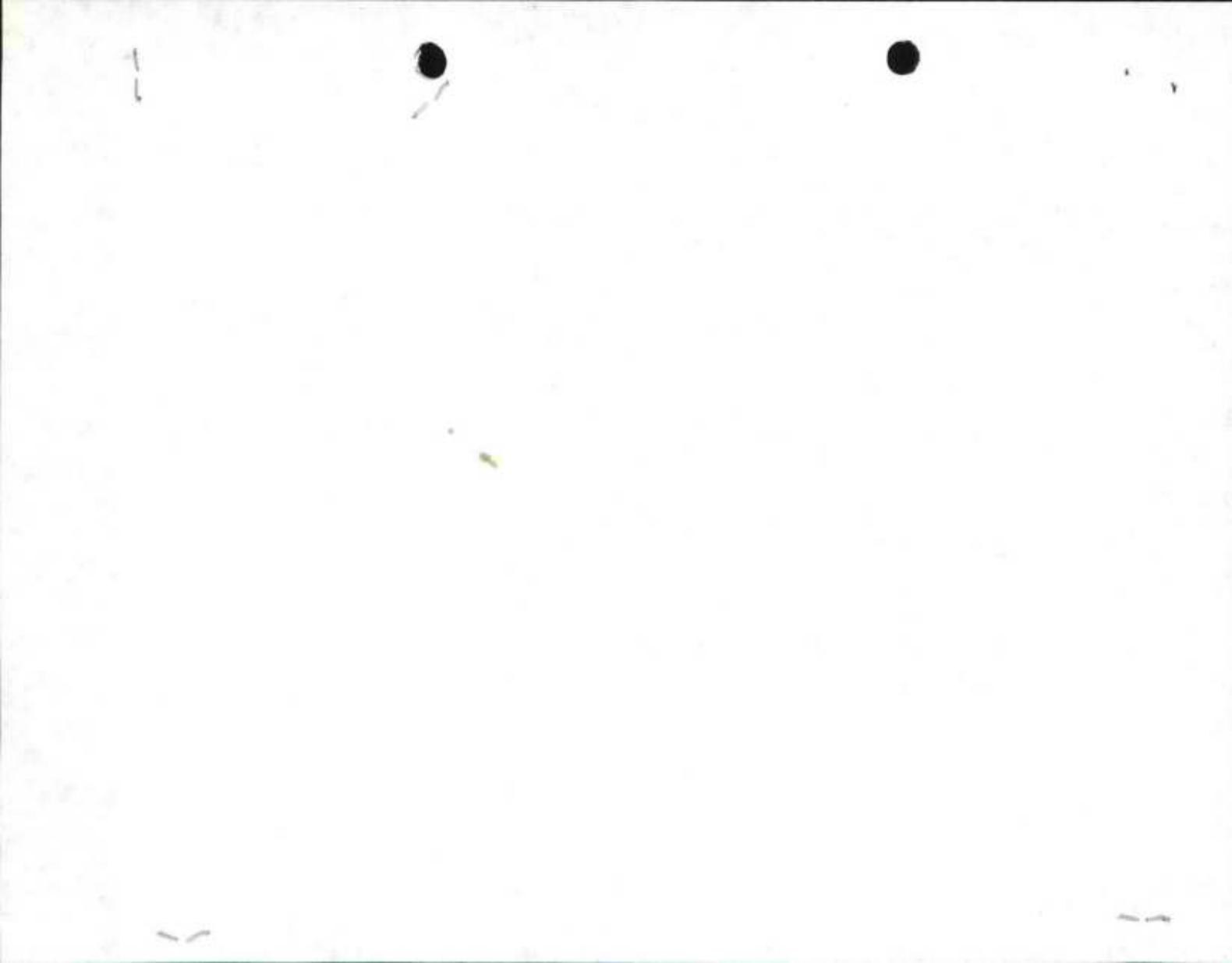
פה מאת פרס. בנייר עבודה זה נאמר: ראש ממשלת ישראל נתן לי מיכתב אל גורבצ'וב, ותוספת חשובות בעלפה לדיון. תוספת אלה כוללת:

- תפקיד מהותי יותר לבריה"מ בתהליך הי שלום.
- נכונות ישראלית לשקול „אמנה תמורת שלום”.

● ראשי הממשלה מאמין, שאם הדרך לשלום מובילה דרך דמשק ומוסקבה, לו יהיה כך. בהמשך המיסמך אומר ברונפמן: ראשי הממשלה מקווה שהמוכר הכללי (גורבצ'וב) ימצא זאת לתועלת, לקבל את המסר הכתוב ואת המסר בעלפה.”

המסר של פרס כלל עוד הצהרות על נכונותה ורצונה של ישראל ליצור דו-שיח מש"ס מעותף עם בריה"מ, ללא עוינות, ומבלי שישראל תראה בבריה"מ אויבת. נקבע במסר: „לא ייתכנו שלום ויציבות במזרח התיכון, ללא שתוף ארה"ב ובריה"מ גם יחד”.

ברונפמן כרך יחד, כשיחותיו במוסקבה, את הבקשות להתיר עליות יהודים מבריה"מ והירוש הקשורים בין שתי המדינות, עם מתן תפקיד מרכזי לבריה"מ בהמשך תהליך השלום. הוא אמר ל"ריעות אחרונות" כי בידיו רי בריו ישראלי, אפשרות להשפיע בצורה מוסרית, על מידת ההתנגדות המחאה הבינלאומית נגד בריה"מ, בנישאי מעצקת היהודים שם וזכויות האדם.

20

י"ח

אמן לים
חיים האמן

השר יוסף שפירא

אמן - אמן!

הי הן האמן
לא האמן.

האמן חלק האמן

אמן אמן אמן.

אמן אמן אמן

אמ"מ
19/11/85
1080-1081
כ"ח

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ח בתשרי התשמ"ה
13 באוקטובר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר שמעון פרס
ראש ממשלת ישראל
ירושלים

מכובדי !

שאלתא

בעתונות ובכלי תקשורת אחרים נמסר על הפגישות של מר ברונפמן
נשיא הקונגרס היהודי העולמי בבריה"מ, על הניירות שהוכנו
לקראתן ועל הדברים שנמסרו על ידו.

א. מסתבר, על פי ידיעות אלה, שמר ברונפמן מסר בשם ראש
הממשלה :

- כי רוה"מ מסכים שאם לדעת מוסקבה הדרך לשלום
מובילה דרך דמשק למוסקבה, "לו יהי כז".

- רוה"מ סבור שלבריה"מ תפקיד חשוב ומרכזי בתהליך
השלום וכי בלי בריה"מ לא יהיה שלום במזה"ת.

ב. מסתבר שמר ברונפמן הכין ניר לקראת פגישה עם מנהיג בריה"מ
גורבצוב, אשר בסופו של דבר לא התקיימה, ובו הצעה להסדר
עם סוריה הכוללת 3 שלבים לגבי הגולן ואשר התפרסמו בעתונות :

- נסיגת ישראל מהגולן, בשלבים.

- פירוז הגולן.

- ריבונות סורית על הגולן.

שאלתי היא -

1. האם הדברים שנמסרו בשם ראש הממשלה, אכן נמסרו על דעתו והאם
זוהי דעתו של ראש הממשלה.

.2 האם ראש הממשלה מוכן לדחות בתקיפות, בשם הממשלה, את הרעיונות, אשר העלה מר ברונפמן על הכתב ואשר עצם פרסומן הביא נזק לישראל וחששות מוצדקים למתיישבים בגולן, אשר נשלחו ליישב אותו על דעת רוב העם !

.3 האם אין ראש הממשלה סבור שיש להעיר לנשיא הקונגרס היהודי העולמי על החופש אשר נטל לעצמו להעלות מחשבות הנוגדות את רוח החוק, אשר התקבל בכנסת ישראל, תוך יצירת רושם מוטעה שדברים אשר נאמרים שלא בנגוד לדעתה של ממשלת ישראל.

תשובתו הפומבית של ראש הממשלה עצמו חשובה ביותר לתושבי הגולן ולצבור כולו.

בהוקרה רבה,

יוסף שפירא

תל-אביב 66183
טלפון 8-375063

החברה להגנת הטבע

12.7.87

לכבוד

השר יוסף שפירא

א.נ.י.

מתגובותיך בעתונות למדננו כי אתה חרד למתרחש בנושא בית ג'אן,
ומודאג מהכניעה לאלימות ולפריעת החוק, כפי שאירע לאחרונה.

רצ"ב, אנו שולחים לך שתי רשימות של עזריה אלון, יו"ר הועד המנהל
של החברה להגנת הטבע, הסוקרות את השתלשלות האירועים ומציגות את חשיבותה
של שמורת הטבע הר מירון.

אנו מקוים כי תמצא בזה עניין.

ב ב ר כ ה,

צ'ליו צ'רומי
דליה דרומי

דוברת

טלפון: 02-224958

שמורת הר מירון והכפר בית ג'א

כתב: עזריה אלון

מאז אמצע אפריל 1987 סוערות הרוחות סביב הכפר הדרוזי בית-ג'אן שבשמורת הר מירון, ולאחרונה חרגו העניינים מכל מסגרת סבירה והפכו למאבק מר ואלים.

שמורת הר מירון היא פנינת הטבע והנוף של צפון הארץ, והיא מוכרת על-ידי הארגון הבינלאומי לשמירת טבע I.U.C.N כשמורת ביוספירה בינלאומית. יש בה צירוף של טופוגרפיה, רום מעל פני הים ומשקעים רבים, שהפכו אותה לשטח לא נושב, משופע בערכי טבע ייחודיים. כאשר הוכרזה השמורה על פני כ-100.000 דונם, בשנת 1965, היה ידוע וברור כי בתוכה שוכן הכפר בית ג'אן, והיה מקובל כי הוא ימשיך להתקיים במקום ולעבד את אדמותיו. שטח הבנייה של הכפר הוצא מתוך השמורה ולא נכלל בה (ראה להלן), נוהג זה מקובל בשמורות דומות בארצות מאוכלסות בעולם.

השמורה הופקדה בידי רשות שמורות הטבע, אך הרשות איננה חפשית לבטל שטחי שמורה ולשנות את ייעודם. קיים נוהל חוקי מורכב למדי הקובע איך יחדל שטח מלהיות שמורה: אישור מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע, אישור מועצת התכנון והבניה ואישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. הצגת המאבק של "הכפר מול רשות שמורות הטבע" איך בו אמת.

איך בעיה אחת של "הכפר בית-ג'אן ושמורת הטבע בהר מירון" אלא בעיות אחדות, נפרדות זו מזו, שאוחדו באופן מלאכותי לצורך המאבק הכולל:

1. שטח הבנייה של הכפר - בעת הכרזת השמורה ב-1965 הוצא מתוכה "אי" ששטחו 2025 דונם, כשטח בינוי של הכפר (5,573 נפש, על פי מפקד האוכלוסין של 1983). בהתחשב בצרכי הכפר הוצאו מתחום השמורה, בתהליך חוק מזורז, 1340 דונם נוספים, חלקם אדמות מדינה, וצורפו לתחום הבנייה של הכפר. בסך הכל שטח הכפר כולל כעת 3365 דונם, ומספיק לאוכלוסייה של רבבות, לפחות עד שנת 2010, לפי העקרון של בית למשפחה על חצי דונם,

שלב שינוי הייעוד של השטח הנוסף החל בישיבת ועדת משנה של המועצה הארצית לתכנון ולבניה ביום 8.3.1987, בהשתתפות נציגי הכפר, לפני שהחלו השביתה והמהומות, נסתיים ביום 17.5.1987, בתהליך מזורז ביותר, ללא כל קשר לשביתה הנ"ל.

2. תכנית המתאר של הכפר - נשמעו טענות על כך שבמשך שנים לא הוכנה לבית-ג'אן תכנית מתאר, כי חסרונה של זו מנע תכנון ובנייה, וכי בסופו של דבר הוכנה התכנית

על-ידי גורם חיצוני, בלי שיתוף אנשי הכפר. טענה זו מצלצלת היטב באזני מי שאיננו מכיר את תהליכי התכנון.

בגלל בעיות פנים היה בית-ג'אן אחד מן הכפרים האחרונים שהוקמה בהם מועצה מקומית. הדבר גרם לפיגור בכל הנושאים שלמען ביצועם קיימת רשות מקומית: כבישים, חשמל, אספקת מים, ביוב, בניני ציבור. רק לאחר שקמה המועצה המקומית ניגשו המוסדות להכין תכנית מתאר, בדרך המקובלת: נציגי משרד הפנים, מר חליל פאהום והאדריכל ברנוביץ הפינו את התכנית מטעם הועדה המחוזית. התכנית עדיין לא הופקדה, אם כי היא אושרה אישור ראשון, משום שהיא נמצאת בשטח שמורת טבע, ומתפרסת על קרקע חקלאית. מן המגבלות של שמורת טבע היא שוחררה על פי החלטת מועצת התכנון מיום 27.10.86, ובימים הקרובים היא תוצג לפני הועדה לשמירה על הקרקע החקלאית (ולק"ח). אחרי זה היא תופקד, כחוק ותהיה פתוחה לערעורים.

טענת נציגי הכפר "הכינו תכנית בלי לשאול את פינו" איננה תופסת, כי כל תכנית מוכנת בדרך זו, מוגשת לדיון ופתוחה לערעורים, ואומנם, אנשי הכפר הגישו ערעורים רבים, שעיכבו את גמר התכנית למשך זמן רב.

בין היתר תבעו ראשי הכפר סיפוח של שטח נוסף, בן 380 דונם, מזרוע-מזרח לכפר (שטח 26+33) משום שבשטח זה נבנו בעבר (באורח בלתי חוקי) 8 בתים של בני משפחה אחת. את ההצעה לתת לגליזציה לבתים הבנויים, בלי לספח שטח גדול נוסף לתחום הבניה, הם מסרבים לקבל; או סיפוח 380 דונם, או "מלחמה".

מכל מקום, כדי לקבל תכנית מתאר אין צורך במלחמות, והיא תגיע בהליך תקין.

3. בית הספר - במשך השנים התרבו הילדים בכפר, ולא היתה בנייה מספקת של כיתות לימוד לצרכיהם, כמה מן הסיבות לכך תוארו בסעיף הקודם. בשטח החדש, בהר צפירי הוקצב מקום מתאים ומספיק לבית ספר גדול ומקיף, ואף תקציב לכך יש. ביום 8.3.87 הובאה התכנית לועדת המשנה של המועצה הארצית לתכנון, ותוך חודשיים היא עברה את כל שלב האישורים. כאשר כבר היה ידוע כי הדברים נמצאים בהליך סופי, בסוף חודש אפריל, הוכרזה בכפר שביתת לימודים, והילדים הוצאו מבית הספר. לא היה בכך שום צורך, שום תהליך לא קודם, וגם אין מה לעשות - כי השטח והתקציב מאושרים, כאמור, וכל השביתה, המסע למשרד החינוך בנצרת, ההפגנה בכנסת וכו' לא היה בהם כדי לתרום דבר.

4. האדמות החקלאיות - יש לכפר בית-ג'אן חשבון ארוך עם המדינה בדבר אדמות שהיו שייכות לו בעמק החולה והופקעו בעת מלחמת השחרור, ואולי מעיב הדבר גם על הסכסוך הנוכחי, אבל אין הוא ממיץ העניין.

בתחום הר מירון יש לאנשי הכפר כ-12,000 דונם אדמה בתוך השמורה, מסביב לכפר. אין זה שטח רצוף, אלא חלקות חלקות, מופרדות ביניהן בחלקות של אדמות מדינה ובמבנים טרופוגרפיים קשים ולא ניתנים לעיבוד. אף כי השטח הזה כולו חיוני ביותר מבחינת השמורה (ראה להלן), היה מובן ומוסכם כי אנשי הכפר יוכלו להמשיך ולעבד את אדמתם. גם כאשר העיבוד המסורתי הפך להכשרת קרקע כבדה ולעיבוד מכני, ניתן להמשיך בו.

קיימת, כמובן, המגבלה של כריתת עצים המותנית באישור - מגבלה החלה על כל אזרח במדינה, אפילו בתחומי חצרו.

למה, איפוא, לא יוצא השטח כולו מתחומי השמורה ויימנע מוקד סכסוך?

שמורת הר מירון היא כעין פרסה של הרים הסוגרת על האגן העליון של נחל כזיב. באגן זה שהוא לב השמורה, מצויות האדמות החקלאיות. כאמור אין הן ברצף אחד, אלא תשבץ. במדרונות, בחלקות הבור, במתלולים ובאדמות המדינה שבין החלקות הפרטיות מצויים ערכי טבע ונוף שהם מפניני השמורה: חלקת הערער הארזי, היחידה בארץ, שהוכרזה כשמורת טבע עוד בימי המנדט הבריטי; חורבת סרטבה, שהיא פינת נוף ייחודית עם עצי אלון עתיקים; עצי חוזרר החורש בנחל כזיב העליון, הר הלל, עם חלקת האדמוניות היחידה בארץ; הר הארזי; חלקות של סחלבים, ועוד כהנה וכהנה. זאת - נוסף לעצים הקשישים שבין החלקות, ובעיקר - לאזורי המחיה של בעלי החיים שבה: סלמנדרה, לטאה ירוקה, עופות חורש, יונקים קטנים וכיוצא באלה. ההצגה של "צרכי בני אדם מול עצים" היא דמגוגית: השמורה היא של בני אדם ולמען בני אדם, הצמחים והחיות הם צורך חיוני של בני האדם.

אף כי החקלאות מהווה היום אחוז מזערי של כלכלת בית-ג'אן (כ-5%) אין כוונה ואין צורך לפגוע בעיבוד החקלאי. הוצאת החלקות הללו מתחום השמורה לא תתרום דבר לבעליהן, פרט אולי לשחרור מפקוח הכרחי (כריתה בלתי חוקית וכו'). הדרישה הבלתי מתפשרת של הוצאת השטח החקלאי מתחום השמורה היא פוגעת, קנטרנית, ואיננה אמורה לתרום דבר.

פרט לשטח הנ"ל יש לכפר בית ג'אן כמה מאות דונמים נוספים בחורבת זבד, אשר עיבודם גורם בעיות לשמורה (פריצת דרכים, פגיעה בנוף ובצומח וכו'). קיימת הצעה מסוכמת להחלפת השטח הזה, בתנאים מועדפים, על ידי מנהל המקרקעין, - או, לחילופין, החלפת אדמות חקלאיות באדמות בנייה שברשות מנהל המקרקעין.

כדאי לזכור כי בשעתו מנעה החברה להגנת הטבע הקמת ישוב יהודי על אדמות המדינה בחורבת זבד, בטענה שאסור להקים ישוב נוסף בתוך תחום הר מירון!

5. הביוב - לכפר אין רשת ביוב, אלא בורות סופגים בלבד. מוסכם על דעת הכל כי צריך לפתור את בעיית הביוב. בתכנית הקיימת הוא אמור לזרום צפונה, אל רגלי חורבת סרטבה, ושם צריך לקום מתקן טיהור. זרימת שפכים וקולחים במקום זה, שהוא בראש אגן הניקוז של נחל כזיב, בייחוד בעת גשמי החורף, מסכנת את כל אגן המים של נחל כזיב, המהווה מקור מים עיקרי לגליל כולו.

רשות שמורות הטבע הסכימה לתכנית הכוללת מתקן טהור, פזור הקולחין המטוהרים בשטחי החקלאות והעיר, בתנאי שתאושר ע"י רשויות המים והניקוז. קיימת תכנית אלטרנטיבית, יקרה יותר, האמורה להטות את מי השופכין דרומה, למערכת הביוב של בקעת בית כרם. אמנם זוהי תכנית יקרה יותר ב-300.000 שקל, אבל אנשי הטבע

קוענים כי הפרש כזה איננו מצדיק הקמת מפעל במעלה נחל כזיב, אשר ייסכן לאו דווקא את השמורה, אלא את אגן נחל כזיב כולו.

כל אחת מן הבעיות הנזכרות לעיל, ניתנת לפתרון, ונעשו צעדים לא מעטים לפתרון. במקום זאת כרכו מנהיגי הציבור בבית ג'אן את כל הבעיות יחד, ויצאו למלחמה. יש יסוד להשערה כי לא רק טובת הציבור, אלא שיקולים פוליטיים עמדו מאחורי המלחמה הזו. אם העובדות הטובאות לעיל אינן נראות מדויקות - הרי כל אחד יכול לבדוק אותן.

ירני 1987

שמורת הר-מירון ושמורות הטבע בישראל - לאן ?

הקמתן של שמורות טבע בישראל היתה בעייתית מלכתחילה: שמורת טבע, לפי המושג הבינלאומי המקובל, איננה קבוצת עצים או משטח פריחה המשתרע על פני כמה עשרות דונמים. שמורת טבע היא מרחב מחיה שבתוכו יכולים בעלי חיים וצמחים להתפתח באורח טבעי, ללא הפרעות שמקורן בסביבה השכנה, ותוך קיום שיורי משקל ביולוגי דינמי. מתוך תפיסה זו הוקמו באפריקה, באמריקה ובאסיה שמורות טבע ענקיות, מהן כאלה ששטחן מגיע לעשרות אלפי ק"מ רבועים, כלומר עשרות מליוני דונמים - וגם על אלה מקוננים אנשי המדע וטוענים שהן קטנות מכדי לפתח מערכת חיים נורמלית.

נהוג להטיח בפני אנשי הטבע את הטענה כי הם מעדיפים את בעלי החיים על בני האדם, ולמענם הם גוזלים קרקע יקרה. יתכן כי בין המדענים יש אכן כאלה שאפשר להאשימם בכך, אך התפיסה השפויה של שמירת הטבע, שהיא השלטת, קובעת כי את השמורות אנחנו מקימים, למען האדם: הטבע יכול אולי להסתדר בלעדיהן ובלתי היצורים שיישמדו. אנחנו לא.

אם בעולם הגדול מהווה הקמתן של שמורות טבע בעיה - על אחת כמה וכמה כך היא בארץ קטנה, צפופה ומלאה בעיות כארץ ישראל. מלכתחילה היה ברור כי אי אפשר יהיה להקים בארץ שמורות גדולות כפי הרצוי וכפי הדרוש, וכי יהיה צורך ללכת לפשרות: לקבוע שמורות קטנות שלא תהוונה יחידה ביולוגית, להשלים עם קווי תיחום מפותלים וארוכים, שיהוו מוקד התנגשות עם הסביבה המיושבת, וכיוצא באלה. ואמנם, רוב שמורות הטבע שלנו אינן מגיעות לסטנדרטים מינימליים שנקבעו על-ידי הגופים הבינלאומיים, והן שמורות טבע במושגים שלנו בלבד.

שמורת הר מירון והגן הלאומי בכרמל היו השטחים היחידים בחלק הנושב של הארץ שהיה להם פוטנציאל ראוי, וגם כאן היו האילוצים רבים וקשים, והיה מאבק על כל דונם סביב השמורה ובתוכה. קיומו של הכפר בית ג'אן בלב שמורת הר מירון היה נתון מקובל על המתכננים, ובכך הלכנו בעקבות קודמינו בארצות אחרות: שמורות, וביחוד אלה שהינן כוללות וקרניות "שמורות ביוספירה" מביאות בחשבון קיום קבע של יישובי אדם בתוכן, עם הפעילויות השונות הנובעות מכך. לכך גם הכיר הארגון הבינלאומי לשמירת טבע בהר מירון כשמורה בינלאומית, עם הכפר הקיים בה נשטחי העיבוד שלו,

כאשר תוכנן ואושר הגן הלאומי בכרמל, שנים אחדות לאחר הכרזת הר מירון כשמורה, לא נכללו בתוכו שטחי הכפרים עוספיה ודליה, אבל נכללו בו רבנות מגרשי בנייה של יהודים, שהיו עליהן כבר תכניות בניה מאושרות, כדי ליצור רצף נופי ראוי לגן לאומי,

במקרה של הכרמל, שהוא גן לאומי שעיקר ייעודו אתר בילוי ונופש, אפשר היה להשאיר בלב הגן גוש יישובי וחקלאי שלא יהווה חלק ממנו. במקרה של שמורת הר מירון לא היה הדבר אפשרי. למעט הכפר בית ג'אן עצמו מהוות האדמות המעובדות חלק אורגני של השמורה, בייחוד כשהן מפורדות ומפוצלות על ידי שטחים שאינם ניתנים לעיבוד, סלעים ומדרונים קשים, שדווקא הם חיוניים לקיום של עולם הצומח, וביחוד עולם החי הייחודי של השמורה. אין כל מניעה לעיבוד הקרקעות בגוש הגדול שמסביב לכפר, גם אם בכך מותרת רשות שמורות הטבע ויתור מכאיב מבחינתה, ואילו לחלקות הפזורות ברחבי השמורה יש הצעות חילופין נדיבות ביותר. קשה להאמין, אם נאמר זאת בלשון המעטה, כי רק הדאגה לחקלאי בית ג'אן עומדת בבסיס הדרישה להוציא את האדמות הפרטיות מתחום השמורה.

המשמעות של כניעה לתביעה כזו (שאיך לה, אגב, כל מעמד בחוק) חורגת לאין שעור מן המחשבה התמימה כי "גם אם יוציאו מתחום השמורה 15% משטח, עדיין ישארו 85 אלף דונם של שמורה, שהם שטח גדול מאוד". הקרקעות הללו פזורות על פני שטח שהוא כמחצית משטח השמורה כולו, והוצאתן מבטלת את ערכו של כל הגוש הזה, שהוא לב השמורה. כאן מצויים לא רק הצמחים ובעלי החיים הייחודיים, אלא גם צירופיהם, ובלעדיהם הופכת השמורה להיות חגורת חורש בלבד, סביב שטח שאין כל שליטה על הנעשה בו, ובעיקר - על הפגיעה בצומח ובחי שבו.

יתר על כן: הליך כזה ממוטט את כל המערכת של גנים-לאומיים ושמורות טבע. שטחים פרטיים מצויים בכל רחבי השמורות והגנים, ובעיקר בכרמל. לאחר תקדים כזה תבואנה אלפי תביעות מיהודים בעלי מגרשים בכרמל, ועל פי התקדים של הר מירון יהיה החוק לצידם. זהו סופו של הגן הלאומי בכרמל, וסופן של כמה שמורות טבע חשובות, מן הראוי לזכור כי גם המדינה היא בעל הקרקע!

לא זה המקום להעריך את המניעים העומדים מאחורי התביעה להוציא את רשות שמורות הטבע מהר מירון, ואת הדרכים שננקטו לשם כך, תחילה יש להבין כמה מיותרת ולא מוצדקת התביעה הזו מיסודה.

כתב: עזריה אלון

שטח מופשר

שטח מתאר בית-ג'ן

~~145-1-1000~~

2/1/00

Handwritten signature and scribbles at the top of the page.

ב"ה, א' אלול תשמ"ז

26.8.87

מס' 01-09-1987
דואר נכנס

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
ד ר ו ש ל ד מ

דוס'קה היקר,

אמש זכיתי לקרוא את ברכתך מתחת לחופתם של אריה
פרידמן ובחירת לבר. מה חבל שלא זכית להיות בגופך
בשמחה זו.

אני עדין משוכנע שיכולנו להעמיד דורות להתישבות
מקרב הנוער שבטפולנו. התפיסה היתה נכונה והשרידיים
שנותרו בהושעיה יזכירו.

השקפת עולמם ואורח חייהם הם כאלה שכלנו רוצים
לראות את ילדינו הביולוגיים הולכים לאורם.

היה ברור

Handwritten signature: אליהו, אריה
ד"ר חיים פרי
מנהל כללי

Handwritten notes in Hebrew:
ניב.
ענין עתידה מקומה.
אנשים לעיני רועין
אחראים-איוולת נאמן
אנשים המסוגל עוזרי דת חובד
ענין אמינות (האמינות) הגוף
אמינות.

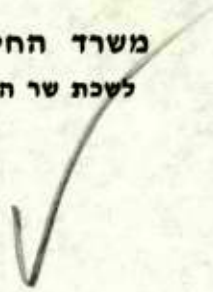
Handwritten text, possibly a signature or date, including the characters "1900" and "1901".

100-100-100
100-100-100
100-100-100

משרד החינוך והתרבות
לשכת שר החינוך והתרבות

ירושלים
29/6/87

לכבוד

מ. ג. קרני / מנהל
יחידת השר, ק. ש. השר
י. מ. ש.

משרד ראש הממשלה
לשכת השר יוסף טקורא
01-07-1987
דואר נכנס

שלום רב,

נתבקשתי על-ידי שר החינוך והתרבות, לאשר קבלת מכתבך

מיום 29.6.87

העברנו מכתבך אל מ. ג. קרני / מנהל יחידת השר, ק. ש. השר, י. מ. ש.

אשר נתבקש לטפל בבקשתך ולהשיב לך ישירות.

בברכה,

לשכת השר

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

2/10

לשכת השר יוסף שפירא

ב"ה, כ"ד סיוון תשמ"ז
21.6.87

לכבוד

ברכה ושלום,

הנדון: צרוף הישובים הושעיה וגבעה אלה לרשימת
ישובים הזכאים לחמריצים לעובדי הוראה.

תמוה הדבר, כי המורים בישובים הושעיה וגבעה אלה, אינם זכאים לחמריצי
עובדי הוראה, הניתנים לישובי פיתוח. הרי מיקומם בלב אוכלוסיה ערבית ותנאי חייהם
והתחבורה קשים ביותר.

בסוחני, כי הבעיה ידועה גם לך ועל-כן פנייתי לזרזך לפעול, כי המורים
בישובים אלה יוכרו כעמיתיהם בסביבה, באזור הצפון.

נראה לי, כי הדבר בר ביצוע הן במתן החמריצים והן בהכללתם ברשימת
הישובים בקבוצה א'.

אודה לך מאוד, אם תואיל להשיבני חיובית.

בחנודה ובברכה

עזרא הרטמן
יועץ השר

לשכת השר יוסף שפירא

גליל/ה

ב"ה, כ"ד סיון תשמ"ז
21.6.87

לכבוד

ברכה ושלום,

הנדון: צרוף הישובים הושעיה וגבעה אלה לרשימת
ישובים הזכאים לתמריצים לעובדי הוראה.

המוחה הדבר, כי המורים בישובים הושעיה וגבעה אלה, אינם זכאים לתמריצי
עובדי הוראה, הניתנים לישובי מיתוח. הרי מיקומם בלב אוכלוסיה ערבית והנאי חייהם
והתחבורה קשים ביותר.

בשוחני, כי הבעיה ידועה גם לך ועל-כן פנייתי לזרזך לפעול, כי המורים
בישובים אלה יוכרו כעמיתיהם במביכה, באזור הצפון.

נראה לי, כי הדבר בר בצצוע הן במתן התמריצים והן בחללתם ברשימת
הישובים בקבוצה א'.

אודה לך מאוד, אם הואיל להשיבני חיובית.

בחודת ובברכה

יוסף שפירא
יועץ השר

לשכת השר יוסף שפירא

ב"ה, כ"ד סיון תשמ"ז
21.6.67

לכבוד

ברכה ושלום,

הנדון: ארוף הישובים הושעיה וגבעת אלה לרשימת
ישובים הזכאים לתמריצים לעובדי הוראה.

המזוה הדבר, כי המורים בישובים הושעיה וגבעת אלה, אינם זכאים לתמריצי
עובדי הוראה, הניתנים לישובי מיתוה. הרי מיקומם בלב אוכלוסיה ערבית והנאי הייתה
והתחבורה קשים ביותר.

בשונה, כי תבעיה ידועה גם לך ועל-כן מנייתי לזרזן למקול, כי המורים
בישובים אלה יוכרו כעמיתיהם במביכה, באזור המזוה.

נראה לי, כי הדבר בר בצאוע הן במתן התמריצים והן בהכללתם ברשימת
הישובים בקבוצה א'.

אודה לך מאוד, אם תואיל להשיבני חיובית.

בהודיה ובברכה

יוסף שפירא
יועץ השר

1987 12.5

אנכי עמנו היום
ועד היום
ישל אפר"י

הנצי"ק השערה - המהירות
מעטף היום

הי בנות וישנן איש מיני 7/8/4/1
וכאן מאמץ ועניי הולט היום
במאמצים, היינו מעביר
הענת מיני אדם לין איקוטי.
בפ סוכנו ולאו ומכנה המעלה
(או רום שהם מפרו יתפל מלא
אמרו) בענין
וא רום לבנה יאט יאט באג

נח"ל
הא. ס. א. י. י.

מונצה אזורית
חמק - יוטבאל

דאר נע יוטבאל 19315
טל. 8 - 7 - 065/93016

ישובי האזור

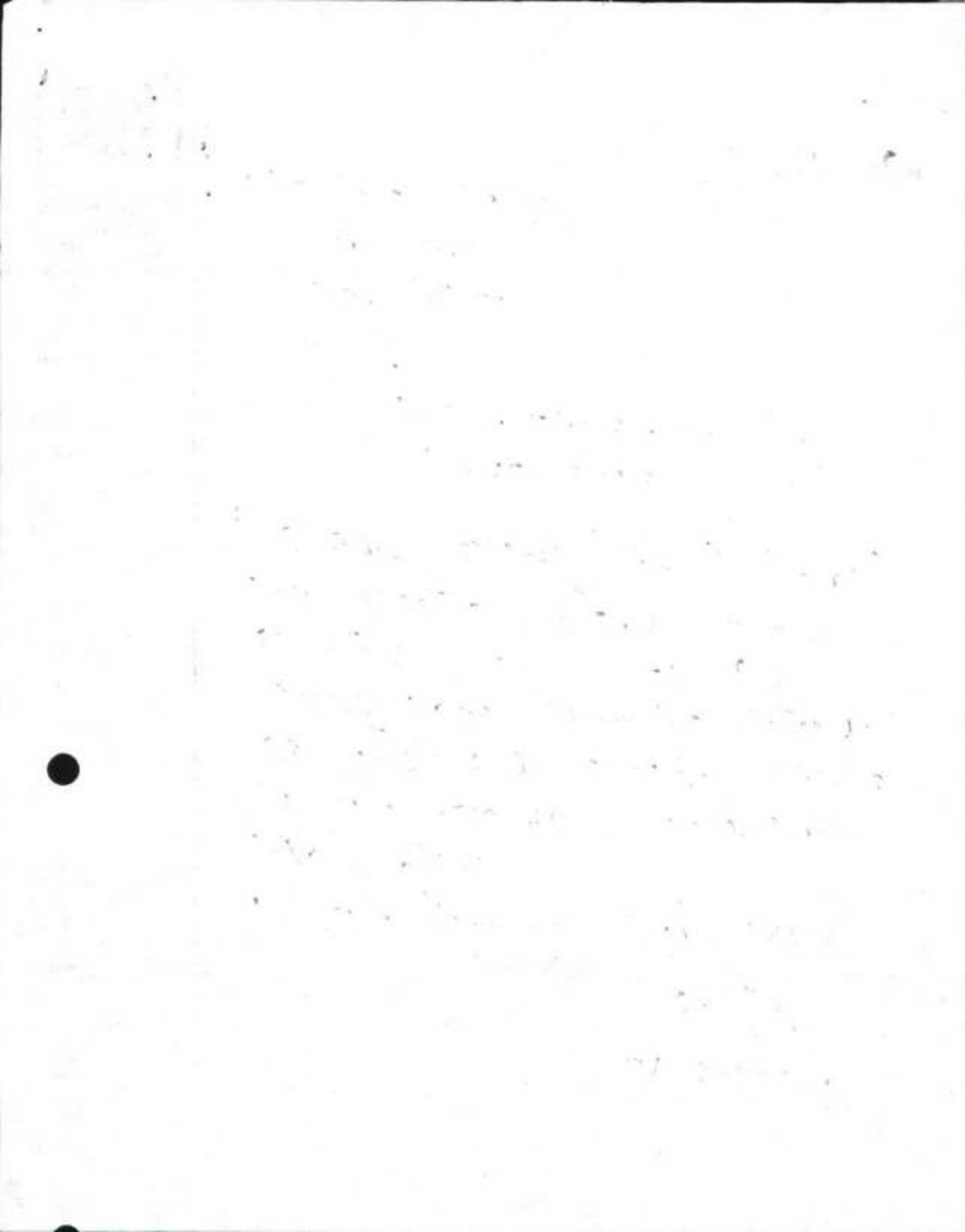
- אלונים
- אלוני אבא
- אלון הגליל
- בית זיו
- בית לחם הגלילית
- בית שעים
- בלפוריה
- נבתי
- גזית
- נזר
- דברת
- הושעיה
- הירוב
- הרדוף
- הסוללים
- חמקו
- יפעת
- כפר ברוד
- כפר החורש
- כפר נדעון
- כפר יהושע
- מזרע
- מרתחיה קיבוץ
- מרתחיה מושב
- נהלל
- עין דור
- עדי
- צמח
- רכ
- שד
- שדה יעקב
- תל עדשים
- תמרת

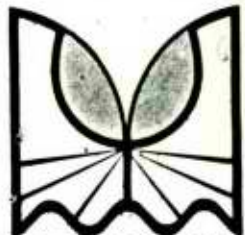
- כנעיה
- חילף טכאש
- חניאניה
- זרור
- מנשית ובה
- דומת אל הוב

מוסדות

- תקוית יעקב - ושיבה
- נוה עמיאל
- כפר התקוה
- בניס חקלאי ע"ש חנה מויל
- תחנת נסיונות נוה יעקב

**מועצה אזורית
עמק-יזרעאל**

דאר נע יזרעאל 19315
טל. 7-8-065/93016

ישובי האזור

אלונים
אלוני אבא
אלון הנליל
בית זייד
בית לחם הנלילית
בית שערים
בלמוריה

גבת
גזית
גנינר

דברת
הושעיה
היוגב

הרדוף
הסוללים
חנתון

יפעת
כפר ברזך
כפר החורש

כפר יצחק
כפר יצחק

מורע
מרחביה קיבוץ
מרחביה מושב

נהלל
עין דור
עדי

צמורי
רמת דוד
שריד

שדה יעקב
תל עדשים
תמרת

ישובי מיעוטים

כעביה
חילף טבאש
חניאניה

זרזיר
מנשית זבדה
רומת אל היב

מוסדות

תקות יעקב - ישיבה
נוה עמיאל
כפר התקוה

בית יעקב - לאי עייש חנה מיזל
תחנת יונת נוה יער

Handwritten signature or initials at the top left.

198 _____ 12.5.1987

בתשובה נא להזכיר: מס' _____

לכבוד
שר החינוך
מר יצחק גבון.

לכבוד
שר הכלכלה
מר גד יעקובי.

א.נ.ג.

**הנדון: צרוף הישובים הושעיה וגבעת אלה לרשימת
ישובים הזכאים לתמריצים לעובדי הוראה**

במסגרת טפולי בישובים החדשים בגליל החתחון, נחלקה
בעובדה ששני ישובים קהלתיים באזורנו אינם ברשימת הזכאים
לתמריצים למורים ועובדי חינוך העוברים לגור במקום ופלמרים
בגליל.

בישוב הושעיה כעת 40 משפחות, מספר ניכר מחבריהם עובדי
הוראה. בישוב גבעת אלה קהילתיים לתמריצים חוץ שנה כ-200 משפחות
ובחן עשרות מורים ועובדי חינוך.

ישובים אלו נמצאים במיקום טריטוריאלי כלב אוכלוסייה
ערבית ובתנאי חיים וחוצאות קשים יותר מרבים מהישובים אשר
קבלו זכאות כזו, שלא לדבר על ישובי פיהוח כיוקנעם, מגדל העמק,
נצרת, רמת ישי, כמר חבור.

הריני פונה אליכם, שר החינוך והשר הממונה על אזורי
פיהוח, לעקול לכך ששני הישובים הללו יוכללו במסגרת קבוצה א.

הריני מצרף בזוה - א) רשימת הישובים הזכאים,
ב) טפח ובה טפון בולט של מקום
הישובים המבקשים וחשוואה לסורה
של ישובים הנמצאים מערבה ודרומה
מחם, זאת כדי להבליט המצב.

בחודה מראש ובברכה,

חגי בנימיני
אחראי לישובים חדשים כמועצה

אזורית עמק יזרעאל

העקן: מולה כחן, ראש המועצה.
מצפה הושעיה.
גבעת אלה.

לשכת השר יוסף שפירא

ירושלים, ב' בניסן התשמ"ז

1 באפריל 1987

עז"ה

לכבוד

החבר יוסי הומינר

ה ו ש ע י ה

שלום וברכה !

יצאתי לצלם עבורכם החומר ובין רגע נעלמתם.
... ע"כ מצ"ב הנושא כפי שהוא מופיע בחוק התקציב-
משרד החינוך והתרבות-לידיעתכם.

שלחו נא אלינו כל ההתכתבויות בנושא כולל פרסום
בילקוט הפרסומים.

בברכה,

עזרא הרשמן

יועץ השר

5/4

ה'תש"ד

קט"ו / תש"ד

06-573138

3 Million

השר יוסף שפירא

ירושלים, ר' בניסן התשמ"ז
5 באפריל 1987

בעז"ה

לחברי

מזכירות הושעיה

שלום רב,

דברתי עם א' קירצלר והוא הציע; על הושעיה לפנות
למועצה האזורית בבקשה לסלול כביש הגישה.
המועצה צריכה להגיש הצעה לקירצלר על המחיר יחד עם
המלצה ובקשה שמשוד הפנים יעזור בנידון.

אחרי כן אפרים ואני נפעל יחד להשיג עזרה בנידון
ממקורות ממשלתיים וסוכנותיים.

אוצרנו לקימה

בב"ח לתו"ע,
יוסף (יוסק) שפירא

העתק: אגוד המושבים.

ירושלים, ב' בניסן התשמ"ז
2 באפריל 1987

בעז"ה

לכבוד
החבר יוסי הומינר
ה ו ש ע י ה

שלום וברכה !

יצאתי לצלם עבורכם החומר ובין רגע נעלמתם.
... ע"כ מצ"ב הנושא כפי שהוא מופיע בחוק התקציב-
משרד החינוך והתרבות-לידיעתכם.

שלחו נא אלינו כל ההתכתבויות בנושא כולל פרסום
בילקוט הפרסומים.

בברכה,

עזרא הרטמן
-יועץ השר

1937

Monthly of some months
& should have

1938

Dear Mr. [Name]
[Address]
[City, State, Zip]

Dear Mr. [Name]:

I am writing to you regarding the [subject] which you mentioned in your letter of [date].

I am sorry that I cannot give you a more definite answer at this time.

Sincerely,

[Name]

[Title]

בעז"ה

ירושלים, ב' בניסן התשמ"ז
2 באפריל 1987

לכבוד

החבר יוסי הוסינר

ה ו ש ע י ה

שלום וברכה /

יצאתי לצלם עבורכם החומר ובין רגע נעלמתם.
... ע"כ מצ"ב הנושא כפי שהוא מופיע בחוק התקציב-
משרד החינוך והתרבות-לידיעתכם.

שלחו נא אלינו כל ההתכתבויות בנושא כולל פרסום
בילקוט הפרסומים.

בברכה,

עזרא הרטמן

יועץ השר

נוצפה הושעיה

כפר קהילתי

ישוב קהילתי כפרי של אגוד המושבים של הפועל המזרחי אגודה שיתופית בע"מ

טלפון 9-73138-065

ד.נ. נצרת עלית 17915

8.12.86

ב"ה

ל כב"צ
מזכיר השו"א של שפירא
י.א.א.ים
ל.א.

מצד מחפשי המשקל התשובה והמס'ד
ווצר הכפוס המאשרים את האשיוני כישור פיתוח.

לא הימץ איסוף כפ"תנו.

כ כב"צ רך
י.א.א.ים
מזכיר

INDEX NUMBER

28.1.8

Academy
for the blind
London

11.

WES WORTH MORE...
WES WORTH MORE...
WES WORTH MORE...

at any daily...

Academy
for the blind
London

מדינת ישראל

משרד התעשייה והמסחר

תאריך: 26.8.84

מספר:

לכבוד
מזכירות מצפה הושעיה

הנדון: פעמד ישובכם לצרכי תעשייה

בהתאם לבקשתכם, הננו לאשר כי המצפה "הושעיה" בגליל -
סווגו לצרכי תעשייה הינו אזור פיתוח א'.

בכבוד רב,

משה לרר

ע/השר לאזורי פתוח

ומתאם פעולות הממשלה בגליל

המשרד הראשי	
ירושלים רח' אגרון 30 ת"ד 299 91002	
טל' 210111	טל' 638431
טל' 614611	טל' 640921
טל' 35771	טל' 84100
משרדים מחוזיים	
ירושלים 92419	רח' קרן היסוד 38 ת"ד 229 91002
תל-אביב 65798	רח' מוא"ה 76 ת"ד 14021 61013
חיפה 33413	רח' העצמאות 82 ת"ד 33079 33130
באר-שבע 84220	רח' הרצל 118 ת"ד 81 84100

מדף 1046

קבלת-קהל - בימים:
א' - ה' בין 9.00 - 12.30
ב' רד' גם בין 14.30 - 15.30

הצגה

בס"ד ירושלים, ב' בתמוז תשמ"ו
9 ביולי 1986

לכבוד
שר האוצר
מר מ. נסים

שר נכבד,

- הנדון:
1. תקנות מס הכנסה (הנחות ממס על הכנסות בשטחי התיישבות חדשה ובשטחי פיתוח) (תיקון מס' 3), התשמ"ו-1986
  2. תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובים מסויימים ובהיאחזויות נח"ל) (תיקון מס' 5), התשמ"ו-1986
  3. תקנות מס הכנסה (הנחות ממס על הכנסות של תושבי אילת וישובי הערבה) (תיקון מס' 4), התשמ"ו-1986
מכתב מיום ה' בניסן תשמ"ו (12.6.86)

הנני מתכבד להודיעך, כי ועדת הכספים בישיבתה מיום א' בתמוז תשמ"ו (8.7.86), החליטה לאשר את התקנות כפי שהוצעו בחוספת הישוב "מצפה הושעיה" (חוספת ראשונה - הנחה 7%).

בכבוד רב,

הרב אברהם י. שפירא

העמק: נציב מס הכנסה
יועצת משפטית, מינהל הכנסות המדינה

לפניו
הוא
הוא

14

?

לפי

לפי

לפי
לפי

לפי
לפי

מצפה הושעיה

כפר קהילתי

ישוב קהילתי כפרי של אגוד המושבים של הפועל המזרחי אגודה שיתופית בע"מ

טלפון 065-73138-9

ד.נ. נצרת עלית 17915

ב"ה,

כ"ח חשוון תשמ"ז
2.12.86

לכבוד
השר יוסף שפירא.

א.נ.

הנדון: תמריצי מורים בהושעיה.

כידוע לך מורים המלמדים וגרים באזורי פיתוח, זכאים לקבלת תמריצים שונים.
המורים המתגוררים בהושעיה ועובדים במקומות שונים באזור נכרם מוכרים כאיזור פיתוח לא מקבלים את התמריצים הלכו. פניותינו לגורמים שונים במשרד החינוך כולל השר נענו בשלילה מסיבות שונות אשר אינן מקובלות.
אחת הסיבות שהועלו היתה שהישוב הושעיה לא הוכר כישוב פיתוח ע"י ועדת שרים לערי פיתוח, שזו עדיין לא הוקמה בקדנציה הנוכחית של הממשלה.
מס' משרדי ממשלה כבר הכירו בהושעיה כישוב פיתוח וזאת בלי החלטת הועדה הנ"ל. הריגוי פונה אליך בבקשה לסייע לנו לפתור את התסבוכת הזו.

אודה לך אם תקבע מועד שבו נוכל להפגש ולשוחח בנושא זה ואחרים.

מזכיר
יוסי קומינר
מזכיר

12-5-1986
ב"ה

5

24/11/2000

תמיכות ותמריצים למורים בערי פיתוח - מר יצחק וודין

בשנה"ל תשל"ט החלה לפעול מערכת תמריצים חדשה לעובדי הוראה וחינוך, בישובי פיתוח. מערכת זו כוללת הטבות שניתנו בעבר, בהן חלים שינויים והטבות מידי פעם בפעם. בשנה"ל תשמ"ה נהנו ממערכת ההטבות של משרד החינוך והתרבות כ-7,500 מורים.

(1) הזכאים לתמריצים:

עובדי הוראה וחינוך (מפקחים, מורים גננות, מדריכים ועובדים קהילתיים עובדי מתנסים, עובדי חינוך ברשויות ובבעלויותן המדורגים בדירוג עובדי הוראה ופסיכולוגים חינוכיים) זכאים לתמריצים באם עונים על התנאים הבאים.

- א. מוסמכים לתפקידם בעלי תעודת הוראה או בעלי תואר אקדמי (למעט הלוואה עומדת להעברה והשקעות שתינתן לכל מועבר).
- ב. גרים בישוב פיתוח או מועברים לישוב פיתוח (לאחר שגרו שלוש שנים לפחות, בישוב שאינו מוגדר ישוב פיתוח) ועובדים בו במשרה שלמה.
- ג. יוצאי צבא, בהתאם להגדרת משרד הבינוי והשיכון.

(2) ההטבות המוצעות

כל ההטבות ניתנות בהתאם לסוג איזור הפיתוח. להלן פירוט סוגי התמריצים:

- א. תמריץ בסיסי שינתן לעובד הוראה העובר לישוב פיתוח. התמריץ יינתן בצורת הלוואה עומדת להעברה והשקעות, שתהפוך למענק בתום שלוש שנות עבודה ומגורים במקום. בשנת תשמ"ו גובה ההלוואה הוא 194,000 - 82,000 שקל בהתאם למצב משפחתי ולסוג איזור הפיתוח. בתשמ"ד נהנו כ-250 מורים מתמריץ זה, בתשמ"ד יהנו ממנו כ-150 מורים. המענק הבסיסי מתוקצב במרכז ההכונה לערי פיתוח.
- ב. מענק נוסף לזוג עובדי הוראה וחינוך מוסמכים בצורת הלוואה עומדת שתהפוך למענק בתום שלוש שנות עבודה ומגורים במקום. בשנת תשמ"ו גובה ההלוואה הוא 39,000 שקל לזוג. מענק זה מתוקצב גם הוא במרכז להכונה לערי פיתוח.
- ג. גמול חדשי מיוחד לכל עובד הוראה וחינוך הגר ועובד בישובי פיתוח ניתן בשכר ע"י המעסיק וצמוד לתוספות היוקר הניתנות במשק. סכום הגמול החדשי בתשמ"ו הוא 5,000-11,000 שקל בהתאם לסוג ישוב הפיתוח. בתשמ"ו קיבלו כ-7,500 מורים גמול זה. מהם כ-6,000 בחינוך היסודי והיתר בחינוך העל יסודי ובחינוך המשלים.
- ד. קידום וותק. הוותק המוכר לצורך תשלום השכר יקודם ב-4-2 שנים בהתאם לסווג הישוב. הקידום יחול על עובדי הוראה וחינוך מוסמכים בכל שלבי הוותק המקצועי. בשנה"ל תשמ"ו קודמו כ-7,500 מורים תושבי ערי פיתוח ותושבי מספר מושבי עולים בוותק לצורך תשלום השכר.
- ה. לימודים אקדמיים - משרד החינוך והתרבות משתתף בשעור של 75% בהוצאות שכר לימוד במוסדות להשכלה גבוהה ובשיעור של 100% בהוצאות נסיעה למוסדות הנ"ל, לכל עובד הוראה וחינוך מוסמך. בשנה"ל תשמ"ה נהנו מתמריץ זה כ-250 מורים ובתשמ"ו יהנו כ-300.

1. השתתפות בשכר דירה - סכום ההשתתפות של משרד החינוך והתרבות בשכר דירה ביישובי פיתוח בשנת הלימודים התשמ"ו יעמוד על 80% מגובה שכר הדירה בדירות עמידר, עמיגור, וכן בדירות השייכות לרשויות מקומיות ועוד.

התחשיב להשתתפות המשרד יהיה על פי ההוצאה השנתית הכוללת בגין שכר דירה ל-12 חודשים.

הדירות השכורות בשוק החופשי אינן כלולות בהסדר זה, והשתתפות המשרד תתבסס אפוא על מחירי שכר של עמידר ביישוב, להוציא יישובי פיתוח שקיימת בהם מצוקת דיור ושכר הדירה הוא מן הגבוהים בארץ, כמו אילת, ערד, טבריה, צפת ועוד. במקומות אלה ייקבע שיעור ההשתתפות ע"י ועדה בראשות מנהל היחידה לדיור ולתמריצים ובהשתתפות נציג המחוז, הממונה על נושא התמריצים במחוז, ונציג הרשות מנהל מחלקת החינוך.

בתשמ"ו, כ-600 משפחות מורים וכ-50 מורים בודדים יהנו מהסדר זה.

2. הצטרפות לקרנות ההשתלמות של עובדי הוראה. משרד החינוך והתרבות נושא בהפרשות לקרן של העובד והמעביד גם יחד לגבי עובד הוראה מוסמך הגר ועובד בישוב פיתוח, שיצטרף לאחת משלוש קרנות ההשתלמות לעובדי הוראה. עד סוף שנה"ל תשמ"ו הצטרפו לקרנות כ-6500 מורים הגרים ועובדים בעיירות הפיתוח ובמספר יישובי עולים.

ח. החזר הוצאות נסיעה למורים משתלמים. משרד החינוך והתרבות יישא בהוצאות נסיעה למקום ההשתלמות וחזרה לעובד הוראה מוסמך הגר ועובד בישוב פיתוח. המדובר בקורסים להרחבת האופקים והמסגרות המקצועיות הרגילות.

ט. קרן דיור בספר המשותפת למשרד החינוך והתרבות ולהסתדרות המורים - קרן זו מיועדת למורים רווקים ולמורות חילויות. הקרן שוכרת דירות, משפצת ומרהטת אותן ומעמידה אותן בשכירות סמלית למורים רווקים ולמורות חילויות המלמדים בכ-28 יישובים ובכ-20 מושבי עולים.

בשנה"ל תשמ"ו עומדת לרשות הקרן כ-300 דירות ובהן משוכנים כ-400 מורים.

י. מועדוני מורים ופינות חמות - משנה"ל תשמ"א פועלים מספר מועדוני מורים בדימונה קרית שמונה ובית שאן, בשדרות ובטבריה, קרית מלאכי, ערד, אילת, עכו, כרמיאל, צפת ונהריה. נפתחו פינות חמות בכמה ערי פיתוח, הנמצאות בדירות של קרן דיור בספר ומשמשות בעיקר מורים רווקים.

רשימת ישובי הפיתוח

ישובי הפיתוח שאושרו למתן תמריצים לעובדים נדרשים מתחלקים לשלוש קבוצות: א+, א, ב

ב	א	א+	
בית-שמש יבנה יסוד-המעלה יקנעם כנרת (המושבה) כפר-תבור מגדל-העמק נצרת עלית עכו עפולה קריית-גת קריית-מלאכי	אופקים דימונה טבריה כרמיאל מרכז ספיר נתיבות ערד צפת ראש-פינה שדרות	אילת בית-שאן חצור יבניאל ירוחם מגדל מטולה מנחמיה מעלות מצפה-רמון קצרין רמת-ישי קריית-שמונה שלומי	1. ישובי פיתוח
	ארשת גילון ורד-הגליל טל-אל כליל כמון מכמנים עדי פרחי-אביב צורית קציר	אדר הילה הררית חרשים מתת עמקה	2. מצפים
אלון-שבות אלקנה אפרת בית-אריה בית-חורון ברקן גבעון חיננית כפר-רות מכמש מצפה-יריחו ורד-יריחו מעלה-עמוס נווה-דקלים סלעית עטרת עינב פסגות קריית-ארבע שקד שילת שבי-שומרון כפר-אדומים מעלה אדומים נווה דניאל	אלון-מורה אריאל בית-אל בית-אל ב' בני-יהודה דותן יקיר כוכב-השחר מעלה-אפרים מעלה-נחל מעלה-שומרון מרכז-חיספין נווה-צוף עפרה קדומים קרני-שומרון רימונים שילה תפוח		3. ישובי יהודה שומרון וחבל עזה

פירוט התמריצים למורים בישובי פיתוח לשנת הלימודים תשמ"ו

(מחירי ספטמבר 1985 בשקלים)

ישוב סוג ב'	ישוב סוג א	ישוב סוג א+	ה ה ט ב ו ת
109,000	143,000	194,000	מענק בסיסי נשוי
82,000	95,000	135,000	בודד
39,000	39,000	39,000	מענק נוסף לזוג מורים
5,000	6,000	11,000	גמול חדשי מיוחד
2 שנים	3 שנים	4 שנים	קידום וותק (שנת ותק אחת נעה בין 1.7% ל-5% מהשכר המשולב).
75%	75%	75%	השתתפות בלימודים אקדמיים סה"כ העלות כ-900 \$
80%	80%	80%	השתתפות בשכר דירה: לחודש
4.2%	4.2%	4.2%	קרנות השתלמות (תוספת תשלום חלק העובד ע"י המעביד עד לתקרה של 12.6%).

תמיכות ותמריצים למורים בערי פיתוח - מר יצחק וודין

בשנה"ל תשל"ט החלה לפעול מערכת תמריצים חדשה לעובדי הוראה וחינוך, בישובי פיתוח. מערכת זו כוללת הטבות שניתנו בעבר, בהן חלים שינויים והטבות מידי פעם בפעם. בשנה"ל תשמ"ה נהנו ממערכת ההטבות של משרד החינוך והתרבות כ-7,500 מורים.

(1) הזכאים לתמריצים:

עובדי הוראה וחינוך (מפקחים, מורים גננות, מדריכים ועובדים קהילתיים עובדי מתנסים, עובדי חינוך ברשויות ובעלויותן המדורגים בדירוג עובדי הוראה ופסיכולוגים חינוכיים) זכאים לתמריצים באם עונים על התנאים הבאים.

א. מוסמכים לתפקידם בעלי תעודת הוראה או בעלי תואר אקדמאי (למעט הלוואה עומדת להעברה והשקעות שתינתן לכל מועבר).

ב. גרים בישוב פיתוח או מועברים לישוב פיתוח (לאחר שגרו שלוש שנים לפחות, בישוב שאינו מוגדר ישוב פיתוח) ועובדים בו במשרה שלמה.

ג. יוצאי צבא, בהתאם להגדרת משרד הבינוי והשיכון.

(2) ההטבות המוצעות

כל ההטבות ניתנות בהתאם לסוג איזור הפיתוח. להלן פירוט סוגי התמריצים:

א. תמריץ בסיסי שינתן לעובד הוראה העובר לישוב פיתוח. התמריץ יינתן בצורת הלוואה עומדת להעברה והשקעות, שתהפוך למענק בתום שלוש שנות עבודה ומגורים במקום. בשנת תשמ"ו גובה הלוואה הוא 82,000 - 194,000 שקל בהתאם למצב משפחתי ולסוג איזור הפיתוח. בתשמ"ד נהנו כ-250 מורים מתמריץ זה, בתשמ"ד יהנו ממנו כ-150 מורים. המענק הבסיסי מתוקצב במרכז ההכוננה לערי פיתוח.

ב. מענק נוסף לזוג עובדי הוראה וחינוך מוסמכים בצורת הלוואה עומדת שתהפוך למענק בתום שלוש שנות עבודה ומגורים במקום. בשנת תשמ"ו גובה הלוואה הוא 39,000 שקל לזוג. מענק זה מתוקצב גם הוא במרכז להכוננה לערי פיתוח.

ג. גמול חדשי מיוחד לכל עובד הוראה וחינוך הגר ועובד בישובי פיתוח ניתן בשכר ע"י המעסיק וצמוד לתוספות היוקר הניתנות במשק. סכום הגמול החדשי בתשמ"ו הוא 5,000-11,000 שקל בהתאם לסוג ישוב הפיתוח. בתשמ"ו קיבלו כ-7,500 מורים גמול זה. מהם כ-6,000 בחינוך היסודי והיתר בחינוך העל יסודי ובחינוך המשלים.

ד. קידום וותק. הוותק המוכר לצורך תשלום השכר יקודם ב-2-4 שנים בהתאם לסווג הישוב. הקידום יחול על עובדי הוראה וחינוך מוסמכים בכל שלבי הוותק המקצועי. בשנה"ל תשמ"ו קודמו כ-7,500 מורים תושבי ערי פיתוח ותושבי מספר מושבי עולים בוותק לצורך תשלום השכר.

ה. לימודים אקדמיים - משרד החינוך והתרבות משתתף בשעור של 75% בהוצאות שכר לימוד במוסדות להשכלה גבוהה ובשיעור של 100% בהוצאות נסיעה למוסדות הנ"ל, לכל עובד הוראה וחינוך מוסמך. בשנה"ל תשמ"ה נהנו מתמריץ זה כ-250 מורים ובתשמ"ו יהנו כ-300.

ו. השתתפות בשכר דירה - סכום ההשתתפות של משרד החינוך והתרבות בשכר דירה ביישובי פיתוח בשנת הלימודים התשמ"ו יעמוד על 80% מגובה שכר הדירה בדירות עמידר, עמיגור, וכן בדירות השייכות לרשויות מקומיות ועוד.

התחשיב להשתתפות המשרד יהיה על פי ההוצאה השנתית הכוללת בגין שכר דירה ל-12 חודשים.

הדירות השכורות בשוק החופשי אינן כלולות בהסדר זה, והשתתפות המשרד תתבסס אפוא על מחירי שכר של עמידר ביישוב, להוציא יישובי פיתוח שקיימת בהם מצוקת דיור ושכר הדירה הוא מן הגבוהים בארץ, כמו אילת, ערד, טבריה, צפת ועוד. במקומות אלה ייקבע שיעור ההשתתפות ע"י ועדה בראשות מנהל היחידה לדיור ולתמריצים ובהשתתפות נציג המחוז, הממונה על נושא התמריצים במחוז, ונציג הרשות מנהל מחלקת החינוך.

בתשמ"ו, כ-600 משפחות מורים וכ-50 מורים בודדים יהנו מהסדר זה.

ז. הצטרפות לקרנות ההשתלמות של עובדי הוראה. משרד החינוך והתרבות נושא בהפרשות לקרן של העובד והמעביד גם יחד לגבי עובד הוראה מוסמך הגר ועובד בישוב פיתוח, שיצטרף לאחת משלוש קרנות ההשתלמות לעובדי הוראה. עד סוף שנה"ל תשמ"ו הצטרפו לקרנות כ-6500 מורים הגרים ועובדים בעיירות הפיתוח ובמספר יישובי עולים.

ח. החזר הוצאות נסיעה למורים משתלמים. משרד החינוך והתרבות יישא בהוצאות נסיעה למקום ההשתלמות וחזרה לעובד הוראה מוסמך הגר ועובד בישוב פיתוח. המדובר בקורסים להרחבת האופקים והמסגרות המקצועיות הרגילות.

ט. קרן דיור בספר המשותפת למשרד החינוך והתרבות ולהסתדרות המורים - קרן זו מיועדת למורים רווקים ולמורות חיילות. הקרן שוכרת דירות, משפצת ומרהטת אותן ומעמידה אותו בשכירות סמלית למורים רווקים ולמורות חיילות המלמדים בכ-28 יישובים ובכ-20 מושבי עולים.

בשנה"ל תשמ"ו עומדת לרשות הקרן כ-300 דירות ובהן משוכנים כ-400 מורים.

י. מועדוני מורים ופינות חמות - משנה"ל תשמ"א פועלים מספר מועדוני מורים בדימונה קרית שמונה ובית שאן, בשדרות ובטבריה, קרית מלאכי, ערד, אילת, עכו, כרמיאל, צפת ונהריה. נפתחו פינות חמות בכמה ערי פיתוח, הנמצאות בדירות של קרן דיור בספר ומשמשות בעיקר מורים רווקים.

רשימת ישובי הפיתוח

ישובי הפיתוח שאושרו למתן תמריצים לעובדים נדרשים מתחלקים לשלוש קבוצות: א+, א, ב

ב	א	א+	
בית-שמש יבנה יסוד-המעלה יקנעם כנרת (המושבה) כפר-תבור מגדל-העמק נצרת עלית עכו עפולה קריית-גת קריית-מלאכי	אופקים דימונה טבריה כרמיאל מרכז ספיר נתיבות ערד צפת ראש-פינה שדרות	אילת בית-שאן חצור יבניאל ירוחם מגדל מטולה מנחמיה מעלות מצפה-רמון קצרין רמת-ישי קריית-שמונה שלומי	1. ישובי פיתוח
	ארשת גילון ורד-הגליל טל-אל כליל כמון מכמנים עדי פרחי-אביב צורית קציר	אדר הילה הררית חרשים מתת עמקה	2. מצפים
אלון-שבות אלקנה אפרת בית-אריה בית-חורון ברקן גבעון חיננית כפר-רות מכמש מצפה-יריחו ורד-יריחו מעלה-עמוס נווה-דקלים סלעית עטרת עינב פסגות קריית-ארבע שקד שילת שבי-שומרון כפר-אדומים מעלה אדומים נווה זניאל	אלון-מורה אריאל בית-אל בית-אל ב' בני-יהודה דותן יקיר כוכב-השחר מעלה-אפרים מעלה-נחל מעלה-שומרון מרכז-חיספין נווה-צוף עפרה קדומים קרני-שומרון רימונים שילה תפוח		3. ישובי יהודה שומרון וחבל עזה

פירוט התמריצים למורים בישובי פיתוח לשנת הלימודים תשמ"ו

(מחירי ספטמבר 1985 בשקלים)

ישוב סוג ב'	ישוב סוג א	ישוב סוג א+	ה ה ט ב ו ת
109,000	143,000	194,000	מענק בסיסי נשוי
82,000	95,000	135,000	בודד
39,000	39,000	39,000	מענק נוסף לזוג מורים
5,000	6,000	11,000	גמול חדשי מיוחד
2 שנים	3 שנים	4 שנים	קידום וותק (שנת ותק אחת נעה בין 1.7% ל-5% מהשכר המשולב).
75%	75%	75%	השתתפות בלימודים אקדמיים סה"כ העלות כ-900 \$
80%	80%	80%	השתתפות בשכר דירה: לחודש
4.2%	4.2%	4.2%	קרנות השתלמות (תוספת שלום חלק העובד ע"י המעביד עד לתקרה של 12.6%).

HOSHAYA SENIOR ADULT VILLAGE

PROPOSAL

LARRY BLUM
REUVEN SHAPIRA

MARCH-87

Introduction

Hoshaya is a modern orthodox settlement, one of the many mitzpim (hilltop settlements) located in the Galilee (northern part of Israel) established by the Jewish National Fund.

In February 1983 the first families arrived to begin the hard work of building a new young community. Presently thirty-two families plus graduates of Aliyat Ha'noar reside in Hoshaya. Membership is attained through the respective garinim (core group), in Israel from Igud Ha'moshvim of Poalei Hamizrachi (Moshav Federation of Hamizrachi workers) and Aliyat-Ha'noar (youth Aliyah), from the United States through Noam Mizrachi-Mishmeret Tziyra (youth movement of Noam Mizrachi). One of the achievements of Hoshaya is the integration of people from different backgrounds.

Hoshaya is situated geographically at the major crossroads of the center of the lower Galilee. It is of minimal distance from the major cities of the area (within 1/2 hour of Haifa, Afula, Nazareth, Tiberias) Mediterranean Sea and the Kinneret. Hoshaya is 230m above sea level and the climate is generally pleasant throughout the year. The permanent homes of Hoshaya is already beginning to take shape on the hilltop adjacent to the temporary dwellings and will eventually be comprised of 250 families.

The community of Hoshaya offers the ideal and optimal conditions for hosting a Senior Adult village as outlined in the adjoining presentation.

In general, it is suggested that the village be situated near an existing settlement with the idea in mind that both the Senior Citizens and the settlement members will co-exist and share common facilities and services.

Presentation

Israel does not have the oldest population in the technologically advanced western world, but it is experiencing a new type of elderly population explosion that differs markedly from other countries whose people are also living longer. With about 10% of its population over 65, Israel has a smaller proportion of aged than the United States (12% of the population, Sweden 16%). The percentage of its elderly has more than tripled since 1950 due to the surge of immigration in the early years of the state.

The medical advances that prolong life, combined with immigration have aggravated the demands for institutional and community-care services. This need is only beginning to be recognized. The challenge Israel faces in meeting the needs of its elderly is proportionally much greater than any other western country. On average, the percentage of people over 65 in western countries rose from about 3% in 1900 to about 20% today, almost a seven fold increase in 85 years. In contrast, Israel's over 65-population increased in 1950 to nearly 10% today. Current research estimates that simply to meet present needs, services should be increased by 300%.

In order to both help meet this need and to show that retirement can be productive and active we are proposing a Senior Adults Village to be erected at Hoshaya. The members of the village will be self-sufficient and the facilities would meet their health and social needs. In addition, this would include the absorption of Israeli senior adults, older Olim (pensioners, Senior citizens) who would like to settle in Israel and individuals /couples who already live in Israel. Hoshaya has at its disposal land which is suitable and can supply personnel who possess the necessary qualifications in various fields (social work, nursing, medical practitioners, occupational /physical therapy, speech pathology-audiology, health administration, etc.) who would be able to assume job opportunities which will be available in the Senior Citizens village. In addition, all of the relevant facilities and services which exist at Hoshaya (synagogue, infirmary, postal service, sport facilities etc.) will be made available to the members of the village.

The aims of the project are:

-Development of a Senior Citizens village which would ensure living facilities, services and maintenance suitable for Senior Adults.

-Absorption of Senior Adult new immigrants, where their needs as a new immigrant and Senior Adult can best be met. Hoshaya in conjunction with the Jewish National Fund will provide the land. The village will be adjacent to Hoshaya and will share common facilities (Synagogue, Supermarket, Library, Sport facilities).

The infrastructure of the village will be comprised of

-50 housing unit for couples/individuals (each unit would be specially built to meet the special needs of the Senior Adult). The metrage for each unit will be approximately 70 meters, not including outside area and garden).

-A communal medical clinic that will serve the general population with specific services suited to the needs of the aged with geriatric problems (physiotherapy, occupational therapy, speech therapy, remedial therapy, paramedical work rooms, dental care).

-Community Buildings (Offices, Storage area, Lounge, Cafeteria, Meeting Hall, Visitor Housing, Synagogue, etc.)

The complete infrastructure will be circular with all vehicle traffic (except for emergency vehicle traffic) regulated to the road surrounding the village. Each section of home will have their own parking area connecting to the outside road.

In addition members will be

-able to enjoy the cultural activities of the neighboring cities (Haifa, Afula, Nazareth, Tiberias).

-Offered cultural activities of the village (tours, concerts, lectures, etc).

-Transportation to neighboring cities in addition to the rest of the country when required.

-Complete exercise program.

-Education programs and workshops (Hebrew Ulpan, Lectures etc).

As stated at the beginning, one of the aims of the village is to show that retirement can be both productive and active. This point will be emphasized by having members of the village involved in its daily operation when possible.

-Skilled Nursing Facility for those patients requiring intensive supervision & care that is difficult to provide in the patient's own home. Under these circumstances the best supervision & care will be provided in the facility by the social service & nursing staff for the patient on 24 hour shift.

ד"ר/ה

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"א בכסלו התשמ"ז
23 בדצמבר 1986

בעז"ה

לחבר
אלי שטרן
הושעיה
הגליל התחתון

שלום וברכה,

שמחתי לראותך, אם כי בתמונה. כמובן שלא שמחתי לסיבות אשר הביאוך להחלטה, שהביאה אותך אל דפי העתונות לפרוש מצה"ל. איך אני מבקר אותך, אלא מביע צער.

אני מקוה שהישוב הושעיה מתפתח יפה, כי נוספו, נוספים ויתוספו חברים. כמובן חבל שמפעל עליית הנוער, אשר אני חשבתי שסביבו יסובב ייחודו של ישובכם, הולך ומתנפץ לרסיסים. אני יודע שעליית הנוער זנחה את הרעיון, אבל אתם אמצתם אותו ולענ"ד אם אתם (המשפחות) הייתם נאבקים ע"כ בכל כוחכם כייעוד, עליית הנוער לא היתה נסוגה.

מכל מקום אני מאחל לכם כל טוב והצלחה ואני מצפה להצלחתכם האישית ושל הישוב (עם המבנה שזכיתי להקים למען המקום).

שלכם,

יוסק'ה שפירא

पु. १४ अ. १३

११३

— ১৯৩০.০১.১০ আ/৬০.

৩৩৩৩৩৩৩

১২১২

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' אדר א' התשמ"ו

בעז"ה

12 בפברואר 1986

לחבר

אורי גורדון

ראש עליית הנוער

לאורי - שלום רב !

אני מאשר קבלת תגובתך על העתק מכתבי
לאהרן זק מאגוד המושבים. שמחתי להוכח שאכן
לא שניאם המדיניות כלפי הושעיה.

אני מקווה, כי תיעשה פעולה ברוח הדברים אשר
כתבת וכי המפעל יקרום עור וגידים ויפאר את
דרך עושינו.

בברכת חברים,

יוסק'ה שפירא

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

לשכת ראש המחלקה לעליית ילדים ונוער

ירושלים, כ"ד בשבט תשמ"ו

3.2.86

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

ליוסקה שלום רב,

קבלתי העתק מכתבך אל אהרון זק ממזכירות איגוד המושבים בענין הושעיה.

ידועים לי המאמצים שהקדשת לרעיון ההתישבות לבוגרי עליית הנוער במקום הזה ולהקמת הסמינר ע"ש פרידה לואיס ע"י הדסה. כמוך אני משוכנע שבבוא הזמן כשהסמינר ינוהל בעיקר ע"י בוגרנו שיתנחלו במקום, ישפיע רבות על חניכינו מכל החוגים שיגיעו לשם להכיר את הגליל וישוביו.

הפעלת הסמינר מתעכבת מסיבות תקציביות גרידא כאשר התקשינו לקבל על עצמנו את מלוא האחריות הכספית השוטפת עבור הסמינר. חפשנו - וחלקית מצאנו - שותפים לנושא. כרגע עלינו לחפש תקציב לצידוד המלא של המקום, נענינו בשלילה ע"י הסוכנות היהודית, אם כי לא התיאשנו.

מיד עם פתרון הבעיות הנ"ל והבטחת תקציב שוטף לסמינר נגש להפעלתו.

היום כבעבר אני מעונין במעורבותך האישית בנעשה בעתיד במקום, ואחזור אליך כאשר נגש להקמת העמותה הנדרשת, עם שובי מארצות-הברית.

אני מדגיש שעליית הנוער מתיחסת לפרויקט הושעיה על הביטוי בחיוב וברצינות אבל גם מתוך אחריות הנופלת עליה לגבי הבטחת עתיד המקום.

Handwritten signature
בברכה
אורי גורדון
ראש עליית הנוער

העתק: מר אלי עמיר
מר יהודה דקל
מר בנימין עמירם
מר חיים צבן
מר חיים פרי
מר אהרון זק

APR 11 1958
11-05-1958

ג' תש"ז

ה ש ר י ו ס ף ש פ י ר א

ירושלים, ט"ז בשבט התשמ"ז
26 בינואר 1986

בעז"ה

לחבר
אהרן ז'ק
מזכירות אגוד המושבים
של הפוהמ"ז

שלום וברכה !

רעיון הושעיה הנו תפיסה חדשה/ישנה שהיתה צריכה להיות ציון דרך-
תמרוך, בחיי עליית הנוער, ובהכוונת הנוער של עליית הנוער דהיום
אלי הגשמה. כך גם היה מסלול הפיקוד-הקצינים אשר הוקם בעליית הנוער
בעת עמדתי בראשה.

כידוע לך איני עוד, ראש עליית הנוער, זה כ-3 שנים... הייתי נכון לפעול
למען המשך פעולה זו, אף הסכמתי לעמוד בראש העמותה של המרכז החינוכי
שהוקם שם ועל ידו לעזור בהכוונת המקום ליעודו המקורי, אף נעניתי לכל
פניה של ראש עליית הנוער, הח' אורי גורדון, שיש לנו הרבה רעיונות
משותפים, לא הקפדתי על כבודי בענין ומחלתי עליו, אע"פ שאיך אני יודע
אם נהגתי בזה עפ"י ההלכה. ראיתי מצדו של הח' אורי גורדון גישה חיובית
עד מאד לרעיון המקורי! ואני פשוט איני מביין משום מה עליית הנוער הורסת
במו ידיה (על ידי מחדליה), את אשר היא עצמה בנתה בדי-עמל ואת האמון של
חניכיה-בוגריה.

קצרה בינתי מהביין את ה"תרתי דסתר"י שקיים כנראה בענין זה.

עד כמה שאני יודע, השותפים האחרים רוצים בהצלחת המטרה ובהגשמתה, זו התרשמותי
מגישתו של מנכ"ל מחלקת ההתיישבות, כך אני גם מביין את מעשיה של המחלקה.

את אגוד המושבים אתה מייצג ואני יודע שגם אתה כן כלפי הרעיון ורוצה בהגשמתו
ומכתבך מעיד על כך, ואני מקוה, כי אגוד המושבים תומך בגישתך.

אלו הדברים אשר אני יכול לכתוב בתגובה למכתבך, אני רק מוסיף שאלה לשאלותיך
ואת התשובות צריכים לתת אחרים.

אני שמח ומודה לך על אחריותך ויוזמתך.

בב"ח לתו"פ
יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: הח' אורי גורדון.
הח' י. דקל.
הח' ב. עמירם.
הח' ח. עבן.
הח' ח. פרי.

אגוד המושבים

תל-אביב 32-620, רח' אבן-גבירול 166 • ת.ד. 22233 • טל. 445244 — 441224-5

ב"ה, יום כ"ז טבת תשס"ו

מס' 8 בדצמבר 86

הישרד דואר המונישלה
לענן הסדרות המזרחי
20-01-1986
דואר מכנס

לכבוד

בנימין עמינס - מנכ"ל המחלקה לעליה הנוער
דקל יהודה - מנכ"ל המחלקה להתיישבות
ה. גריבי - מזכ"ל אגוד המושבים.

א.נ.א.

הנדון: הוועיה - מימוש עליטה בוגרי עליה הנוער.

לפני כ - 4 שנים סוכס על הגמות עליטה בישוב הקהילתי הוועיה.

על פי הפרוגרמה שהוגעה ייקלטו בהוועיה משפחות שבוואנה, במסלולים הבאים:

1. משפחות ישראליות דתיות.
2. משפחות עולים מארצות המערב.
3. בוגרי עליה הנוער.

בכדי ליצור קשר וזיקה לישוב, הוחלט שמסלול גרעיני הנח"ל בוגרי עליה הנוער יכול לא הישוב הוועיה מבטיס לנח"ל וכמסק יעד.

שלוש המחזוריים שעברו עד כה במסלול זה, קיימו שגרה של עבודה וחיי חברה בסיוע מעיל של המשפחות בהוועיה וכן נקטרו קטרי "אימוץ" בין המשפחות במקום לבין היילי וחילוח הנח"ל. משגרת זו אומרה ע"י הטיכה קבועה של המחלקה להתיישבות בהוצאות האחזקה של השל"ח (כלכלה, אספקה קטנה, נסיעות וכדו') בכל עת שהחכנסות מעבודת התיילים לא כיסחה את ההוצאות השוטפות.

לאחר 4 שנים לא יהיה נכון להמשיך בשגרה שנוצרה בלא לבדוק הנסיון שהצטבר, הבעיות שהתעוררו וכן מבחן אפשרות ההגשמה של בוגרי הנח"ל שהשתחררו מטרות.

קיימות שתי דרכים לאפשר ביצוע הפרוגרמה המקורית.

אחה, התקשות על ביצוע כלשונה וככתבה.

והשניה, שמירה המגמת הכללית והבטחת אפשרויות הביצוע לאורך זמן.

המצב כיום: משפחות ישראליות ומשפחות עולים מארצות המערב מביעות ונקלטות

בהתאם לאפשרויות המגורות הקיימות ובהתאם למצאי הקיים של מעוניינים.

ב"ה, יום

- 2 -

מס'

בוגרי הנח"ל שהשתחררו נמצאים היום, רובם מחוץ לישוב כשרך לבני חלק מהם נשמרים הקשרים.

מספר קטן מהם מתעמד לחזור ולגור בהושעיה לאחר תקופת לימודים והקמת משפחה.

לבני שני המחזורי הנח"ל שעדיין במסגרת צבאית, לכאורה שוב עולה האפשרות וההתחייבות לאפשר קליטתם המיידית עם השחרור בישוב הושעיה. אפשרות זו מחייבת יצירת עתרונוח מגורים והעסקה מיידית. ברור שאם אכן זו דרך הקליטה הטובה ביותר, הרי שעל המהלכות להתמיטבות ועליית הנוער להסקיע מאמץ ארגוני אדיר ומכומי מסף ניכרים להקמת מגורים ומקומות העסקה.

מאידך, מבט על מה שקרה לבוגרי המחזור הראשון במסלול הנח"ל הושעיה חייב להביא לתחזור שני על הדרך הנכונה לקיום ההתחייבות לקליטת בוגרי הנח"ל בהושעיה.

ישוב קהילתי אינו משק שיחומי (קיבוץ, מושב שיחומי) ועל כן שילובם של ריוקים וריוקות בגיל 20-21 עם משפחות שרכשו מקצוע שלהם מקומות עבודה והעסקה נאותים, ופיקר השיחוף בחיי הישוב לגביהם הוא המסגרת התברתית ואורה התייס אינו החליך המבטיח אינטגרציה אמיתית.

הנאה צעירים ללא מקצוע וללא משפחה לישוב שבו יגורו במסגרת עצמאית ושליחתם לעבודה בישובי הסביבה או אמילו הקמת טעך העסקה מקומי (מעשיה ומלאכה), לא יביאו שוויון בהזדמנויות בינם לבין המשפחות גם לאורך זמן.

לחילופין - הטירה נושא קליטת משפחות מבוגרי עליה הנוער בהושעיה ע"י הבטחת העניין בתקנון האגודה, בקטע העוסק בקבלת הברים, גם לאחר שהישוב הושעיה יקבל חברים רגילים בדרך הבגילה, האפשר המניית הבוגרים ללימודים התבגרות והקמת משפחה מחוץ להושעיה.

חסר כזה יאפשר להפנות את בוגרי שלש המחזוריים שעברו בהושעיה למסלול לימודים, התבטות והתבגרות כל אחד מהם בהתאם לרצון הכיטורים והאומי.

אגוד המושבים

תל-אביב 32-620, רח' אבן-גבירול 166 • ת.ד. 22233 • טל. 445244 — 441224-5

ב"ה, יום

מס'

- 3 -

בשלב הזה כתבשטת המיכה וליווי של המוסדות והישוב להבטחת לימודים ורכישת מקצוע בתחומים שיאפשרו בעתיד סיוען הזדמנויות לבוגרי עליה הנוער ולמשפחות האחרות בהוטעיה.

כל בוגר ובוגרת שייבטאו וירצו לחזור ולבנות ביום בהוטעיה צריך שידעו כי מתוחה בפניהם הדרך לכך.

הליכה בכיוון זה, אינה מחייבת המשכת מסלול הנח"ל בתוך הוטעיה, והצריך קבלת החלטה על כך.

המניחא האספקים הכספיים והארגוניים שיתחננו ע"י כך, לסיוע לבוגרי עלייה הנוער בלימודים, ובשמירת קשר עם הישוב הוטעיה, תבטיח שאכן תענה הסטפחות מאלה לישוב.

בישוב הוטעיה כיום 29 משפחות והם עומדים לפני סלב הבניה של 40 בחי הקבע הראשונים.

בישוב יש המייחסות רבה לשאלת המסך הדרך של הנח"ל וקורת שילוב הבוגרים ביישוב.

נראה לי שיש מקום לדיון ונקיטה עמיה בנושא מצדכם.

ב ת ר ד ה

ד"ר אהרן

העמק: ג. קדמון-הבל הצפון-הימה.

מזכירות הוטעיה.

ה. טרי-למין אורד.

ה. אבן-הסוכנות תל-אביב.

ז. צדוק-אגוד המושבים.

הער יוסף ששירא ✓

12.10.66

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

TO

TO

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

מדינת ישראל

משרד החינוך והתרבות

מינהל החינוך

מחלקת הדיור ולתמריצים

תאריך:

י"ט בתמוז התשמ"ז

16 ביולי 1987

מספר:

לכבוד

מר עזרא הרטמן

יועץ השר

לשכת השר יוסף שפירא

נכבדי,

מכתבך אל מר דב גולדברג, יועץ שר החינוך-
והתרבות, הועבר לטיפול.

נושא סיווג היישובים כיישובי פיתוח איננו
בידי המשרד, אלא בידי ועדת שרים לענין
ערי-פיתוח ובהיעדרה בידי הממשלה.

היישובים הושעיה וגבעת אלה טרם אושרו ע"י
הממשלה, ואינם מוכרים כיישובי פיתוח למתן
תמריצים למורים.

כ ב ר ט ה,

יצחק ויצמן

ממונה על דיור ותמריצים למורים

העתק:

מר דב גולדברג, לשכת שר החינוך והתרבות

OFFICE OF THE
ATTORNEY GENERAL
STATE OF TEXAS
AUSTIN, TEXAS

STATE OF TEXAS

COUNTY OF _____

THIS _____ DAY OF _____ 19____

ral/c

מחיר מחיר מחיר מחיר

המחיר
המחיר

מחיר
מחיר
מחיר

המחיר
המחיר
המחיר

המחיר

המחיר

המחיר

המחיר

חיספין פרנץ אזורי
פיצוץ אגוד הצוענים
של הצועל הצעיר

שד אבגך וניבעת

הנכם מוזמנים להשתתף בציון הקפת בית הכנסת
ובחגיגות העשור לחיספין.

ציום ה' י"א ענחם אב תשע"ז 6/18/87 ב ש עב 17:00

בהשתתפות: השר זבולון הקר - שד הדתות
קר זבולון אור לב - מנכ"ל עשדד הדתות
הרב עשה חוז - מנכ"ל ישראל הצעיר
קר איתן ליס - יור התועכה האזורית
אלוף פיקוד צפון - יוסי פלד
קר חיים קיבי - פזנר אגוד הפוטבים
ואיש צבד

בתצעת: ברבות, פקהלת ילדי חיספין, הופעת אפן
כבוד קל, תפילת מנחה.

שבת העשור

הנכם מוזמנים לתפגש חברי חיספין
בעבד ובהווה לציון עשוד לחיספין
התפגש יערך בע"ה בשבת עתה שיאת ואתחנן
אורח הכבוד: השר יוסקה שפירא

בתצעת השבת: תפגש דעים כליל שבת
פיהה פפי השר נפידא
פעודה שלישית פשותנת

פוזשק תוננת אופעתית: חיספין באגדות ילדים - פחזנד
כליל ומחול - בעת חיספין

2

יד ראש המנושלה
 י"ח ספודא
 20-08-1987
 יואר נכנס

לעס
 703

GOLAN REGIONAL COUNCIL
 Katzerin, Israel
 Tel. 06-961026
 Zip Code 12400

מועצה אזורית גולן
 קצרין,
 טל. 06-961026-7-8
 מיקוד: 12400

יב' אב תשמ"ז
 תאריך: 7.8.87
 סימוכין:

לכבוד

מר ע. קלעג'י

הממונה על המחוז

משרד הפנים

נצרת

אדון נכבד,

מענק מיוחד גמר בית כנסת - יונתן.

לקראת יום השנה למותו של יצחק מן, אנו מתעתדים לחנור בית הכנסת על שמו במושב יונתן, לצורך השלמת עבודות גמר והפתוח אנו מבקשים מענק מיוחד בסך 50.000 ש"ח מאחר ונעשה מאמץ מיוחד לגמור בית הכנסת במועד ומאחר והיו לו שותפים רבים, אנו מבקשים הסך הנ"ל להשלים הפרויקט היקר לכל חברי הגולן שהחבר יצחק מן היה מבין הפעילים המרכזיים בעיבור וכך חבר מועצה מיום הקמתה.

ב ב ר כ ה

איתן ליס
 ראש העיר
 העתקים: השר י. שפירא - דו"ר הועד הציבורי.
 מר ש. שמש - אגף תקציבים - מ. הפנים.
 מזכירות מושב יונתן.

אבני איתן
 אורטל
 אלוני הבשן
 אליעד
 אלרום
 אניעים
 אפיק
 בני יהודה
 גבעת יואב
 גשור
 הר אודם
 חז-נס
 יונתן
 כנף
 כפר חרוב
 מבוא חמה
 מיצר
 מעלה גמלא
 מרום גולן
 חספין
 נאות גולן
 נוב
 נווה אטיב
 נטור
 עין זיוון
 קדמת-צבי
 קלע-גולן
 קשת
 רמות
 רמת מגשימים
 שעל

אשראי

אשראי

יונתן (ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל)

מושב שיתופי של הפוע"המו
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

תאריך כ"א טיון תשמ"ז
18 יוני 1987

לכבוד:
חיים נדיבי
עזרי צדוק
יוסף פורת
עודד יפת
אלי בנצקי
עזריאל בן דב

משרד המשפטים
לשנת השרות: 1987-06-05
דואר נכנס

אדונים נכבדים,
שלום רב,

הנדון: בי"כ "היכל יצחק"

אנו עומדים לפני סיומו של בי"כ "היכל יצחק" ע"ש יצחק (צ'וגו) מן ז"ל,
ומתכוונים לחונכו ברוב עם לקראת יום השנה השני לפטירת צ'וגו ז"ל, ערב ראש השנה
תשמ"ח.

אנו פונים אליכם בבקשה שתסייעו לנו ברכישת ריהוט לביה"כ שעלותו מוערכת בכ- 100,000 ש"ח.

אין לנו ספק בכך שהנהגת תנועה זו של איגוד המושבים שהכירה את צ'וגו ז"ל ויודעת
להעריך את פועלו ותרומתו לתנועה ולהתיישבות תיקח על עצמה חלק במימון פרויקט נכבד
זה.

העתק: השר יוסק'ה שפירא ✓

בברכה,

מוטל פוקר
ג' ז' ר

Handwritten text in a rectangular box, possibly a stamp or a label, containing illegible characters.

Handwritten signature or initials, possibly reading "J. J. J." or similar, written in a cursive style.

יונתן
אלרנ

ב"ח

יונתן [ע"ש יונתן רזונמו ז"ל]

מושב שיתופי של הפוע"המו
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
סל. 069*6031114 מיקוד 12415

תאריך 14.6.87

V

לכבוד

מר משה מן

מנכ"ל בנק ספחות

שלום רב,

הנדון: סיכום פגישה בנושא בית כנסת "היכל יצחק"

בפגישה מחאריך 11.6.87 חואר מצבו הכספי של בניה בית
הכנסת, כאשר קיים פער מימוני של כ- 1000,000 ש"ח להשלמת
הבניה שמחוכנת לספטמבר שנה זו.

מר משה מן התחייב לדאוג לסכום של 50,000 ש"ח, לפחות
לצורך השלמת מימון הבניה הנ"ל.

כ"כ יפעל לקבלת כספים נוספים מקרן עזבונות ומשרד השיכון.

בברכה,

מוסי, פוקר
גזבר המושב

תאריך: 14.6.87

משרד ראש הממשלה
שפירא
17-06-1987
דואר רגיל

4 / 6 / 87

תאריך

ירושלן [ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל]

מושב שיתופי של הסוע"המו
להתיישבות הקלאית בע"מ
רמת הגולן
של מועצה אזורית גולן - מיקוד 12415

069-60311

אג"ן

10/6/87 - אג"ן

לכבוד

עו"ד עמרם כלום

אפוטרופוס כללי

ירושלים

שלום רב,

הנדון: בקשה למינוח בריחוש וציור בית כנסת סכסכי עזבונות.

בחודש חש"א או עומדים לחנוך כישוכנו אח "היכל יצחק", בית כנסת שנבנה לזכרו של יצחק מן (צ' רגו) ז"ל, מרכז המסק שנארג כשעה עבודתו בחודש חש"א.

יצחק היה דמות מוכרת ומרכזית ברמת הגולן ובמושב יונתן במיוחד. עשה רבות לפיחה המושב וביססו, ותרם רבות לאיזור כולו ולמפעליו.

סאסזים רבים אנו עושים על מנה שנוכל למיים אח בנייה בית הכנסת ביום השנה למותו של יצחק, ואנו סונים אליכם בבקשה סיוע לריחוש וציור בית הכנסת, עלות מעוערת של הריחוש היא כ- 60,000 \$.

אנו מקווים שפניחנו אליכם הישא פרי וחעזור לנו במימוש מטרת נעלה זו, במיוחד בתקופה קשה סכחינה כלכלית שאנו נמצאים בה עתה.

בברכה,

מושי (10) סוקר
גזכר המושב

מחלקת המע"מ

העתק: מר שמואל שקדי

עצין תקציבים

משרד הדתות

ירושלים

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' בשבט התשמ"ז

בעז"ה

2 בפברואר 1987

לחברים

ביונתן

ה' עמכם !

... רצ"ב סיכום שיחה עם מר משה מן. מר מן כמובן
עומד בכל אשר סכמנו ויפעל ובמהירות לקידום הסעיפים
אשר קבל על עצמו.

היעד שלנו צריך להיות כפי שאתם הצעתם, לחנוך את
היכל יצחק ביום השנה השני לפטירתו של יקירנו -
הוא צ' וגו ע"ה.

בב"ח לתו"ע,

הערך: מ - משה מן

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' בשבט התשמ"ז
2 בפברואר 1987

בעז"ה

סיכום שיחה בנושא יהונתן עם מר משה מן

- א. מר מ' מן כבר שוחח עם עו"ד נאמן, עם פרופ' מן ועם מר צ'רלס בנדהיים בדבר הקמת הועדה הציבורית והם נתנו הסכמתם.
- ב. מר מן ישלים הסדורים ולאחר בירור נוסף עם הנ"ל ידאג להדפסת הבלנקים הנדרשים.
- ג. השר י. שפירא מסר כי הפניה לאפוטרופוס נעשתה ומחכים להכרעת הועדה.
- ד. השר י. שפירא מסר כי משרד הדתות ישלים את תשלום 20 אלף שקל שהובטחו וכמו"כ יקציב בשנת התקציב 87 סכום של 50 אלף שקל נוספים.
- ה. מר משה מן כבר עמד בדבורו בדבר הלואה של 25 אלף שקל אשר הרבית תשלם באמצעותו.
- ו. מר מן יסדיר את כיסוי ההוצאה על התכנון (אשר עלה 35 אלף שקל).
- ז. אחרי השלמת הפורטליות של הועדה הציבורית נדאג יחד לקבלת אחריות על הלואה נוספת של 100 אלף שקל, אשר הועדה הציבורית תדאג להחזרתה.
- ח. מר מן גם יפנה לאישים אשר הוזכרו בפגישתנו האחרונה (ג'ק פרידמן, ס' מילבסקי, ל' רייכמן, ז' וולפסון).

רשם: מר ע' הרטמן - עוזרו של השר י. שפירא.

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' בשבט התשמ"ז

2 בפברואר 1987

בעז"ה

לחברים

ביונתן

ה' עמכם !

... רצ"ב סיכום שיחה עם מר משה מן. מר מן כמובן
עומד בכל אשר סכמנו ויפעל ובמהירות לקידום הסעיפים
אשר קבל על עצמו.

היעד שלנו צריך להיות כפי שאתם הצעתם, לחנוך את
היכל יצחק ביום השנה השני לפטירתו של יקירנו -
הוא צ' וגר ע"ה.

בב"ח לתו"ע,

הערך: מ - מ - מ

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' בשבט התשמ"ז
2 בפברואר 1987

בעז"ה

סיכום שיחה בנושא יהונתן עם מר משה מן

- א. מר מ' מן כבר שוחח עם עו"ד נאמן, עם פרופ' מן ועם מר צ'רלס בנדהיים בדבר הקמת הועדה הציבורית והם נתנו הסכמתם.
- ב. מר מן ישלים הסדורים ולאחר בירור נוסף עם הנ"ל ידאג להדפסת הבלנקים הנדרשים.
- ג. השר י. שפירא מסר כי הפניה לאפוטרופוס נעשתה ומחכים להכרעת הועדה.
- ד. השר י. שפירא מסר כי משרד הדתות ישלים את תשלום 20 אלף שקל שהובטחו וכמו"כ יקציב בשנת התקציב 87 סכום של 50 אלף שקל נוספים.
- ה. מר משה מן כבר עמד בדבורו בדבר הלואה של 25 אלף שקל אשר הרבית תשלום באמצעותו.
- ו. מר מן יסדיר את כיסוי ההוצאה על התכנון (אשר עלה 35 אלף שקל).
- ז. אחרי השלמת הפורמליות של הועדה הציבורית נדאג יחד לקבלת אחריות על הלואה נוספת של 100 אלף שקל, אשר הועדה הציבורית תדאג להחזרתה.
- ח. מר מן גם יפנה לאישים אשר הוזכרו בפגישתנו האחרונה (ג'ק פרידמן, מ' מילבסקי, ל' רייכמן, ז' וולפסון).

רשם: מר ע' הרטמן - עוזרו של השר י. שפירא.

✓

2/2

~~Price of M~~

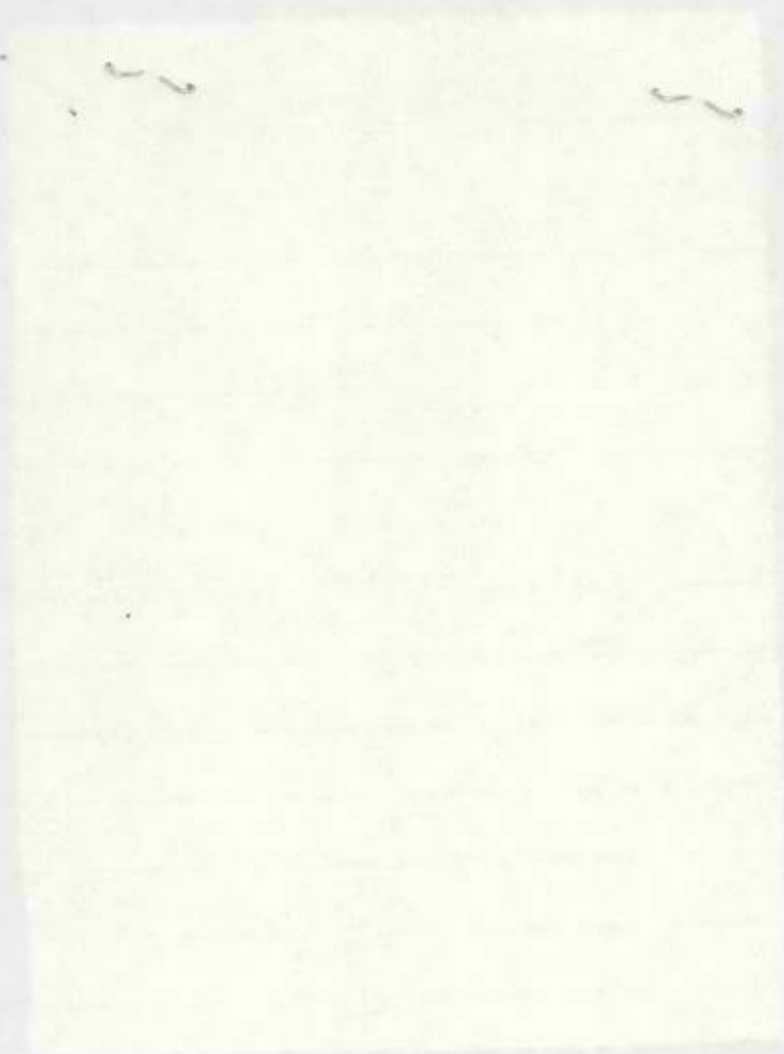
Here we have
COI. value (50) multiplied
by 100

Final price is 5000

2000

2000

after 10%

קנין חופש הנופש כנרת

מכתב המלצה
מכתב המלצה

אני מכתוב את המכתב הזה לטובתך כפי שאני יכול. אתה יודע שיש לי חברים רבים ואתה יודע שיש לי חברים רבים. אתה יודע שיש לי חברים רבים ואתה יודע שיש לי חברים רבים.

MR. ALEX FRIEDMAN = 70-16 HARROW STREET
FOREST HILLS, QUEENS, N.Y., U.S.A

MR. JACK FRIEDMAN = 129 AUDLEY STREET, KEW-GARDENS
QUEENS, N.Y. - 11415, U.S.A

MR. M. MILEWSKY c/o UNITED PEARL CO.
576 5TH AVE
N.Y. 10036 N.Y. - U.S.A

MR. LOUIS REICHMAN 111 AUDLEY STREET
KEW GARDENS N.Y. 11415

MR. Z. WOLFSON

את המכתב הזה אני מכתוב לטובתך
המכתב הזה אני מכתוב לטובתך.

כפר הנופש כינר
KINAR HOLIDAY VILLAGE
ת.ד. צפון מדרוז הכנרת 12490 טלפון 067) 63670 טלפקס 6671
N.E. SEA OF GALILEE MOBILE POST 12490 ISRAEL
TEL. (067) 63670 TELEX 6671 KINAR IL

מכתב המלצה

12/21/21
12/21/21
12/21/21
12/21/21
12/21/21

היום יום
303 כס
3/12/86

הקבולה

100000 - נשיב הנכס

6500 - נשיב הבנק

15000 - נזק

31000 - נזק

152500 - סך

37500 - הוצאות (ק"מ)

75000 - הוצאות הנשק

265000

40000 - נזק

305000 - סך

סך הכל

444800 - סך הכל

45000 - סך הכל

489800 - סך

החלטה של היום

38300 - נזק

163300 - נזק

7400 - נזק

8200 - נזק

13400 - נזק

13000 - נזק

243600

החלטה

23000 - נזק

2500 - נזק

18000 - נזק

4000 - נזק

5700 - נזק

53200 - נזק

206800 - נזק

הקבולה

13000 - נזק

15000 - נזק

21000 - נזק

5000 - נזק

46000 - נזק

16000 - נזק

26000 - נזק

6000 - נזק

148000 - סך

175

תאריך 27.8.'86

לכבוד
מר משה מן

סיכום ישיבה בנושא ביכ"ג "היכל יצחק" מתאריך 21.8.86.

נוכחים: השר יוסק'ה שפירא

מר משה מן

מר יעקב גדיש

מר נריה

מוטי פוקר

יוסי יעקובי

ניתנה סקירה על התקדמות בבניה והקושי בגיוס כספים.
עד היום יש התהייבונות על 260,000 ש"ח. העלות הכללית 450,000 ש"ח. בפועל נתקבל
110,000 ש"ח. השתתפות מושב יונתן 75,000 ש"ח.

סוכף:

א. יוסק'ה שפירא ומשה מן יפעלו להקמה ועדה ציבורית. המועמדים לוועדה:
יוסק'ה שפירא, משה מן, פרופסור יעקב נאמן, פרופסור ירי, צ'רלס בנדהיים.

ב. יוסק'ה שפירא יטפל בפניה לאפוטרופוס הכללי בנושא קבלת מענק מכספי עזבונות.

ג. יופעל לחץ ע"י כל המשתתפים לשחרור הכסף ממשד הדתות ונסיון לקבל תוספת
ל- 20,000 ש"ח המובטחים.

ד. משה מן ידאג להלוואה בסך \$25,000 ללא ריבית.

ה. נושא התכנון בסך 35,000 ש"ח יסופל ע"י משה מן. כ"כ דובר על קבלת מענקים מקרן
ספחות וקרן הסימן.

ו. תבדק האפשרות לקבלת הלוואה בסך 100,000 ש"ח עם אופציה לפרעון מוקדם כשהכוונה היא
שפרעון ההלוואה יתבצע מהכספים שיגויסו ע"י הוועדה הציבורית.

ז. מוטי ויוסי יטפלו בגיוס הכספים מתמועצה האיזורית (בשלב זה הובטחו 40,000 ש"ח)

בברכה,
מוטי יוסי
מושב יונתן.

העמק: השר יוסק'ה שפירא

Handwritten notes and calculations:
50 }
15 }
35 }
100 }
Handwritten text: רמת הגולן, מושב יונתן, פוע"ה, יוסק'ה שפירא, משה מן, יעקב גדיש, נריה, מוטי פוקר, יוסי יעקובי.

position / 位

בה
"איך נפלו גיבורים במלחמה,
יהונתן על במותך חלל"

שמאל ב' פרק א'

יג שנים חלפו מאז נפל בשדה הקרב.
יונתן רודנמן הי"ד נפל במערכה להדפת האויב הסורי,
במהלך מלחמת יוה"כ, בגזרת מרכז הגולן.
..לא מחבר נסתייחו עבודות הבנה והפיתוח של מרכז התרבות
אשר הוקם להנצחתו.

אנא, משפחתו, חברי מועד יונתן, חבריו זנשק, ידידיו
ואוקרי זיכרו, נתכנס א"ה בצרב יום הזכרון אנפ"טו,
גיוס ה' י"ג תשרי 16.10.86 בשעה 15:30,
זאקס חנוכת מרכז התרבות סיקרא זא זאטו.

גית מועד יונתן.

משפחת רודנמן.

אוסף איורים
גם גילה לובה
תקן יוסף קאהר זאיה

ג' 31

✓

תאריך 27.8.'86

מושב שיהוסי של הסוע"המו
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

משרד ראש הממשלה
לשכת השר יוסף שפירא
05-09-1986
דואר גבול

לכבוד

מר משה מן

סיכום ישיבה בנושא ביכ"נ "היכל יצחק" מתאריך 21.8.86.

נוכחים: השר יוסף שפירא

מר משה מן

מר יעקב גדיש

מר נריה

מוטי פוקר

יוסי יעקובי

ניתנה סקירה על התקדמות בבניה והקושי בגיוס כספים.
עד היום יש התחייבויות על 260,000 ש"ח. העלות הכללית 450,000 ש"ח. בפועל נתקבל
110,000 ש"ח. השתתפות מושב יונתן 75,000 ש"ח.

סוכם:

א. יוסף שפירא ומשה מן יפעלו להקמת ועדה ציבורית. המועמדים לוועדה:
יוסף שפירא, משה מן, פרופסור יעקב נאמן, פרופסור מן, צ'רלס בנדהיים.

ב. יוסף שפירא יטפל בפניה לאפוטרופוס הכללי בנושא קבלת מענק מכספי עזבונות.

ג. יופעל לחץ ע"י כל המשתתפים לשחרור הכסף ממשרד הדתות ונסיון לקבל תוספת
ל- 20,000 ש"ח המובטחים.

ד. משה מן ידאג להלוואה בסך \$25,000 ללא ריבית.

ה. נושא התכנון בסך 35,000 ש"ח יטופל ע"י משה מן. כ"כ דובר על קבלת מענקים מקרן
טפחות וקרן חסימן.

ו. תבדק האפשרות לקבלת הלוואה בסך 100,000 ש"ח עם אופציה לפרעון מוקדם כשהכוונה היא
שפרעון ההלוואה יתבצע מהכספים שיגויסו ע"י הוועדה הציבורית.

ז. מוטי ויוסי יטפלו בגיוס הכספים מהמועצה האיזורית (בשלב זה הובטחו 40,000 ש"ח)

בברכה,

מוטי, יוסי

מושב יונתן.

העתק: השר יוסף שפירא

13 . 10

10 10

10 10 10

10 10 10

10

השר יוסף שפירא

לפני
מה צמח בלב אונת

צמח עלב

אלו מפי את

אוסב ילדן מקיוב

ומבקט בל חטון ק

קנים צמח אחר בלב
הלב האליב תיורת מצה

ירושלים, קרית בן גוריון טל: 02-664942 - 02-639211

במקב וי (להלן)

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ב בתמוז התשמ"ו
29 ביולי 1986

בעז"ה

לכבוד
עו"ד עמרם בלום
האפוטרופוס הכללי
ירושלים

שלום רב !

הנדון: סיוע להקמת אולם לימוד במושב יונתן-רמת הגולן.

בהכירי את מושב יונתן ומתיישביו - אני נענה ברצון ובכל
לבי לבקשתם להמליץ בפניך לאשר להם סיוע מיוחד מכספי
עזבונות שאינם מיועדים, בהשתתפות בהקמת אולם לימוד,
שחסרונו מורגש ביותר.

ידועה לי פנייתם אליך מיום י"ב אדר ש.ז. על-כך אוסיף
כי הקמת אולם לימוד הוא הצורך החיוני ביותר לקיומם
שכן הוא ישמש גם כמרכז חינוכי וחברתי.

בטוחני שאם ידרש אישור אגף התקציבים - האישור ינתן.

אני מקווה כי עזרתכם תהיה מירבית ובדחיפות.

בהוקרה ובברכה,

יוסף שפירא

Handwritten scribble or signature

10 26 61

2221 518

Handwritten text, possibly a header or title, partially obscured by a diagonal line.

Handwritten text, possibly a list or notes, with some lines crossed out.

Handwritten text, possibly a list or notes, with some lines crossed out.

Handwritten text, possibly a list or notes.

Handwritten text, possibly a list or notes.

Handwritten text, possibly a list or notes.

יונתן (ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל)

מושב שיתופי של המועצה
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן

מיקוד 12415

069-60311

תאריך 23.3.'86

יב' אדר תשמ"ו

לכבוד

עו"ד עמרם בלום

אפוטרופוס כללי

הנידון: בקשה לסיוע בנית אולם לימוד והנצחה מכספי עזבונות

ביום ד' בתשרי שנה זו קרה אסון נורא במשקנו - מושב יונתן. יצחק מן (צ' וגו) מרכז המשק נהרג בשעת עבודתו. יצחק היה ממקימי מושב יונתן ברמת הגולן. דמות מפתח במושב. תקופות ארוכות כיהן כמרכז המשק ועשה רבות לפיתוח הישוב בתחומים המשקיים והחברתיים.

דמות מוכרת ומרכזית ברמת הגולן חבר בהנהלות של גופים שונים ורבים ברמת הגולן: מועצה איזורית, מי גולן, כינר, מפעלים איזוריים, פירות גולן, יקב וכו'. אדם שכולם חיפשו את קירבתו והסתיעו בתבונתו.

עם מותו של אדם רב פעלים כיצחק נותר חלל גדול בקרב הישוב, חבריו וידידיו הרבים בגולן. באופן טבעי החלטנו אנו, חברי המושב, ובברכתם של אנשים רבים שהכירו את יצחק, להקים לזכרו אולם לימוד לצד בית כנסת במושב יונתן, ואנו רואים בזה חשיבות מרובה.

אולם הלימוד ישמש מרכז לפעילות תורנית של חברי המשק, בלימוד, ימי עיון והרצאות בנושאי דת ומדינה. אולם הלימוד יהווה עד מהרה גורם משיכה גם לכל תושבי האזור, אשר כמונו הכירו את יצחק ז"ל ומוקירים את זכרו.

מכיוון שאנו נמצאים בתקופה קשה מבחינה כלכלית אנו מבקשים את עזרתכם במימון מטרה נעלה זו החשובה למושב יונתן ולאיזור רמת הגולן כולו.

בברכה

יוסף יעקובי
גזבר המושב.

14

(1)

~~ב 10,000 = 20~~

~~התחלה של~~

ב 35,000 ✓

(2)

25,000
התחלה של
א-מחול

(2)

(5)

כ"ה
מחאה
התחלה של
מחול

מחול
התחלה של
מחול

"היכל יצחק"

החקירות בכניה - דו"ח מצב ל: 1.7.86

אנו נמצאים עתה לקראת סיום השלב שעליו חתמנו חוזים.
 שלב זה כולל: גמר שלד

טיח פנים

טיח חוץ - כיפה בלבד

משקופי עזר לחלונות ודלתות

עבודות אינסטלציה 50%

עבודות חשמל 35%

אנו מעריכים שעד סוף יולי יסתימו עבודות אלו.
פירוט השלומים ששולמו בפועל עד 30/6

15,700	תיכנון ופיקוח: אדריכלות - דוד נופר
7,350	מהנדס קונסטרוקציה - ש. אנגל
1,725	מהנדס חשמל - ברבש
1,170	מהנדס אינסטלציה - הרשקוביץ
5,850	תיאום ופיקוח - אניעם
3,100	העקבות אור והדפסות
<u>34,895</u>	ש"ח

8,590	ביצוע עבודות: מדידות ועבודות עפר - ניקולה
6,925	קידוחים/יסודות - עפר וסלע
114,440	בניה שלד - סולל בונה
4,400	עבודות חשמל - אניעם
6,720	עבודות אינסטלציה - אמין בסול
<u>141,075</u>	ש"ח

175,970 ש"ח

סה"כ השלומים ששולמו בפועל

השלומים שיש לשלם עבור עבודות שבוצעו ו/או יבוצעו עד סוף יולי

5,230	15/7 מע"מ
24,000	30/7 סולל בונה
6,000	30/7 אמין בסול
6,000	30/7 משקופים
5,700	30/8 מהנדסים
29,000	30/8 סולל בונה
7,000	30/8 חשמל אניעם

82,930 ש"ח

סה"כ החיבויות נוספות

258,900 ש"ח

סה"כ העלויות בשלב הנוכחי

פירוט עבודות גמר/עלויות - (הערכות)

סה"כ	גמר בימ"ד	גמר ב"כ	
13,000	2,000	11,000	עבודות נגרות
11,000	1,000	10,000	גמר עבודות אינסטלציה
21,000	2,500	18,500	גמר עבודות חשמל
18,600	3,000	15,600	עבודות ריצוף
4,450	1,000	3,450	עבודות קרמיקה
5,280	1,440	3,840	עבודות צבע
31,450	7,450	24,000	עבודות אלומיניום
45,540	5,520	40,000	עבודות אבן
16,300	3,650	12,650	תקרות אקוסטיות
8,400	1,100	7,300	חכנון תיאום ופיקוח
26,000	16,000	10,000	עבודות פיתוח
<u>201,000 ש"ח</u>	<u>44,660 ש"ח</u>	<u>156,340 ש"ח</u>	

מקורות:

80,000	משרד הרתות
6,300	משרד הפנים (מ.א.זורית)
3,100	תדמית
<u>89,400 ש"ח</u>	

אנו נמצאים כעת במצב שלא נוכל להמשיך בכנית בית הכנסת ללא קבלה מיידית של כספים ואו החחיכויות מפורשות בכתב להזרמת כסף חוץ מס' חרשים.
 אנו מצפים עתה שימומשו חלק מההבטחות הרכות שניתנו לנו לסיוע כמימון כנית בית הכנסת.
 אנו מקווים מאד, שלאחר המאמצים הרכים שהושקעו כדי להגיע לשלב זה, לא ניאלץ להפסיק את הכניה.

ועד בית הכנסת

מושב יונתן

אשר יוסף שפירא
בקרנל אפריל ב' א"ת 25/5

השר יוסף שפירא

Minister Joseph Shapira

Congregation Cambridge-Ontario
254 Maxwell Street
Downsview, Ontario
M3H5B9 CANADA

May 20, 1986

נ"א באייר

Dear friends,

I understand from Mrs. Denato that you plan to invest the monies from the sale of your synagogue in an appropriate commemorative project in Israel. My suggestion to Mrs. Denato was the establishment of a "little Temple", a beit midrash, in Moshav Yonatan in the Golan. By now, I assume you have received information about this moshav.

As you know, according to the Halacha, one is supposed to ascend in holiness—not descend. In other words, something holy should not be allowed to decrease in sanctity. This also applies to synagogues. One does not sell a synagogue unless it is to establish in its place another synagogue or beit midrash, or attain some higher goal (if it were only given to us to rebuild the Temple!).

I can assure you that a beit midrash in Moshav Yonatan would constitute an ascent in holiness. Few are the settlements and neighborhoods worthy of such assistance, both as a sacred site and a pioneering endeavour.

The Golan was already Jewish territory a century before the

השר יוסף שפירא

Great Revolt (written about by Flavius). The fortified city of Gamla was discovered in the Golan, overlooking the Kinneret and Tiberias. One of the wadis is called "Wadi Yehudiya", and there was also an Arab settlement by that name, after the Jews who lived in the region. An ancient synagogue^{was} found in the city of Katzrin, the "capital" of the Golan, as well as many other historical sites, attest to the Jewishness of the Golan and its rightful part in the historical Jewish State.

I wholeheartedly recommend the pursuit of this project—and may it bring us all long life, satisfaction as Jews and a great deal of personal joy.

Yours

With best wishes,

Joseph Shapira

Minister Joseph Shapira

అమ్మ, అమ్మలెం దా
శు 4/5 దా దా

అమ్మ - 8 లోకం అమ్మ
అమ్మ (అమ్మ 3)

అమ్మ 18.5 దా అమ్మ

530

అమ్మ/అమ్మ
అమ్మ
అమ్మ/అమ్మ

అమ్మ అమ్మ అమ్మ అమ్మ
అమ్మ అమ్మ అమ్మ అమ్మ
అమ్మ అమ్మ అమ్మ అమ్మ

מס' 111
ק"מ 111

111

שלום

משרד ראש הממשלה

לשכת השר יוסף שפירא
בג"כ
ר"ב ד"ר

אשר ה' החומר שרשמו את החוקה הישראלית
הוא קדשה עם גרונות של חוק הכנסות
ארגונים של הישוב.

אנני עם אחרני יאמר שכפרתי האספתי
כ' השר משרתי בדומה בסדור 1-
הנמנה בצדיתני האסורה.

החוקה/סדרת
ע"מ הרשמי

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ד בשבט התשמ"ו
3 בפברואר 1986

בעז"ה

לחברה
רוחמה דנטו
ק נ ד ה

שלום רב !

בהמשך לשיחתנו באנו בדברים עם כמה מקומות בהם קיימים או מקיימים בתי כנסת/ספריות תורניות שאין להם עדיין שם וניתן להקדישם על שם הקהילה שבנינה נמכר. בחרתי כמה מקומות כדי שאם אחד לא ימצא חן תוכלי להציע השני.

אני מציע את סדר העדיפויות הבא :

1. בית כנסת במושב יונתן ברמת הגולן. (ע"פ 18 התל"ו ע"ה).
2. אולם בבנין של תנועת בני-עקיבא העולמית בעיר העתיקה בירושלים- משמש כבית לעולים ולסטודנטים הוהים בישראל.
3. בית מדרש בישיבת בני-עקיבא בכפר מימון בנגב.
4. ספריה תורנית בישיבת בני-עקיבא אדרת בבת-ים.
5. בית כנסת בעטרת כהנים-ראשית ירושלים בעיר העתיקה בירושלים.

... מצ"ב חומר המוגש ע"י המעוניינים. אני מקווה כי תחליטו על אחד מהנ"ל בהקדם ותודיעו לי החלטתכם.

בהוקרה,
יוסף (יוסק'ה) שפירא

יונתן | ע"ש יונתן רזנמן ז"ל |

מושב שיחופי של הפוע"המו

להתיישבות חקלאית בע"מ

רמת הגולן

טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

תאריך

BEIT MIDRASH ON MOSHAV YONATAN

The Beit Midrash is to be constructed adjacent to our new synagogue "Heichal Yitzchak" named for Yitzchak Mann , a moshav member tragically taken from us by a fatal accident while at work.

The Beit Midrash is to be an integral part of the synagogue and is physically connected via esthetically designed decorative rafters. It will be constructed in the same style and compliment it architecturally. The building will be 75 square meters in area and contain a seating capacity of 80 places.

The Beit Midrash will serve essentially as the daily meeting place of the community ; a house of prayer for weekday services, daily study and weekly classes as well as housing the moshav's growing religious library.

With an eye to functionalism the Beit Midrash is also designed to avail itself as a site for Smachot and Kiddushes.

יונתן [ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל]

מושב שיתופי של הפוע"המו
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

תאריך

מושב יונתן

הישוב הוקם לזכרו של יונתן רוזנמן הי"ד שנפל במלחמת יום הכיפורים ברמת הגולן. חבריו יחד עם חברים נוספים בוגרי תנועת בני עקיבא, עלו תחילה לנקודה זמנית ושם ישבו כ- שלוש שנים ולאחר מכן עברו למקום הקבע.

ביונתן 32 משפחות וכ- 80 ילדים אשר קבעו לעצמם אורח חיים של מושב שיתופי המושתת על ערכי היסוד של "תורה ועבודה". הילדים לומדים בבית ספר האיזורי במרכז חיספין, המשמש כמרכז חינוכי של גוש הישובים הדתיים ברמת הגולן, והפעוטים בגיל הרך שוהים במקום בגני הילדים ובפעוטונים. מושב יונתן מתבסס בעיקר על החקלאות ובעתיד יש כוונה לפתח גם ענף תעשייתי אשר יתאים לאיזור ולחברים שיעסקו בו.

על פני 600 דונם במרכז הגולן ובמורדות משתרעים המטעים של יונתן והם כוללים: תפוחים, שזיפים, אבוקדו, מנגו וכרם לענבי יין. היין מעובד ביקבי "ירדן" ומיוצא כולו לארה"ב וקנדה.

כ- 500 ראשי בקר רועים במרעה המגודר סביב הישוב. הבקר הינו מגזע אירופאי משובח והעדר ביונתן הוכר ע"י הארגון המקצועי כעדר טיפוח. הענף כולל מפטמה לפיטום כ-300 ראש עגלים בעונה.

כ- 1500 דונם מהשטחים של יונתן מעובדים לשלחין: כותנה, תירס, ועוד. היתר מעובדים לגידולי פלחה שונים.

שני לולים מבוקרים לפטימים מייצרים 350 טון בשנה

בענף הפרחים מיוצאים לאירופה כ-20,000 פרחים מזנים דרום אפריקאים בעונה.

מושב יונתן שותף בכפר הנופש כינר שלחוף הכנרת. כמו כן המשק מנהל ומפעיל את יחידת המחשב האיזורית המספקת שירותי הדרכה ומחשב לאיזור כולו.

יונתן (ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל)

מושב שיתופי של הפוע"המו
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

תאריך

יצחק אהרון בן יעקב מן (צ' וגו) ז"ל

יצחק נספה בתאונת עבודה כמושבו יונתן ב-ד' תשרי תשמ"ו. בן 32 היה במותו.

יצחק היה ממיסדי מושב יונתן, וממנהיגי הישוב. במסגרת תפקידיו הציבוריים (מרכז משק, גזבר ועוד) פעל רבות לפיתוחו ולקידומו של הישוב והתווה ביונתן דרך של יוזמה ופיתוח מהיר אך מבוקר ואחראי. בפעליו הרבים בלטה מסירות בלתי רגילה תוך ביטול רצונותיו האישיים למען הכלל. נראה כי מסכת חייו בעשור האחרון הינה סיפור קורותיו של מושב יונתן מראשיתו ועד היום.

יצחק הינו נצר למשפחה מופלאה, אנשי תורה ומעשה שעלו מרוסיה לא"י במחצית המאה שעברה. משפחה של חלוצים שלמרות עושרם והצלחתם הרבה בעבודות הבניה ברחבי רוסיה עזבו הכל ועלו לא"י בתקופה קשה מאוד. כמו ידיהם בנו מספר שכונות בירושלים וכן את בית החולים שערי צדק, בית הספר למל ועוד, והכל תוך שמירה של עקרון העבודה העברית. משפחה של למדנים מופלגים אשר העמידו בירושלים תלמידים רבים. זו משפחה שכנתה את הארץ בתנופה באמונה שלימה ובתום, במעשה וברוחניות יחדיו. יצחק הינו נצר למשפחה זו דור שביעי בארץ. עיון בקורות משפחה זו יכולה להסביר במשהו מהיכן הצטברו ביצחק כל התכונות והערכים החיוביים הרבים.

יצחק - איש צנוע ומופנם אשר שנה את השררה ורק במקרה נתגלתה יכולתו הכלתי רגילה בכל תפקידיו הציבוריים ביונתן ובמוסדות השונים בגולן כולו. איש משק מובהק ויחד עם זה איש שהחינוך יקר לו באותה מידה. מנהיג למופת, בעל חזון אך תמיד מעוגן במציאות. איש שקט ונחבא אל הכלים ויחד עם זה בעל יכולת עשיה וכושר עבודה נדיר. איש שהנתינה לכלל בראש מעיניו, אך גם איש משפחה מובהק ואב למופת. איש המקפיד להתייצב ראשון למנין מדי בוקר אך תפילתו נעשית בצנעה. צרה היריעה מלפרוש אוסף כה רב של תכונות חיוביות שנתרכזו בו.

מושב יונתן וחבריו, משפחתו, ומוקירי זכרו שמו לעצמם כמטרה להקים ביונתן בית כנסת לזכרו, אשר יקרא "היכל - יצחק".

יונתן [ע"ש יונתו רוזנמן ז"ל]

מושב שיתופי של הפוע"המו
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

תאריך

בית הכנסת יבנה במקום הגבוה ביותר בישוב ובמרכזו. צורתו המיוחדת וגודלו יובלטו על רקע בתי הישוב, התבססות של "מגן דוד" כקו מנחה בתכנון בית הכנסת יקנה לו סמליות מיוחדת. המבנה, בטון יצוק לאדמה, העולה מעלה - יסמל יותר מכל את יצחק - האדם אשר רגליו היו נטועות חזק באדמה ויחד עם זאת אישיותו פרצה למעלות והישגים.

בשלב ראשון המבנה מתוכנן ל-240 מקומות. הרחבה בשלב ב' תוסיף עוד 160 מקומות. לצד אולם התפילה יבנה בית מדרש. כמו כן יכלול המבנה אולם כניסה, מטבחון, חדרי שירותים ועוד. בית הכנסת תוכנן כך שיענה על כל הדרישות הפונקציונליות הכרוכות בבניית היכל תפילה, אך תוך כדי שימת דגש ושמירת היופי והרעיון האדריכלי המקורי. כל אלה יתנו לבית הכנסת את אופיו היחודי, מרכזיותו וחשיבותו. ובכך יהווה גורם משיכה לתושבי הישוב אשר לראשונה מאז הקמת הישוב יעמוד לרשותם היכל של ממש למלאו בתוכן רוחני, בתפילה ולימוד.

יונתן | ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל

מושב שיתופי של הפוע"המו

להתיישבות הקלאית בע"מ

רמת הגולן

טל. 067*61871*4 מיקוד 12415

תאריך

MOSHAV YONATAN

Moshav Yonatan was established in memory of Yonatan Rosenman who fell in the Yom Kippur War. Yonatan's friends and other Bnei Akiva members set up a temporary settlement shortly thereafter and moved to the permanent site in the center of the Golan in 1978.

The moshav's economy is based primarily on agriculture with cooperative ventures in local industries. There are 600 dunams (150 acres) of orchards spread over the foothills and central plain of the Golan. The fruits raised include apples, plums, avocado, mango, and vinifera grapes. A wine is produced and bottled locally under the "Yarden" label and exported to the U.S. and Canada. Under cultivation are 1500 dunams (350 acres) of field crops including cotton, corn and grains. Several new types of South African flowers have been proving quite successful with over 20,000 blossoms exported to Europe annually.

The moshav's livestock includes 500 head of cattle, of superior European stock, which are grazed in pastures surrounding the settlement. An additional 300 head are selectively raised and fattened in scientifically designed pens. Two environmentally controlled chicken coops produce 350 tons of meat per year.

Yonatan is developing industrial areas also. There is a partnership in the Kinar vacation village recently completed on the eastern shores of the Sea of Galilee (Kinneret). The winery is in its second year of export to wide acclaim. Moshav members also have taken over the operation and management of the new regional computer center servicing the entire area.

Moshav Yonatan's 32 families and 80 children live according to the values of Torah and Avodah in a cooperative agricultural settlement. Preschool aged children are cared for in the nurseries and kindergarten while older siblings study in the regional school in Hispin. This educational center serves as the focal point for all the religious settlements on the Golan Heights.

יונתן (ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל)

מושב שיתופי של הפוע"המו

להתיישבות חקלאית בע"מ

רמת הגולן

טל. 067-61871-4 מיקוד 12415

האריך

YITZCHAK AARON MANN

Yitzchak Aaron Mann was one of the founders of Moshav Yonatan. A 7th generation sabra, he was a modest and quiet man who shied away from the limelight. His great talent and capability for leadership was developed through his gentle guidance of the moshav's early years. Yitzchak held many of the moshav's public offices as he strove tirelessly for the development and advancement of this young settlement. Through a policy of initiative and expansion tempered by social and financial responsibility, his devotion to community service preceeded all personal interests. Business minded and tireless worker he was also a firmly devoted husband and father of three young children. Always first at 'Minyan' each morning he was ever a paragon of modesty and humility at prayer. While at work on the moshav he loved, Yitzchak was killed in an accident on Sept. 19, 1985 (4th Tishrei 5746).

Yitzchak was a scion of a wealthy Russian family which made aliyah in the late 19th century. These were true pioneers who left a successful construction business to live in Jerusalem. Dedicated to the principals of Jewish Labor and Torah, they helped build the new city of Jerusalem, Shaare Tzedek Hospital and the Lamel School. They were a family also of distinguished scholars faithful to the intellectual and spiritual as well as physical development of Israel. A look at the family explains the sources of Yitzchak's character and values. That last decade of his life is the story of the young moshav's growth.

יונתן [ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל]

מושב שיתופי של הפוע"המו

להתיישבות חקלאית בע"מ

רמת הגולן

סל. 067*61871*4 מיקוד 12415

תאריך

THE SYNAGOGUE

Moshav Yonatan, Yitzchak's family and friends have undertaken to build a synagogue, in his memory, to be named "Heichal Yitzchak". It will be built, ^{ג'צ"ה}, at the center and the highest point of the settlement. The theme of the structure will be a stylized Star of David (Magen David). A solid concrete base in the black earth of the Golan rising upward will symbolize Yitzchak the person, as all knew him, his feet firmly planted in the soil and his personality striving ever upward to fulfilment.

The first stage of construction is planned to seat 240 with and additional 160 places planned for the second stage. Adjacent to the synagogue will be a "Bet Midrash" including an entrance hall, kitchenette, conveniences, etc. The synagogue was planned to be functional but with an eye towards beauty and architectural design. For the moshav members it will be a focal point for their spiritual needs of study and prayer, an attractive presence and forceful reminder of their friend.

התאריך	
חיק מס'	

העלה
 ארבעה

אל:

מטה:

הודיעו בפניכם ינואר היה הינוס - רצונם
 פול, ג' - כ' ארבע - א בולט גלילי 2 1/2

בעקבותיה ה' ה' הוצעו (אפי מאיר)
 שנה חבלים אס-בצ'ה יג' 1-

- אשה נן
- אשה נסה
- אמצע גיוס
- איתן א'ס
- ציב' איומן
- ציב' פוקה *
- פול און (אבא אצ'ביל) אצ'ג הבארב

אל:

העלם

התאריך

מיקום:

אריאלה

חיק מס'

הערה:

הפעולה הנעשית בידינו היא להעביר את כל

בני ה' ג' תשנ"ג ל- האוקראינה בשנת 3.05.1953

בהקשר זה הודעה הוצגה לנו אודות יתגובותיהם:-

משל א ✓ ח'וב'

משל א ✓ ח'וב'

אחיעזר ה'נרנר ✓ ח'וב'

של א ✓ ח'וב'

דידי א'ולמן ✓ ח'וב'

פיל א'ין א'ולמן (נציג הויה) ✓ ח'וב'

השר יוסף שפירא ירושלים, כ"ו בטבת התשמ"ו

בעז"ה

7 בינואר 1986

לחברי

מזכירות מושב יונתן

ה ג ו ל ן

שלום רב וה' עמכם !

שמחתי עד מאד, כי תכניות בית הכנסת
מתקדמות ובעז"ה נזכה בקרוב להנחת אבן הפינה.

כה לחי.

ש ל כ ס ,
יוסק'ה שפירא

בקשתי ממוטי פוקר למסור ההצעה
על הרב אברהם שילר כענהיג דוחני
למועצתכם.

השר יוסף שפירא

בעז"ה

ירושלים, י"א בתשרי התשמ"ה
26 בספטמבר 1985

למזכירות
מושב יונתן

שלום רב-וה' עמכם !

הנני מעביר אליכם בזה תזכיר שהכנתי בנושא
בית הכנסת, אתם יכולים לשנות, להוסיף ולגרוע
כהבנתכם.

אני מציע שאת הנוסח המתוקן נשלח (אתם או אני)
למי שנסכם בינינו ואנסה לכנס ישיבה ראשונה
בנדון.

בברכת
מועדיכם לשמחה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

השר יוסף שפירא

לפני זמן הגיתי רעיון של הקמת קרן זכרון מרכזית לבוגרי תנועתנו
(במובן הרחב), מוסדותיה החינוכיים ומפעליה ההתיישבותיים. (הרעיון
החל לקרום עוד וגידים ועוד לא הבשיל), אשר תיזום מפעלי זכרון
לחברים אלה.

והנה בין כסה לעשור נפטר בתאונת עבודה יצחק אהרן (צ'וגו) מן, אחד מחשובי
החברים של המושב השיתופי יונתן, אשר נקרא על שם אחד מחברי גרעין בנ"ע,
יונתן רוזנמן הי"ד שנפל במלחמת יום הכפורים בגולן.

לפני מספר שנים ניסינו לפעול להקמת (מכלול) בית כנסת במושב. תכנית נאה
הוכנה, אבל לא היה בכוחנו להרים את הנטל הכבד הזה. אני מציע לחדש עתה
את המאמץ להקים בית הכנסת, ביונתן ולהקדיש
לזכרו של יצחק (צ'וגו) מן. נוכל לרכז כמה אנשי צבור, הורים וגופים
תנועתיים לשם מימוש רעיון זה והגשמתו.

בין האישים אשר אני מציע :

מר משה מן (דודו של צ'וגו- מנהל בנק טפחות, אשר הביע הסכמתו לפעול למען
רעיון זה), נציג אגוד המושבים, נציג מזכירות המושבים השיתופיים,
נציג/נציגי הורי יונתן (ביניהם הח' אליעזר גולדפלס, שהנו איש מקצוע בבניה),
נציג מח' ההתיישבות של הסוכנות ההסתדרות הציונית והחבל (מ. גורליק)
נציג המועצה האזורית ואחרים וכמובן שאני נכוך להרתם ג"כ למאמץ.

אני מציע לנסות ולכנס פגישה גישוש ראשונה אם אפשר תוך ה"שלושים" לפטירתו.

יונתן (ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל)

מושב שיתופי של הפוע"המז
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

תאריך 16.10.'85

הנידון: הקמת בית כנסת

בדיקה מוקדמת להערכה תקציבית לביצוע הקמת בית הכנסת המתבססת על הפרוגרמה המפורטת:

- א. שלב א' - 1. אולם תפילה לכ- 240 מתפללים
- 2. בית מדרש
- 3. אולם כניסה
- 4. מטבחון
- 5. שירותים נפרדים ונטילת ידיים
- 6. גנזך

סה"כ שטח נטו לבניה

ב. שלב ב' - תוספת ל-30 משפחות

ג. שלב ג' - תוספת ל-40 משפחות

ד. להלן פירוט הערכה תקציבית:

1. שלב א'

11,150 \$	א. עבודות עפר כיליות לביסוס
75,000 \$	ב. עבודות שלד הנבנה
96,100 \$	ג. עבודות גמר (ניח, ריצוף, נגרות, מסגרות)
17,900 \$	ד. עבודות חשמל
7,280 \$	ה. עבודות אינסטלציה
10,000 \$	ו. עבודות פתוח רשטח

217,430 \$

סה"כ הערכה תקציבית שלב א'

ב"ה

יונתן [ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל]

מוש שיתומי של הפוע"המו

ל: תיישבות חקלאית בע"מ

רמת הגולן

טל. 067'61871'4 מיקון 12415

תאריך 16.10.'85

ה. על הסכום הנ"ל יש להוסיף 15% עבור תכנון, יועצים, פיקוח, ועוד 15% מ.ע.מ.
סה"כ הערכה תקציבית שלב א' : \$ 282.659 .

ו. הסכום הנ"ל אינו כולל ריזוט לבית הכנסת.

ז. המבנה מתוכנן כך שיהיה ניתן להמשיך בביצוע שלב ב' תוך כדי תהליך הבניה או
לאחר סיום עבודות שלב א' .

יונתן [ע"ש יונתן רוזנמן ז"ל]

מושב שיתופי של הפוע"המו
להתיישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן
טל. 067'61871'4 מיקוד 12415

תאריך

בית כנסת במושב יונתן - פרוגרמה מוקדמת

- א. הישוב מתוכנן ל- 120 יח' אב בשלב הסופי, כיום מונה הישוב 46 יח' תכנון המבנה יתייחס ל-50 יח' אב בשלב א'.
- בהרכב הישוב נכללים רווקים, זמניים, ונחלא"ים. גודל 40 ח'.
- סה"כ מקומות דרושים בשלב א' של המבנה $4 \times 50 = 200 + 40 = 240$.
- ב. שלבים: בשל גודל הישוב הנוכחי בהתייחס למתוכנן - יש לתכנן את המבנה בשלבים.
- שלב א' - 1. אולם תפילה לכ- 240 מחפללים $0.8 \times 192 =$ מ"ר
2. בית מדרש לתפילת מנחה, מעריב
- ולקבוצות לימוד 60 מ"ר
3. אולם כניסה 30 מ"ר
4. מטבחון 6 מ"ר
5. שירותים נפרדים ונטילת ידיים 16 מ"ר
6. גנזך 4 מ"ר
- סה"כ שטח לבניה 308 מ"ר
- שלב ב' - תוספת ל- 30 מש' נוספות $0.8 \times 30 \times 4 = 96$ מ"ר
- שלב ג' - תוספת ל- 40 מש' נוספות $0.8 \times 40 \times 4 = 128$ מ"ר

You cordially are invited to join us in the celebration of the official opening of

KINAR HOLIDAY VILLAGE

On the northeast shore of the Sea of Galilee

אנו שמחים להזמינכם לפתיחה החגיגית של

כפר הנופש כינר

על חוף הכנרת.

*Thursday, the 12th of Sivan, June 19, 1986
at 17.00 hr.*

*in the presence of
Minister of Tourism **Abraham Sharir**
and Minister **Yoske Shapira***

ביום חמישי, י"ב בסיון תשמ"ו, 19.6.86,

בשעה 17.00

בהשתתפות

שר התיירות מר **אברהם שריד**
והשר **יוסקה שפירא**

TRANSPORTATION:

From Jerusalem, departs Binyanei Ha'ooma parking lot at 14.00 hr.

From Tel Aviv, departs Habima parking lot at 14.00 hr.

From Haifa, departs Bat Galim Railway Station parking lot at 15.00 hr.

אוטובוסים יעמדו לרשות הבאים:

תל־אביב - רחבת הבימה - בשעה 14.00

ירושלים - בנייני האומה - בשעה 14.00

חיפה - בכניסה לתחנת הרכבת בת גלים - 15.00

Please advise us of your participation so that transportation can be prepared properly.

*Telephone (067)63670; Telex 6671 IL,
Rachel Ben-Itzhak or Moshe Solnik.*

אנא אשרו השתתפותכם.

טל. (067)63670, IL 6671 Telex

משה סולניק, רחל בן יצחק.

KINAR כינו

KINAR כינו

הזמנה

Invitation

אנו מתכבדים להזמיןכם לטקס

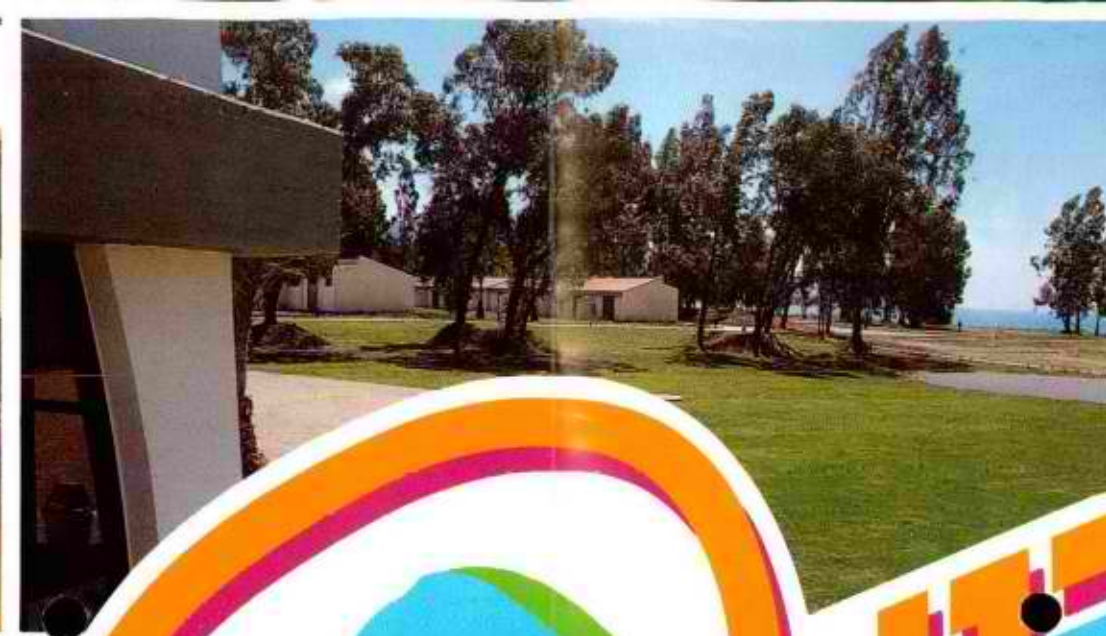
חנוכת בית הכנסת

ע"ש

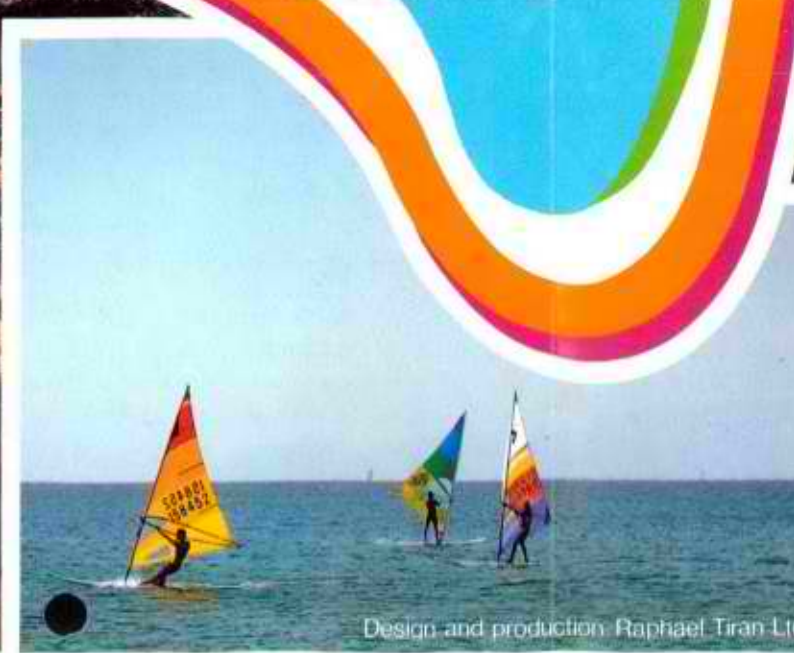
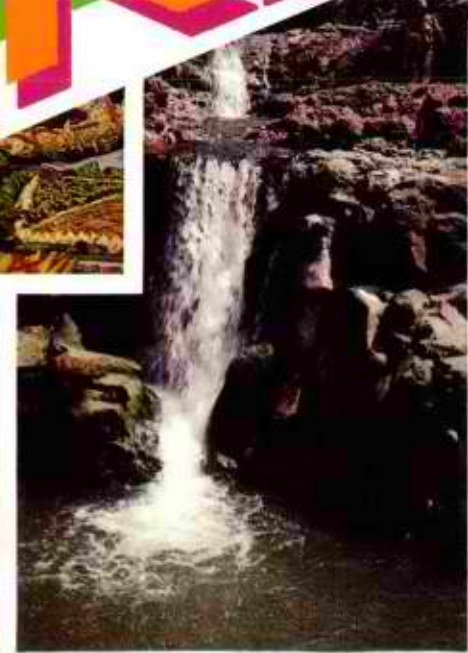
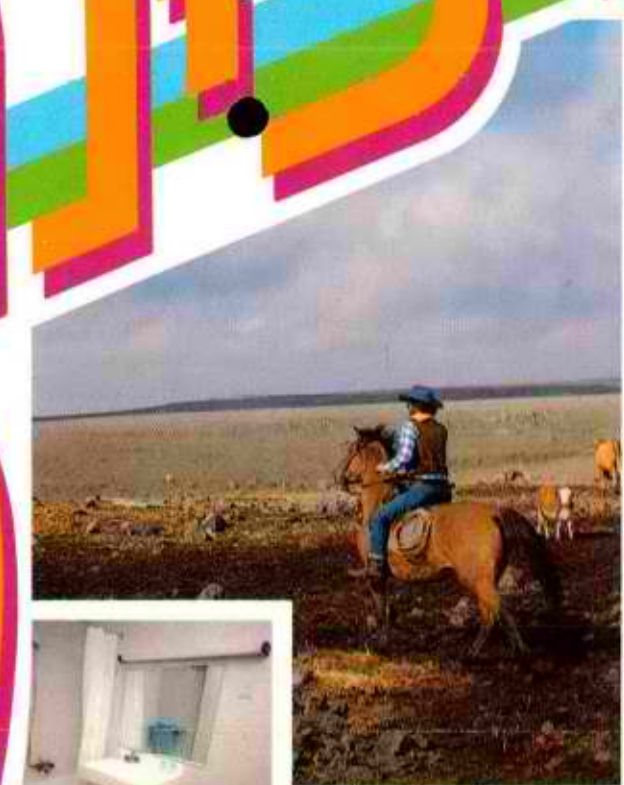
יצחק אהרון בן יעקב מן (צ'וגו) ז"ל

שייערך ביום חמישי, י"ב בסיון התשמ"ו (19.6.86) בשעה 17.30

KINAR LTD

NEW! KINAR HOLIDAY VILLAGE.

Enfin! un village de vacances adapté aux besoins des juifs pratiquants.

Six communautés agricoles (Moshav) religieuses, ont créé **Le Village de Vacances Kinar**, sur la rive nord du Lac de Tibériade. Le village offre la possibilité de passer de vraies vacances et possède la structure nécessaire à l'observance des mitzvot.

Sur les 3,5 hectares du village tout est strictement conforme à la pratique des mitzvot, notamment les plages séparées pour hommes et femmes.

Conçu pour le confort des vacanciers, le village, entouré d'allées ombragées de pelouses et de jardins, comprend:

- 120 chambres avec douche et salle de bains, climatisation et chauffage, minuterie de shabbat, radio, téléphone direct et terrasse privée. Chaque unité comprenant deux chambres communicantes, est pourvue d'une petite cuisine aménagée.

Le bâtiment principal avec la réception, le lobby, le bar, la salle à manger, salles de fêtes et de conférences, boutique, synagogue et mikvéh.

Aménagements pour sports nautiques, courts de tennis, basket-ball et volley-ball, aire de jeux pour enfants et programmes d'activités complets pendant les vacances scolaires. Un parc nautique est installé non loin du village.

Le Village de Vacances Kinar, vous propose les vacances auxquelles vous rêviez depuis longtemps.

Pour plus d'informations et pour les réservations, adressez vous à:

- Votre agence de voyage.
- Kinar Holiday Village
N.E. Sea of Galilee 12490 Israel
Tel. (67) 63670
Telex 6671 KINAR IL

At last - a holiday village which serves the requirements of the observant Jew.

Kinar Holiday Village, operated by six religious moshav communities on the north-east shore of the Sea of Galilee, provides a complete vacation experience within a framework of the observance of mitzvot.

The seven-acre village is **glatt kosher** throughout, including separate bathing beaches for women and men. The pastoral setting of trees, lawns and gardens is comfortably planned and includes:

- 120 guest rooms with private bath and shower, airconditioning, heating, shabbat clock, radio, direct-dial telephone and private terrace. Each room connects with a second room, and there

is a utility kitchenette for every two-room unit.

- Central building with reception, lobby lounge and bar, dining room, conference and banquet rooms, gift shop, synagogue and mikve.
- Water sports, tennis courts, basketball, volleyball and a beach on the Sea of Galilee shore. Playground and activities supervisor for children during school holidays. Horse riding and a water amusement park nearby.

Kinar Holiday Village enables you to enjoy the type of vacation for which you always have hoped.

- For further details and reservations, contact:**
- Your travel agent
  - Kinar Holiday Village
N.E. Sea of Galilee 12490 Israel
Tel. (67) 63670
Telex 6671 KINAR IL

חדש! כינר בכנרת

לשומרי מסורת ומצוות, משפחות, יחידים וקבוצות – מימד חדש של נופש בחדווה יהודית.

למידע נוסף ולהזמנת מקומות, פנה אל:

- סוכן הנסיעות שלך
- כפר הנופש כינר
צפון מזרח הכנרת 12490
טלפון: 63670 (067)
טלקס: 6671

על חוף הכנרת, בחיק הטבע הקסום, שוכן **כפר הנופש כינר**, בנוף הרים וים, באווירה מסורתית לשמחת חיים יהודית.

120 חדרים ב-12 מבנים בני קומה אחת, 10 חדרים בכל מבנה.

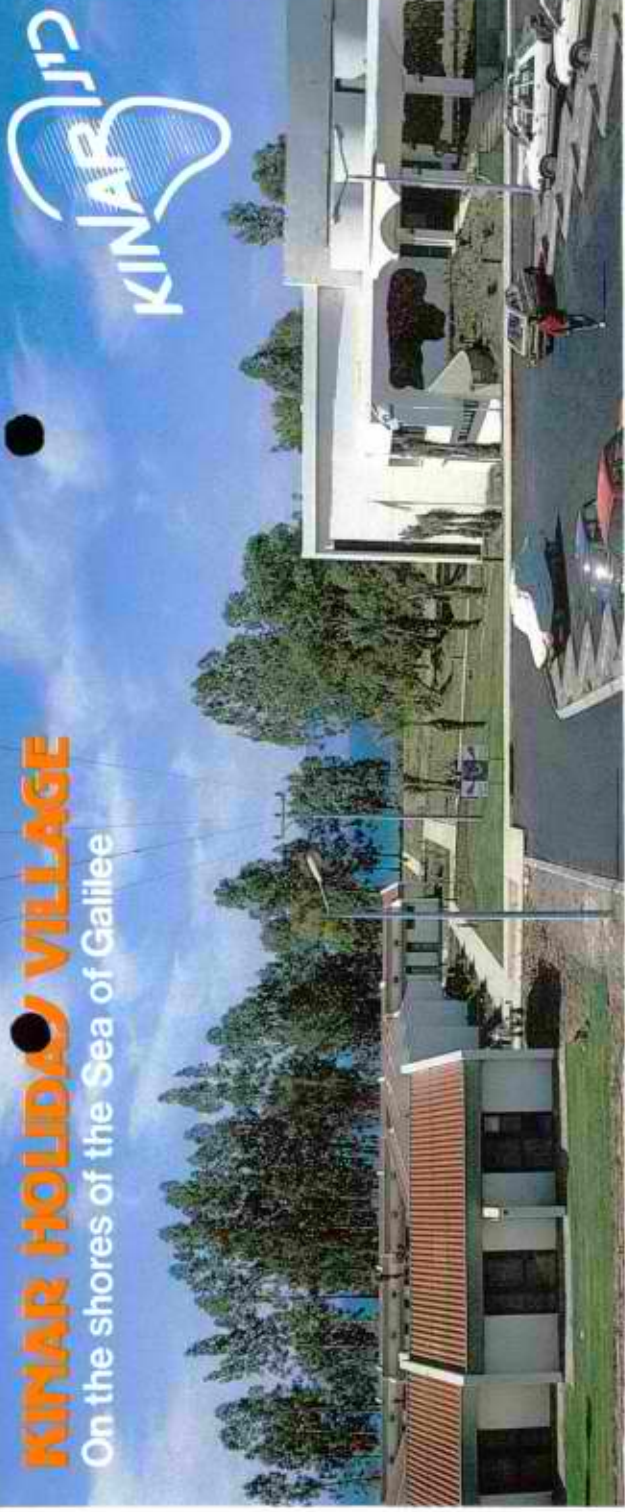
כל שני חדרים מתחברים ליחידה אחת עם מטבחון ובו מקרר וכיריים לחימום. בכל חדר מיווג אויר, רדיו, טלפון, שעון שבת ושירותים הכוללים אמבטייה.

- מבנה מרכזי ובו אולם קבלה, טרקלין, חדר אוכל **גלאט-כשר**, בר-קפטריה, חנות למזכרות, מקווה ובית כנסת, חדרי ישיבות ואירועים.
- נופש פעיל בתחומי ספורט ותרבות, מגרשי-טניס, כדור-סל, כדור-עף וספורט מים. טיולים וסיורים לאתרים המרהיבים שבאזור ורכיבה על סוסים.
- חוף רחצה הכולל גם הפרדה בין גברים לנשים, עם מלתחות.
- ובצד הרוחני: הרצאות וחוגים בנושאים אקטואליים ומחשבת-ישראל.

כין KINAR

כפר הנופש כינר
כפר נופש יחודי על חוף הכנרת

KINAR HOLIDAY VILLAGE
On the shores of the Sea of Galilee

כין KINAR

כ"ו בטבת תשמ"ו
7 לינואר '86

לכבוד
מר עזרא הרטמן

שלום רב.

קבלתי מכתבך מיום 22 לדצמבר '85, ואני שמח שיש נכונות לעשות
משהו.

אני פניתי כבר בכל הצנורות המקובלים, והצנורות הללו כבר
"סתומים" מרב התכתבויות.

באופן מעשי קבלנו \$ 10,000 כשהפניה היא על פרוייקט בסדר גודל
של \$ 150,000.

מצ"ב כל החומר, ואשמח לתאם אתך פגישה בנושא.

בברכה
יחיאל שמשוני
גזכר.

כפר הנופש כינר
KINAR HOLIDAY VILLAGE

ד.נ. צפון מזרח הכנרת 12490 מלפון 067) 63670 (מלקס 361343
N.E. SEA OF GALILEE MOBILE POST 12490 ISRAEL
TEL. (067) 63670 TELEX 361343 FRNDS

ג. (א) 4

מועצה אזורית גולן
קצרין
טל. 067-61026-8-7
מיקוד: 12400

א' כסלו תשמ"ו
תאריך: 14.11.85
סימוכין: א - 2006

X

לכבוד
יחיאל שמשוני
מרדכי שורץ
חוף כינר

שלום רב,

א. פתוח חוף רחצה - בימים אלה יועברו אליכם הסכומים הבאים:-
15.000.000 שקל - השתתפות משרד הפנים בפתוח החוף.
17.000.000 שקל - השתתפות במבנה שרותים, מלתחות, סככת מציל ועזרה ראשונה.
למרות שפניתי היתה בהיקף של 150.000 דולר התשובה שהתקבלה עד היום היא זו. אבקשכם להעביר חשבונות על ביצוע המלתחות, סוכת המציל וכו'.
ב. בנושא הצומת והדרך - נושאים אלה בדרך כלל נעשים ע"י היזם ומאחר ודרישתי ממשרד השיכון בענין זה לא נענתה עד היום הרי במידה ולא תוכלו להשיג תקציב לנ"ל איני רואה השנה דרך לבצע צומת זו.
ג. אנו נמשיך ללחוץ על השתתפות משרד הפנים בפתוח החוף בתחום המועצה כולל החוף הנפרד.

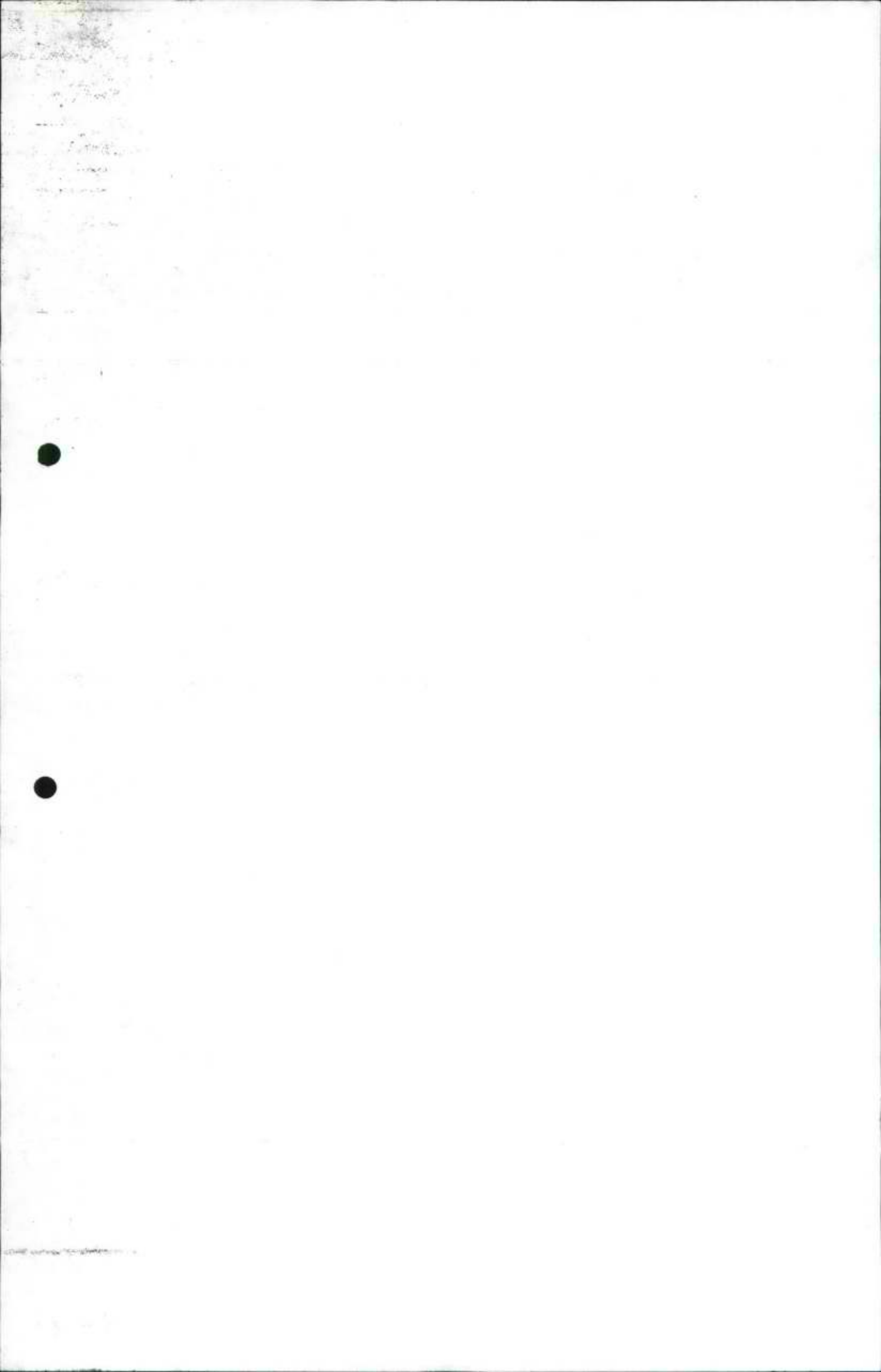
ב ב ר כ ה

איתן ליס
ראש המועצה

- העתק: מרכז משק - קשת
- מרכז משק - נב.
- מרכז משק - מגשימים
- מרכז משק אלונגי הבשן.
- מרכז משק - אבני איתן.
- מרכז משק - יונתן

- אבני איתן
- אורטל
- אלוני הבשן
- אליעד
- אלרום
- אניעם
- י"ק
- בני יהודה
- גבעת יואב
- גשור
- הר אודם
- יהונתן
- כפר חרוב
- מבוא חמה
- מיצר
- מעלה גמלא
- מרום גולן
- י"כ ח'טפית
- נאות גולן
- נוב
- נווה אטיב
- נטור
- עין זיוון
- קלט
- קשת
- רמות
- רמת מגשימים
- שיאון
- שעל

מדינת ישראל

משרד הפנים

מנהל מחוז הצפון
בצרת עליה

תאריך:

13 XI 1985
מספר: 50/80/26/85

לכבוד

מר יחיאל שמשוני

כפר הנופש כינר

ד.נ. צפון מזרח הכנרת 12490

פיתוח חוף רחצה נשרד

מכתבך מיום 10.11.85

נכבדי,

מאשר קבלה מכתבך שבסימוכין ומתכבד להודיעך כי משרדנו טיפל בנושא.

מציע לך לפנות למועצה האזורית גולן בקשר עם תוצאות הטיפול.

במבור רב,

אפרים קריצלר
סגן הממונה על המחוז

העקב:

לראש המועצה האזורית גולן.

אק/פג.

קבלת קהל

בימים א'-ה' מ-8.00 - 12.00

בימים ב'-ד' גם מ-14.00 - 13.00

בימי ר' וערבי חגים אין קבלת קהל

שרית הממשלה ת"ד 995 בצרת עליה 17105

טל 19-70510 (045)

מדינת ישראל

משרד הפנים

מנהל מחוז הצפון
נצרת עלית

תאריך: 11 VIII 1985

מספר: 47/35/12

X

לכבוד

הנהלם כינר

רמת מנשימים

ד.ג. רמת הגולן 12450

פתוח חוף רחצה נפרד בכינר
מכתבכם למר חגי חפץ, העתק אלינו.

נכבדי,

מאשר קבלת העתק מכתבך שבסימוכין.
בהתאם לנוהל המקובל עליכם לפנות לרשות המוניציפאלית שהנכם
נמצאים בתחומה.
לידיעתכם, הרשות שנתה אלינו בנושא פיתוח החוף הציבורי לרחצה
נמדדת ואנו מטפלים בנושא.

במכוד רב,

אפרים קריצלר

סגן-הממונה על המחוז

העתק:
למר י. מרקוביץ, ששנה למנכ"ל משרד הפנים, ירושלים.
למר ח. חפץ, מנהל האגף לש"ח וח"מ, משרד הפנים, ירושלים.
לראש המוא"צ בולן.

אק/מג.

קבלת קהל

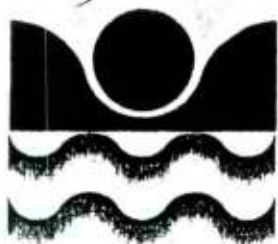
בימים א' - ה' ב- 8.00 - 12.00

בימים ב' ו-ד' גם מ- 14.00 - 15.00

בימי ו' והרבי חגים אק קבלת קהל

קרית הממשלה ת"ד 595 נצרת עלית 17105

טל 19-70510 (065)

כינר כפר נופש • kinar resort

בס"ד

AKEB BEACH, N.E. SEA OF GALILEE TEL: 067-63670

חוף עקב צפון מזרח הכנרת, טל. 067-63670

15.7.85

י"א יולי

X

לכבוד

מר חגי חפץ

מנהל האגף לש"ח ות"מ

משרד הפנים

ירושלים.

שלום רב!

הנדון: פתוח חוף רחצה נפרד בכינר מכתבך מיום 23.6.85.

1. הרינו מאשרים קבלת מכתבך הנ"ל.
2. איננו מקבלים את חלוקת הנושא על ידך לשני תחומים, מכיון שאנו רואים את פתוח חוף הרחצה הצבורי קשור עם פתוח כולל של אזור החוף עד קו חמישים המטרים מקו המים.
3. אנו התחלנו בפניות למועצה האזורית ולמשרד הפנים, חדשים רבים לפני עונת הרחצה ולמרות זאת הדברים נמשכו עד עתה ללא כל תשובה קונקרטית ובעוכדה הגענו לעונה ולא הצלחנו להגיע למצב של חוף רחצה סביר.
4. אנחנו קדמנו מכספנו סכום של \$ 70,000 לבניית קירות הגנה ומדרכות כניסה למים, זאת מכיון שהיה חיוני לבצע עבודות אלה בסוף הקיץ הקודם כאשר הכנרת היתה בשפל מקסימלי.
5. לדעתנו הענין בטפול זמן ארוך מאד והיה ראוי שנקבל כבר תשובות, חבל מאד שמשרד הפנים לא סייע לנו להב. א לזה שיהיה כבר בשנה זו חוף רחצה נפרד ומכובד, דבר שאיננו בכל האזור ויש לו דרישה רבה מאד.

בכרכה.

הנהלת כינר.

העתק:-

מר י. מרקוביץ משנה למנכ"ל.
 מר ז. קניג הממונה על מחוז הצפון
 איתן ליס יו"ר מועצה אזורית גולן
 מר יוסקה רבאון קצין מחוז משרד הפנים נצרת עלית
 מר אבי אלימלך מפקח ארצי לאתרי רחצה.

כתובת למכתבים: רמת מגשימים ד.נ רמת הגולן 12450

Handwritten signature and scribbles at the top left.

משרד הפנים

מינהל לשרותי חרום ולתפקידים מיוחדים

תאריך: ד בחמוז תשמ"ה
23 ביוני 1985

מספר: 7960

X

לכבוד
הנהלת כפר הנופש כינר
רמת מגשימים
ד.נ. רמת הגולן 12450
א.נ.,

הנדון: פתוח חוף רחצה בכינר

1. הנני להביא לידיעתכם שבקשתכם לסיוע בפתוח חוף רחצה בכינר נמצאה בטיפולנו. בקשתכם התייחסה לשני תחומים:
א. פתוח חוף רחצה צבורי.
ב. פתוח כולל של אזור החוף.
2. הטיפול הקשור להקמת חוף רחצה צבורי מתבצע ע"י המו"א גולן. אנו תקווה שבימים הקרובים נודיע למועצה על יכולתנו להשתתף השנה בפתוח חוף הרחצה.
3. בכל הקשור לפתוח הכולל של אזור החוף, הנושא עדיין בטיפול. בשלב זה לא ניתן להתחייב על סיוע של שהוא מאחר ומדובר על סכום גדול (כ-150.000 דולר).

בכבוד רב,

חגי חפץ
מנהל האגף לש"ח וח"מ

העמק: י. מרקוביץ, המסנה למנכ"ל
י. קניג, הממונה על מחוז הצפון, נצרת עילית
איחן ליס, ראש המו"א גולן
יוסקה רבאון, קצין מחוז לש"ח וח"מ מ. הפנים, נצרת עילית
אבי אלימלך, טפקח ארצי לאחרי רחצה

מועצה אזורית גולן

קצרין

טל. 067-61026-8-7

מיקוד: 12400

כטי אייר תשמ"ה
תאריך: 20.5.85
סימוכין: א-1706

לכבוד
מר י. קניג
הממונה על המחוז
מ. הפנים
נצרת

א.נ.

הנדון: חוף כינר - פיתוח החוף המוכרז.

חוף כינר השייך ל- 6 ישובים בצולן יופעל על ידנו כחוף רחצה צבורי הכולל הפרדה לגברים ונשים.

מאחר ובתכנית המתאר אין אפשרות למסור שטח החוף לגורמים פרטיים ואין יכולת לסוגרו, הצעתינו שהחוף יהיה של המועצה וזו תעבירו לתפעול הישובים בצורה של החכרת משנה שנתית.

לצורך הפעלת החוף הנ"ל יש צורך בהשקעות יסוד מעבר להשקעות השיגרתיות לפתיחת חוף מוכרז.

כל ההשקעות הן בפתוח השטח ועלותן כדלקמן:

75	מיליון שקל	א. קירות הגנה מאבן
15	מיליון שקל	ב. מדרגות ירידה למים
15	מיליון שקל	ג. תשתית לאורך החוף
20	מיליון שקל	ד. גדר הפרדה
15	מיליון שקל	ה. מחקנים ובניה
140	מיליון שקל	סה"כ

מאחר והסכום הוא גדול פניתי למחלקה להתישבות להשתתפות מצידם בביצוע הפתוח ואני מבקש שמשדד הפנים יעמיד לרשותינו תקציב פתוח מיוחד לצורך פתוח החוף.

כ ב ר כ ה

איתן לוי
ראש המועצה

העתק: מר חגי חפץ - מ. הפנים.
מר א. אלימלך - מ. הפנים.
מר י. רב און - מ. הפנים.
מר משה גורליק - מנהל חבל הגליל.
יחיאל שמשוני - חוף כינר
מרדכי שוורץ - חוף כינר.

- אבני איתן
- אורטל
- אלוני הבשן
- אליעד
- אלרום
- אניעם
- אייק
- בני יהודה
- גבעת יואב
- גשור
- הר אודם
- יהונתן
- כפר חרוב
- מבוא חמה
- מיצר
- מעלה גמלא
- מרום גולן
- ריכו חיספית
- נאות גולן
- נוב
- נווה אטיב
- נטור
- עין זיוון
- קלע
- קשת
- רמות
- רמת מגשימים
- שיאון
- שעל

MS/C

לשכת השר יוסף שמירא

ב"ה, י' טבת תשמ"ו
22 דצמבר 1985

לכבוד
יחיאל שמשוני
רמת-מגשימים
רמת-הגולן

ברכה ושלוש,

השר בקשני לטפל בנושא מכתבך מיום ח' אלול
וזאת עשיתי ברצון.

דברתי עם אריה הכט וגם עם יחיאל גלנדאווער.

עליכם לפנות בצנורות המקובלים על מנת שבקשתכם תענה.

בדבר פרטים אשמח לעמוד עמך בקשר, בהזדמנות היותר
בתל-אביב או בירושלים.

בברכה

עזרא הרטמן
יועץ השר

Prishan

12 Oct

Handwritten text, possibly a name or title, written in a cursive style.

Handwritten text, possibly a date or a short phrase.

Handwritten text, possibly a name or title, written in a cursive style.

Handwritten text, possibly a name or title, written in a cursive style.

Handwritten text, possibly a name or title, written in a cursive style.

Handwritten text, possibly a name or title, written in a cursive style.

כִּינָר כֶּפֶר נּוֹפֶשׁ • kinar resort

AKEB BEACH, N.E. SEA OF GALILEE TEL: 067-63670

חוף עקב צפון מזרח הכנרת, טל, 067-63670

ח' אלול תשמ"ה

25 אוגוסט 1985

בס"ד

לכבוד

השר יוסקה שפירא

משרד רוה"מ

ירושלים.

יוסקה שלום רב לך

ברצוני להסב את תשומת ליבך, לשני נושאים שעסקנו בהם לפני מספר חודשים בצורה די רצינית ולמיטב ידיעתי למרות כל מה שנעשה, עד רגע זה אין תוצאות מעשיות.

1. תוספת לתקציב החטיבה להתיישבות: הנושא הזה "תקוע" כבר מספר חודשים, לטענת אנשי אגף התקציבים באוצר אין לבנות על זה שום דבר, לטענת אנשי המחלקה להתיישבות בשלב זה הם לא יודעים על זה מאומה, ניראה לי שכדאי שתפעיל את כובד משקלך עד סוף מסלול המרתון כי אחרת כל המאמץ היה לשווא וחבל.

2. בנושא החוף הניפרד בכינרת מול "כינר", כידוע הקיץ הזה עבר ללא חוף ניפרד למרות שאנו היינו מוכנים לביצוע כבר באפריל, משרד הפנים דחה אותנו בלך ושוב, קיבלנו 4 מכתבים שהנושא בטיפול, המועצה האיזורית קיבלה הודעה שהחוף הזה תוקצב ב- 17 מיליון שקל, כאשר העלות שאנו מדברים עליה היא - \$ 150,000. גם הסכום של 17 מיליון שקל לא הגיע למועצה.

אני מקווה שעוד ניתן לעשות משהו על-מנת שבכל זאת משרד הפנים ייכנס לעניין ואני מבקש מאוד שתנסה לא להרפות משר-הפנים בעניין עד שניראה תשובות תכליתיות.

אני מודה מראש על המאמץ והעזרה.

ב ב ר כ ה ,

יחיאל שמשוני

U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C. 20535
MAY 19 1964

2/12

'मिने मी' !

मिने मी - मीने मीने

मिने मीने मीने

मिने मीने - मीने मीने
मिने मीने मीने मीने मीने
मिने मीने मीने मीने मीने

मिने मीने
मिने मीने

7

אתנה

הנועת ההתיישבות של גוש אמונים
אגודה שיתופית מרכזית חקלאית בע"מ
רח' רמת הגולן 23 כ' רמת-אשכול
ת"ד 18181 ירושלים 91181
טלמנים: 02-816688-9

נ' בניסן תשמ"ו
תאריך: 15 באפריל 1986

מספרנו: 230-86

לכבוד
מר חיים קוברסקי
מנכ"ל משרד הפנים

שלום רב,

הנידון: מצפה נטופה.

הישוב אוזרח לפני כשנתיים. עד כה טרם קיבל את הכרת משרדכם
ולכן אין לו נציג במועצה אזורית גליל תחתון.
מצב זה מקשה על הישוב ונראה לנו שיש מקום לזרז הדיונים
ולסיים את הנושא.

בברכת חג שמח וכשר,
אורי
אורי אריאל.

העחק: הרב פרץ - שר הפנים.

לכבוד

הישג לפינוי

שלום רב

בשמך. איפה הנושא. ינוסא טיה נפתר

ואבקא אוג צונתק.

גיבנה

תן למח אהל

אורי

לשכת השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ט באב התשמ"ה
6 ברוגוסט 1985

בעז"ה

לכבוד
לשכת שר התקשורת
לידי גדעון

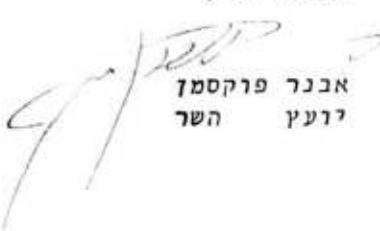
שלום רב /

הנדון: - הגב' איזבלה ברנשטיין - 03-789651
- מצפה נטרופה

משום שאתם אנשי המעשה בתחום הטלפונים ופתרונם,
נאלץ אני אף הפעם בהגיע אלינו חומר על טלפונים
לצלמו ולהעבירו לידיעתכם, אני מניח שאין אנו
היחידים, מצטער על הטורח, אך מה לעשות...

משה שנענה בקרוב לשביעות רצונם של הפונים.

בכבוד רב,

אבנר פוקסמן
יועץ השר

מצפה נטופה
ד.נ.ג.ליל תחתון 15262
טל: 86969 - 067
ב"ה תאריך: כ"א תמוז תשמ"ה 10.7.85

משרד ראש הממשלה
לשנת השר יוסף טפידא
17-07-1985
דואר נכנס

לכב
השר א.רובנשטיין
שר התקשורת
משרד התקשורת
ירושלים.

כבוד השר.

הנידון: טלפונים במצפה נטופה.

שמחנו לקרוא בהודעתך למנויים על שיפורים מרחיקי לכת שהנהגת בח' בזק.
הישוב הקהילתי מצפה נטופה הנמצא בגליל התחתון צפונית לצומת גולני עלה על
הקרקע לפני כשנתיים. במקום נמצא טלפון אלחוטי אחד המספק שרותי קשר לקויים
ביותר ל-23 משפחות (68 ילדים), גן ילדים, מעון יום משרד להנדסה ממוחשבת
(שקיים כבר במקום), מרפאה ומזכירות הישוב.

אין צורך לתאר לך את המצוקה הגדולה בה אנו מצויים בשל מציאות עגומה זו.
לפני כשנה החלה חב' בזק בתכנון קו טלפון קווי ובמהלך השנה אף בוצע והושלם
(בחודש מרס) עד למרכז הישוב.

לצערינו שתי עובדות מכבידות על התאור הנ"ל.

א. מאז השלמת הקו ועד לעצם היום הזה טרם חובר הישוב ועדיין מהווה
הקו אלחוטי לקשר היחיד החוצה.
ב. חב' בזק הודיעה כי לכל האוכלוסיה והשרותים הקיימים במקום ינתנו
בשלב זה 2 קוים בלבד.

אנו פונים לעזרתך הדחופה ומקווים להכליל במדיניות החדשה שהנהגת.

בברכה
מצפה נטופה
ד"ר מיכה בר-אילן
מזכיר

העתק: השר י.שפירא
בני גורפינקל - ראש המועצה האיזורית.
ח"כ ע. סולודור

RECEIVED
19-05-1982
UNIT 1114

ଅନୁପାଳନ

ଅନୁପାଳନ

୧୫

ଅନୁପାଳନ

ଅନୁପାଳନ

ଅନୁପାଳନ

ଅନୁପାଳନ

ଅନୁପାଳନ

ଅନୁପାଳନ

ଅନୁପାଳନ

מצפה נטופה
ד.נ. גליל תחתון 15262
טל 86969 - 067
תאריך: ר"ח אב תשמ"ה 19.7.85

לכב
השר י. שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

כבוד השר.

ברצוני להתנצל על אשר לא הישתתפתי בכנס בגבעת שמואל השבוע. מכוונתי
נעלה בתל-אביב ולא הצלחתי להגיע.

אודה לך מאוד אם תוכל לעזור לנו בנושא הבא. כפי שידוע לך-תוכנית המתאר של
הישוב ממתינה לאישורה של הועדה הארצית לבנין ערים. היינו השבוע בירושלים
ונאמר לנו כי הפגישה הבאה של הועדה תהיה ב 6.8. בסדר היום של הפגישה לא
נמצא מצפה נטופה. לאור שיחות שהיו לנו במשרד הפנים נאמר לנו כי מר
קוברסקי יוכל להעלות את הנושא הנ"ל בסיעף שונות. אודה לך מאוד אם תדבר
עמו שעצרך את הנושא שלנו לדיון.

ברצוני להודות לך על שיחתך עם קדמון אני משוכנע כי היא היתה ותהיה לעזר
רב לישוב.

בברכה

מיכה בר-אילן
מיכה בר-אילן

~~מיכה בר-אילן~~
מיכה בר-אילן
מיכה בר-אילן

מצפה נטופה
ד.נ גליל תחתון 15262
טל: 86969 - 067
ב"ה תאריך: י"א תמוז תשמ"ה 30.6.85

משרד ראש הממשלה
לשנת השר יוסף שפירא
16-07-1985
דואר נכנס

לכב
מר קוברסקי
מנכ"ל משרד הפנים
ירושלים.

.נ.א.

הנידון: מצפה נטופה - תכנית מתאר.

לפני כשנתיים הוקם ישוב קהילתי דתי באתר מצפה נטופה (לשעבר בית רימון ג').
הקמת ישוב באתר זה תוכננה ע"י המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית כבר
לפני כ-7 שנים.

שנה החולפת הסתיימה הכנת תוכנית המתאר של הישוב הקהילתי מצפה נטופה
והועברה לאישור הועדה המקומית לתכנון ובניה - גליל תחתון והועדה המחוזית
-מחוז הצפון.

הועדה המחוזית לתכנון ובניה במחוז הצפון החליטה בישיבתה מיום 2.5.85
להעביר את התכנית לאישור המועצה הארצית לתכנון ולבניה (בגלל היות התכנית
הנ"ל שינוי לתכנית המתאר המחוזית) עם המלצה להפקדה.

בישוב הזמני גרות 23 משפחות עם מספר רב של ילדים (70 ילד) בתנאי דיור
קשים ביותר.

משרד השיכון סיים בימים אלה את תוכניות התשתית לישוב הקבע וקימת נכונות
במשרד השיכון לגשת מיידית לביצוע פריצת דרכים ועבודות עפר בישוב. שאיפתנו
היא להתחיל מיד בבניה מרוכזת של כ-40 בתי קבע.

נודע לנו, שהמועצה הארצית תדון בתכנית המתאר של מצפה נטופה רק בעוד כ-3
חודשים.

אנו מבקשים להיפגש איתך בהקדם על מנת להעלות בפניך את כל הבעיות העולות
נבוע מעכוב זה ולבדוק איתך דרכים אפשריות לאישור מידי של התכנית.

בברכה
גילה גולן
ברכה תור
ועדת בניה
מצפה נטופה.

העתק:

✓ השר י. שפירא - ירושלים.
מר י. קניג - הממונה על מחוז הצפון, משרד הפנים.
מר ב. גורפינקל - יו"ר מ.א. גליל תחתון.
גב' תלמה דוכן - הסוכנות היהודית, חבל הצפון.
מיכה בר-אילן - מזכיר מצפה נטופה.

STATE OF TEXAS
COUNTY OF DALLAS
1981-80-01
TIME 1110

ה ש ר י ו ס ף ש פ י ר א

ירושלים, י"ח בתמוז התשמ"ה
7 ביולי 1985

בעז"ה

לחברי
מצפה נטופה

ה' עמכם!

היו לי כמה שיחות בעניינכם (קוברסקי מנכ"ל הפנים, קניג-ממונה
על מ' הצפון, קדמון-מח' ההתישבות).

בעניני משרד הפנים התקשרו נא עם קניג, לדבריו אפשר להסדיר כמה
נושאים אשר העלייתם במכתבכם (סעיפים מספר מ-3 ואילך).

בעניני מח' ההתישבות- שמחתי מאד להכיר את קדמון. אשר לקרוונים
יעשה מאמץ- אבל יש לו רעיון רק ל-2-3 נוספים.

חוף כינר הוא מעלה ספקות רבים אם כדאי למשפחות מכס ליטול ע"ע
עול השותפות עם מושבים מלוכדים של הגולן ועול הנשיאה בנטל של מפעל
כזה (שביתות ועוד). *מקלכם*

חקלאות: הם מוכנים לעזור אבל רק בנושאים מסויימים כגון צמחי תבלינים
וחממה לצמחי בית. (אם מעוניינים בזיתי בעל שאינם הכנסה חשובה אבל
חשובה לאופי של הישוב).

כתוב אצלי עוד נושא עליו דברתי עם קדמון אבל איני מסוגל לקרוא את
אשר כתבתי... אין לי ספק שקדמון יאמר למה עוד הסכים או הציע.

נהניתי מאד מהבקור אצלכם ואני מאחל לכם שגשוג והתפתחות.

בב"ח לתר"ע,

יוסף (יוסק'ר) שפינקא

Bechok

קריאות - תורה ודבר
הוא ב' קול

314

אדם אחד, אדם אחד, אדם אחד
אדם אחד, אדם אחד, אדם אחד

על כל מה שאתה עושה

הוא עושה עמו
הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

314

הוא עושה עמו
הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

הוא עושה עמו

הוא עושה עמו
הוא עושה עמו

מצפה נטופה
ד.נ. גליל תחתון 15262
טל 86969 - 067
תאריך: ל סיון תשמ"ה 19.6.85

משרד ראש הממשלה
לשכת השד יוסף שפירא
21-06-1985
דואר נכנס

לצב
השר י. שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

כבוד השר.

הנידון: נושאים לדיון עם מ. בהן (קדמון).

בהתאם לבקשתך הינני מפרט מספר נושאים שריינינו מעוניינים שתדון עליהם עם מנהל החבל.

א. תוספת קראוונים.

כפי שידוע לך ישנם כרגע במצפה 22 משפחות ואין באפשרותינו לקלוט משפחות נוספות עקב המצב הרעוע של הקראוונים הפנויים בישוב. כמו כן הישוב קיבל על עצמו לטפל בגרעין של עולים חדשים בעיקר בוגרי בני-עקיבא מאנגליה לצורך קליטתם והטיפול בהם קיימת המלצה להוסיף עבורם מס' מבנים. אנו היינו מעוניינים לקבל ארבעה מבנים לצורך קליטה שוטפת ושני מבנים לצורך קליטת הגרעין (על תוספת שני הקראוונים הללו ישנה המלצה של מחלקת הקליטה בסוכנות) ברצוני להדגיש שני דברים:

1. עד כה לא הייתה אפשרות להוסיף מבנים לשטח הישוב עקב השטח המצומצם אך לאחר חיסול הדיר אין כל מניעה להוסיף שמונה מבנים.

2. קדמון מתנגד להוסיף מבנים עקב טענתו שבעוד זמן קצר אפשר יהיה להתחיל לבנות. לאור המצב שבו נמצאת הוכנית המתאר ולאור הצימצום התקציבי של הממשלה לא נראה לי כי משרד השיכון יתחיל בעבודה בשנת התקציב הזו ואולי רק בסיום שנת התקציב הבאה ומירושו של דבר שלא תהיה כל קליטה בשנה בשנים הקרובות.

ב. סיוע נוסף לניהול מוסדות כפר.

המצב היום שכל משפחה משלמת \$ 85 לחודש מיסים סכום זה הינו גבוה ביותר וחלק המשפחות מתקשות לשלמו מה עוד שבאופן כללי המחיה בישוב הינה יקרה. כדי להוריד את גובה המיסים לסכום של \$ 50 לחודש דרוש להגדיל את הסיוע למוסדות הישוב ב \$ 9000 כל סיוע נוסף של הסוכנות יכל לעזור בכיוון הנכון.

ג. עזרת החבל לצרוף חוף כינר.

בעיקבות בקשת ישובי רמת הגולן הדתיים להצטרף למרויקט חוף כינר מתנהלים
מגעים בין ישוב ובין החבל לקבל את הסיוע התקציבי כדי לאפשר לישוב להצטרף
אנו רואים במרויקט גורם חשוב לסיוע כלכלי הן לישוב בכללו והן למס משפחות
שביעו את דעתם כי ברצונם לעבוד במרויקט. ברור לכל כי ללא סיוע הסוכנות לא
יזכר הישוב להצטרף.

ד. סיוע לחקלאות.

לישוב ישנם כרגע כ-40 דונם אשר הוא משתדל לעבד אך לצורך עיבוד האדמה
שתאפשר למשפחה להתפרנס יש צורך בסיוע של הסוכנות לדשת את השטח כדי לאפשר
השקיה מסודרת העלות של רישות השטח הינה כ-\$ 8000.

אודה לך מאוד אם תצליח לשכנע את מנהל החבל לבצע את הנושאים הבאים שנראה
לי שהם חשובים ביותר לצורך פיטוח הישוב.

תודה עבור העזרה.

מיכה בר-אילן
מזכיר

משרד ראש הממשלה
לשנת השר ורחה שיכורה
19-05-1985
לכנס

מצפה נטופה
ד.נ גליל תחתון 15262
טל 86969 - 067
תאריך: כ"ג אייר תשמ"ה 14.5.85

לכב
השר י. שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

כבוד השר.

הנידון: עזרה למצפה נטופה.

כהמשך לשיחה שהתקיימה בעת בקורך בישוב, הנני פונה אליך לסייע לנו בנושא הכרה בישוב כישוב פיתוח.

היום, כשנה וחצי לאחר הקמת הישוב עדיין הישוב אינו מוכר כישוב פיתוח. הדבר גורם נזק רב לישוב בתחומים הבאים.

- א. אין זיכוי של מס הכנסה בגובה של 7% כפי שיש לישובים אחרים.
- ב. אין סיוע למפעלים המעוניינים לקום בישוב.
- ג. משפחה הרוצה לעבור לגור בישוב, ועקב כך נאלצת להחליף מקום עבודה, אינה זכאית לפיצויי פיטורין.
- ד. מורים תושבי הישוב אינם זכאים לתמריצים הנתנים למורים באזורי פיתוח.

נראה לי כי הסיבה לאי-הכרה בישוב הוא אי-הקמת ועדת שרים לעניין ערי פיתוח. אולם כודאי ישנן פרצות שאפשר להתגבר על ביוקרטיה זו.

תודה עבור העזרה.

מיכה בר-אילן
מיכה בר-אילן
מזכיר

מצפה נטופה
ד.נ גליל תחתון 15262
טל 86969 - 067
תאריך: יד אייר תשמ"ה 5.5.85

משרד ראש הממשלה
לשכת השר יוסף שפירא
13-05-1985
דואר נכנס

לכ
בני גורפינקל
המועצה האיזורית גליל תחתון.

לבני שלום.

הנידון: סיוע תקציבי למצפה נטופה

מצורף בזה הצעת תקציב לשנת 86 / 85 בתקציב כפי שמוצג המיסים שעל כל
תושב המצפה הינם כ- \$ 125 לחודש. סכום זה הינו בלתי אפשרי לחלק ניכר
מהמשפחות ולפעמים מגיע לשליש ההכנסה החודשית.
אחר ונאמר כי יש לסייע לישוב הגליל נראה לי כי על המועצה האיזורית
עשות כפי שעושות זאת מועצות אחרות המשתתפות בתקציב הישוב. אי לכך
הינני פונה אילך לאשר סיוע לישוב בסעיפים הבאים:

1. חצי הוצאות מזכיר \$ 4800
2. חצי הוצאות מזכירה \$ 750
3. חצי הוצאות הנהלת חשבונות \$ 1500
4. השתתפות בהוצאות גנן וגינות \$ 1000
5. הוצאות ועדת בית כנסת \$ 500
6. ועדת תרבות \$ 600
7. ועדת חינוך (מצורף דף הסבר) \$ 1000
8. החזר הוצאות הסעת מטפלת וגננת \$ 1800

כמו כן אבקש לבטל את הארנונה השנתית (כפי שנהוג במספר ישובים חדשים
מאחר ואנו גרים בקראוונים בצפיפות גדולה ביותר.

בהדמנות זו ברצוני להזכירך כי עדין יש לדאוג למבנה שומר, סככה
לתלמידי ביי"ס ולגרור כיבוי כפי שהובטח בעבר.

ולכסוף אודה לך אם תודיעני היכן נימצא הטיפול של יצוג הישוב
במועצה.

בברכה

מיכה בר-אילן
מזכיר

העתק: השר י. שפירא
י. קניג
ר. אדלשטיין
מ.כהן (קדמון)
אמנה

מצפה נטופה - אגודה שתופית להתישבות חקלאית קהילתית בע"מ

בסייד תאריך י"ז ניסן תשמ"ה

8.4.85

הצעת תקציב לשנת 1985

הצעת תקציב זו מבוססת על הצעות תקציב ביישובים דומים ביהודה ושומרון, כאשר בוצע תאום למצב הנוכחי של הישוב. יש לזכור כי הצעת תקציב זו אינה כוללת תקציב פיתוח אשר בדרך כלל מתקבל מהטכנות, כמו כן אינה כוללת הקמת קרנות כמו קרן רכב דבר אשר יביא תועלת מרובה הישוב בכוא היום. כל הסכומים נקובים כדולרים.

מנהלה	הוצאות ישוב
מזכיר גזבר -	9600
מזכירה	1500
הוצאות סדר	300
סלפון	1200
הנהלת חשבונות	3000
ביטוחים	500
מימון	1000
סכ"ה מנהלה	\$ 17100

1800 חצרן / גנן
1800 גינון
500 תחזוקה
4000 רכב
500 סונות
500
9100

ועדות	סכ"ה לועדות
ועדה קליטה	200
ועדה בנין	300
ועד בית כנסת	500
ועדה חינוך	1050
ועדה תרבות	600
ועדה אחר	1920
סכ"ה לועדות	\$ 3670

סכ"ה הוצאות ישוב \$ 29870
הכנסות לישוב מהטכנות \$ 6000

\$

סכ"ה מיסים למשפחה שנה 1085 / 22 = 23870

המיסים יגבו ע"י הוראת קבע בבנק ב-12 חלומים שווים בתקלים ממורים לדולר היציג.

פרט לכך על כל משפחה לשלם את הסכומים הבאים:

חשמל	\$ 216
מים	60
ארנונה	60
מיסי אמנה	120
סכ"ה	\$ 456 / שנה

אף חשלום זה יגבה בהתאם להחלום המיסיים.

ג. מסיבות - מתוכננת 4 מסיבות
 החשב הכספי הוא 500 ש"ל אולם לכל מסיבה
 ש"ל 120,000 = 4 x 60 x 500

ז. ציוד מתן -
 23 יחידות x 750 ש"ל הוצאה על ידו אחר
 כ"ה 187,000 ש"ל

ה. ציוד אמצעון - אמצעון החשב יש צורך בכסאות
 עם מנעול, כלים שונים ותוספת למחירים אקב
 והתשלום - 200 צ"ר

ו. אלא ככלי בתקציב הוא ש"ל אמצעון יחידים
 בהנחה של 20% אולם נראה שצ"ל אמצעון
 (אחוזים) ש"ל (יש לזכור) אכן ז"ל
 כסאות הקרוניים והאם תלביש ביטא

הכיתה
 וצ"ל חוק

ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਮੇਰੇ

ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ

27/6 ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ
ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ

השר יוסף שפירא

ירושלים, ה' בתמוז התשמ"ה

בעז"ה

24 ביוני 1985

לכבוד

מיכה בר-אילן

מזכיר מצפה נטרפה

למיכה שלום וברכה !

דברתי עם י. קניג הממונה על המחוז, לדבריו
הסעיפים 3 עד 8 במכתבכם מיום י"ד באייר
יטופלו בחיוב. התקשר עמו בנדון, דבר עמו
גם על הסעיפים שבסוף המכתב, עליהם שכחתי
לדבר. וכך הוא מוכן לקדם נושא הסיוע למפעלים.
סעיפים 1-2 אין אפשרות לאשר.
נושא הכרה בישוב כאזור פיתוח עוד לא הספקתי
לטפל.

בכבוד רב

יוסף (יוסק'ה) שפירא

נ.ב. אני עומד להפגש גם עם קדמוך.

מצפה נטופה
ד.נ גליל תחתון 15262
טל 86969 - 067
תאריך: ל סיון תשמ"ה 19.6.85

לכב
השר י. שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

כבוד השר.

הנידון: נושאים לדיון עם מ.כהן (קדמון).

התאם לבקשתך הינני מפרט מספר נושאים שהיינו מעוניינים שתדון עליהם עם מנהל החבל.

א. תוספת קראוונים.

כפי שידוע לך ישנם כרגע במצפה 22 משפחות ואין באפשרותינו לקלוט משפחות נוספות עקב המצב הרעוע של הקראוונים הפנויים בישוב. כמו כן הישוב קיבל יעל עצמו לטפל בגרעין של עולים חדשים בעיקר בוגרי בני-עקיבא מאנגליה לצורך קליטתם והטיפול בהם קיימת המלצה להוסיף עבורם מס' מבנים. אנו היינו מעוניינים לקבל ארבעה מבנים לצורך קליטה שוטפת ושני מבנים לצורך קליטת הגרעין (על תוספת שני הקראוונים הללו ישנה המלצה של מחלקת הקליטה בסוכנות) ברצוני להדגיש שני דברים:

1. עד כה לא הייתה אפשרות להוסיף מבנים לשטח הישוב עקב השטח המצומצם אך לאחר חיסול הדיר אין כל מניעה להוסיף שמונה מבנים.

2. קדמון מתנגד להוסיף מבנים עקב טענתו שבעוד זמן קצר אפשר יהיה להתחיל לבנות. לאור המצב שבו נמצאת תוכנית המתאר ולאור הצימצום התקציבי של הממשלה לא נראה לי כי משרד השיכון יתחיל בעבודה בשנת תקציב הזו ואולי רק בסיום שנת התקציב הבאה ופירושו של דבר שלא תהיה כל קליטה בשנה בשנים הקרובות.

ב. סיוע נוסף לניהול מוסדות כפר.

המצב היום שכל משפחה משלמת \$ 85 לחודש מיסים סכום זה הינו גבוה ביותר וחלק המשפחות מתקשות לשלמו מה עוד שבאופן כללי המחיה בישוב הינה יקרה. כדי להוריד את גובה המיסים לסכום של \$ 50 לחודש דרוש להגדיל את הסיוע למוסדות הישוב ב \$ 9000 כל סיוע נוסף של הסוכנות יכל לעזור בכיוון הנכון.

ג. עזרת החבל לצרוף חוף כינר.

Must have received
cash for this system
6891-80-15
FIRST CLASS

בעיקבות בקשת ישובי רמת הגולן הדתיים להצטרף לפרויקט חוף כינר מתנהלים
מגעים בין ישוב ובין החבל לקבל את הסיוע התקציבי כדי לאפשר לישוב להצטרף
אנו רואים בפרויקט גורם חשוב לסיוע כלכלי הן לישוב בכללו והן למס משפחות
שביעו את דעתם כי ברצונם לעבוד בפרויקט. ברור לכל כי ללא סיוע הסוכנות לא
יוכל הישוב להיצטרף.

ד. סיוע לחקלאות.

לישוב ישנם כרגע כ-40 דונם אשר הוא משתדל לעבד אך לצורך עיבוד האדמה
שתאפשר למשפחה להתפרנס יש צורך בסיוע של הסוכנות לרשת את השטח כדי לאפשר
השקיה מסודרת העלות של רישות השטח הינה כ \$ 8000.

אודה לך מאוד אם תצליח לשכנע את מנהל החבל לבצע את הנושאים הבאים שנראה
לי שהם חשובים ביותר לצורך פיטוח הישוב.

תודה עבור העזרה.

מיכה בר-אילן
מיכה בר-אילן
מזכיר

W/85

ירושלים, ט"ז בסיון התשט"ח
5 ביוני 1985

בעז"ח

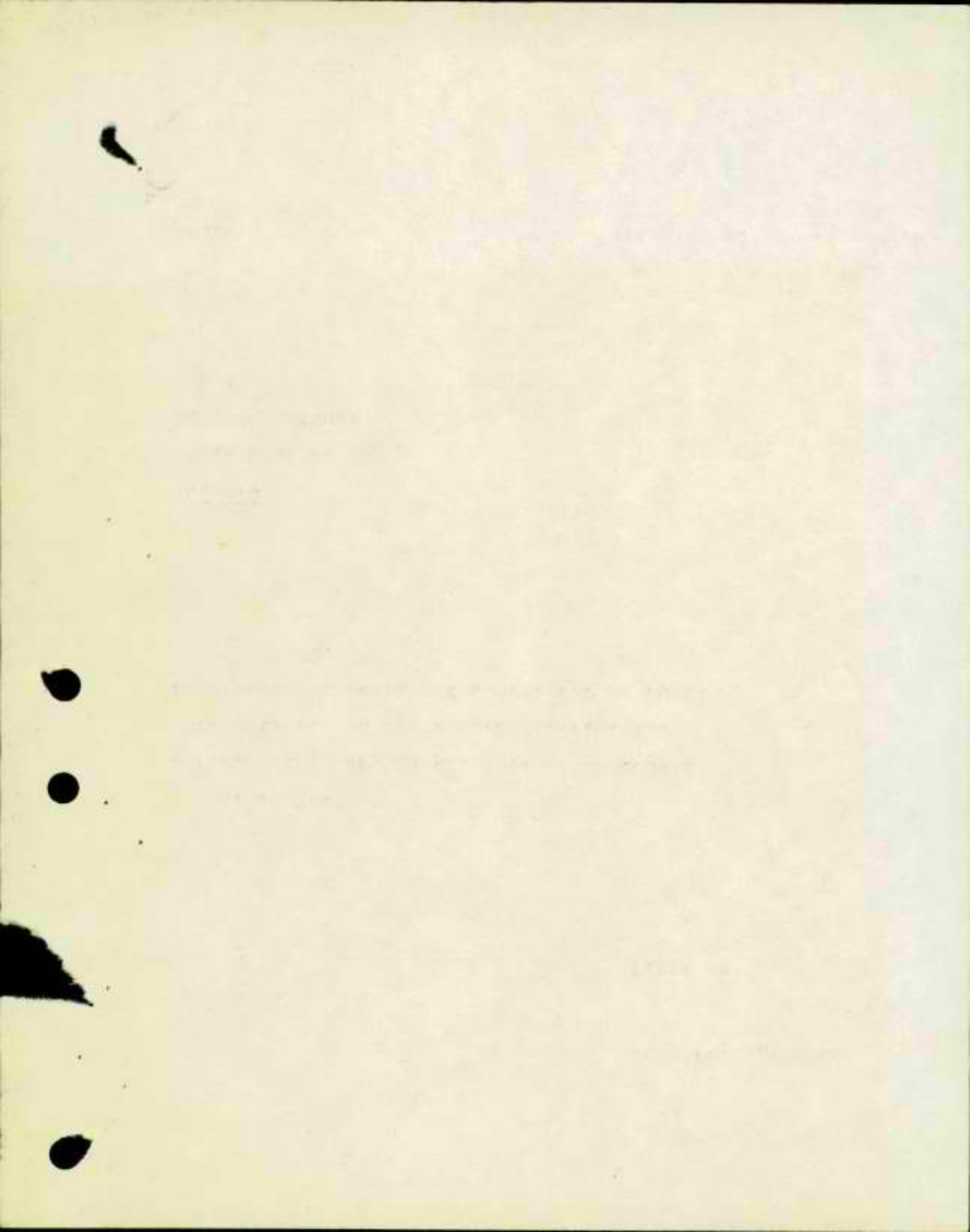
לכבוד
מר חיים קוברסקי
מנכ"ל משרד הפנים
ירושלים

שלום רב /

בהמשך לשיחתנו חריני מעביר אליך בזה את תחומר
בשני הנושאים אשר דברנו עליהם (כינר ומצפה
נטופה), הנני מחכה למשובתך וכן בנושא תכספים
לישובי הקימות.

בכבוד רב,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

מזכר

(להתכתבות מניסית במשרדי הממשלה)

התאריך	אל:	היום
חיק מס'	מאת:	א. י. ג.
	הנדון:	ההצעה

הנני מציינת כי הוצעה לי על ידי המנהל
 של משרד החינוך והנוער, להשתתף
 במסגרת תוכנית "המורה הטוב" (א. י. ג.)
 ולעבור קורס - שם יוכלו לראות
 סוגי הצעות אשר מוגשות למשרד
 החינוך והנוער, ולראות את תהליכי
 האבחון וההחלטות הנעשות על ידי
 המשרד בתהליך זה. שם יוכלו לראות
 את המסמכים המוגשים למשרד ואת
 המעורבות של משרד החינוך והנוער
 בהחלטות אלו. שם יוכלו לראות את
 המסמכים המוגשים למשרד ואת
 המעורבות של משרד החינוך והנוער
 בהחלטות אלו.

* ציין כי הוצעה לי על ידי המנהל של משרד החינוך והנוער
 להשתתף במסגרת תוכנית "המורה הטוב" (א. י. ג.)
 + הוצעה לי על ידי המנהל של משרד החינוך והנוער

מדינת ישראל
משרד הפנים

ז' סיון 27
תשמ"ה
1985 מאי

המנהל הכללי

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
יוסף שפירא

הנדון: מצפה נטופה - אישור תכנית מיתאר.
סימוכין: מכתבך מיום 27 מרץ 1985

קיבלתי בשעתו מכתבך בנדון.

תכנית המתאר של הישוב נדונה בישיבתה של הועדה המחוזית
ביום 2/5/85 והוחלט להפקיד את התכנית לאחר שיבוצעו
בה כמה שינויים.

בברכה,
חיים קוברסקי
חיים קוברסקי

מח
א.ג.ל.פ

ירושלים, ה' בניסן התשמ"ה
27 במרץ 1985

בעז"ה

לכבוד
מר חיים קוברסקי
מנכ"ל משרד הפנים

שלום רב !

הנדון: מצפה נטרופה - אישור תכנית מיתאר.

בישוב הנ"ל מתגוררות כעת 25 משפחות בקרוניס.
יש עוד כ-35 משפחות המעונינות לעלות בהקדם לישוב.
הדבר המעכב בעת את תחילת בנית הקבע הוא אישור
תכנית המיתאר בועדה המחוזית ובועדה הארצית.

אבקשן לתת עדיפות לאישור תכנית המיתאר וע"י כך
לזרז את איכלוס הישוב.

אודה על תשובתך בהקדם.

בברכה רבה,

יוסף שפירא

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

משרד ראש הממשלה
לשכת השר יונה ליידיא
19-05-1985
נכנס

מצפה נטופה
ד.נ גליל תחתון 15262
טל 86969 - 067
תאריך: כ"ג אייר תשמ"ה 14.5.85

לכב
השר י.שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

כבוד השר.

הנידון:עזרה למצפה נטופה.

כהמשך לשיחה שהתקיימה בעת בקורך בישוב, הנני פונה אליך לסייע לנו בנושא הכרה בישוב כישוב פיתוח.

היום, כשנה וחצי לאחר הקמת הישוב עדיין הישוב אינו מוכר כישוב פיתוח. הדבר גורם נזק רב לישוב בתחומים הבאים.

- א. אין זיכוי של מס הכנסה בגובה של 7% כפי שיש לישובים אחרים.
- ב. אין סיוע למפעלים המעוניינים לקום בישוב.
- ג. משפחה הרוצה לעבור לגור בישוב, ועקב כך נאלצת להחליף מקום עבודה, אינה זכאית לפיצויי פיטורין.
- ד. מורים תושבי הישוב אינם זכאים לתמריצים הנתנים למורים באזורי פיתוח.

נראה לי כי הסיבה לאי-הכרה בישוב הוא אי-הקמת ועדת שרים לעניין ערי פיתוח. אולם בודאי ישנן פרצות שאפשר להתגבר על ביוקרטיה זו.

תודה עבור העזרה.

מיכה בר-אילן
מיכה בר-אילן
מזכיר

1951-80-8 1
1951-80-8 1
1951-80-8 1

5

מצפה נטופה
ד.נ.גליל תחתון 15262
טל 86969 - 067
תאריך: יד אייר תשמ"ה 5.5.85

חשוד ראש הממשלה
לשנת השר יוסף שמירא
13-05-1985
דואר נכנס

לכ
בני גורפינקל
המועצה האיזורית גליל תחתון.

לבני שלום.

הנידון: סיוע תקציבי למצפה נטופה

מצורף בזה הצעת תקציב לשנת 86 / 85 בתקציב כפי שמוצג המיסים שעל כל תושב המצפה הינם כ- \$ 125 לחודש. סכום זה הינו בלתי אפשרי לחלק ניכר מהמשפחות ולפעמים מגיע לשליש ההכנסה החודשית. לאחר ונאמר כי יש לסייע לישוב הגליל נראה לי כי על המועצה האיזורית לעשות כפי שעושות זאת מועצות אחרות המשתתפות בתקציב הישוב. אי לכך הינני פונה אילך לאשר סיוע לישוב בסעיפים הבאים:

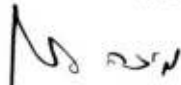
1. חצי הוצאות מזכיר \$ 4800
2. חצי הוצאות מזכירה \$ 750
3. חצי הוצאות הנהלת חשבונות ✓ \$ 1500
4. השתתפות בהוצאות גנן וגינון ✓ \$ 1000
5. הוצאות ועדת בית כנסת ✓ \$ 500
6. ועדת תרבות ✓ \$ 600
7. ועדת חינוך (מצורף דף הסבר) ✓ \$ 1000
8. החזר הוצאות הסעת מטפלת וגננת ✓ \$ 1800

כמו כן אבקש לבטל את הארנונה השנתית (כפי שנהוג במספר ישובים חדשים) מאחר ואנו גרים בקראוונים בצפיפות גדולה ביותר.

בהזדמנות זו ברצוני להזכירך כי עדין יש לדאוג למבנה שומר, סככה לתלמידי ב"ס ולגרור כיבוי כפי שהובטח בעבר.

ולבסוף אודה לך אם תודיעני היכן נימצא הטיפול של יצוג הישוב במועצה.

בברכה

מיכה בר-אילן
מזכיר

העתק: השר י. שפירא
י. קניג
ד. אדלשטיין
מ. כהן (קדמון)
אמנה

13-02-1952
D 1111 1111

מצפה נטופה - אגודה שתופית להתישבות חקלאית קהילתית בעיימ

בס"ד תאריך י"ז ניסן תשמ"ה

8.4.85

הצעת תקציב לשנת 1985

הצעת תקציב זו מבוססת על הצעות תקציב בישובים דומים ביהודה ושומרון, כאשר בוצע תאום למצב הנוכחי של הישוב. יש לזכור כי הצעת תקציב זו אינה כוללת תקציב פיתוח אשר בדרך כלל מתקבל מהטכנות, כמו כן אינה כוללת הקמת קרנות כמו קרן רכב דבר אשר יביא תועלת מרובה הישוב בבוא היום. כל הסכומים נקובים בדולרים.

<u>הוצאות ישוב</u>		<u>מנהלה</u>	
1800	חצרן / גנן	9600	מזכיר גזבר -
1800	גינות	1500	מזכירה
500	חחזוקה	300	הוצאות משרד
4000	רכב	1200	סלפון
500	שונות	3000	הנהלת חשבונות
\$ 500		500	ביטוחים
\$ 9100	הוצאת יולק	1000	מימון
		\$ 17100	סכ"ה מנהלה

<u>ועדות</u>	
200	ועדה קליטה
300	ועדה בנין
500	ועד בית כנסת
1050	ועדה חינוך
600	ועדה תרבות
1920	ועדה יולק
\$ 3670	סכ"ה לועדות

\$ 29870	סכ"ה הוצאות ישוב
\$ 6000	הכנסות לישוב מהטכנות
\$	

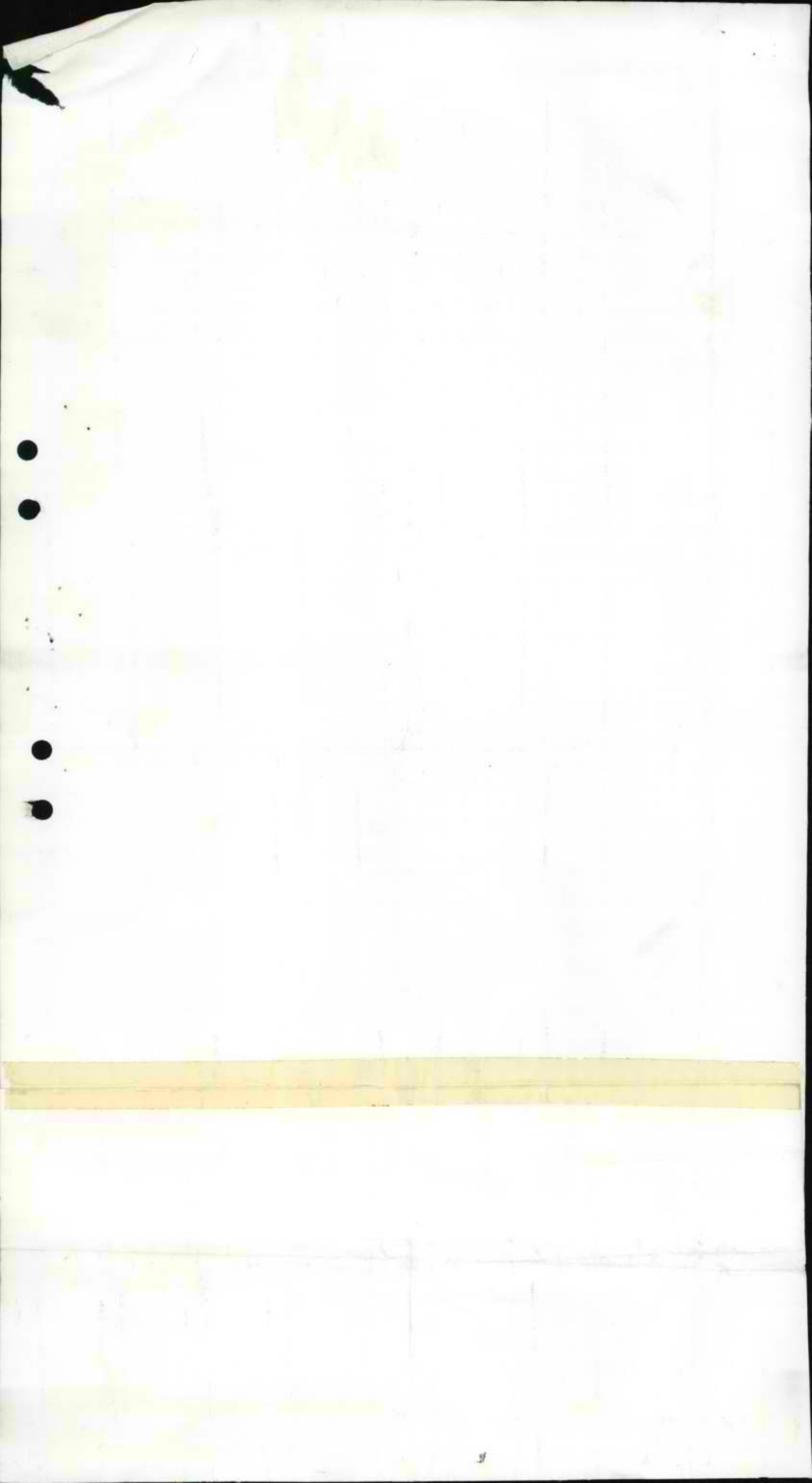
סכ"ה מיסים למשפחה שנה \$ / 1025 = 22 : 23870

המיסים יגבו ע"י הוראת קבע בבנק ב-12 חשלומים שווים בדקלים עבורים לדולר היציג.

פרט לכך על כל משפחה לשלם אח הסכומים הבאים:

\$ 216	חשמל
60	מים
60	ארנונה
120	מיסי אמנה
\$ 456	סכ"ה / שנה

אף חשלום זה יגבה בהתאם לתשלום המיסיים.

ע. מסובלת - מתוכננת 4 מסובלות -
 החשבון הכספי הוא 500 ש"ח אולם לכל מסובלת
 $520 \times 60 \times 4 = 120,000$ ש"ח

ציוד מניין -
 23 יחידות $\times 800$ ש"ח היחידה 18 ש"ח אולם
 כחול 187,000 ש"ח

ציוד אמצעים - אמצעים החשובים של ציוד הכסאות
 עם אמצעים, כלים שיניים ותוספת למחירים ארוך
 והתקנתם - 200 ש"ח

א. אלא נלקחו בתקציב הוא של אמצעים יחידים
 בהקדמה של קבוצה אישה נראתה אצלם מהאמצעים
 (אמצעים) שונים (הנה הונחה) אכן אלו
 כסאות הקרויים והם תלבושים בישראל

הרכבה
 וצבת חנקן

(3)

התברר נתיב מס' 11/7

ראוי
לדפוס

מדינת ישראל
משרד הפנים

ירושלים, כ"ד ניסן תשמ"ה
15 באפריל 1985

המנהל הכללי

משרד ראש הממשלה
לשכת השד יוסף שפיגא
19-04-1985
דואר נכנס

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים

מר שפירא הנכבד,

הנדון: מצפה נטופה - אישור תכנית מתאר
סמוכין: מכתבן מיום ה' בניסן תשמ"ה (27.3.85)

תכנית המתאר למצפה נטופה הגיעה ללשכת התכנון
מחוז הצפון.

ביקשתי מיו"ר הועדה המחוזית, מר י. קניג, לזרז
את הטיפול ולהעלות את הנושא על סדר יומה של
הוועדה לדיון להפקדה.

ב ב ר כ ה

ח. קברסקי

העתק: מר י. קניג

1982-40-01
FIVE SEVEN
FIVE SEVEN
FIVE SEVEN

Handwritten initials and scribbles at the top of the page.

ירושלים, ה' בניסן התשס"ה
27 במרץ 1965

בעז"ה

לכבוד
מר הייט קוברסקי
טנכ"ל משרד הפנים

שלום רב /

הנדון: מצפה נטרפה - אישור תכנית מיתאר.

בישוב הנ"ל שתגוררות כעת 25 משפחות בקרוניס.
יש עוד כ-35 משפחות המעונינות לעלות בהקדט לישוב.
הדבר הטעב כעת את תחילה בנית הקבע הוא אישור
תכנית המיתאר בועדה המחוזית ובעדה חארצית.

אבקש לתת עדיפות לאישור תכנית המיתאר וע"י כך
לזרז את איכלוס הישוב.

אודה על תשובתך בהקדם.

בברכה רבה,

יוסף שפירא

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

אשר

משרד ראש הממשלה
לשכת הייעוץ
20-01-1995
דואר בכנס

מצפה נטופה
ד.נ. גליל תחתון 15262
טל 067 - 86969

אשר ורוביק

אשר ורוביק

לכבוד
השר י. שפירא
משרד ראש הממשלה.
ירושלים.

כבוד השר.

שמחתי לקבל את תשובתך על רצונך לבקר בישובנו. מזכירת
הישוב תתאם פגישה עם לשכתך בהקדם.

בעת ביקורך בישוב היינו רוצים לדון עמך על הנושאים

הבאים:

- א. רכישת אדמות.
- ב. תנאי מגורים בישוב הזמני.
- ג. קידום ישוב הקבע של מצפה נטופה.
- כולנו מצפים לביקורך הקרוב.

בברכה

מיכה בר-אילן
מזכיר

1000
1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

כדבריו להבהיר עקובו ונסתה עלו דיוקנים פקטוריו.
 מישה יש כז' משתוג שאלו מרובת הילום. פקטוריו 2 משתוג
 שבו למכרם - אקטור הקלם, אמת לכוללם והלמה למעל.
 (משתוג' הילום אמת) פקטוריו אמת קלם פקטוריו פקטוריו
 וקלם שמתו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 וקלם פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 משתוג אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו

אמת פקטוריו

אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו

אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו
 אמת פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו פקטוריו

FG) 200.0

היה

17/5

עוד התקיימה -

מאמץ נוסף!

~~התחלתי לכתוב
אשרתי את המכתב~~

במיוחד בלתי נאמרים
שלאבן אישם (היה) משה

החמשה) זהו אצלי. אף

מאמץ לבק. ההדבק
אשרתי את המכתב

ה ש ר י ו ס ך ש פ י ו ר א

ירושלים, י"ד באדר התשמ"ז
15 במרץ 1987

בעז"ה

לכבוד
הגברת אורנה שץ-אופנהיימר
" נ ט ף "

שלום רב וה' עמך !

תמהתי ונפגעתי עד מאד, על שהרגשת בפגישתנו שאני "קצר-רוח ומזלזל בעניין שהבאת בפני". ועל סמך הנחה זו, שלא הוכחה כלל, את מטיפה לי על שאולי דקלו בעיני כל הקשיים אשר אתם עומדים בהם "והאם קו הגבול הוא הקובע את החלוציות" ועוד כמה "פנינים" אשר הזכרת במכתבך. איני יודע על סמך מה הנחת הנחות אלה, האם רבים הם אלה אשר קבלו אותך בסבר פנים יפות יותר ממניק האם ידוע לך שכך הוא טבעי להיות קצר-רוח ומזלזל? האם שמעת אי פעם שאני מזלזל בישוב הנמצא בתחום הקו הירוק? ואת כל כך מדגישה נקודה זאת, כאילו הדברים יצאו מפי הגבורה !

איך אני רוצה לענות לך כלשונוך ולהניח הנחות, הנראות כה טבעיות מתוך נוסח מכתבך, והאשמותיך החסרות כל שחר. אני אענה לגופם של דברים, ואני מקוה שאת תשתחררי מהנחות אשר הנחת לגבי חבר תנועה, כמורך, מבלי שהיתה לכך הצדקה לא בעברי הפרוש לפני כאו"א ולא בהווה.

אני מבחין ביך התיישבות להתיישבות. איך לי ספק שישוב בגולן המרוחק (שם יש לי בן) הנו חלוצי פי כמה מאשר ישוב כקרוב שומרון (בו יש לי בת, שגם הוא אינו קרוב ביותר לעיר כנטף), ביך הישובים החקלאיים באזור יתיר לביך ישוב שהנו רחוק מעיר מרחק קצר. אבל מעולם לא הבדלתי בחלוציותו של ישוב לפי מיקומו הפוליטי. לישוב אזור אשר עדיין אינו נכלל במדינת ישראל יש חשיבות דו-ל-א-א-ותם הרוצים שיכלל במדינת ישראל ביום מן הימים.

לידיעתך, חברה נכבדה עסקתי דוקא בשבועות האחרונים בנושאי התיישבות בתוך הקו הירוק :

- ישוב עולים באזור שלכם (וחשבתי אף על שילובו בנטף).

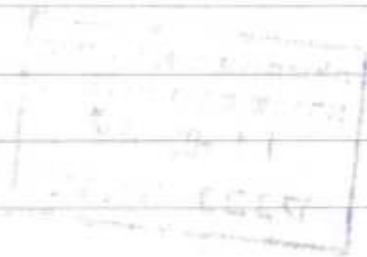
- בקורת על ממשלת האחדות, אשר כמעט ולא הקימה ישובים בגליל ובנגב לעומת הלכוד אשר בתקופת ממשלותיו הוקמו בגליל בלבד למעלה מ-60 ישובים ומצפים.
- על כל זאת "יש לי קבלות", גם אין אני זקוק להכשרים שלך, אני רוצה להבהיר לך ברוח טובה, דברים אלה, כי אני רואה עצמי ראוי שתראו גם נציג שלכם היושבים (כמוני) בתוך הקו הירוק...
- ולגופם של דברים, מאז נפגשנו :
- בענין הטלפון פנינו (וקבלת צלום ממכתבי ולמה התעלמת ממנו) ו-"שר הטלפון" בד"כ אינו משיב פני ריקס ועודני מחכה לתשובתו.
- בענין החשמל שוחח הח' אבנר פוקסמן עם עמירם חביב- סמנכ"ל מש' האנרגיה ותשובתו תועבר אליכם בימים הקרובים.
- בענין הכביש לא נראה שעלה בידי לעזור לכם, דברתי ע"כ בין הייתר עם שני אישים הקשורים בהתיישבות ולא עלה בידי.
- אם יש את רצונכם להמשיך ולבקשני טפולים נוספים, אשמח מאד אם אמנם שניתם דעתכם, בעקבות מכתבי, ומצאתם אותי ראוי לכך.

בב"ח נאמנה לתו"ע,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

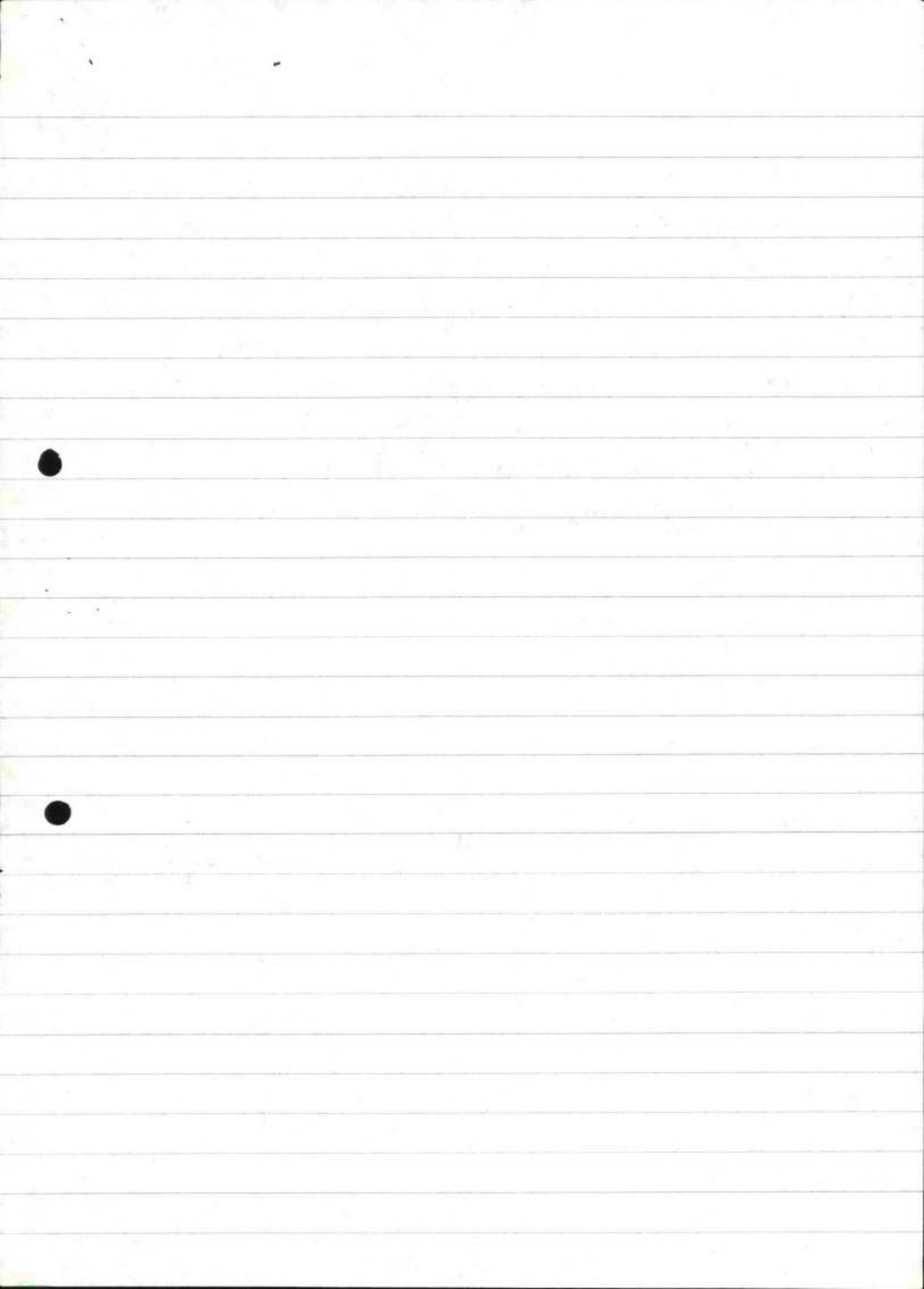

האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?
 האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?
 האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?
 האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?
 האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?
 האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?
 האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?
 האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה? האם קיימת התקנה?

ביתנו יחיד
 אנוכי יחיד - אנוכי יחיד
 "לפי"
 3.8 9456

פרויקט נאמן - פרויקט נאמן - פרויקט נאמן
 פרויקט נאמן - פרויקט נאמן - פרויקט נאמן

Handwritten signature or initials, possibly reading "S/S" or similar, located below the stamp.

12/1

1/2 = 0.5

(1/2) = 0.5

10² = 100

100 = 10²

100 = 10²

השר יוסף שפירא

ירושלים, ר' בטבת התשמ"ז
8 בינואר 1987

בעז"ה

לכבוד

מר אמנון רובינשטיין
שר התקשורת

שלום רב,

... רצ"ב מכתב של הישוב נטף, אשר אינו מצריך
הסברים.

האם ניתן לעשות משהו בנושא הטלפונים.

2
בהוקרה,
יוסף שפירא

11/11/86

משרד ראש העירייה
 לשנת השג' תשמ"ו
 26-12-1985
 דואר נכנס

לכבוד

יוסף לוי

שלום רב,

הננו פונים אליך כנציג בעל אחריות, סמכות, ויכולת שינוי ועזרה
הומניטרית.

לפני חמש שנים בנובמבר 1981 הוקם הישוב "נטף". ביולי 1981 אושר
הישוב ע"י ועדת השרים לענייני התישבות. ב-1983 הוגשה ואושרה
תכנית מתאר של הישוב לוועדה הארצית לתכנון ובניה.
הישוב הוקם ביוזמה פרטית, באזור שיפוליהם המערביים של דרי יהודה,
כ-5 ק"מ מערבית לקיבוץ מעלה-החמישה בסמוך לדרך הפטרולים, בחבל ארץ
מטה יהודה, אל מול פני הישובים הערביים קטנא ואבו-לחם.

א. הישוב מתגוררות במבנים זמניים שהקמנו באופן עצמאי, 26 משפחות,
עם 75 ילדים.

ב. הישוב תינוקיה, פעוטון, גן, שהוקמו באופן עצמאי.

ג. הישוב מתגוררות משפחות דתיות וחילוניות יחדיו בסובלנות ובהבנה
מלאה. הישוב בית-כנסת שהוקם בצריף זמני.

לאחר חמש שנים הישוב זה, השייך למדינת ישראל ככולי-עלמא, אין:

- א) קו טלפון אחד.
- ב) אין כביש אספלט לישוב.
- ג) אין רשת חשמל.
- ד) אין קו מים מסודר.

אנו חרדים למצבנו הבטחוני. הילדים ואנחנו חשופים למפגעים
ופיגועים, דזאת אפילו ללא קו טלפון אחד לעזרה.
אנו קוראים לעזרה אנושית למען ההתיישבות במדינת ישראל - מעבר לכך
קו פוליטי.

נודה לך באם תיצור עמנו קשר באמצעות הכתובת והטלפון הרשומים מטה,
ואנו נשמח לתאם עמך פגישה, סיור, או כל דבר אחר כרצונך.

לכבוד רב
 איוני של אשתי
 אורנה שק-אופנהוימר
 נטף

ת. ד. 3546 ירושלים

רח' הר"ן 10, ירושלים
טלפון 02-637764

~~Jeffery~~

בעז"ה

ירושלים, ו' בטבת התשמ"ז
8 בינואר 1987

למברה,
הגב' אורנה שץ-אופנהיימר
נ ט 9

ה' עמך /

קבלתי מכתבכם. הואיל ונא לקבוע פגישה באמצעות
לשכתנו שע"פ הטלפונים הרשומים בזה 2/639211-664041.

הבעיה של ישובכם חנה טפוסית לישובים צעירים מהגליל
ועד ליהודה ושומרון ולחבל עזה.

בענין הטלפון אני נפונה מיד לשר התקשורת, בקשר לייתר
נדבר תחילה.

בברכה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

UNIT

UNIT

UNIT

UNIT

UNIT

UNIT

UNIT

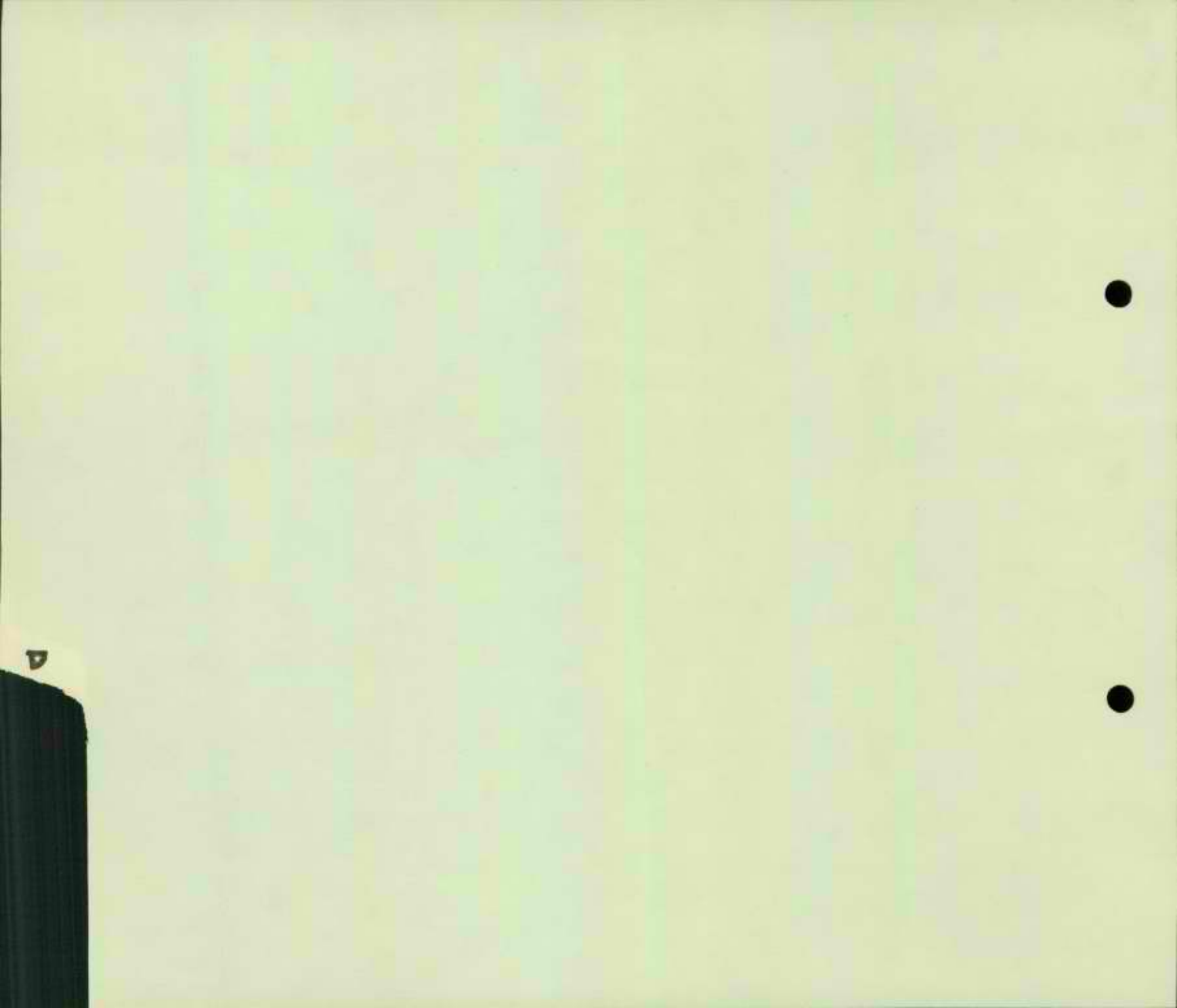
אני
אני
אני
אני

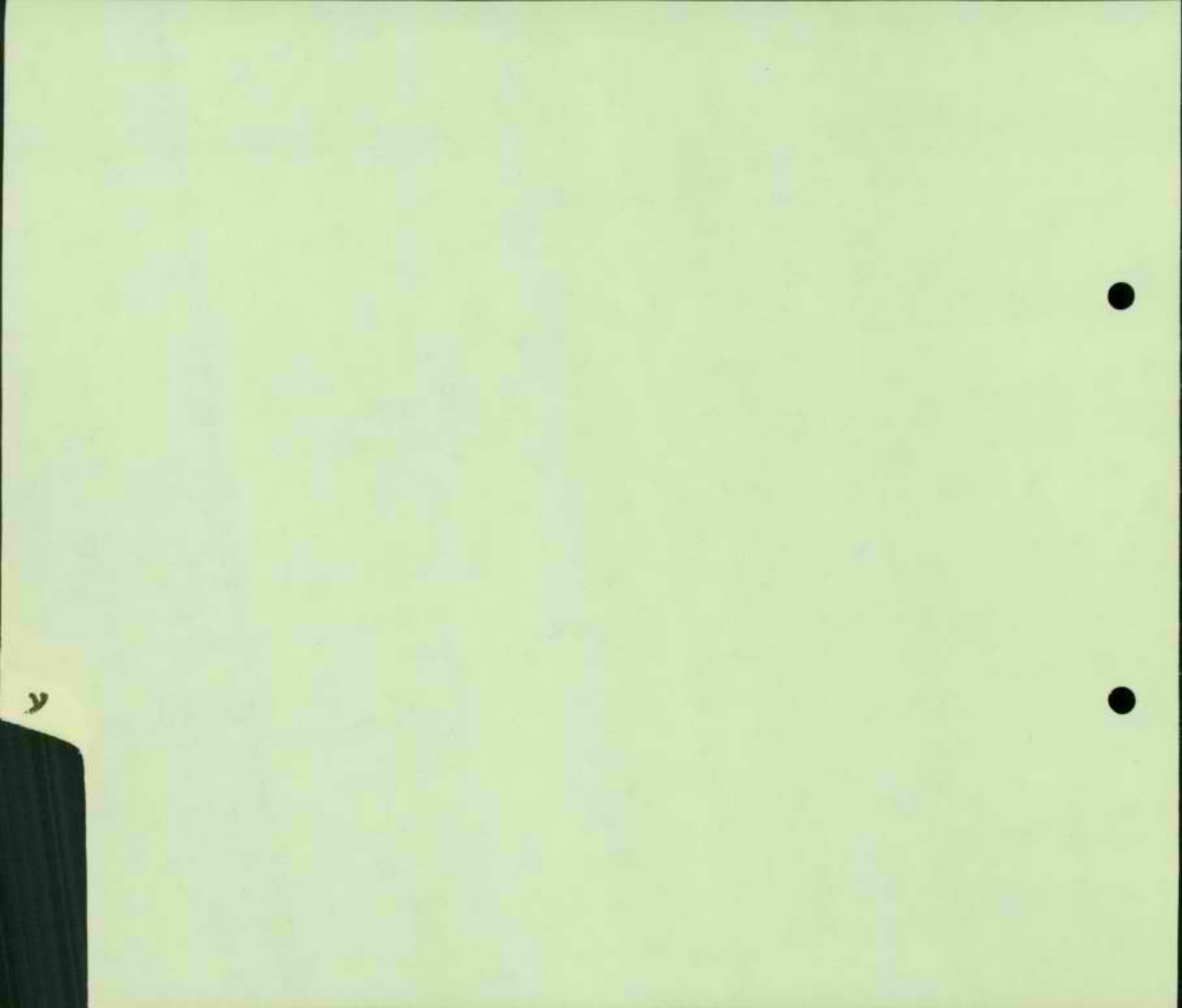
אני מבורך את הציון ואני
מאדבד. אני היום קאלורוב מאלבוב
40 מאד מתקני-אנוני. (מני אלכסיס קני מפי הניקולא)
היא שיהיה משה יהיה.
זה מילקין אלוהים בלב זה זה

אני

11/11

משרד דואר וטלגרף
 לשכת השרות הכללי
 30-01-1987
 דואר נכנס

JAN 29 13 06

י
 י מברקה יר 7
 י צבורי 6629

105

טב טב 7 9000100
 טבריה 41 29 1130

תמ 5 קטן יוסף שמואל קרית המדעית

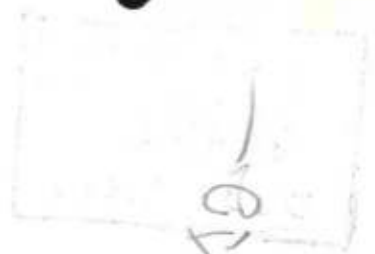
סוגרים אותנו בארגון הסניות בגנכ אי ביצוע הקונברסיה
 מבקשים פגישה דחופה

מושב קשת

סלח
 069-60564
 069-60527

בקרת כלבון
 צמחית ומיני
 קצוות

0/
 י מברקה יר 7
 י צבורי 6629

2/10/17

קשת

מושב שתופי להתישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן 12410

טל. משרד 06-960511
טל. מרכז משק 06-960566
טל. הנה"חש 06-960564/5

א.ב.קוב
הג' יוסט שפירא
שלוס רב

תאריך כ"ה אלול ה'תשמ"ג
26 ינואר 87 מס.

הנדון: הפצלת הקונוורסיה עבור מושב קשת

כבוד השר,

המושב ה"שיתופי קשת" הוא הפני סגור קנאות
צדק או ביקור הקונוורסיה עליו ה"ח"ה האמנה
הפיקואר 66.

אנו מצרפים לך את מכתב הסגור האמון הקניות
ואת המכתב ששלחנו לאדמ"ים האונים בדקיה א"צ
לנו לבתור את הקציה.

אנו מקפידים את צדדך והפצלת השפעתך על
האדמ"ים המתאימים האולי, כדי שכל הקונוורסיה
המתאים לנו יועברו ויחולו לבתור המושב.

אנו מקפידים להבטיח את קצת ה"ח"ה האמון
בכבוד רב

על
שמ' אלוזוב אדמ"ים א"צ
מיכאל

קשת

מושב שתופי להתישבות חקלאית בע"מ
רמת הגולן 12410

טל. משרד 06-960511
טל. מרכז משק 06-960566
טל. הנה"חש 06-960564/5

יום ב', כ"ה בטבת חשמ"ז
26 לינואר 87.

לכבוד

החשב הכללי-מר אריה שר

משרד האוצר

שלום רב,

הנדון: הפעלת הקונברסיה עבור קשת.

בחודש פברואר 86 החליטה הממשלה על מתן סיוע ליישובים בסכום כולל של 90 מליון דולר. חלקו של המושב השיחופי קשת באוחו סיוע נקבע ל-500 אלף דולר. על פי ידיעתנו, האוצר העכיר את הכספים באמצעות הבנקים לקרנוח החנועחיות, והכסף המיועד לנו הועבר יחד עם כספי הקיבוצים לקרן החק"מ. סכום זה נמצא בפקודון השמור לנו בקרן, אך עדיין לא הועבר ישירות לזכות היישוב. כחוצאה מכך, אנו עומדים ביחרח-חוב גבוהה לזמן קצר בארגון קניוח "משקי עמק הירדן", אשר הגיעה בימים אלה לסכום של 782 אלף ש"ח. בימים אלו נשלח אלינו מכתב, שחצלומו מצורף בזה, על ידי ארגון הקניוח, המודיע על סגירת קניוחנו דרך הארגון. המכתב מדבר בעד עצמו. משמעותו, שחוק ימים ספורים חשוק פעילות המשק, ואין הכוונה רק לשיחוק הפעילות הכלכלית, אלא גם חוסר יכולת לספק את הוצאות המחיה הכספיות כיוחר. נראה לנו, כי המצב בו; מצד אחד עומד לרשותנו סכום המהווה כיסוי מספיק ליחרח החוב הנוכחית שלנו בארגון, ומצד שני אין פועלים כדי לאפשר השימוש בו, מה שעלול לגרום לסגירת הישוב כפי שפורט לעיל- מצב זה אינו מחישב עם כוונת החלטת הממשלה במתן הקונברסיה והסיוע שבנדון. נבקשך לספל בדחיפות ובאופן מידי בהעמדת כספי הסיוע הנ"ל קשירות לזכוחנו.

בכבוד רב,

אליהו זנ"ר, אהרן קלינשפיז

מרכז המשק   גזבר

העחקים:

שמעון רביד-יו"ר ועדת ההיגוי העליונה לטיפול במשק המושבי.
מאיר בן מאיר-מנכ"ל משרד החקלאות.

ניסים זרילי-יו"ר המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית.
מחיהו דרובלס-יו"ר המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית.
יהודה דקל-מנהל המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית.
משה גרליק-מנהל חבל הגליל הסוכנות היהודית.

חיים נדיבי-מזכ"ל אגוד המושבים של הפועל המזרחי.
עזריאל צדוק-מזכ"ל אגוד המושבים של הפועל המזרחי.
אליעזר ביננפלד-חטיבת המושבים השיחופיים באגוד המושבים.

יחיאל ארמון-יו"ר ועדת אזורים לגולן ולבקעה.
ישראל בטנר-כנהל ארגון קניוח משקי עמק הירדן.
ישראל (שרול) בן-יעקב-עוזר מיוחד לשר החקלאות לגולן ולבקעה.

תאריך: 25/1/87

לכבוד

מושב קשת

ד.נ. רמת הגולן

ח.נ.נ.

הנידון: יתרות קשת במשקי עמק-הירדן

1) יתרת החוב השוטף של קשת לאחר חיוב קניות חודש 12/86 באשראי הוא: 782,000 ש"ח לפני פעולות נוספות לסוף שנה וכו'.

2) החלטות הנהלת משקי עמק-הירדן בנושא אומרות: חוב בפיגור לא יעלה על סכום ממוצע של שני חודשי קניה בארגון. אי לכך החוב בפיגור שלכם לא יעלה על 330,000 ש"ח.

3) נבקשם להמציא לנו בהקדם הסדר תשלומים לכסוי החוב בפיגור.

4) בשיחות עם נציגיכם ונציגי התנועה שלכם הועלה נושא חלקכם בקונברסיה משרד החקלאות בסך: \$ 500,000 כפי שהוקצב עבורכם, זאת ככסוי לחוב בפיגור הנ"ל.

מאחר וקיימת דחיה חוזרת ונשנת בבצוע ההלואה ישירות למשק, על מנת שנוכל לכסות את החוב בפיגור, איננו יכולים יותר לקחת זאת בחשבון ועליכם לכסות את החוב מיד.

5) עד לביצוע סעיף 3, לפי החלטות הנהלת משקי עמק-הירדן יש לסגור קניותיכם דרך הארגון, עליכם להערך למצב בו האספקה החיונית ביותר עלולה להסגר.

ב ב ר כ ה

ישראל ביטור

העתקים: חיים נדיבי אגוד המושבים הפועמ"ז.

"	"	"	עזריאל צדוק
"	"	"	ביני
"	"	"	נחמיה

ישראל בן יעקב - עוזר שר לסיוע לישובי רמת-הגולן.

המשרד בתל אביב:

רח' סוסין 27,
טל. 03-248062
מקור 64684

המשרד בחיפה:

בית המשביר המרכזי
קומה ב, טל. 04-660298
מקור 33033

המשרד הראשי:

צמח, ד.נ. עמק הירדן
טל. 067-55420, 55510
מקור 15132

אלומות
אפיקים
אשדות איחוד
אשדות מאוחד
בית זרע
גנוסר
גשר
דגניה א'
דגניה ב'
האון
חוקוק
כורת
לביא
מסדה
מעגן
עין גב
עמיעד
שער הגולן
תלקציר

אבני איתן
אלוני הכשן
אפיק
בית רימון
גשור
ינתן
כפר חרוב
מבוא חמה
חיצר
ניב
נטור
קשת
וביד
רמת מנשימים

צמח' מפעלים
צמח' תערוכות
עמק הירדן הובלה

אגודות המים
בעמק הירדן

התנאים סוכה

אלפס / א

בש / ה

אלפס / ו

אלפס / ז

אש / כ

אלפס / ל

אלפס / מ

אלפס / נ

ה ש ר י ו ס ף ש פ י ר א

ירושלים, ח' בחשוון התשמ"ו
23 באוקטובר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר עקיבא לוינסקי
גזבר הסוכנות היהודית
ירושלים

שלום רב !

בהמשך לשיחתנו להלן הנתונים :

1. אולפנא קרית ארבע במסגרתה כיום 65 בנות המוחזקות ע"י עליית הנוער. יש לאשר תוספת של 25 בנות חדשות כולל 10 במקום הבנות שסיימו- סה"כ 90.
  2. הישיבה התיכונית חספין- רמת הגולן במסגרתה כיום 40 חניכים. יש לאשר תוספת של עוד 10 חניכים- סה"כ 50.
  3. אולפנא נוה דקלים בחבל קטיף, יש לאשר 25 בנות- סה"כ 25.
  4. קרית חינוך אפרת- גוש עציון לאשר 15 חניכים- סה"כ 15.
- לקראת שנת הלימודים תשמ"ז יש לאשר חברות נוער חדשות במקומות דלהלן :
כפר עציון בגוש עציון שם נבנתה פינת נוער, רמת מגשימים, קשת בגולן,
ומחולה בעמק בית שאן- בכל מקום 40 חניכים.

בברכה רבה,

יוסף שפירא

המקום - סיכום

אלכסנדר / א

בית / ה

אלכסנדר / נ

אלכסנדר / יחזקאל / יא

אש / כ

אלכסנדר / ר

אלכסנדר / ג

אלכסנדר / י

השר יוסף שפירא

ירושלים, ח' בחשוון התשמ"ו
23 באוקטובר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר עקיבא לוינסקי
גזבר הסוכנות היהודית
ירושלים

שלום רב !

בהמשך לשיחתנו להלן הנתונים :

1. אולפנא קרית ארבע במסגרתה כיום 65 בנות המוחזקות ע"י עליית הנוער. יש לאשר תוספת של 25 בנות חדשות כולל 10 במקום הבנות שסיימו - סה"כ 90.
  2. הישיבה התיכונית חספין - רמת הגולן במסגרתה כיום 40 חניכים. יש לאשר תוספת של עוד 10 חניכים - סה"כ 50.
  3. אולפנא נוה דקלים בחבל קטיף, יש לאשר 25 בנות - סה"כ 25.
  4. קרית חינוך אפרת - גוש עציון לאשר 15 חניכים - סה"כ 15.
- לקראת שנת הלימודים תשמ"ז יש לאשר חברות נוער חדשות במקומות דלהלן :
כפר עציון בגוש עציון שם נבנתה פינת נוער, רמת מגשימים, קשת בגולן,
ומחולה בעמק בית שאן - בכל מקום 40 חניכים.

בברכה רבה,

יוסף שפירא

